DOCUMENT RESUME

ED 265 748 FL 015 492

TITLE	[Your New Life in the United States. Khmer Edition.]
INSTITUTION	Center for Applied Linguistics, Washington, D.C. Language and Orientation Resource Center.
PUB DATE	Apr 81
NOTE	222p.
PUB TYPE	Books (010) -- Guides - Non-Classroom Use (055)
LANGUAGE	Cambodian
EDRS PRICE	MF01/PC09 Plus Postage.
DESCRIPTORS	Acculturation; Adults; *Cambodians; *Daily Living Skills; *Immigrants; North American Culture; *Orientation Materials; Refugees

ABSTRACT

An illustrated guide to aspects of life in the United States is presented in Khmer for recent arrivals from Cambodia. The guidelines address such topics as resettlement agencies, community relations and national customs, the U.S. government, local and long distance transport, mail and telephone communication systems, employment practices, the educational system, types of housing, medical care, money and banking, taxation, insurance, consumer education and protection, and the legal and law enforcement systems. A directory of important national, local, and emergency telephone numbers is appended. (RW)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ED265748

ជីវភាពថ្មី នៅ សហរដ្ឋអាមេរិក

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
NATIONAL INSTITUTE OF EDUCATION
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)

X This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.

☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.

• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official NIE position or policy.

"PERMISSION TO REPRODUCE THIS MATERIAL HAS BEEN GRANTED BY
G Richard Tucker

TO THE EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)."

FL015442

ជីវភាពថ្មី នៅ សហរដ្ឋអាមេរិក

ចងក្រង និង ផលិតដោយ
មជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការណែនាំ
មជ្ឈមណ្ឌលសំរាប់ភាសាអនុវត្តន៍

ប្រែ ប្រែសម្រួលជាភាសាខ្មែរដោយលោក ទេព ចុំង

©Copyright 1981
Center for Applied Linguistics
3520 Prospect St. NW
Washington DC 20007

ផ្នែកទី ១ : សេចក្តីផ្តើម

ផ្នែកទី ២ : ការធ្វើដំណើរនិងការទាក់ទងគ្នា

ផ្នែកទី ៣ : ការងារនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

ផ្នែកទី ៤ : អំពីការសិក្សា

ផ្នែកទី ៥ : អំពីលំនៅដ្ឋាន

ផ្នែកទី ៦ : ក្រសួងសង្គមកិច្ច

ផ្នែកទី ៧ : ការថែទាំសុខភាព

ផ្នែកទី ៨ : ហិរញ្ញវត្ថុនិងការអប់រំពីរបៀបប្រើប្រាស់

ផ្នែកទី ៩ : ច្បាប់នៅក្នុងសហរដ្ឋ

បញ្ជីរាយឈ្មោះ: អាស័យដ្ឋាន និង លេខទូរស័ព្ទ

អារម្ភកថា

សូមស្វាគមន៍ ដល់លោកអ្នកដែលចូលមកក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក។ ក្នុងឋានៈជាអ្នកភៀសខ្លួន ដែលទើបនឹងមកដល់ថ្មីក្នុងស្រុកនេះ លោកអ្នកប្រហែលជាមានសំណួរជាច្រើន ពីជីវភាពរស់នៅ ដូចជា: អំពីមនុស្សដែលលោកអ្នកនឹងជួបប្រទះ ការទទួលខុសត្រូវ ដែលលោកអ្នកត្រូវមាន និងពីប្រភេទជំនួយដែលលោកអ្នកអាចនឹងទទួល។ សៀវភៅនេះ បានប្រិតប្រៀង ដើម្បីនឹងជួយរកចំលើយ ទៅនឹងសំណួរខ្លះ ជាពិសេស នៅប៉ុន្មានខែមុនដំបូងនៃការតាំងទីលំនៅ។ ចំណងជើង ដែលលើកយកមកពិភាក្សា ចែកជាផ្នែក :

- សេចក្តីផ្តើម
- ផ្ទះសំបែង
- ការសិក្សា
- ការដឹកនាំនិងការទាក់ទងគ្នា
- ការងារ
- សង្គមកិច្ច
- ហិរញ្ញវត្ថុនិងការអប់រំពីរបៀបប្រើប្រាស់
- សុខភាព និងការថែទាំសុខភាព
- ច្បាប់

នៅខាងចុងបញ្ចប់នៃផ្នែកនីមួយៗ លោកអ្នកនឹងឃើញបញ្ជីកិច្ចការ ដែលលោកអ្នកត្រូវធ្វើ។ លោកអ្នកគួរប្រើបញ្ជីនេះ ដើម្បីសំរេចចិត្ត តើលោកអ្នកគួរដឹងនិងគួរធ្វើអ្វីខ្លះ នៅក្នុងរយៈប៉ុន្មានខែមុនដំបូង។ បើសិនជាលោកអ្នក ឬ សមាជិកណាមួយនៅក្នុងគ្រួសារ មានការពិបាកនឹងអានសៀវភៅនេះ ហើយមានថតជា កាសែត ពីពត៌មានសំខាន់ៗ នៅក្នុងសៀវភៅនេះ ដែលជួយឲ្យលោកអ្នកបានដឹងពីពត៌មានទាំងនេះ។ ពត៌មាននេះ ប្រើរូបថតជាគោល។ បើសិន

ជាលោកអ្នក មានអ្នកណាមួយក៏ អាចអានសៀវភៅ លោកនោះអាចអានឲ្យអ្នកឯទៀតស្តាប់ផង។

សៀវភៅនេះ រៀបចំឡើងដោយក្រុមអ្នកឯកទេសខាងផ្តល់ព័ត៌មាន ខ្មែរ ឡាវ ហ្មុង និងអាមេរិកាំង ដែលបានយល់ពីបញ្ហា និង ដំណើរការតាំងទីលំនៅ។ ក្រោយពីក្រុមនេះ បានពិភាក្សាជាមួយអ្នកភៀសខ្លួន និងអ្នកអាណាព្យាបាលជាច្រើន អានសៀវភៅផ្សេងៗដែលនិពន្ធឡើងដោយកម្មវិធីនៅក្នុងតំបន់នីមួយៗ និង និពន្ធដោយអង្គការជាតិ ក្រុមនេះក៏បានសរសេរជាសេចក្តីរៀបរាងមួយ ដែលអាចប្រាប់ព័ត៌មានសំខាន់ជាងគេ ពីជីវភាពរស់នៅ ក្នុងរយៈ ៤-៥ខែមុនដំបូង នៅក្នុងសហរដ្ឋ ដើម្បីឲ្យអ្នកភៀសខ្លួនបានយល់។ សៀវភៅនេះមានសរសេរជាភាសា ខ្មែរ ឡាវ ហ្មុង ចិននិងវៀតណាម។ ភាសាអង់គ្លេស មានសរសេរ ជាចំណែកនៃសៀវភៅសំរាប់អ្នកអាណាព្យាបាល។ ថ្វីត្បិតតែសៀវភៅនីមួយៗ ពិភាក្សាពីកម្មវត្ថុ (សាច់រឿង) ដូចគ្នា តែក៏មិនមែនដូចគ្នាលុទ្ធសាធនិងល្អិតល្អន់ ដូចគ្នានោះទេ។ ដូច្នេះ បើលោកអ្នកអានសៀវភៅខ្មែរ លោកអ្នកនឹងបានព័ត៌មានសំរាប់ជួយលោកអ្នកមកពីស្រុកខ្មែរ ឲ្យសំរួល (Adjust) មកតាមរបៀបសហរដ្ឋអាមេរិក។ បើលោកអ្នក អានសៀវភៅឡាវ លោកអ្នកនឹងដឹងព័ត៌មានពីអ្វី ដែលជនជាតិឡាវ អ្នកអាណាព្យាបាល និងអង្គការសង្គមកិច្ច យល់ថា មានសារៈសំខាន់សំរាប់ឡាវ ដែលសំរួលទៅតាមជីវភាពថ្មី។

ជាការធម្មតា មិនដែលមានសៀវភៅណា អាចឆ្លើយនឹងសំនួរទាំងអស់ទេ។ សៀវភៅនេះ ក៏គ្មានគោលបំណងដូច្នេះដែរ។ វាគ្រាន់តែផ្តល់ចំណុចសំខាន់ៗ ដែលសំរាប់ចាប់ផ្តើមនឹងជួយ នាំទៅរកប្រភពព័ត៌មានផ្សេងៗទៀត។ លោកអ្នកគួរតែអានឲ្យបានដឹងច្បាស់ ពីព័ត៌មាននិងន័យនៅក្នុងសៀវភៅនេះ ហើយពិភាក្សាជាមួយមិត្ត និងអ្នកអាណាព្យាបាល និងអ្នកឯទៀតៗនៅក្នុងសហគមន៍ ដើម្បីបានព័ត៌មានបន្ថែមនឹងន័យពិតតែបានយល់ច្បាស់ ពីរបៀបដែលជនជាតិនៅស្រុកនេះធ្វើកិច្ចការ។ លោកអ្នកនឹងមានសំនួរជាច្រើន ដែលត្រូវការចម្លើយ ហើយក៏មានមនុស្សជាច្រើនដែរ ដែលអាចជួយផ្តល់ចម្លើយ។

ហេតុបានចងក្រងព័ត៌មាន នៅក្នុងសៀវភៅនេះ សំរាប់ប្រើជាទូទៅនៅក្នុងសហរដ្ឋ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏

ដោយ នៅពេលអានសៀវភៅនេះ លោកអ្នកនឹងមានការកត់សំគាល់ ពីរបៀបខុសគ្នាជាច្រើន ដែលមនុស្សធ្វើកិច្ចការ និងកិច្ចការបំរើ(Services) ដែលមាននៅក្នុងប្រទេសនេះ។ លោកអ្នកនឹងត្រូវការស៊ើបសួរ ពីធនាគារ ឬ កិច្ចការសំរាប់បំរើ ដែលមាននៅក្នុងតំបន់លោកអ្នករស់នៅ។ អ្នកអាណាព្យាបាល សមាគមខ្មែរ មិត្ត ឬ អ្នកផ្តល់កិច្ចការបំរើនៅក្នុងសហគមន៍ ជាអ្នកដែលអាចជួយបំភ្លឺ និង ណែនាំពីការស្មុគស្មាញ ក្នុងជីវភាពថ្មី។

ថ្វីត្បិតតែសៀវភៅនេះចងក្រងសំរាប់មនុស្សចាស់ សំរាប់ប្រមុខគ្រួសារ តែសៀវភៅនេះមានផ្តល់ពត៌មានសំខាន់ៗ ទៅអ្នកឯទៀតក្នុងគ្រួសារដែរ។

មានមនុស្សជាច្រើន ដែលយកចិត្តទុកដាក់យ៉ាងខ្លាំង ចំពោះគំរោងការណ៍ ហើយដែលបានចំណាយពេលវេលាធ្វើអត្ថាធិប្បាយ ដើម្បីធ្វើអោយសៀវភៅនេះ មានសារៈប្រយោជន៍ជាអតិបរមា។ មានមនុស្សជាច្រើន ដែលយើងត្រូវសំដែងអំណរគុណនៅកន្លែងនេះ។

គ្រូបង្រៀនជនជាតិអាស៊ីជាច្រើន បានដាស់តឿនជានិច្ច ពីច្បាប់ទូទៅនៃរៀនសូត្រ ៣យ៉ាង :

រៀន - សំនួរ　　　　　　រៀន - សួរ
រៀន - ការហាត់ធ្វើ　　ឬ　　រៀន - សាកធ្វើ
រៀន - ការអនុវត្តន៍　　　　　រៀន - អនុវត្តន៍

យើងមិនអាចស្នើ ពីរបៀបប្រសើរណាមួយ អោយប្រើសៀវភៅនេះទេ។ យើងសង្ឃឹមថា ប្រមុខគ្រួសារ អ្នកអាណាព្យាបាល និងអ្នកផ្តល់កិច្ចការបំរើ នឹងធ្វើការជាមួយគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ ក្នុងការប្រើសៀវភៅនេះ។ អ្នកទាំងនេះ ត្រូវបង្រៀនលោកអ្នកជាច្រើន តែចូរចាំទុកថា លោកអ្នកក៏ត្រូវបង្រៀនអ្នកទាំងនោះវិញដែរ។

បើពិតជាលោកអ្នកត្រូវការពត៌មានបន្ថែម ឬ ជំនួយ ក្នុងការរកពត៌មាន លោកអ្នកអាចទូរស័ព្ទរកបុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការណែនាំ អោយជួយ តាមធម្មតា តែងមានអ្នកធ្វើការជាតិខ្មែរ និយាយឆ្លងឆ្លើយជាមួយលោកអ្នក។

មជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការណែនាំ (Orientation Resource Center)

មជ្ឈមណ្ឌលភាសាអនុវត្តន៍ (Center For Applied Linguistics)

3520 Prospect St.,N.W

Washington , D.C. 20007

(202)298-9292

(800)424-3701

សេចក្ដី ផ្ដើម

បញ្ជីអត្ថបទ

ការតាំងទីលំនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក..............៣
អ្នកអាណាព្យាបាល..........................៤
ជីវិតថ្មីនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក...................៥
ទំនាក់ទំនងនៅក្នុងសហគមន៍....................៦
អតីសាសនានៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក............៧-៨
ទំនៀមទំលាប់និងចរិតអាមេរិកាំង...............៩
ការជំរាបសួរ...........................៩
ឈ្មោះ..................................១០
ពេលវេលា.............................១០
កាយវិការ.............................១១
គ្រួសារអាមេរិកាំង.......................១២
ការកំសាន្ត.............................១២
រដ្ឋាភិបាលអាមេរិកាំង.......................១៣
រដ្ឋាភិបាលជនបទ.........................១៣
រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ...........................១៤
រដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ........................១៤

ការតាំងទីលំនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

នៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក អង្គការស្ម័គ្រចិត្តនិងមនុស្សធម៌ ដែលហៅថា "វ៉ូឡាគ VOLAG" ទទួលចាត់ចែងមួយផ្នែកយ៉ាងធំ ក្នុងការតាំងទីលំនៅជនភៀសខ្លួន។ អង្គការទាំងនេះ បានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយរដ្ឋាភិបាល ទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការចាប់ផ្ដើមតាំងទីលំនៅ ឲ្យជនភៀសខ្លួន។ គឺជាក្រុមឯកជន ឥតយកកំរៃ ហើយដែលភាគច្រើន

ជាសាខារបស់សាសនា។

អង្គការ VOLAG នេះ ជួយធ្វើគំរោងផ្ទាល់ខ្លួនទីលំនៅ និងគំរោងកិច្ចការសង្គមកិច្ច។ ក្រុមនេះជួយដើរការ យកគ្រួសារពីជំរុំនិងពីស្រុកកំណើត ឲ្យមកជួបជុំនឹងគ្រួសារ ដែលបានមករស់នៅក្នុងសហរដ្ឋរួចមកហើយ។ អង្គការស្ម័គ្រចិត្តទាំងនេះ មានការិយាល័យនៅក្នុងសហគមន៍តាមតំបន់ សំរាប់ទទួលធ្វើកិច្ចការទាំងនេះ និង ទាក់ទងផ្ទាល់នឹងអ្នកភៀសខ្លួន។ សូម្បីតែនៅក្នុងក្រុម ឬ អង្គការតែមួយជាមួយគ្នា ក៏ដោយ ក៏បន្ទាត់នយោបាយ និងការអនុវត្តន៍ ខុសគ្នាពីតំបន់មួយទៅតំបន់មួយទៀត ជួនកាលតិច ជួនកាលច្រើន។ របៀបផ្ដល់ជំនួយ ព្រមទាំងចំនួនទានអំពីជំនួយប្រាក់កាស (Financial assistance) ជំនួយម្ហូបអាហារ និងថ្នាំសង្កូវ ក៏អាចខុសគ្នា ពីការិយាល័យមួយទៅការិយាល័យមួយទៀតដែរ។ នៅពេលលោកអ្នកមកដល់សហរដ្ឋ ការិយាល័យខ្លះ អាចផ្ដល់ប្រាក់កាសខ្លះ ដល់លោកអ្នក ការិយាល័យខ្លះទៀតអាចឲ្យតែបន្តិចបន្តួច ឬអត់សោះតែម្ដង។ ប៉ុន្តែគេផ្ដល់ជំនួយកិច្ចការផ្សេងទៀត។ ដូច្នេះ ជាការសំខាន់ ដែលលោកអ្នកធ្វើការទាក់ទងជាប់ជានិច្ច ជាមួយក្រុមអង្គការវ៉ូឡាគទាំងនេះ ដើម្បីឲ្យបានយល់ច្បាស់ពីជំនួយផ្សេងៗដែលគេអាចផ្ដល់ឲ្យ។ បើចង់បានពត៌មានបន្ថែមសូមអានជំពូកទី៥ៈ "ក្រសួងសង្គមកិច្ច"។

អ្នកអាណាព្យាបាល

អ្នកអាណាព្យាបាល ជាមនុស្ស(ឬអង្គការ) ស្ម័គ្រចិត្ត ដែលបានចំណាយពេលវេលានិងធនធាន ដើម្បីនឹងជួយគ្រប់គ្រង ឲ្យលោកអ្នកចាប់ផ្តើមកសាងជីវិតថ្មី នៅក្នុងសហរដ្ឋ។ ជនជាតិអាមេរិកាំងភាគច្រើន តែងបានគិតថា ខ្លួនបានធ្វើកិច្ចពិសេសមួយ ក្នុងនាមជាអ្នកអាណាព្យាបាល ទទួលយកអ្នកភៀសខ្លួនពីទីកន្លែងផ្សេងៗ ក្នុងសកលលោក។ គំនិតជួយអ្នកដទៃ ជាលក្ខណៈមួយ របស់ប្រជារាស្ត្រអាមេរិកាំង។ អ្នកអាណាព្យាបាលភាគច្រើន មានបំណងល្អចង់ជួយ ថ្វីបើគេមិនសូវដឹង ពីវប្បធម៌របស់យើងក៏ដោយ ក៏គេនៅតែជួយផ្គត់ផ្គង់ ដល់រូបលោកអ្នកដែរ។

អ្នកអាណាព្យាបាល នឹងជួយផ្គត់ផ្គង់ម្ហូប កន្លែងរស់នៅបណ្ដោះអាសន្ន ដើម្បីឲ្យលោកអ្នក ចាប់ផ្តើមការរស់នៅមុនដំបូងនៅសហរដ្ឋ។ គេអាចជួយរកការងារឲ្យលោកអ្នកធ្វើ ជួយចុះឈ្មោះឲ្យកូនទៅរៀន បង្ហាត់ឲ្យចេះរបៀបទិញអីវ៉ាន់ នឹកនាំឲ្យជួបជាមួយអ្នកជិតខាង និងបង្ហាត់ឲ្យចេះជិះឡានបឺសជាដើម។ ជួនកាល គេជួយរកអ្នកផ្សេងទៀត ឲ្យមកជួយបន្ថែម។ បន្ទាប់ពីនេះមក គេសង្ឃឹមថា លោកអ្នកនឹងអាចធ្វើកិច្ចការទាំងនេះ និងអាចរស់នៅដោយខ្លួនឯង។

ការទទួលធ្វើអាណាព្យាបាល ជាករណីយកិច្ចខាងគុណធម៌តែប៉ុណ្ណោះ មិនមែនជាបំណងឬតំរូវពីផ្លូវច្បាប់ទេឡើយ។ រយៈពេលនិងរបៀបអាណាព្យាបាលខុសៗពីគ្នា ទៅតាមមនុស្ស ទៅតាមអង្គការ។ ជនខ្លះឬអង្គការខ្លះ មានពេលនិងធនធានច្រើនជាងអង្គការឯទៀតៗ ហើយចំនួនអ្នកភៀសខ្លួននៅកន្លែងនីមួយៗ អាចធ្វើឲ្យប្រែប្រួល ដល់ចំនួននិងធនធានអ្នកអាណាព្យាបាល។

ជីវិតថ្មីនៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

ការតំរូវទៅតាមវប្បធម៌ថ្មី ទំនៀមទំលាប់ថ្មី និងការរស់នៅថ្មី មុនដំបូងជាការមួយពិបាកៗ នៅពេលដែលកំពុងធ្វើការសំរបសំរួល តាមធម្មតា មនុស្សម្នាក់ៗតែងឆ្លងកាត់ច្រើនដំណាក់ៗ មុនដំបូង លោកអ្នកអាចភ្ញាក់ផ្អើលនឹងការរស់នៅថ្មី ក្នុងសហរដ្ឋៗ នៅពេលដែលលោកអ្នកចេញដំណើរមកដល់សហរដ្ឋ លោកអ្នកច្បាស់ជាមានការរំភើប ហើយហាក់ដូចជាធ្វើឲ្យលោកអ្នកមានកម្លាំងប្លែកក្រោយពីការរង់ចាំ អស់ចំនួនជាច្រើនខែនៅក្នុងជំរុំមកៗ អ្នកអាណាព្យាបាលក៏មានការរំភើប ហើយសប្បាយដែរនៅពេលដែលគេបានឃើញ និងជួបអ្នកភៀសខ្លួន ដែលគេធ្វើអាណាព្យាបាលមកដល់ៗ ក៏ប៉ុន្តែ ជួនកាល ការសប្បាយរបស់អ្នកទាំងពីរ អាចធ្លាប់រលត់បាត់ទៅវិញ ដោយសារការពិបាកច្រើនប្រការ ទាំងខាងភ័ស្តុភារ ទាំងខាងផ្លូវចិត្តៗ អ្នកភៀសខ្លួន និងអ្នកអាណាព្យាបាល នឹងត្រូវបានជួបប្រទះការពិបាកនេះៗ នេះជារយៈកាលធុញថប់ និងមានសភាពតានតឹងបំផុតៗ មុនដំបូង អ្នកអាណាព្យាបាលក៏មានការពិបាកនឹងតម្របទៅតាមវប្បធម៌ ឬ របៀបរស់នៅរបស់អ្នកភៀសខ្លួនខ្មែរយើង ដូចគ្នានឹងអ្នកភៀសខ្លួនខ្មែរយើង មានការពិបាកនឹងការរស់នៅ ឲ្យស្របតាមបែបរបៀបអាមេរិកាំងអញ្ចឹងដែរៗ

ទំនាក់ទំនងនៅក្នុងសហគមន៍

សហរដ្ឋអាមេរិក ជាប្រជាជាតិដែលកើតឡើងដោយជនភៀសខ្លួននិងជនអន្តោប្រវេសន៍ៗ មានតែជនជាតិស្បែកក្រហម "អាមេរិកាំងឥណ្ឌាន" ទេ ដែលជាជនជាតិអាមេរិកាំង ពីដើមកំណើតស្រាប់ ហើយដែលបានរស់នៅលើទឹកដីនេះតាំងពីមុនជនជាតិអឺរ៉ុបមកដល់ៗ ថ្វីត្បិតតែគេហៅសហរដ្ឋអាមេរិកថា "ម៉ុលធីងផត" (Melting pot) "ឆ្នាំងសំរាប់រំលាយ" បានន័យថា ជាកន្លែងដែលជនជាតិច្រើនសាសន៍បានរស់នៅលាយឡំគ្នា ។ ក្រុមជាច្រើនដែលមករស់នៅ បានរក្សាទុកទំនៀមទំលាប់ដើម ភាសានិងប្រពៃណីដើមៗ ការខុសគ្នានេះ បានធ្វើឲ្យវប្បធម៌អាមេរិកាំងល្អណាស់ និងជាទីចាប់អារម្មណ៍ៗ នៅទីក្រុងធំៗ លោកអ្នកអាចឮគេនិយាយភាសាចិន កូរ៉េនិងស្ប៉ាញ៉ុលៗ លោកអ្នកអាចទៅភោជនីយដ្ឋានអ៊ីស្រាអែល ទៅទិញអីវ៉ាន់នៅផ្សារចិន និងទៅទស្សនាភាពយន្តបារាំងៗ ការដែលជនជាតិអាមេរិកាំងអាចទទួលទំនៀមទំលាប់ថ្មីទៅបាន ដោយសារវត្តមាននៃក្រុមសហគមន៍ចំរុះគ្នាច្រើនៗ

ចំពោះមនុស្សភាគច្រើន ការទាក់ទងក្នុងសហគមន៍ជាផ្នែកមួយសំខាន់របស់ជីវិតអាមេរិកាំងៗ សហគមន៍នេះអាចកើតឡើង ដោយជនជាតិមួយក្រុម ដោយក្រុមសាសនា ឬដោយក្រុមដែលមានផលប្រយោជន៍រួមគ្នាៗ ក៏ប៉ុន្តែ ការ
ង

តានតឹង តែងកើតមានឡើងជានិច្ច នៅពេលដែលមានអ្នកចំណូលថ្មីៗ នៅពេលដែលមានជនអន្តោប្រវេសន៍ឬ ជនភៀសខ្លួនច្រើន ចូលមកនៅក្នុងសហគមន៍ ដូចជា រដ្ឋ ទីក្រុង ផ្សារ ឬ ភូមិ ការតានតឹងអាចកើតមានឡើងៗ ការតានតឹងនេះ អាចបណ្តាលមកពីហេតុផលជាច្រើន ដូចជា:

- ពូជសាសន៍ឬសញ្ជាតិ
  ដើមកំណើតៗ
- ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចៗ

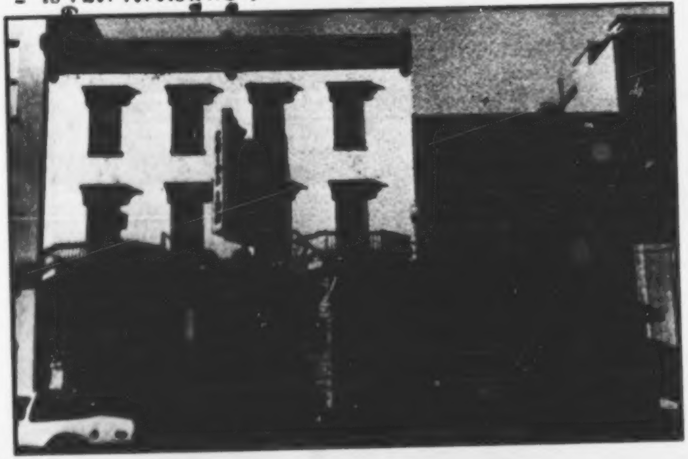

នៅក្នុងសហគមន៍ខ្លះ ការតានតឹងអាចកើតឡើង ដោយក្រុមមួយមានការបារម្ភ ពីក្រុមថ្មីមកដណ្ដើមជួលផ្ទះ ឬដណ្ដើមការងារ។ ក្រុមផ្សេងទៀត អាចភ័យឬអាក់អន់ចិត្ត ពីក្រុមដែលមានជំនឿនយោបាយនិងសាសនាខុសគ្នា។ អ្នកដែលគ្មានគ្រួសារ ធ្លាប់រស់នៅម្នាក់ឯងក្នុងផ្ទះបន្ទប់ អាចខឹងសម្បារ ដោយឃើញគ្រួសារមានគ្នាច្រើន មករស់នៅជិត ដោយខ្លាចគ្រួសារទាំងនេះ ធ្វើឱ្យឡូឡាឥតឈប់ឈរ។

ការដែលមិនយល់ឬមិនចេះនិយាយភាសាបរទេស ឬមិនចេះរបៀបធ្វើអ្វីផ្សេងៗ អាចបណ្ដាលឱ្យមានការពិបាកក្នុងការទាក់ទងគ្នា រវាងអាមេរិកាំងនិងអ្នកមកដល់ថ្មី។ ការពិបាកក្នុងការទាក់ទងគ្នានេះ អាចធ្វើឱ្យការតានតឹង ការមិនចូលចិត្តឬការស្អប់ខ្ពើមគ្នា កើតមានឡើង។ ការតានតឹងនេះ ក៏អាចកើតឡើង រវាងអាមេរិកាំងគ្នាឯងដែរ ហើយសូមលោកអ្នកកុំគិតថា ការតានតឹងទាំងនោះ ជាកំហុសរបស់លោកអ្នក។ បើមានបញ្ហាកើតឡើង ចូរលោកអ្នកកុំរារែក និងរកសមាគមខ្មែរ អង្គការស្ម័គ្រចិត្ត និងភ្នាក់ងារតម្រួត ប៉ូលិស ឱ្យជួយ។

អំពីសាសនានៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក

សេរីភាពក្នុងជំនឿ ជាគ្រឹះមួយផ្នែកនៃជីវិតជនជាតិអាមេរិកាំង។ ឥតមានព្រះវិហារមួយណារបស់អាមេរិកាំង ជាផ្លូវការទេឡើយ ហើយប្រជារាស្ត្រ អាចកាន់ជំនឿរបស់ខ្លួនដោយសេរី។ នៅសហរដ្ឋ លោកអ្នកអាចឃើញ ព្រះវិហារគ្រិះ ព្រះវិហារព្រះពុទ្ធ ព្រះវិហារឥស្លាម ព្រះវិហារជូវអ៊ីស្ហ(Jewish)

នៅតំបន់ភាគច្រើន ដែលមានអ្នកភៀសខ្លួនច្រើនរស់នៅ អាចមានព្រះវិហារដែលមានបព្វជិត មកពីស្រុកកំណើតដូចគ្នា។ នៅពេលមានពិធីបុណ្យសំខាន់ៗ សមាជិកក្រុមសាសនា និងសមាគម នាំគ្នាប្រជុំនៅព្រះវិហារទាំងនេះ ដើម្បីនិងធ្វើបុណ្យ ធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗ ផ្សេងពីនេះ ក្រុមសាសនានិងសមាគមទាំងនេះ អាចធ្វើជាអ្នកជួយឧបត្ថម្ភប្រជាមស្រែជង ការតាំងទីលំនៅរបស់លោកអ្នក។ ក្រុមទាំងនេះ អាចជួយផ្ដល់ម្ហូប ខោអាវនិងកិច្ចការផ្សេងៗ ឬអាចនាំលោកអ្នក ឱ្យទាក់ទងនឹងកន្លែងផ្ដល់ជំនួយនិងកិច្ចការផ្សេងៗ នៅក្នុងសហគមន៍។

ជាទូទៅ កន្លែងដែលស្រួលជាងគេសំរាប់បន់ស្រន់ ឬសំពះព្រះជាមួយគ្រួសារគឺ នៅក្នុងផ្ទះ។ បើសិនជាចាំបាច់ត្រូវធ្វើពិធីបុណ្យធំៗ មជ្ឈមណ្ឌលរបស់សមាគមឬសាលា ជួន

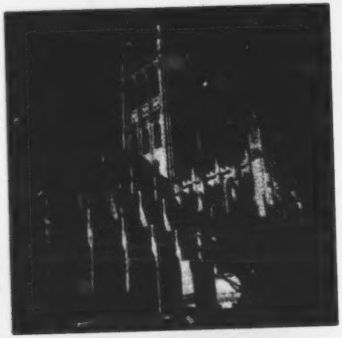

កាល អាចផ្តល់ទីកន្លែង សំរាប់ប្រជុំគ្នា។ មុននឹងធ្វើពិធីផ្សេងៗ ជាការល្អ គួរពិគ្រោះនឹងអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ព្រោះអ្វីៗដែលយើងធ្លាប់ធ្វើនៅស្រុកខ្មែរ អាចខុសនឹងច្បាប់នៅសហរដ្ឋ មកពីប្រការផ្សេងៗ ដូចជា សុខភាព អនាម័យ ឬ សន្តិសុខ ឧ. ដូចជាគេមិនឲ្យដុតធូប ឬ ទៀននៅក្នុងមន្ទីរពេទ្យ។ នៅរដ្ឋភាគច្រើន បុណ្យខួបត្រូវធ្វើនៅផ្ទះសំរាប់ដំកល់ខ្មោច របស់អាមេរិកាំង ។

មានកាលៈទេសៈខ្លះ គេអាចអញ្ជើញលោកអ្នក ទៅចូលរួម ពិធីបុណ្យសាសនា របស់អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត អាមេរិកាំង។ លោកអ្នកអាចទៅចូលរួម បើលោកអ្នកចង់ដឹង ឬក៏មិនទៅក៏បាន ដោយគ្មានការបង្ខិតបង្ខំអ្វីឡើយ។ បើលោកអ្នកមិនចង់ទៅ លោកអ្នកគ្រាន់តែឆ្លើយថា : "ទេ សូមអរគុណ" No ,Thank you។

ទំនៀមទំលាប់និងចរិយាអាមេរិកាំង

ការស្ញើយឆ្លងទាក់ទងជាមួយអាមេរិកាំង តែងមានការពិបាក នៅពេលចាប់ផ្ដើម។ នេះជាការធម្មតា សំរាប់មនុស្សដែលរស់នៅក្នុងវប្បធម៌មួយ ហើយមានការពិបាកក្នុងការគិត ឬ ស្ដាប់ពីរបៀបធ្វើអ្វីផ្សេងៗក្នុងវប្បធម៌មួយទៀត ថាខុសឬត្រូវ។ ក្នុងការជួបប្រទះនឹងវប្បធម៌អាមេរិកាំងលើកដំបូងបែបនេះ លោកអ្នកត្រូវសាកល្បងឲ្យបានស្គាល់ជិតដិត នឹងទំនៀមទំលាប់និងចរិយាសិន។

ជនជាតិអាមេរិកាំង ជាទូទៅ ចូលចិត្តរាក់ទាក់ រួសរាយ និងជាធម្មតា ដែលគេជឿថា ជាសញ្ញាមិត្តភាព។ ការជំរាបសួរ និងការហៅចំឈ្មោះផ្ទាល់ខ្លួន ជាសញ្ញាមួយដ៏ធំនូវការរាក់ទាក់នេះ។

ការជំរាបសួរ

ជនជាតិអាមេរិកាំង ជំរាបសួររបៀបស្និទ្ធស្នាលធម្មតា លើកលែងតែគេជួបអ្នកណាម្នាក់លើកទី១ ឬនៅពេលជាផ្លូវការ។ ជនជាតិអាមេរិកាំងមិនដែលឱនក្បាលទៅវិញទៅមកទេ។ នៅពេលដែលនាំឲ្យស្គាល់គ្នាមុនដំបូង គេតែងនិយាយដាក់គ្នាទៅវិញទៅមកថា: "ជំរាបសួរ" ឬ "ខ្ញុំសប្បាយនឹងជួបលោក"។ បន្ទាប់ពីនោះមក គេនឹងគំនាប់គ្នារបៀបស្និទ្ធស្នាលបន្តិចទៅវិញ ដូចជា "សុខសប្បាយឬទេ" ឬ "សុខទុក្ខយ៉ាងម៉េចដែរ" ឬក៏ញញឹមរបៀបគួរសម ហើយនិយាយថា "ហេឡូ" (Hello) តែប៉ុណ្ណោះបានស្រេច។

ឈ្មោះ(Name)

អាមេរិកាំងជាច្រើន ប្រើឈ្មោះក្រៅផ្លូវការខ្លី ជំនួសឈ្មោះផ្លូវការវែងៗ។ ន.អ្នកខ្លះឈ្មោះ "សាមូអែល ចនសុន" មិត្តគេហៅតែ "សាម"។ អ្នកខ្លះទៀតឈ្មោះ "រីឆាដ ព្រោន" ចង់ឲ្យគេហៅខ្លួនថា "ឌិក" ទៅវិញ។ ឈ្មោះ "បាប៊ីរ៉ា វែល្ស" ចង់ឲ្យគេហៅថា "បប៊ី" ទៅវិញ។ អាមេរិកាំង យកឈ្មោះជីតាមកដាក់ខាងក្រោយ។ ន.ចន ស្មីត ស្មីត ជាឈ្មោះជីតា។ នៅពេលប្រើជាផ្លូវការ ឬ ជួបអ្នកណាម្នាក់លើកទី១ លោកអ្នកគួរហៅឈ្មោះជីតា ដោយដាក់ "មិស្ទ័រ" ខាងមុខ ដូចជា Mr.Smith ។ សូម្បីមនុស្សដែលមិនធ្លាប់ស្គាល់លោកអ្នកជិតដិតក៏ដោយ ជាញឹកញាប់គេហៅឈ្មោះផ្ទាល់ខ្លួនរបស់លោកអ្នក។ នេះជាទម្លាប់ធម្មតារបស់អាមេរិកាំង។ អាមេរិកាំងគិតថា ការប្រើឈ្មោះផ្ទាល់ខ្លួន គឺជាការសំដែងមិត្តភាពស្និទ្ធស្នាល និងងាយស្រួលជាង។

ពេលវេលា

អាមេរិកាំងគេចែកពេលវេលាជាពេលដាច់ៗគ្នា ហើយគ្រោងធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗគ្នា។ អាមេរិកាំងប្រើពេលទៀងម៉ោង បើគេសន្យាម៉ោង ៨ គេនឹងចាប់ផ្ដើមម៉ោង ៨។ បើសន្យាថា ជួបគ្នា ហើយអ្នកទៅដល់យឺត១៥នាទី ដោយគ្មានហេតុផលនោះ នឹងធ្វើឲ្យគេខឹងសម្បារ។ បើលោកអ្នកសង្ស័យថា លោកអ្នកទៅដល់យឺត ត្រូវទូរស័ព្ទទៅប្រាប់គេជាមុន ហើយឲ្យគេដឹងពត៌មានអំពីការយឺតនេះ។ បើសិនជាលោកអ្នកមកដល់យឺត លោកអ្នកត្រូវសុំទោស ហើយប្រាប់គេមកពីហេតុផលអ្វី។ បើមានការណាត់ជួបនឹងលោកវេជ្ជបណ្ឌិត ត្រូវមកឲ្យទាន់ម៉ោង។ លោកវេជ្ជបណ្ឌិតអាចឲ្យលោកអ្នករង់ចាំ ប៉ុន្តែបើលោកអ្នកទុកឲ្យលោកវេជ្ជបណ្ឌិតរង់ចាំ ដោយមិនបានប្រាប់ជាមុន គេអាចឲ្យលោកអ្នកបញ្ញលុយពេលដែលលោកវេជ្ជបណ្ឌិតរង់ចាំលោកអ្នក។

កាយវិការ

កាយវិការ(ប្រើដៃឬផ្នែកផ្សេងៗដើម្បីជាសញ្ញា)ជាផ្នែកមួយនៃវប្បធម៌ៗ អ្វីដែលជាការគួរសមសំរាប់ជាតិមួយ អាចទៅជាការគ្រោតគ្រាតរបស់ជាតិមួយទៀតៗ ឧ.អាមេរិកាំងប្រើម្រាមដៃតែមួយទៀងលើ បក់ហៅឲ្យគេមករកខ្លួនៗ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អ្នកខ្លះបះ ឬលាប ដូចជាដាក់ដៃលើស្មា ឬអោបស្មា ដើម្បីបញ្ចេញភាពកក់ក្ដៅៗ ជួនកាលគេកាន់ដៃលោកអ្នក ដើម្បីជួយចម្លងផ្លូវៗ បើសិនជាលោកអ្នក មានការមិនស្រួលចិត្ត លោកអ្នកអាចដកដៃចេញដោយគួរសម ដោយមិនឲ្យអ្នកនោះចាប់អារម្មណ៍ខុសៗ អាមេរិ-កាំងប្រើនអោបមិត្ត នៅពេលដែលគេជួបគ្នាៗ សូមលោកអ្នកកុំធ្វើតាមកាយវិការនេះ បើមិនយល់ច្បាស់ពីន័យនៃកាយវិការទាំងនេះទេៗ ការស្រលាញ់រាប់អាន ដោយប្រើកាយវិការ ដែលឃើញតែច្រើនតាមរបៀបខ្មែរយើង អាចចាត់ទុកថា ជាការមិនសូវគួរសម ចំពោះជនជាតិអាមេរិ-កាំងៗ ការដែលមនុស្សមានភេទដូចគ្នា(ប្រុសនិងប្រុស ឬស្រីនិងស្រី)កាន់ដៃគ្នាទៅកន្លែងសាធារណៈ អាមេរិកាំងចាត់ទុកថា មិនគប្បីៗ ថ្វីត្បិតតែអាមេរិកាំងប្រើកាយវិការជាច្រើនក៏ដោយ មានកាយវិការពីរយ៉ាងដែលគេចាត់ទុកថាមិនគប្បីៈ ប្រើម្រាមមួយចង្អុលទៅកាន់អ្នកណាម្នាក់ ផ្ទាត់ដៃដើម្បីហៅអ្នកណាម្នាក់និងសំលឹងមើលអ្នកណាម្នាក់ៗ

គ្រួសារអាមេរិកាំង

ឪពុកម្តាយនិងកូន ជាសមាជិកគ្រួសារអាមេរិកាំង។ សម័យសព្វថ្ងៃ គ្រួសារនីមួយៗមានកូន២ឬ៣នាក់ជាមធ្យម។ នៅពេលដែលកូនអាយុ២១ឆ្នាំ និងកូនរៀបការរួច តាមធម្មតាតែងរស់នៅឆ្ងាយពីឪពុកម្តាយ។ ជួនកាលសមាជិកគ្រួសារជួបគ្នាម្តង ក្នុង១ឆ្នាំ នៅពេលឈប់សំរាក ពេលរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ បុណ្យខ្មោចជាដើម។ មនុស្សចាស់ជរា ធម្មតារស់នៅឆ្ងាយពីកូនចៅ ជួនកាលឪពុកម្តាយ អាចរស់នៅជាមួយ កូនស្រីឬកូនប្រុស អ្នកខ្លះទៀតរស់នៅផ្ទះ សំរាប់អ្នកចូលនិវត្តន៍ ឬផ្ទះបន្ទប់ពិសេស សំរាប់តែមនុស្សចាស់ ដែលមានអាយុប្រហាក់ប្រហែលគ្នា និងរួមគ្នាធ្វើពិធីផ្សេងៗ ជួនកាល ក្លឹប ព្រះវិហារ និងក្រុមផ្សេងទៀត អាចផ្តល់នូវលទ្ធភាពឲ្យ មនុស្សទាំងនោះ សំរាប់ធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗ

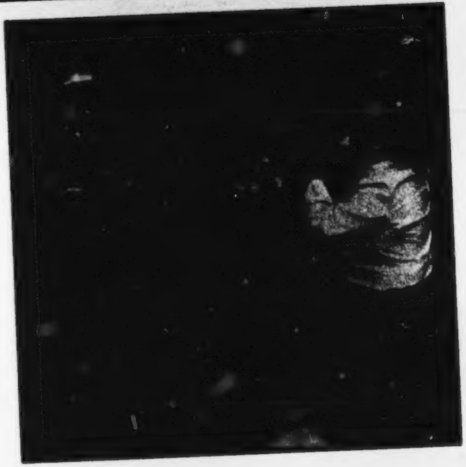

ការកំសាន្ត

អាមេរិកាំងរៀបចំត្រៀមពេលវេលាសំរាប់កំសាន្ត ដូចគ្នានឹងពេលវេលាសំរាប់ធ្វើការដែរ។ គេច្រើនចាត់ទុកថ្ងៃសៅរ៍និងអាទិត្យសំរាប់មើលទូរទស្សន៍ លេងកីឡា ដាំផ្កាឬបន្លែ ជួសជុលផ្ទះ ទៅមើលកុន។ បើសិនជាលោកអ្នកចង់ទៅលេងគេ នៅពេលខាងលើនេះ លោកអ្នកត្រូវទូរស័ព្ទទៅប្រាប់គេជាមុន តើអាចទៅបានឬទេ ។ ក្នុងទីក្រុងនិងជនបទភាគច្រើន មានកន្លែងសំរាប់កំសាន្តជាច្រើន ដែលគេតែងនាំគ្រួសារទៅលំហែកាយ។

រដ្ឋាភិបាលអាមេរិកាំង

រដ្ឋធម្មនុញ្ញអាមេរិកាំង ផ្តល់នូវសិទ្ធិនិងសេរីភាពយ៉ាងទូលំទូលាយៗ រដ្ឋាភិបាល ដែលបានតែងតាំងឡើងដើម្បីការពារសិទ្ធិទាំងនេះ ជារដ្ឋាភិបាលស្មុគស្មាញខ្លាំងណាស់ៗ របបគ្រប់គ្រងរដ្ឋាភិបាល មិនមែនដូចយើងធ្លាប់ដឹងទេ មិនមែនសុទ្ធតែជ្រើសតាំងឡើយ និងរដ្ឋាភិបាលគ្រប់ផ្នែក មិនមែននៅក្រោមការត្រួតត្រារដ្ឋាភិបាលកណ្តាល រដ្ឋបាលជាន់ខ្ពស់ ទេឡើយៗ ជាទូទៅ រដ្ឋាភិបាលអាមេរិកាំងមាន ៣ថ្នាក់គឺ: រដ្ឋាភិបាលជនបទ រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ និងរដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធៗ ថ្នាក់នីមួយៗ មានមុខការជាក់លាក់មួយ និងជារដ្ឋាភិបាល ដែលប្រជារាស្ត្របានបោះឆ្នោតជ្រើសរើសឱ្យធ្វើការមួយអាណត្តិ(កម្រិតឆ្នាំ)ៗ ប្រជារាស្ត្រមិនដែលជាប់ទោស ហើយអាយុលើស១៨ឆ្នាំ អាចបោះឆ្នោតបានៗ

រដ្ឋាភិបាលជនបទ

ជាទូទៅ រដ្ឋាភិបាលនៅជនបទ ចាត់ចែងកិច្ចការប្រចាំថ្ងៃ ដូចជា ដឹកសំរាមយកទៅចោល ផ្តល់ទឹកប្រើប្រាស់ បង្ហូរទឹកកខ្វក់ រក្សាសន្តិសុខ(ភ្នាក់ងារប៉ូលិស ក្រសួងពន្លត់ភ្លើង) និងបណ្ណាល័យៗ ទីក្រុងតូចៗភាគច្រើន មានរដ្ឋាភិបាលផ្ទាល់ ដែលដឹកនាំដោយអភិបាលក្រុង ហៅថា "ម៉ែយ័រ" (Mayor)ៗ បន្ថែមពីលើនេះ មានរដ្ឋាភិបាលសំរាប់ស្រុក(County) ដែលកាន់កាប់ផ្នែកខាងច្បាប់ ដូចជា ចុះបញ្ជីអ្នកបោះឆ្នោត និងចេញសំបុត្រអាពាហ៍ពិពាហ៍ៗ

រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ

ចំនួនរដ្ឋរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកទាំងមូល មាន៥០រដ្ឋ។ រដ្ឋនីមួយៗមានអភិបាលរដ្ឋម្នាក់ ហៅថា(Governor) ដែលប្រជារាស្ត្រជាអ្នកបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង មានក្រុមនីតិបញ្ញត្តិមួយសំរាប់តែងច្បាប់ និងមានក្រសួងច្រើនក្រសួង។ រដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ ដាក់កំរិតអាករថ្លៃលក់(Sales tax) និងអាករផ្សេងៗ(Tax) និងចាត់ចែងកិច្ចការផ្សេងៗ ដែលមានសារៈសំខាន់ សំរាប់ប្រជារាស្ត្រនៅក្នុងរដ្ឋ ដូចជា ការថែទាំផ្លូវ ចេញច្បាប់អនុញ្ញាតិបើកបរ ត្រួតពិនិត្យខាងសុខាភិបាលនិងសន្តិសុខនៅភោជនីយដ្ឋាន និង ក្នុងអាគារជំនួញផ្សេងៗ។

រដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធ

រដ្ឋាភិបាលសហព័ន្ធ តាំងនៅរដ្ឋធានីវ៉ាស៊ីនតោន ឌី ស៊ី ហើយចែកជា៣ផ្នែក : ផ្នែកប្រតិបត្តិ រដ្ឋាភិបាល ផ្នែកតុលាការ និង សភា។ ផ្នែកប្រតិបត្តិមាន លោកប្រធានាធិបតី ទីប្រឹក្សា និងជំនួយៗ មុខការរបស់លោកគឺ អនុវត្តន៍ច្បាប់ ឬ បទបញ្ញារបស់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ និងអនុវត្តន៍បញ្ញត្តិរបស់សភា។ ផ្នែកតុលាការ មាន តុលាការជាន់ខ្ពស់ ដែលមានសមាជិក៩នាក់ សុទ្ធតែតែងតាំងដោយលោកប្រធានាធិបតី។ ផ្នែកតុលាការនេះជាក្រសួងមានសមត្ថកិច្ចខ្ពស់បំផុត នៅក្នុងសហរដ្ឋ។ ឯផ្នែកសភា ជាក្រុមតុបតែងច្បាប់ ចែកចេញជា២ផ្នែក : គឺផ្នែកខាងសភាតំណាងរាស្ត្រ ឬរដ្ឋសភា (House) និង ព្រឹទ្ធសភា (Senate)។

បញ្ជីអត្ថបទ

ការធ្វើដំណើរនិងរបៀបនិយាយទាក់ទងឆ្លើយឆ្លងគ្នា
ការធ្វើដំណើរទៅទីផ្សេងៗ..............១៨
ការធ្វើដំណើរដោយជើង..............១៩
ការធ្វើដំណើរដោយកង់..............២០
ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស..............២១
ការធ្វើដំណើរដោយរថយន្តឬម៉ូតូ..........២២
ការធ្វើដំណើរតាមរថយន្តតាក់ស៊ី..........២៣
ការធ្វើដំណើរតាមស៊ីបរ៉ែនិងរថភ្លើង.......២៣
ការធ្វើដំណើរផ្លូវឆ្ងាយ
ការធ្វើដំណើរដោយរថយន្ត..............២៤
ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស..............២៥
ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើង..............២៦
ការធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ..............២៧
ការការពារនិញ្ញាសុខទៅក្រៅផ្ទះ.....២៨-២៩

របៀបនិយាយទាក់ទងឆ្លើយឆ្លងគ្នា
ការទាក់ទងតាមសំបុត្រ..............៣០
ការផ្ញើរសំបុត្រ..............៣១
ការទទួលសំបុត្រ..............៣១
ការទាក់ទងតាមទូរស័ព្ទ..............៣២
សៀវភៅទូរស័ព្ទ..............៣២
របៀបប្រើទូរស័ព្ទ..............៣២
ទូរស័ព្ទផ្ទាល់ខ្លួន..............៣៣
ទូរស័ព្ទទាក់ទងទៅស្រុកឆ្ងាយ.........៣៣
ថ្លៃឈ្នួលទូរស័ព្ទ..............៣៤
ទូរស័ព្ទសំរាប់សាធារណជនប្រើ........៣៥
ទូរស័ព្ទប្រើតបង់ថ្លៃ ហៅទៅឆ្ងាយ
ឬ ផ្លូវព្រិលមិនបី..............៣៥
តេលេក្រាម....................

រឿងរបស់អ្នកស្រី "សយ"

ច្រើនអាទិត្យក្រោយពីអ្នកស្រី "សយ" មកដល់សហរដ្ឋ គាត់បានទទួលសំបុត្រពីមិត្តម្នាក់ ដែលគាត់ធ្លាប់ស្គាល់នៅស្រុកខ្មែរ។ មិត្តគាត់ប្រាប់ថា គាត់និងកូន ទើបនឹងបានមកដល់សហរដ្ឋ។ អ្នកស្រី "សយ" ឃើញអស័យផ្លួនមិត្តគាត់ ហើយដឹងថា មិត្តគាត់នៅទីក្រុងជាមួយគ្នា តែនៅម្ខាងទៀត។

ព្រឹកមួយ ប្តីគាត់សុខចិត្តនាំអ្នកស្រី "សយ" បង្ហាញឱ្យជិះបឺស ទៅលេងផ្ទះមិត្តគាត់។ គាត់មានការរំភើបអបអរ និងបានជួបមិត្តគាត់ណាស់ គាត់ក៏បានទៀងជិះបឺស ដែលមកឈប់នៅកន្លែងបឺសឈប់ ដែលគាត់រង់ចាំ។ គាត់បានបង់ថ្លៃបឺស (ដោយទំលាក់កាក់ ទៅក្នុងប្រអប់ ពេលគាត់ទៀង) ហើយទៅរកកន្លែងអង្គុយ។

ក្រោយពីជិះឡានបន្តិចមក អ្នកស្រី "សយ" ភ័យរសាប់រសល់ ដោយគាត់មិនដឹងទៅដល់កន្លែងណា។ គាត់ក៏ទៅសួរអ្នកអង្គុយជិត ហើយបង្ហាញអាស័យដ្ឋានរបស់មិត្តគាត់ អ្នកនោះក៏ប្រាប់ថា គាត់ជិះប៊ីសខុស។ អ្នកស្រី "សយ" ក៏ចុះនៅចំណតខាងមុខ ហើយភ័យដោយមិនដឹងធ្វើម៉េចទៀត។ ភ្នាក់ងារប៉ូលិសម្នាក់នៅជិតនោះ ឃើញដូច្នេះ ក៏ដើរចូលមកជិត អ្នកស្រីក៏បង្ហាញអាស័យដ្ឋានរបស់មិត្តគាត់។ ប៉ូលិសមើលញញឹមៗ ហើយនិយាយថា មិននៅឆ្ងាយពីទីនេះទេ។ ប៉ូលិសនាំគាត់ទៅហាងលក់ទំនិញមួយនៅជិតនោះ ហើយទូរស័ព្ទហៅឡានតាក់ស៊ី។ ពេលឡានតាក់ស៊ីមកដល់ ប៉ូលិសក៏ហុចអាស័យដ្ឋានឲ្យ។

មួយសន្ទុះក្រោយមក ក៏មកដល់ផ្ទះមិត្តគាត់។ អ្នកស្រី "សយ" ហុច ២ដុល្លារឲ្យអ្នកបើកតាក់ស៊ី រួចក៏ចុះពីឡាន។ ពេលគាត់គោះទ្វារផ្ទះមិត្តគាត់ មិត្តគាត់ក៏ឆ្លើយ ហើយបើកទ្វារ។ អ្នកស្រី "សយ" បានធូរស្រួល ហើយសប្បាយនឹងជួបមិត្តគាត់ណាស់។ នៅពេលដែលអ្នកស្រី "សយ" ត្រលប់ទៅផ្ទះវិញ គាត់ទូរស័ព្ទទៅឡានប៊ីស សួរពីកន្លែងឡានប៊ីសឈប់ ដែលមាននៅជិតផ្ទះមិត្តគាត់ និងឡានប៊ីស ដែលដឹកយកទៅដល់ផ្ទះគាត់។

ការធ្វើដំណើរទៅទីជិតៗ

ប្រជាជនអាមេរិកាំង ធ្វើដំណើរដោយជើង ជិះកង់ ជិះឡាន ជិះប៊ីស និង ជួនកាលជិះរទេះភ្លើងក្នុងដីៗ មុនដំបូង យើងគួរដឹងឲ្យប្រាកដ តើយើងចង់ទៅណា ហើយមានចម្ងាយប៉ុន្មាន បន្ទាប់មក យើងអាចជ្រើសរើសយានជំនិះ ដែលយើងត្រូវធ្វើដំណើរៗ

យើងគួរយកអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ (ក្រដាសសំរាប់សំគាល់ខ្លួន) និងលេខទូរស័ព្ទរបស់អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្តសំរាប់ដល់ពេលវង្វេង ឬ ពេលមានអាសន្នៗ

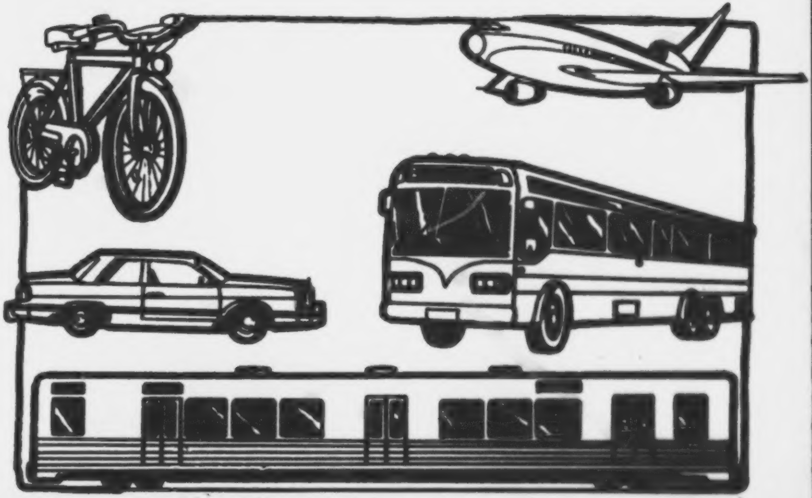

ការធ្វើដំណើរដោយថ្មើរជើង

ការដើរជារបៀបមួយ យ៉ាងប្រសើរ ដែលអាចនាំយើងឆាប់កាត់ផ្លូវ និង ជាការហាត់ប្រាណផង។ មានការណ៍ខ្លះដែលយើងគួរដឹង មុននឹងចេញដើរទៅក្រៅ :

- ដឹងជាមុនពីធាតុអាកាស ខោអាវត្រូវជាក់ចុះល្អ ដើម្បីយើងអាចស្លៀកពាក់ ឲ្យស្របតាមធាតុអាកាស។
- យើងគួរដើរខាងឆ្វេងដៃ ដើម្បីកុំឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់។
- ដឹងចម្ងាយជាមុន។

យើងគួររៀនមើលសញ្ញាទាំងនេះ មុននឹងឆ្លងផ្លូវ :

- WALK ជាសញ្ញាឲ្យឆ្លងផ្លូវ
- DON'T WALK ជាសញ្ញាកុំឆ្លងផ្លូវ
- មុននឹងឆ្លងផ្លូវ យើងត្រូវមើលឆ្វេងស្ដាំ ក្រែងលោមានឡានបើកមក។ នៅទីក្រុងខ្លះ បើលោកអ្នកឆ្លងផ្លូវមិនបានត្រឹមត្រូវ ប៉ូលិសនឹងចាប់ពិន័យ។ ឧ. ឆ្លងផ្លូវមិនចំកន្លែង ផ្លូវដែលមានសញ្ញាភ្លើងឈប់។
- កុំទទួលជិះឡាន បើអ្នកមិនស្គាល់ហៅឲ្យជិះ។
- កុំដើរម្នាក់ឯងនៅពេលយប់។

29

ការធ្វើដំណើរដោយកង់

ប្រជាជនអាមេរិកាំងភាគច្រើន ជិះកង់ដើម្បីកំសាន្ត និង ជាការហាត់ប្រាណផង។ អ្នកខ្លះ ជិះកង់ទៅសាលា ឬ ទៅធ្វើការ។ ច្បាប់ចំណាប់ជិះកង់ទៅសាលា ក៏មានសារៈសំខាន់ដូចដើរ ឬ ជិះឡានដែរ នៅកន្លែងខ្លះ មានផ្លូវសំរាប់តែជិះកង់ ហើយនិងមានភ្លើងសញ្ញាស្តុបកង់ បង្ហាញ។

- យើងត្រូវជិះនៅខាងស្តាំដៃរាល់ពេល។
- ពេលបត់ត្រូវលើកដៃ។
- កង់មួយជិះតែម្នាក់បានហើយ អាចថែមកៅអីសំរាប់កូនក្មេង។
  បើជិះនៅពេលយប់ គួរប្រើ :
- ចង្កៀងនៅកង់។
- ពេលចតកង់ទុក ត្រូវចាក់សោរអោយមាំទាំ។

លើកដៃធ្វើសញ្ញាមុននឹងបត់

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស ជាមធ្យោបាយសាមញ្ញបំផុត ក្នុងការប្រើយានជំនិះសាធារណៈ។

នៅពេលយើងជិះប៊ីស យើងត្រូវដឹង កន្លែងណាត្រូវទៅឡើងជិះនិងត្រូវចុះ។ តាមធម្មតា ប៊ីសតែងមានលេខនិងឈ្មោះកន្លែង ដែលប្រាប់ផ្លូវរត់កាត់ និងកន្លែងទៅឈប់។ មុននឹងជិះ យើងគួររកអ្នកណាម្នាក់ ឱ្យជួយសុំប័ណ្ណ ប្រាប់ម៉ោងឡានប៊ីសចេញដំណើរ និង ដល់ទីដៅ។ ឡានប៊ីសមកឈប់ នៅកន្លែងដែលមានសញ្ញាប៊ីសឈប់ (Bus stop) មួយដែលតាមកំណត់ពេលម៉ោងណាមួយ ដូច្នេះយើងត្រូវមកចាំ ឱ្យបានទាន់ពេលម៉ោង និងត្រូវពេល។

របៀបជិះប៊ីស

- នៅកន្លែងឈប់ចាំជិះប៊ីស យើងត្រូវឈរចាំតាមលេខរៀង។
- នៅទីក្រុងខ្លះ យើងត្រូវបង់លុយថ្លៃប៊ីសឱ្យគ្រប់ចំនួនជាស្រេច។ ឧ. ថ្លៃប៊ីស៥០សេនឬ៦០សេន យើងត្រូវមាន៥០សេនឬ៦០សេន ទុកជាស្រេច។

ពេលចុះចេញពីប៊ីស

យើងត្រូវសង្កេតមើល តើប៊ីសទៅដល់ណា យើងត្រូវទាញខ្សែកណ្ដឹងឬចុចកណ្ដឹង មុនដល់កន្លែងដែលយើងចង់ឈប់បន្តិច។

តាមធម្មតា ទ្វារនៅខាងក្រោយ ច្រើនមានភ្លើងរឹបតង។ បើភ្លើងឆេះឡើង ទើបយើងអាចចុះចេញបាន។
- ពេលឡើងចូលភ្លាម យើងគួរដឹងថា កៅអីនៅខាងមុខ ២ឬ៣ ទុកសំរាប់អ្នកពិការឬមនុស្សចាស់។ យើងគួរទៅរកកន្លែងផ្សេងទៀត។
- ភាគច្រើន នៅក្នុងប៊ីស គេហាមមិនឱ្យជក់បារី ទទួលទានទឹក អាហារ បើកវិទ្យុនិងពង្រាយឬចោលសំរាម។
- ថ្ងៃសៅរ៍និងអាទិត្យ ពេលម៉ោងប៊ីសធ្វើដំណើរមានផ្លាស់ប្ដូរ។
- នៅតំបន់ឆ្ងាយៗឡានប៊ីសមិនសូវឈប់ទេ។
- មុននឹងយើងជិះឡានប៊ីស យើងគួរសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬមិត្ត ឱ្យពន្យល់ពីផ្លូវប៊ីស និង តម្លៃជិះសិន។

ការធ្វើដំណើរដោយរថយន្តឬម៉ូតូ

ដោយនៅតំបន់ដាច់ស្រយាលពីទីក្រុង មិនសូវមានយានជំនិះសាធារណៈ ដូចជាប៊ីស្សរថភ្លើង គេចូលចិត្តជិះឡានៗ ប៉ុន្តែយើងត្រូវដឹងថា មានឡាន នាំឲ្យមានចំណាយច្រើន ដូចជា ថ្លៃប្រេងសាំង ប្រេងម៉ាស៊ីន ជួសជុល បង់ប្រាក់ធានា ជូនកាលបង់ថ្លៃកាត់ទោសផងៗ អ្នកភ្ញៀវខ្លះ ទិញឡានថ្មី ក្រោយមកទើបដឹងថា មិនអាចបង់ថ្លៃកាត់ទោសឬប្រាក់ធានាបានៗ យើងគួរទិញឡានជំនុំវិញៗ

មានការណ៍ខ្លះ ដែលយើងគួរដឹងមុននឹងបើកបរ :

- អ្នកបើកបរទាំងអស់ ត្រូវមានច្បាប់អនុញ្ញាតិបើកបរៗ
- រថយន្តឬជំនិះ ត្រូវយកទៅចុះបញ្ជី ក្នុងរដ្ឋអ្នករស់នៅៗ
- ជាការល្មើសច្បាប់ បើយើងផឹកស្រាហើយបើករថយន្តៗ
- នៅរដ្ឋខ្លះ ត្រូវមានអាយុយ៉ាងតិច១៦ឆ្នាំទើបបើកបានៗ
- នៅរដ្ឋភាគច្រើន យើងត្រូវទៅរៀនបើកសិន ទើបអាចទៅប្រលងយកច្បាប់អនុញ្ញាតិបើកបរបានៗ
- នៅរដ្ឋភាគច្រើន តម្រូវឲ្យម្ចាស់ឡាន ទិញច្បាប់ធានា សំរាប់ចំណាយលើអ្នករបួសពេលមានគ្រោះថ្នាក់

ច្បាប់ទាំងនេះ ខុសគ្នា ពីរដ្ឋមួយទៅរដ្ឋមួយៗ រដ្ឋនីមួយៗតែងមានក្រសួងខាងយានជំនិះ សំរាប់ត្រួតត្រានិងផ្តល់ព័ត៌មានៗ យើងគួរសួរមិត្តយើង ពីច្បាប់នៅក្នុងរដ្ឋដែលយើងរស់នៅៗ

ចំពោះច្បាប់សំរាប់អ្នកជិះម៉ូតូ គឺដូចគ្នានឹងរថយន្តដែរ តែរដ្ឋភាគច្រើន តម្រូវឲ្យអ្នកជិះ ពាក់មួកការពារក្បាល ឬ ច្បាប់អនុញ្ញាតិពិសេសៗ

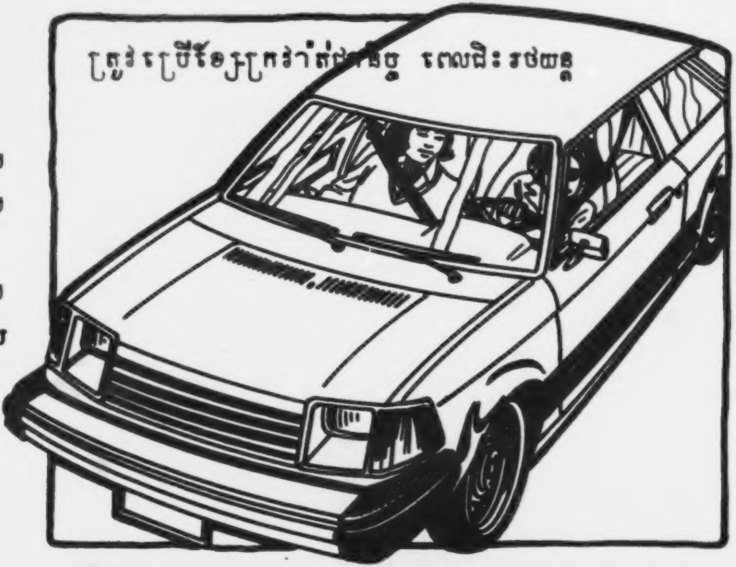

ការធ្វើដំណើរតាមរថយន្តតាក់ស៊ី

ទីក្រុងធំៗនិងតំបន់ផ្សេងទៀត តែងមានរថយន្តតាក់ស៊ីៗ រថយន្តតាក់ស៊ីយកថ្លៃច្រើន ហើយធម្មតា អ្នកជិះត្រូវបង់កម្រៃក្រៅ (Tip) ។ ភាគច្រើនតម្លៃជិះគិតដោយម៉ាស៊ីន ឬ ទៅតាមតំបន់ដែលគេបានកំរិតតម្លៃ។ ប៉ុន្តែបើយើងធ្វើដំណើរឆ្ងាយ យើងអាចតថ្លៃបាន។

នៅពេលយើងត្រូវធ្វើដំណើរទៅណា ហើយគ្មានអ្វីជិះនោះ យើងអាចទូរស័ព្ទ ហៅរថយន្តតាក់ស៊ីពីផ្ទះ ឬ ពីកន្លែងណាក៏ដោយ នៅគ្រប់ពេល មិនថាយប់ ឬ ថ្ងៃឡើយ។ អ្នកអាចរកលេខទូរស័ព្ទរថយន្តតាក់ស៊ី នៅក្នុងសៀវភៅទូរស័ព្ទពណ៌លឿង ផ្នែកគេសរសេរ Taxi ឬ Cab ។

ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើងក្រោមដី(Subway) និងតាមរថភ្លើង

នៅក្នុងទីក្រុងធំៗ ខ្លះ មានរថភ្លើងដែលរត់យ៉ាងលឿន នៅក្នុងដី ឬ លើដីហៅថា ស៊ីបវេ(Subway) ។ ដើម្បីទៅជិះស៊ីបវេ យើងត្រូវដឹងកន្លែងដែលវាឈប់ ដឹងរបៀបទិញសំបុត្រ និង ដឹងស៊ីបវេណា ទៅកន្លែងណា។ បើមិនដឹង នៅក្នុងកន្លែងយើងមានស៊ីបវេ យើងគួរសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ឲ្យជួយបង្ហាញពីរបៀបជិះ។

ការធ្វើដំណើរឆ្ងាយរថយន្ត

មុននឹងចេញធ្វើដំណើរ យើងគួររៀបចំជាមុនដូចជា:

- ឆែកមើលប្រេង និងម៉ាស៊ីនក្រងឡូច។
- ត្រូវចេះមើលផែនទីប្រាប់ផ្លូវ និង សញ្ញានៅតាមផ្លូវ ផែនទីមានលក់នៅកន្លែងចាក់ប្រេងនានា។
- កុំបើកបរ ប្រសិនបើអ្នកបានផឹកថ្នាំណាខ្លាំង ឬផឹកស្រា។
- ម្ហូបអាហារ បាយទឹក និងប្រេងសាំង តែងមានជាហូរហែរ នៅតាមផ្លូវ។
- នៅពេលងងុយដេក ត្រូវឈប់នៅលើចិញ្ចើមថ្នល់ ឬ រក កន្លែងសំរាក។
- កុំបោះសំរាម ឬ ស្តោះទឹកមាត់ តាមទ្វារ បង្អួចឡាន បើប៉ូលិសឃើញនឹងពិន័យជាទម្ងន់។
- កុំឲ្យអ្នកដែលមិនស្គាល់ ជិះឡាន។
- ពេលបើកបរ ទ្វាររថយន្ត ត្រូវចាក់សោរឲ្យជាប់។
- កុំបើកលឿនហួសកំរិត ដែលគេបានដាក់សញ្ញាប្រាប់តាមផ្លូវ។
- នៅផ្លូវធំៗខ្លះ មានស្ថានីយចាំទារយកថ្លៃបើកបរ ដូច្នេះយើងតោងបង់ថ្លៃបើកបរផ្លូវគេ។
- ពេលបើកបរត្រូវដាក់ខ្សែក្រវាត់ជាប់ជានិច្ច។

មុនពេលធ្វើដំណើរ យើងត្រូវមើលផែនទីឲ្យដឹងផ្លូវ ចម្ងាយ ខណៈពេលដើម្បីធ្វើដំណើរឲ្យបានស្រួល។

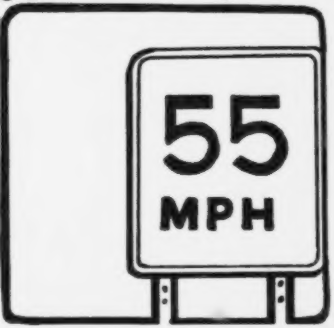

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស

ការធ្វើដំណើរតាមប៊ីស ជួយឲ្យយើងចំណាយអស់លុយតិចៗ

- យើងត្រូវទៅទិញសំបុត្រ នៅស្ថានីយ៍ ចំណត ។
- បើពិនជា យើងមិនបានទិញទុកជាមុន យើងគួរទៅ ចំណតឲ្យបានមុនម៉ោងៗ
- ប៊ីសចេញទៅតាមម៉ោងកាល់ៗ ដូច្នេះយើងត្រូវដឹង ម៉ោង ដែលប៊ីសចេញដំណើរៗ
- នៅខាងក្រោយប៊ីស មានបន្ទប់សំរាប់បត់ជើងៗ
- ត្រូវមើលការហាមប្រាមនៅក្នុងប៊ីស ដូចជាមិនឲ្យ ជក់បារី មិនឲ្យទទួលទានអាហារ និងបើកវិទ្យុៗ
- យើងអាចទិញម្ហូបអាហារ នៅតាមភោជនីយដ្ឋាន តូចៗ ដែលប៊ីសឈប់ទិញម្ហូបៗ

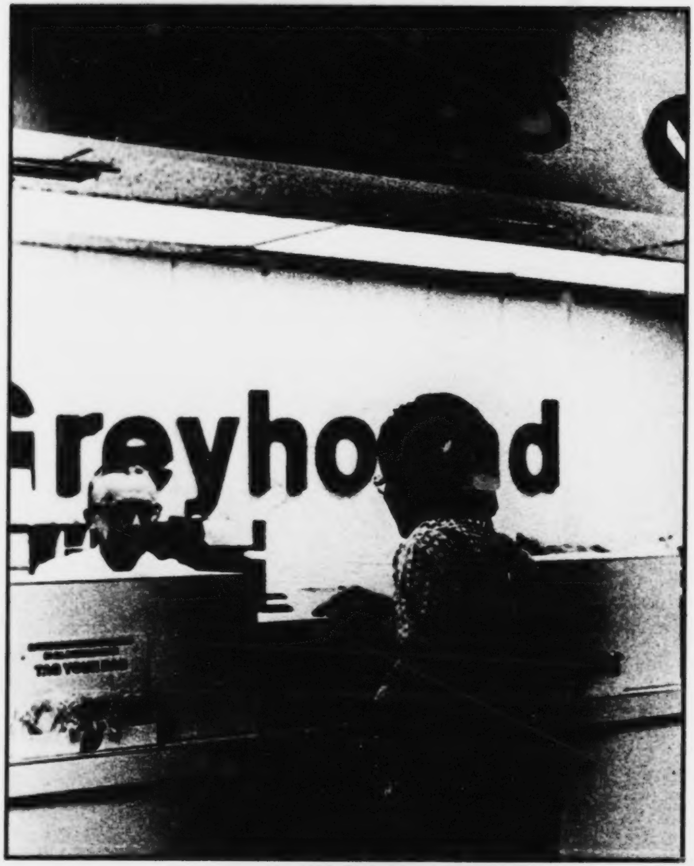

ទិញសំបុត្រឡានប៊ីស

ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើង

ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើង ស្រួលជាងតាមប៊ីស តែរថភ្លើងមិនសូវសំបូរ ហើយអស់លុយច្រើនជាង។

- ធម្មតា យើងត្រូវទិញសំបុត្រ នៅស្ថានីយ៍ ចំណត ។
- យើងត្រូវទៅ ឱ្យបានមុនម៉ោង ព្រោះរថភ្លើងចេញទៀងម៉ោងណាស់។
- បង្គន់មាននៅខាងក្នុងរថភ្លើង។
- នៅក្នុងរថភ្លើង មានភោជនីយដ្ឋាន តែថ្លៃបន្តិច។
- ត្រូវដឹងប្រាកដ ពីលេខទ្វារចូល ទៅទូររថភ្លើងរបស់អ្នក ដែលអ្នកត្រូវធ្វើដំណើរ ព្រោះទូរផ្សេងគ្នា ទៅកន្លែងខុសៗគ្នា។ ដូច្នេះ ត្រូវស្ថិតនៅក្នុងទូរណាដែលគេចាត់ឱ្យ។
- កុំជក់បារីនៅក្នុងទូររថភ្លើងណា ដែលសំរាប់អ្នកឥតជក់បារី។ សូមសម្លឹងរកមើលសញ្ញា ហាមជក់ ឬ ក៏សួរអ្នកបើកបរ។
- កុំអើតក្បាលចេញក្រៅ ឬ ដាក់ដៃចេញក្រៅ។
- ការធ្វើដំណើរតាមរថភ្លើងទាំងស្រួល អស់លុយតិចជាងតាមយន្តហោះ។
- បើយើងមិនចង់ដេកនៅលើកៅអី យើងអាចទិញយកបន្ទប់សំរាប់ដេក តែថ្លៃជាងសំបុត្រធម្មតា។

អ្នកធ្វើការនៅរថភ្លើង ឆែកសំបុត្រ

-២៦-

ការធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ

តាមធម្មតា ការធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះអស់លុយច្រើន។

- យើងអាចទិញសំបុត្រទុកជាមុន។ ភ្នាក់ងារធ្វើដំណើរ (Travel Agency) អាចឱ្យពត៌មានដល់យើង។
- អ្នកធ្វើដំណើរទាំងអស់ ត្រូវទៅប្រាប់អ្នកឆែកសំបុត្រ ៤៥នាទី មុនពេលយន្តហោះចេញដំណើរ។ ក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍ មានច្បាប់កំរិតអំពីទម្ងន់របស់ និងវត្ថុដែលយើងអាចយកបាន។
- យើងគួរដឹងពីទម្ងន់របស់ ដែលក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍អនុញ្ញាតិឱ្យយក ជួនកាលវ៉ាលីសពីរ កាបូបយួរមួយក្នុងម្នាក់ៗ។

រដ្ឋការនឹងឆែកឆេររកអាវុធ ឬ គ្រឿងដែលអាចធ្វើឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ មុននឹងអនុញ្ញាតិឱ្យយើងចូលក្នុងយន្តហោះ។

បើចង់ធ្វើដំណើរតាមយន្តហោះ យើងគួរសួរពីរបៀបជិះ ពីអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្តជាមុនសិន។

នៅចំណតអាកាសយាន

-កុំដើរនៅទីងងឹត ដែលអ្នកឯទៀតមិនអាចមើល ឃោកអ្នកឃើញៗ

-ចូរប្រយ័ត្នទីកន្លែងស្ងាត់ គ្មានមនុស្សៗ មានគេ មានឯងនៅជិត អាចធ្វើឲ្យមនុស្សមិនហ៊ានធ្វើ ផ្តេសផ្តាសៗ

-ចៀសវាង កុំដើរម្នាក់ឯងនៅពេលយប់ៗ

-ពេលយប់ កុំឲ្យកូនក្មេងចេញក្រៅៗ វាអាចនាំឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់ បើបណ្ដោយឲ្យវា នៅម្នាក់ឯង ពេលយប់ងងឹតៗ

-ជាចំណាប់ខ្លួនទៅ ត្រូវប្រយ័ត្នមនុស្សចម្លែកៗ ជាការសំខាន់ និងប្រាប់កូន កុំឲ្យជិះរថយន្ត ម៉ូតូ កង់ ឬ ទទួលអំណោយពីមនុស្សដែលវាមិនស្គាល់ៗ ស្រីៗត្រូវប្រយ័ត្ន ជាពិសេសចំពោះមនុស្សប្រុស ដែលមិនស្គាល់ ព្រោះការចាប់រំលោភអាច កើតឡើងៗ

-ការទុកប្រាក់ច្រើនរបស់មានតម្លៃ ដូចជា មាសពេជ្រ នៅជាប់នឹងខ្លួននាំឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់។ បើមិនអាចចៀសវាបានទេ ពេលទុកក្នុងហោប៉ៅ ឬ កាបូប ត្រូវកុំឲ្យគេងាយមើលឃើញ។

ពេលមានការអាសន្នកើតឡើង ឬលង់រ័យនរណាម្នាក់ កុំញញើតនឹងហៅរកឬទូរស័ព្ទទៅភ្នាក់ងារប៉ូលិសឲ្យឆាប់។ ការហៅរកប៉ូលិស ទោះបីគ្មានការអ្វីក៏ដោយ ក៏ជាការប្រសើរជាជាងទុកឲ្យមានគ្រោះថ្នាក់កើតឡើងដល់រូបកាយដែរ។ លោកអ្នកមានសិទ្ធិ និងបានទទួលការការពារនិងជំនួយគ្រប់បែបយ៉ាង ដែលមានសំរាប់ជនជាតិអាមេរិកាំង។

បើសិនជាលោកអ្នកទទួលរងគ្រោះ ពីបទឧក្រិដ្ឋណាមួយ ចូរទូរស័ព្ទទៅភ្នាក់ងារប៉ូលិសភ្លាម។ នៅតំបន់ភាគច្រើន លោកអ្នកអាចបង្វិលលេខភាពអាសន្នគឺ ៩១១ (911) ទៅរកប៉ូលិស ឬ ក៏បង្វិលលេខ "0" ទៅអូប៉េរ៉ាទ័រ (Operator) ហើយសុំឲ្យគេជួយ។

ការទាក់ទងតាមសំបុត្រ

ពេលណាលោកអ្នកចង់ផ្ញើរសំបុត្រ សូមលោកអ្នកការខ្ចងសំបុត្រ ជាភាសាអង់គ្លេសឲ្យបានច្បាស់ និង សរសេរឈ្មោះ អស័យដ្ឋានឲ្យបានត្រឹមត្រូវ។ ខាងស្តាំនេះជាឧទាហរណ៍។

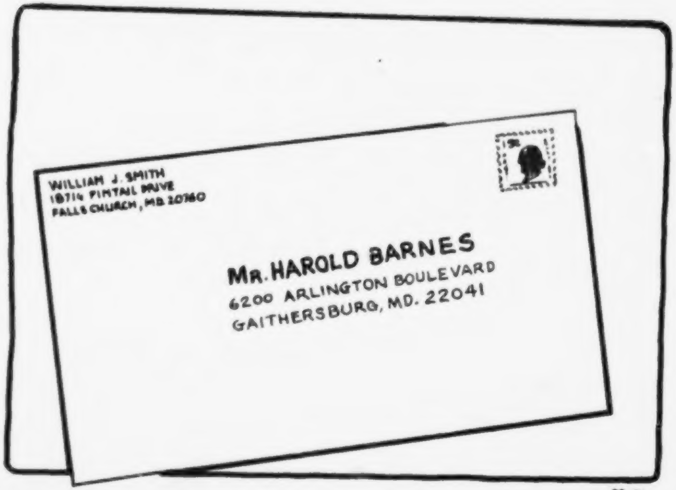

ការផ្ញើរសំបុត្រ

- ដើម្បីផ្ញើរសំបុត្រ យើងត្រូវបិទតែមប្រិ តម្លៃ១៥សេន បើផ្ញើរទៅក្នុងសហរដ្ឋនិងកាណាដា និងតម្លៃ៣១សេនបើផ្ញើរទៅក្រៅប្រទេស។
- យើងអាចទិញតែមប្រិទៅប៉ុស្តិ៍។
- យើងអាចផ្ញើរសំបុត្រ ដោយយកសំបុត្រទៅទំលាក់ក្នុងប្រអប់សំបុត្រ ដែលមានពណ៌ខៀវនិងក្រហម នៅតាមចិញ្ចើមថ្នល់ និង នៅប៉ុស្តិ៍។
- ធម្មតា ប៉ុស្តិ៍បិទទ្វារនៅថ្ងៃអាទិត្យ និង ថ្ងៃបុណ្យ។
- នៅស្រុកស្រែ ប្រអប់សំបុត្រនៅមុខផ្ទះ គេដាក់ទង់ដែកពណ៌ក្រហមជាសញ្ញាប្រាប់ថា មានសំបុត្រត្រូវផ្ញើរ។
- កញ្ចប់និងខ្សែអាត់ គួរយកទៅផ្ញើរនៅប៉ុស្តិ៍។

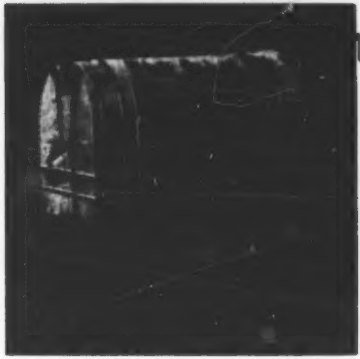

ប្រអប់សំបុត្រនៅផ្ទះ

ដាក់សំបុត្រនៅកន្លែងនេះ

ការទទួលសំបុត្រ

គេយកសំបុត្រមកចែក រាល់ថ្ងៃនៅផ្ទះ លើកលែងតែថ្ងៃអាទិត្យនិងថ្ងៃបុណ្យ។ ផ្ទះបន្ទប់នីមួយៗមានប្រអប់សំបុត្រមួយ ដែលធម្មតានៅជិតផ្លូវចូលអាគារ។ អ្នកខ្លះអាចជួលប្រអប់នៅប៉ុស្តិ៍ សំរាប់ទទួលសំបុត្រ។

ការកត់សំគាល់

បើសិនជាយើងបានទទួលសំបុត្ររបស់អ្នកដទៃផ្សេងទៀត សូមកុំបើកសំបុត្រនោះ។ យើងគួរផ្ញើរត្រលប់ទៅវិញ ហើយគួរសួរអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្តភ័ក្តិជួយពន្យល់ប្រាប់។

ការទាក់ទងតាមទូរស័ព្ទ

ទូរស័ព្ទជាមធ្យោបាយមួយមានប្រយោជន៍ ក្នុងការទាក់ទងគ្នា ហើយដែលគេចូលចិត្តប្រើ។ មានកន្លែងជាច្រើន មានទូរស័ព្ទសំរាប់សាធារណជនប្រើ ដូចជា នៅតាមការិយាល័យ ហាងទំនិញៗល។ ផ្ទះសឹងតែទាំងអស់ សុទ្ធតែមានទូរស័ព្ទ។

សៀវភៅទូរស័ព្ទ

សៀវភៅទូរស័ព្ទមានពីរយ៉ាង :

- សៀវភៅក្រដាសស មានចុះលេខទូរស័ព្ទ របស់អ្នកដែលមានទូរស័ព្ទ ហើយមានចុះនាមត្រកូល តាមអក្សររៀង។
- សៀវភៅក្រដាសលឿង មានចុះលេខទូរស័ព្ទ របស់ក្រុមហ៊ុនជំនួញនិងមុខរបរផ្សេងៗ។ ឧទាហរណ៍ បើយើងត្រូវការឡានតាក់ស៊ី សូមបើកមើលលេខទូរស័ព្ទ ក្នុងផ្នែកដែលមានសរសេរ Taxi

របៀបប្រើទូរស័ព្ទ

យើងម្នាក់ៗមានលេខទូរស័ព្ទផ្សេងគ្នា។ លេខទូរស័ព្ទនីមួយៗមាន ១០ខ្ទង់ចែកចេញជា លេខអឺរ៉ាកូដ(Area code) មាន៣ខ្ទង់ និង ៧ខ្ទង់ទៀត។ ឧទាហរណ៍ លោក ឯក បូ មានលេខទូរស័ព្ទ ៧០៣-៥២៥-១២១៣។ ៧០៣ជាលេខអឺរ៉ាកូដ។ បើយើងប្រើទូរស័ព្ទឆ្លើយឆ្លងគ្នាជិតៗ យើងប្រើតែ៧ខ្ទង់ ចុងក្រោយទេ គឺលេខ ៥២៥-១២១៣។ បើទាក់ទងទៅរដ្ឋផ្សេង ឆ្ងាយៗ ត្រូវប្រើទាំង១០ខ្ទង់គឺលេខ ៧០៣-៥២៥-១២១៣ ។

ទូរស័ព្ទផ្ទាល់ខ្លួន

បើចង់ភ្ជាប់ទូរស័ព្ទប្រើផ្ទាល់ខ្លួន ត្រូវទាក់ទងក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទ។

- ប្រភេទប្រើ : នៅពេលដែលយើងទៅសុំគេឲ្យដាក់ទូរស័ព្ទ គេនឹងតម្រូវឲ្យយកប្រាក់ចំនួន ៤០.០០ដុល្លារ។

១-ប្រភេទកំរិតចំនួនប្រើ: គេអនុញ្ញាតិឲ្យយើងប្រើតាមចំនួនដែលគេកំរិតក្នុងមួយខែ ដោយឲ្យយើងបង់ថ្លៃប្រាក់មួយចំនួន បើយើងប្រើលើស យើងត្រូវបង់ប្រាក់បន្ថែម។

២-ប្រភេទឥតកំរិត: យើងអាចប្រើតាមចិត្ត តែថ្លៃជាងប្រភេទទី១។

៣-ទូរស័ព្ទប្រើរួមគ្នា : ផ្ទះពីរឬបី ប្រើលេខទូរស័ព្ទតែមួយរួមគ្នា តែមានទូរស័ព្ទនៅតាមផ្ទះរៀងខ្លួន។

ប្រើទូរស័ព្ទទាក់ទងទៅស្រុកឆ្ងាយ

បើសិនជាលោកអ្នកចង់ប្រើទូរស័ព្ទ ហៅទៅម្នាក់ទៀត ដែលនៅខេត្តផ្សេង ឆ្ងាយពីគ្នា លោកអ្នកត្រូវប្រើឬបង្វិលលេខទាំង១០ខ្ទង់ ដែលគេហៅថា ចំងាយឆ្ងាយ(Long distance call)។

ក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទ ឲ្យលោកអ្នកបង់ប្រចាំខែតែនៅពេលដែលលោកអ្នកហៅទាក់ទងគ្នាជិតៗប៉ុណ្ណោះ បង្វិល៧ខ្ទង់ ។ តែបើលោកអ្នកទាក់ទងគ្នា ទៅឆ្ងាយៗ ខេត្តផ្សេងៗ លោកអ្នកនឹងត្រូវបង់ប្រាក់បន្ថែម។ លោកអ្នកត្រូវបង់ប្រាក់តាមពេលវេលា គឺគេរាប់នាទី។ បើយើងនិយាយយូរ យើងនឹងត្រូវបង់ប្រាក់រឹតតែច្រើន ដែលគេគិតបញ្ចូលទៅក្នុងថ្លៃឈ្នួលប្រចាំខែ។

ការប្រើទូរស័ព្ទទាក់ទងទៅឆ្ងាយ មានពីរប្រភេទ : ទី១ គឺយើងទាក់ទងគ្នាផ្ទាល់ ដោយខ្លួនឯង។ ទី២ ដោយហៅឲ្យអ្នកធ្វើការៈអ្នកបំរើទូរ(Operator) ជួយបង្វិលលេខហៅឲ្យ។

១-ប្រភេទទី១ : ទាក់ទងគ្នាផ្ទាល់: គឺយើងបង្វិលលេខទូរស័ព្ទ ១០ខ្ទង់ និយាយគ្នាផ្ទាល់ ដោយមិនបាច់រកអ្នកបំរើទូរជួយ។

ហេតុការណ៍ខ្លះ: ពីការទាក់ទងគ្នាផ្ទាល់តាមទូរស័ព្ទ:

តម្លៃប្រើទូរស័ព្ទទាក់ទងគ្នាទៅឆ្ងាយ ផ្លាស់ប្តូរទៅតាមពេលវេលា :

ក-ចាប់ពីថ្ងៃចន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ ពីម៉ោង១១យប់ ទល់ម៉ោង៨ព្រឹក និងចាប់ពីម៉ោង១១យប់ថ្ងៃសុក្រ ទល់ថ្ងៃអាទិត្យម៉ោង៥ល្ងាច តម្លៃចុះថោកប្រហែល ៦០% ។

ខ-ចាប់ពីថ្ងៃចន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ និងថ្ងៃបុណ្យ ចាប់ពីម៉ោង៥ល្ងាចទល់ម៉ោង១១យប់ តម្លៃចុះប្រហែល ៣៥% ។

គ-ពេលថ្លៃជាងគេ ពីថ្ងៃចន្ទដល់ថ្ងៃសុក្រ ពីម៉ោង៨ព្រឹកដល់ម៉ោង៥ល្ងាច។

-មុននឹងប្រើទូរស័ព្ទ និយាយទៅខេត្តឆ្ងាយ ប្រើ១០ខ្ទង់ យើងគួរសួរអ្នកអាណាព្យាបាលឬមិត្តជាមុនសិន។

-យើងត្រូវដឹងពីការខុសម៉ោងគ្នា នៅសហរដ្ឋអាមេរិក។

ចាប់ពីរដ្ឋដែលនៅតាមឆ្នេរសមុទ្រខាងកើត ទៅទល់នឹងរដ្ឋដែលនៅតាមឆ្នេរសមុទ្រខាងលិច មានចំនួនខុសគ្នា ៣ម៉ោង។ ឧទាហរណ៍ រដ្ឋកាលីហ្វ័រញ៉ា ខុសគ្នា៣ម៉ោងក្រោយញូវយ៉ក: គឺម៉ោង៥ល្ងាចនៅកាលីហ្វ័រញ៉ា ត្រូវនឹងម៉ោង៨ល្ងាចនៅញូវយ៉ក។

-និយាយទាក់ទងគ្នាឆ្ងាយ អស់ប្រាក់ច្រើនជាងនិយាយជិតៗ។

២-ប្រភេទទី២: ការប្រើទូរស័ព្ទ ដោយហៅអូប៉េរ៉ាទ័រ និយាយហៅអ្នកម្នាក់ទៀត : យើងត្រូវបង្វិលលេខ "០" ហៅ អូប៉េរ៉ាទ័រ និយាយ ហើយនិយាយប្រាប់អូប៉េរ៉ាទ័រ ថា កូឡិចខល(Collect call) ឬប្រាប់ឈ្មោះអ្នកណាម្នាក់ដែលលោកអ្នកចង់និយាយផ្ទាល់ ភើសិនធូភើសិន (Person to person) ។

-កូឡិចខល(Collect call) : គឺការទាក់ទងគ្នាឆ្ងាយ ហើយដែលសុំឱ្យអ្នកម្ខាងទៀតបង់ថ្លៃ។

-ភើសិនធូភើសិន(Person to person) : គឺការទាក់ទងគ្នាឆ្ងាយ តែយើងសុំនិយាយ ចំពោះតែអ្នកណាម្នាក់ដែលយើងចង់និយាយផ្ទាល់។

៣-ថ្លៃឈ្នួលទូរស័ព្ទ : យើងត្រូវបង់ប្រាក់ រៀងរាល់ខែ។ បើយឺតយ៉ូរ ក្រុមហ៊ុនទូរស័ព្ទ អាចផ្តាច់ទូរស័ព្ទ ឈប់ឱ្យយើងប្រើ។

ទូរស័ព្ទសំរាប់សាធារណជនប្រើ

ទូរស័ព្ទរបៀបនេះ ប្រើនមាននៅតាមកន្លែងចាក់ប្រេងសាំង ភោជនីយដ្ឋាន ទីប្រជុំហាងទំនិញ នៅតាមផ្លូវវែង ចំណតរថភ្លើង និង ឡានប៊ីស។

-ត្រូវដាក់កាក់តាមរន្ធកាក់ៗ តម្លៃហៅមួយៗមាន : ១០សេន ១៥សេន ២០សេន ២៥សេន។

-បើហៅទៅឆ្ងាយ ត្រូវការកាក់ច្រើនៗ យើងត្រូវរក អ្នកបំរាំទីរន្ធិយដ្ឋាន ហើយគេនឹងប្រាប់យើងថាត្រូវដាក់កាក់ប៉ុន្មាន។

-បើសិនជាអ្នកម្ខាងទៀត ឥតនៅផ្ទះ ឬ ទូរស័ព្ទគេជាប់រវល់ ពេលយើងដាក់ចុះ កាក់នឹងធ្លាក់ចុះមកក្រោម ដែលយើងអាចយកមកវិញបាន។

ទូរស័ព្ទដែលប្រើឥតបង់ថ្លៃ ដែលគេហៅថាហត់ឡាយ ឬ ថូលហ្វ្រី

មានលេខទូរស័ព្ទខ្លះ ដែលលោកអ្នកអាចហៅពីចម្ងាយ : ឡុងឌីស្ទិន ដោយឥតបង់លុយៗ ឧ. ចង់ទាក់ទងរកពត៌មាន សំរាប់ធ្វើការណែនាំ សូមទាក់ទង លេខ១៨០០-៤២៤-៣៧០១។ ទូរស័ព្ទណាដែលមានលេខ១៨០០ចាប់ផ្តើម គឺជាទូរស័ព្ទឥតបង់លុយ។

តេឡេក្រាម

បើសិនជាលោកអ្នក ត្រូវការបញ្ជូនដំណឹងប្រញាប់ លោកអ្នកអាចផ្ញើរតេឡេក្រាមៗ លោកអ្នកអាចផ្ញើរតេឡេក្រាម ដោយនិយាយទូរស័ព្ទទៅកន្លែងផ្ញើរតេឡេក្រាម និយាយប្រាប់ពត៌មាន ដែលលោកអ្នកត្រូវផ្ញើរ ហើយនិងប្រាប់អស័យដ្ឋានអ្នកទទួល។ លោកអ្នកអាចផ្ញើរប្រាក់ទៅឲ្យអ្នកម្ខាងទៀត តាមការិយាល័យតេឡេក្រាមបានដែរ។

ការផ្ញើរដំណឹងតាមតេឡេក្រាម អស់ប្រាក់ច្រើនជាងផ្ញើរសំបុត្រ។

ការធ្វើដំណើរនិងការទាក់ទងគ្នា

ពេលលោកអ្នកមកដល់សហរដ្ឋអាមេរិកភ្លាម លោកអ្នកគួរហាត់ធ្វើដូចតទៅនេះ :

- រៀនជិះយានសាធារណៈ ដូចជា ឡានប៊ីស រថភ្លើងក្នុងដីដែលគេហៅថា ស៊ើបវេ (Subway) រថភ្លើង...។ល។
- សួរគេ ពីរបៀប ឬច្បាប់ដើរឆ្លងផ្លូវ ច្បាប់ជិះកង់ និងច្បាប់បើករថយន្ត។
- រៀនគោលការណ៍សន្តិសុខចរាចរណ៍ របៀបបើករថយន្ត ឲ្យបានសុខ និងរៀនរបៀបចៀសវាងគ្រោះថ្នាក់។
- រៀនហៅរថយន្តពេទ្យពេលមានអាសន្ន (Ambulance) ។
- ដឹងរបៀបសុំច្បាប់ ប្រលងយកច្បាប់អនុញ្ញាតិបើកបរ។
- ដឹងរបៀបសុំឲ្យក្រុមហ៊ុនដាក់ទូរស័ព្ទ និងរបៀបបង់ថ្លៃកក់។
- ដឹងពីទីកន្លែងដែលមានទូរស័ព្ទសំរាប់សាធារណជនប្រើ និងដឹងពីរបៀបប្រើ។
- ដឹងពីរបៀបទូរស័ព្ទ ហៅរកឲ្យគេជួយ នៅពេលមានអាសន្ន។
- លោកអ្នកនិងសមាជិកទាំងអស់ ត្រូវដឹងឲ្យពិតប្រាកដ និងចាំពីអស័យដ្ឋាននិងលេខទូរស័ព្ទរបស់ខ្លួន ទុកសំរាប់ពេលមានអាសន្ន ត្រូវយកក្រដាសដែលមានអស័យដ្ឋាននិងលេខទូរស័ព្ទ ទៅជាមួយជានិច្ច។
- ត្រូវដឹងទូរស័ព្ទមួយណាដែលហៅទៅ ឥតបង់ថ្លៃ និងមួយណាអស់លុយ។
- ដឹងពីរបៀបផ្ញើរសំបុត្រ និងតំលៃ។
- ដឹងពីរបៀបផ្ញើរតេលេក្រាម។

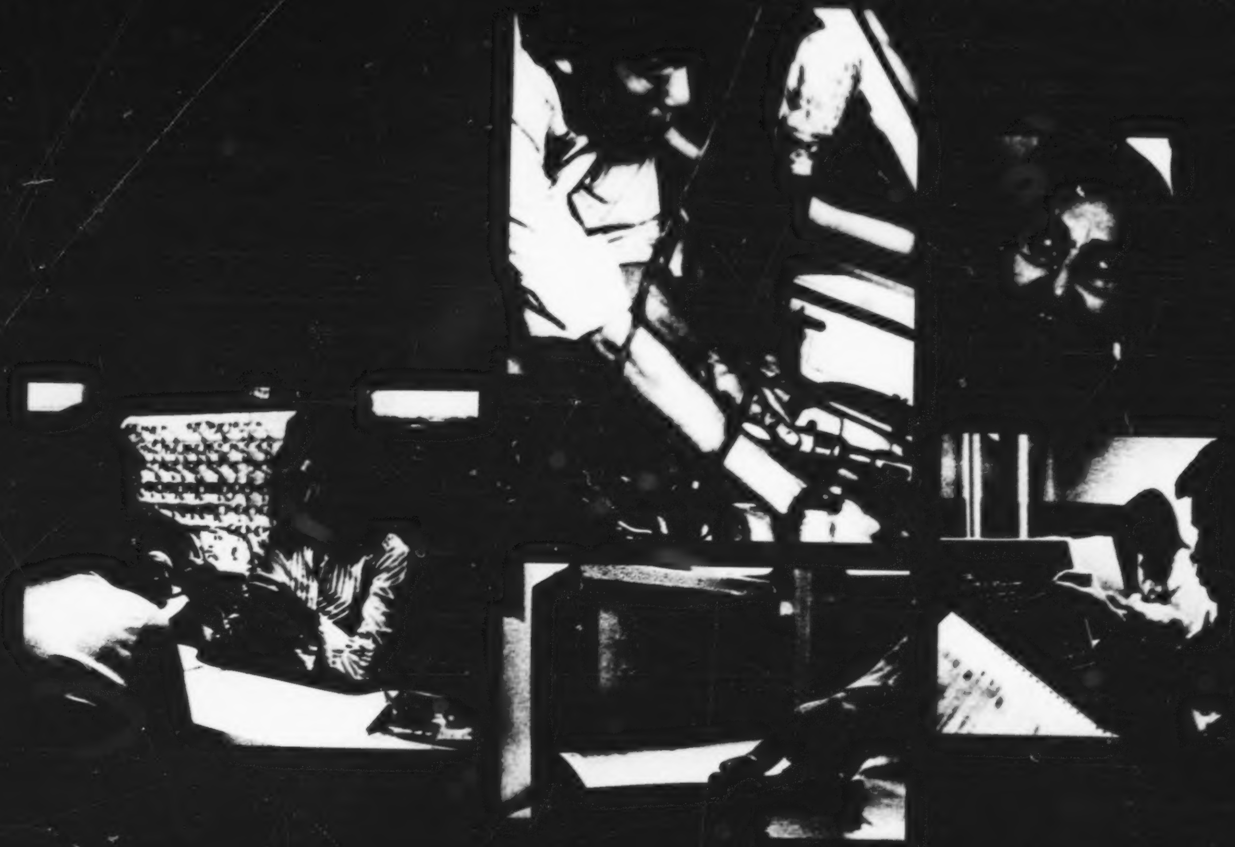

បញ្ជីអត្ថបទ

រឿងរបស់លោក "ក" ៣៧
ការងារនៅសហរដ្ឋ ៣៨
ក្មេងក៏ធ្វើការដែរ ៣៩
មនុស្សចាស់ក៏នៅតែធ្វើការ ៤០
ជំនួយដល់អ្នកដែលខ្វះខាត ៤០
របៀបធ្វើការ ៤១
    អ្នកធ្វើការតាមមុខការជំនាញ ៤១
    អ្នកជំនាញការ ៤២
    អ្នករដ្ឋការ ៤៣
    ធ្វើការពេញម៉ោង ៤៤
    ធ្វើការពាក់កណ្តាលម៉ោង ៤៤
ការរកការងារធ្វើ ៤៥
    មិត្តនិងអ្នកអាណាព្យាបាល ៤៥
    ការិយាល័យផ្តល់សំរាប់រកការងារធ្វើ ៤៥
    លពាក្យនៅតាមអាគារ ៤៦
    ការសែត ៤៦
    ភ្នាក់ងាររកការងារធ្វើរបស់ឯកជន ៤៦
ការដាក់ពាក្យសុំធ្វើការ ៤៧
    Social security and I-94 .... ៤៧
    លិខិតប្រវត្តិរូប ៤៨
    ការធ្វើសម្ភាសន៍ ៤៩
ការទទួលខុសត្រូវការងារនិងប្រាក់បំណាច់ ៥១
    ម៉ោងធ្វើការ ៥១
    ច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន ៥១
    ប្រាក់បំណាច់បន្ថែម ៥១
    នៅពេលធ្វើការ ៥២
    នាឡិកាចុចម៉ោង ៥២
    ការប្រើទូរស័ព្ទ ៥២
    រយៈពេលសាកល្បង ៥២
    ការបើកប្រាក់ខែ ៥៣
    ឆែក ៥៣
    ការបើកប្រាក់ ៥៤
    សហជីពនិងភាជីវៈសង្គម ៥៤
ការតំឡើងមុខការឱ្យរឹតតែប្រសើរ ៥៥
    ការសិក្សាជំនាញការ ៥៥
        - កម្មវិធីសិក្សាសំរាប់មនុស្សធំ ៥៦
        - មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍ ៥៦
        - សាលាសិក្សាមុខរបរនិងបច្ចេកទេស ៥៦
        - សាលាឯកជន ៥៦
        - ស៊ីតា ៥៧
        - ចបខប(Job corps) ៥៨
ការផ្លាស់ប្តូរការងារ ៥៩
គំរូលិខិតសុំការធ្វើ ៦០
លេខទូរស័ព្ទសំខាន់ៗ ៦១

រឿងរបស់លោក "ក"

លោក "ក" ជាតាយទាហានមួយរូប កាលពីនៅស្រុកខ្មែរ។ ឥឡូវនេះ នៅក្នុងសហរដ្ឋ លោកជាអ្នកមើលថែទាំសំអាត នៅសាលាបឋមសិក្សា។ លោកមានការតប់ប្រមល់ធុញថប់ជាខ្លាំងនឹងការងារនេះ ប៉ុន្តែលោកមិនដឹងធ្វើយ៉ាងដូចម្តេច។ ដោយអ្នកអាណាព្យាបាលលោករកការងារនេះឲ្យលោកធ្វើ លោក "ក" មិនហ៊ានប្រាប់អ្នកអាណាព្យាបាលថា លោកមិនចូលចិត្តការងារនេះឡើយ ដោយខ្លាចក្រែងអ្នកអាណាព្យាបាលនិយាយថា លោករើសទទឹង។ លោកមិនហ៊ានរកការណាផ្សេងទៀតឡើយ។

លោក "ក" គិតថា លោកជាប់អន្ទាក់ហើយ។ លោកក៏ឈប់រវីរវល់នឹងអ្នកឯទៀត។ មិត្តរបស់លោកម្នាក់ មានការបារម្ភក្នុងរឿងនេះ ហើយបានទៅពិគ្រោះនឹងសមាគមខ្មែរ។

លោក "គ" ធ្វើការនៅសមាគម បានពិភាក្សាជាមួយលោក "ក" ហើយបានអះអាងថា នឹងពន្យល់អ្នកអាណាព្យាបាលឲ្យយល់ពីគោលបំណងរបស់លោក "ក" ដែលចង់រកការងារឲ្យបានប្រសើរជាងសព្វថ្ងៃ។ លោក "គ" និងលោក "ក" ពិភាក្សាគ្នាឃើញថា លោក "ក" គួររៀនអង់គ្លេសបន្ថែមទៀត។ ពីរ-បីអាទិត្យក្រោយមក លោក "គ" បានរកថ្នាក់ឲ្យលោក "ក" បានចូលរៀន ថ្វីត្បិតតែថ្នាក់នីមួយៗ មានសិស្សរង់ចាំក៏ដោយ។

លោក "ក" បានធ្វើការផង (ពាក់កណ្ដាល) រៀនភាសាអង់គ្លេស និង រៀនកុំព្យូទ័រ (Computer) ផង។ ពេលលោករៀនចប់ សាលាបានជួយលោក ក្នុងការរកការងារធ្វើ។ ឥឡូវនេះ លោកបានការមួយដែលលោកពេញចិត្តថា នឹងមានអនាគត។

ក្មេងក៏ធ្វើការដែរ

ជាការធម្មតាទេ ចំពោះអាមេរិកាំង ដែលគេឲ្យកូនគេធ្វើការជុំវិញផ្ទះៗ រាល់ថ្ងៃ មុនពេលទៅសាលា ឬក្រោយពេលចេញពីសាលា ក្មេងៗខ្លះអាយុពី ១០ ទៅ១៥ឆ្នាំ អាចដើរលក់កាសែតៗ ក្មេងៗធំៗធ្វើការពាក់កណ្ដាលពេលៗ គេធ្វើការក្រោយពេលចេញពីសាលារៀន នៅថ្ងៃសៅរ៍ចុងសប្ដាហ៍ ឬ ក្នុងពេលឈប់សំរាកៗ នៅពេលធ្វើការ ក្មេងអាចយល់ពីតំលៃការងារ ទោះជាការងារនោះ ធ្វើដោយកំលាំងដៃក៏ដោយៗ មិនតែប៉ុណ្ណោះ ក្មេងអាចចេះសន្សំប្រាក់កាស និងទុកចិត្តក្នុងការកសាងជីវិតៗ

ក្មេងៗដើរចែកកាសែតពេលព្រឹក

មនុស្សចាស់ក៏នៅតែធ្វើការដែរ

អាមេរិកាំងជឿថា មនុស្សគួរតែធ្វើការ បើគេអាចធ្វើការបាន។ អាមេរិកាំងជាច្រើន មិនយល់ស្រប នឹងគំនិត ដែលថាឈប់ធ្វើការនៅពេលអាយុ៦៥ឆ្នាំ ដោយគេនៅតែបន្តធ្វើការ ប្រសិនបើគេមានសុខភាពល្អ។

ជំនួយដល់អ្នកដែលខ្វះខាត

អាមេរិកាំងភាគច្រើនយល់ដែរថា មនុស្សខ្លះត្រូវការជំនួយពីគេ។ មនុស្សទាំងនេះមាន មនុស្សដែលពិការ ឬ មានជម្ងឺសតិ ឬ ចាស់ធ្វើការមិនកើត ឬ ឪពុកម្ដាយដែលមានកូនច្រើន ត្រូវការប្រាក់ជំនួយ ដើម្បីចិញ្ចឹមកូន។ ប្រាក់ជំនួយនេះ ហៅថា វែលហ្វែរ ដែលជាប្រាក់ជំនួយផ្សេងៗ ផ្ដល់ដោយរដ្ឋាភិបាល ដល់អ្នកដែលត្រូវការ។ លុយវែលហ្វែរនេះ បានមកពីប្រាក់ពន្ធដែលអ្នកធ្វើការ បង់ឲ្យទៅរដ្ឋាភិបាល។

ដោយសារការឲ្យតម្លៃការងារជាងការយកលុយវែលហ្វែរ ទើបអ្នកអាណាព្យាបាល អង្គការមនុស្សធម៌ និងអាមេរិកាំងផ្សេងទៀត ជំរុញឲ្យលោកអ្នកធ្វើការក្នុងពេលឆាប់ៗ គេសង្ឃឹមថា លោកអ្នកនឹងព្យាយាមធ្វើការងារនេះ រហូតទាល់លោកអ្នកអាចរកបានការធ្វើជាងមុន។ គេនឹងមិនចូលចិត្តទេ បើលោកអ្នកជំទាស់នឹងការធ្វើការងារ ឬ បោះបង់ការងារ ហើយពឹងផ្អែកតែលើប្រាក់វែលហ្វែរ។

អ្នកបំរើតុកំពុងលាងចាន

អ្នកធ្វើការគ្មានមុខការជំនាញ

មុខការដែលមិនចាំបាច់ត្រូវប្រើចំណេះវិជ្ជាស្ទាត់ជំនាញ នោះគឺៈ អ្នកថែទាំអាគារនានា អ្នកលាងចាន អ្នកបំរើតុៗ ការងារនេះស្រួលរក ពីព្រោះ វាមិនចាំបាច់ត្រូវការការស្ទាត់ជំនាញ និងការចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេសជ្រៅជ្រះៗ តាមធម្មតា លោកអ្នកនឹងបានកំរៃប្រចាំម៉ោងតិចបំផុតនៃតំលៃការងារ នៅសហរដ្ឋគឺ $ 3.35 ក្នុង១ម៉ោង នៅខែមករា១៩៨១។ អ្នកភៀសខ្លួនភាគច្រើន ធ្វើការនេះផង សិក្សាភាសាអង់គ្លេសផង ឬ មុខវិជ្ជាជំនាញ ក្នុងពេលជាមួយគ្នា ហើយសង្ឃឹមថា គេអាចរកបានការងារល្អធ្វើៗ

អ្នកជំនាញការ

មុខការត្រូវការវិជ្ជាស្ទាត់ជំនាញគឺៈ ជាងឡាន ជាងបំពង់ទឹកឬឧស្ម័ន ជាងធ្វើសក់ អ្នកវាយអង្គុលីលេខៗ ការងារទាំងនេះ ត្រូវការហាត់ហ្វឹកហ្វឺន ចេះភាសាអង់គ្លេស ជ្រៅជ្រះ ហើយប្រាក់ខែ តិចឬច្រើនអាស្រ័យលើការពិសោធន៍របស់អ្នកធ្វើការៗ ប្រាក់ឈ្នួលរបស់ជាងបំពង់ទឹក ឬ ឧស្ម័ន ច្រើនជាងប្រាក់ឈ្នួលរបស់អ្នកធ្វើការ នៅការិយាល័យទៅទៀតៗ

អ្នកធ្វើការមានជំនាញការ ដូចជាៈ អ្នកធ្វើសក់ ខាងលើ អ្នកវាយអង្គុលីលេខ ខាងក្រោម អ្នកធ្វើឡាន ខាងស្តាំ

អ្នករដ្ឋការ

អ្នករដ្ឋការគឺ គ្រូបង្រៀន វិស្វករ វេជ្ជបណ្ឌិត មេធាវីៗ ការងារទាំងនេះ ត្រូវការយ៉ាងតិចណាស់មាន សញ្ញាប័ត្រពីមហាវិទ្យាល័យ។ រដ្ឋនីមួយៗមានច្បាប់ផ្ទាល់ ដែលកំរិតការហាត់ហ្វឹកហ្វឺនវិជ្ជាជីវៈ។ ឧទាហរណ៍ វេជ្ជបណ្ឌិត ម្នាក់ចង់ធ្វើការរបស់ខ្លួនក្នុងរដ្ឋមួយថ្មីទៀត ត្រូវប្រឡង ដើម្បីយកសញ្ញាប័ត្រ ដែលបញ្ជាក់ដោយរដ្ឋនោះៗ

នៅសហរដ្ឋ មនុស្សម្នាក់ អាចធ្វើការពេញម៉ោង ឬ ពាក់កណ្ដាលម៉ោង ដោយពឹងផ្អែកទៅលើការងារ បញ្ហាគ្រួសារ និង បញ្ហាផ្សេងៗទៀត។

គ្រូកំពុងតែបង្រៀន ខាងឆ្វេង
ឱសថការីសរសេរលិខិតបញ្ជា កំពុងលាយថ្នាំ ខាងស្ដាំ

ធ្វើការពេញម៉ោង

ជាទូទៅ ការធ្វើការពេញម៉ោងគឺរវាង ៣៥ ទៅ ៤០ម៉ោង ក្នុងមួយអាទិត្យ។ ការងារជាប្រចាំនៅសហរដ្ឋ ធ្វើការពីម៉ោង ៩:០០ព្រឹក ទៅម៉ោង ៥:០០ល្ងាច ពីថ្ងៃចន្ទទៅដល់ថ្ងៃសុក្រ។ ហាងលក់ទំនិញ រោងចក្រ ភោជនីយដ្ឋាន តែងមានវេនធ្វើការផ្លាស់ប្តូរគ្នា ជួនកាលធ្វើយប់ ជួនកាលធ្វើថ្ងៃ ឬ ធ្វើបន្ថែមម៉ោង។

ការងារនៅចង្ក្រានបាយ

ធ្វើការពាក់កណ្តាលម៉ោង

ម៉ោងធ្វើការនៃការងារពាក់កណ្តាលម៉ោង ប្រែប្រួលទៅតាមការងារខ្លួនឯង តាមទីកន្លែងធ្វើការ និង ម្ចាស់ហាង។ គេអាចធ្វើ ២ ឬ ៣ ម៉ោង ឬ រហូតដល់ ៣៥ ម៉ោងក្នុងមួយអាទិត្យ។ ការងារពាក់កណ្តាលម៉ោង អាចផ្លាស់ប្តូរពេលបាន ដែលអាចឲ្យគេធ្វើសកម្មភាពផ្សេងៗ បាននៅពេលធ្វើការផង ដូចជា ទៅសាលារៀននៅថ្ងៃខ្លះ និង ធ្វើការនៅថ្ងៃផ្សេងទៀត។

មិត្ត និង អ្នកអាណាព្យាបាល

អ្នកភៀសខ្លួនភាគច្រើន ដែលរកការធ្វើ ដោយសារ ជំនួយខាងពីមិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល ឬ អ្នកស្គាល់ៗ សមាគមខ្មែរនិងភ្នាក់ងារមនុស្សធម៌អាចជួយលោកអ្នកស្វែងរកការធ្វើ។

ការិយាល័យសំរាប់រកការឲ្យធ្វើ

ការិយាល័យសំរាប់រកការឲ្យធ្វើ នឹងជួយលោកអ្នកស្វែងរកការធ្វើ។ ពេលលោកអ្នកដាក់ពាក្យសុំធ្វើការ គេនឹងជួយលោកអ្នក ហើយនឹងប្រាប់ពីការងារ ដែលលោកអ្នកអាចធ្វើបាន ក្នុងតំបន់លោកអ្នករស់នៅៗ នៅពេលលោកអ្នករង់ចាំ គេអាចជួយរកសាលាសិក្សាភាសាអង់គ្លេស ឬ មុខវិជ្ជាជំនាញណាមួយ ឲ្យលោកអ្នកសិក្សា។

ការពិភាក្សានៅការិយាល័យជួយរកការឲ្យធ្វើ

សញ្ញាទៅតាមអាគារ

ដំណឹងការងារអាចមាន បិទផ្សាយនៅតាមបណ្ណាល័យ សាធារណៈ ក្រុមហ៊ុនធំៗ និងការិយាល័យរបស់រដ្ឋ។ ភាគនិយមន៍ជាច្រើនដាក់ សញ្ញា HELP WANTED (ត្រូវការអ្នកធ្វើការ)។ ប្រសិនបើលោកអ្នកមាន បំណងធ្វើការដែលគេបិទនោះ លោកអ្នកអាចទៅទាក់ទង ពិភាក្សាជាមួយអ្នកចាត់ការ នៅទីនោះ។

ភ្នាក់ងាររកការងារធ្វើរបស់ឯកជន

ភ្នាក់ងារនេះ សឹងការងារជាច្រើន ដែល អាចបញ្ជូនលោកអ្នកឲ្យទៅរក ក៏ប៉ុន្តែភ្នាក់ងារ នេះនឹងទារប្រាក់ឈ្នួលពីលោកអ្នក ឬ ពីម្ចាស់ហាង បើ សិនជាលោកអ្នករកបានការធ្វើ។ មុននឹងឲ្យភ្នាក់ងារ នេះរកការងារធ្វើ អ្នកត្រូវសួរពីលក្ខខណ្ឌ ពីកិច្ច សន្យាដោយប្រយ័ត្នប្រយែង។

កាសែត

សារព័ត៌មានភាគច្រើន មានចុះផ្សាយពីមុខការដែល ទំនេរ តាមលេខរៀងអក្សរនៃមុខការ។ ដូចជា អ្នកលាង ចាន ជាងទង អ្នកវាយអង្គុលីលេខ។ ការចុះផ្សាយនីមួយៗ តែងតែមានអធិប្បាយពីការងារ ប្រាក់ខែ ព្រមទាំងមាន លេខទូរស័ព្ទ ឬ អស័យដ្ឋានដែលអ្នកអាចទូរស័ព្ទទៅ ឬ សរសេរ សំបុត្រទាក់ទងសុំការធ្វើ។

ការដាក់ពាក្យសុំធ្វើការ

Social Security Card and I-94

ដើម្បីធ្វើការ នៅក្នុងសហរដ្ឋ លោកអ្នកត្រូវមាន Social Security Number ។ ជនភៀសខ្លួនទាំងអស់ គួរស្នើសុំ Social Security Number នៅពេលមកដល់សហរដ្ឋអាមេរិកភ្លាម សូម្បីតែអ្នកមិនទាន់រកការធ្វើក៏ដោយ។

អ្នកអាចសុំ Social Security Number នៅ Social Security Office ។ មិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលរបស់លោកអ្នក អាចជួយលោកអ្នក ក្នុងការសុំប័ណ្ណនេះ។

លោកអ្នកត្រូវកាន់ប័ណ្ណនេះរហូត ថ្វីបើលោកអ្នករៀបការ ប្តូរការងារ ឬ ប្តូរឈ្មោះក៏ដោយ។ ពេលលោកអ្នកស្នើសុំការធ្វើ លោកអ្នកត្រូវយក Social Security Number និង I-94 ទៅជាមួយ។ ប័ណ្ណទាំងពីរនេះបញ្ជាក់ថា លោកអ្នកមានសិទ្ធិធ្វើការបាននៅក្នុងសហរដ្ឋ។

លិខិតប្រវត្តិរូប

មុនពេលលោកអ្នករកការធ្វើ លោកអ្នកគួរសរសេរលិខិតប្រវត្តិរូប ដែលផ្តល់ពត៌មានពីខ្លួនលោកអ្នក និង ការពិសោធន៍របស់លោកអ្នក។ ការនេះអាចជួយលោកអ្នក ក្នុងការបំពេញសំណុំលិខិតសុំការធ្វើ។ ជួនកាល លោកអ្នកអាចផ្ញើរលិខិតប្រវត្តិរូបភ្ជាប់ជាមួយលិខិតសុំការធ្វើ។ ផ្លាស់ប្តូរទៅតាមមុខការ ដែលលោកអ្នកស្វែងរក ប្រវត្តិរូបលោកអ្នកមានពត៌មានដូចខាងក្រោមនេះ :

- ឈ្មោះ អស័យដ្ឋាន និង លេខទូរស័ព្ទរបស់លោកអ្នក។
- Social Security Number និង I - 94 របស់លោកអ្នក(សំខាន់)។
- ឈ្មោះ អស័យដ្ឋាន របស់ម្ចាស់ហាងដែលលោកអ្នកធ្វើការពីមុន។
- ប្រវត្តិប្រាក់ខែរបស់លោកអ្នក ថ្ងៃចូលធ្វើការ និងការអធិប្បាយសង្ខេបពីមុខងាររបស់លោកអ្នក។
- សាលាដែលបានទៅរៀន រួមទាំងពេលសិក្សាហ្វឹកហ្វឺនក្នុងពេលវិស្សមកាល ថ្ងៃចូលរៀន និង សញ្ញាប័ត្រ។
- សំបុត្របញ្ជាក់ផ្ដាំផ្ញើរ ជាមួយឈ្មោះ អស័យដ្ឋាន និងលេខទូរស័ព្ទ។
- ការពិសោធន៍ផ្សេងៗ មានទាំងសកម្មភាពស្ម័គ្រចិត្តធ្វើការផ្សេងៗ ជាមួយសហគមន៍ វិហារគ្រិះ ឬ ជំរុំ។

ការធ្វើសម្ភាសន៍

ពេលស្វែងរកការធ្វើ ដំបូងលោកអ្នកគួរទាក់ទងម្ចាស់ហាង ឬ អ្នកតំណាង។ ការទាក់ទងទាំងនេះ អាចធ្វើតាមទូរស័ព្ទ។ មិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាល អាចជួយលោកអ្នកដើម្បីធ្វើការណាត់ជួបនេះ។ ការងារភាគច្រើន ត្រូវការធ្វើសម្ភាសន៍។ ការធ្វើសម្ភាសន៍ ធ្វើឡើងរវាងម្ចាស់ហាង និង ខ្លួនលោកអ្នកផ្ទាល់។

ពិនិត្យលិខិតប្រវត្តិរូបជាថ្មី នៅពេលធ្វើសម្ភាសន៍

ពេលពិភាក្សានេះ គេនឹងសួរលោកអ្នក នូវសំណួរជាច្រើនដើម្បីឱ្យដឹងថា តើលោកអ្នកមានសមត្ថភាពអាចទទួលការងារធ្វើ ឬទទួលស្គាល់ជាអ្នកធ្វើការ គួរជាទីទុកចិត្តបានឬទេ។ អ្នកធ្វើសម្ភាសន៍នឹងសួរលោកអ្នក តើលោកអ្នកមកនៅសហរដ្ឋពីពេលណា និងពីកន្លែងធ្វើការ និងសាលាដែលអ្នកធ្លាប់រៀនផងដែរ។

ដើម្បីត្រៀមចាំធ្វើសម្ភាសន៍ លោកអ្នកគួរប្រុងប្រៀបសំណួរដែលម្ចាស់ហាងអាចសួរពីការពិសោធន៍ ពីសាវតារ និងការងារចំណូលចិត្តរបស់អ្នក។ បន្ថែមទៀតលោកអ្នកអាចស្វែងរកការងារ ដែលលោកអ្នកស្នើសុំ ហើយធ្វើឱ្យអ្នកធ្វើសម្ភាសន៍យល់ថា លោកអ្នកមានសមត្ថភាពអាចទទួលការងារនេះបាន។

មុនពេលទៅធ្វើសម្ភាសន៍ លោកអ្នកគួរចងចាំធ្វើដូចខាងក្រោមនេះ :

- ទៅឱ្យទាន់ពេល

មិនត្រូវទៅមុនម៉ោងពេក ឬ យឺតពេក។ លោកអ្នកគួរទុកពេល ឱ្យទៅដល់កន្លែងណាត់ជួប មុនពេលធ្វើសម្ភាសន៍៥នាទី។ ជនជាតិអាមេរិកាំង ឱ្យតម្លៃយ៉ាងខ្ពស់ ចំពោះការគោរពពេលវេលា។

- ស្លៀកពាក់ស្អាតបាត

លោកអ្នកត្រូវស្លៀកពាក់ឲ្យបានស្អាតបាត នៅពេលទៅធ្វើសម្ភាសន៍។ លោកអ្នកអាចសួរមិត្ត ឬ អ្នកអាណាព្យាបាលអ្នក ពីសំលៀកបំពាក់ដែលលោកអ្នកគួរស្លៀក។

- នាំអ្នកបកប្រែទៅជាមួយ បើសិនជាចាំបាច់

- ប្រវត្តិរូប

បើអ្នកមានក្រដាសប្រវត្តិរូបទៅជាមួយ វាអាចជួយសំរួលលោកអ្នក ក្នុងការបំពេញសំណុំលិខិតសុំការធ្វើ ហើយអាចជួយលោកអ្នកមិនឲ្យភ័ន្តច្រឡំពេលគេសួរលោកអ្នក។ នៅក្នុងក្រដាសប្រវត្តិរូបនេះ លោកអ្នកត្រូវបញ្ចូលការពិសោធន៍ក្នុងកិច្ចការដែលលោកអ្នកធ្លាប់បានធ្វើនៅក្នុងស្រុកខ្មែរ និង សហរដ្ឋ។

- ត្រូវប្រាកដក្នុងខ្លួន និង ស្ងៀមស្ងាត់

ក្នុងពេលធ្វើសម្ភាសន៍ លោកអ្នកគួរធ្វើឲ្យម្ចាស់ហាងយល់ថា លោកអ្នកមានសមត្ថភាព ព្រមទាំងសប្បាយរីករាយនឹងការងារនោះ។ ពេលលោកអ្នកឆ្លើយ លោកអ្នកត្រូវសម្លឹងទៅមុខអ្នកធ្វើសម្ភាសន៍ដើម្បីឲ្យគេយល់ថា លោកអ្នកជាមនុស្សទៀងត្រង់និងទុកចិត្តខ្លួនឯង។

- ត្រូវប្រសប់ និង ប្រយ័ត្ន

លោកអ្នកគួរសួរម្ចាស់ហាង ចំពោះតែការណាដែលចាំបាច់។ គួរធ្វើឲ្យគេយល់ថា លោកអ្នកចង់ធ្វើការងារនោះមែន ហើយគួរសួរតែពីប្រាក់ខែ និង ប្រាក់បំណាច់ នៅពេលធ្វើសម្ភាសន៍ចប់។

- តាមដាន

មុនពេលធ្វើសម្ភាសន៍ចប់ លោកអ្នកអាចសួរម្ចាស់ហាងពីពេលវេលា ដែលលោកអ្នកអាចដឹងលទ្ធផល។ ការធ្វើសម្ភាសន៍មិនមែនបានសេចក្ដីថា លោកអ្នកអាចបានការងារធ្វើនោះទេ។ លោកអ្នកគួរសរសេរសំបុត្រអរគុណដល់ម្ចាស់ហាង ចំពោះការដែលគេឆ្លៀតពេលមកជជែកជាមួយលោកអ្នក។ ប្រហែលមួយអាទិត្យក្រោយមក ទើបលោកអ្នកអាចដឹងថា តើលោកអ្នកបានទទួលការងារ ឬ អត់។ គួរស្វែងរកការងារផ្សេងទៀតក្នុងរយៈពេលរង់ចាំ។

ម៉ោងធ្វើការ

ត្រូវសួរម្ចាស់ហាង នូវថ្ងៃណាដែលលោកអ្នកត្រូវធ្វើការ ត្រូវឈប់ និងពេលដែលត្រូវចូលធ្វើការ។ នៅសហរដ្ឋ ពេលវេលាមានសារៈសំខាន់ណាស់។ អ្នកត្រូវមកធ្វើការតាមពេលម៉ោងដែលកំណត់។ ប្រសិនបើលោកអ្នកមកធ្វើការយឺត ឬ មិនបានមកធ្វើការជាញឹកញយដោយគ្មានហេតុផល លោកអ្នកអាចបាត់បង់ការងារ។

ច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន

កន្លែងជាច្រើន មានច្បាប់សំរាប់អ្នកធ្វើការ។ ច្បាប់ទាំងនេះមានៈ ពេលវេលាកំណត់សំរាប់ទទួលទានបាយ ឈប់សំរាក សំលៀកបំពាក់ដែលអ្នកត្រូវស្លៀក ឬ អ្នកអាចជក់បារីបាន ឬ ទទួលទាននៅពេលធ្វើការងារ។ មានច្បាប់សំរាប់សន្តិសុខខ្លះ ដែលលោកអ្នកគួរសួរឱ្យដឹង។

ប្រាក់បំណាច់បន្ថែម

ទៅតាមប្រភេទក្រុមហ៊ុននិងគោលការណ៍អនុវត្តន៍ លោកអ្នកអាចមានសិទ្ធិទទួលប្រាក់បំណាច់ផ្សេងទៀតបន្ថែមពីលើប្រាក់ខែរបស់អ្នក ដែលហៅថា ប្រាក់បំណាច់បន្ថែម។ ប្រាក់បំណាច់នេះ មានប្រាក់ធានានាងសុខភាព និងជីវិត ប្រាក់ជំនួយពេលឥតធ្វើការ ពេលឈប់សំរាក និងឈប់ពេលឈឺ នៅដំណាច់ឆ្នាំ។

ចូរសួរម្ចាស់ហាង ពីប្រាក់បំណាច់បន្ថែម ដែលលោកអ្នកអាចទទួលបាន។

នៅពេលធ្វើការ

នៅពេលដែលលោកអ្នកចូលធ្វើការ លោកអ្នកត្រូវដឹងដូចតទៅនេះ :

នាឡិកាចុចម៉ោង

ក្រុមហ៊ុនខ្លះ ប្រើនាឡិកាចុចម៉ោង ដែលជានាឡិកាសំរាប់កត់ចំនួនម៉ោងដែលយើងបានធ្វើការ។

ពេលខ្លះអ្នកធ្វើការត្រូវប្រើនាឡិកាកត់ម៉ោងសំរាក និងទទួលទានបាយ។ គេយកប័ណ្ណធ្វើការរបស់គេ ស៊ុញចូលទៅក្នុងនាឡិកាដែលចុចពេលម៉ោង។ របៀបនេះហៅថា Punching the time card ។

អ្នកធ្វើការម្នាក់ៗមានប័ណ្ណនេះផ្ទាល់ខ្លួន។ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនលោកអ្នកមាននាឡិកាចុចម៉ោង លោកអ្នកគួរសួរអ្នកទទួលខុសត្រូវ ឬ អ្នកធ្វើការផ្សេងទៀត ឲ្យប្រាប់ពីរបៀបប្រើ។

ការប្រើទូរស័ព្ទ

ពេលលោកអ្នកទៅធ្វើការយឺត ឬ ខកខានមិនបានទៅធ្វើការ គួរប្រាប់ម្ចាស់ហាងឲ្យដឹងជាមុន។ ប្រសិនបើចាំបាច់ គួរទូរស័ព្ទប្រាប់ម្ចាស់ហាង ឬ អ្នកទទួលខុសត្រូវពីហេតុផលនេះ។

រយៈពេលសាកល្បង

ក្រុមហ៊ុនជាច្រើនមានរយៈពេលសាកល្បង ជាពេលដែលគេមើលសមត្ថភាព និង កិរិយាមារយាទលោកអ្នក។ រយៈពេលនេះ អាចហៅថា រយៈពេលស្ទង់មើល ហើយម្ចាស់ហាងវិនិច្ឆ័យថា តើគេឲ្យលោកអ្នកធ្វើការតទៅទៀត ឬ ត្រូវបញ្ឈប់ត្រឹមនេះ។ រយៈពេលស្ទង់មើលនេះ អាចមានច្រើនសប្តាហ៍ ឬ ច្រើនខែ ៣-៦ខែ ។ កិច្ចការរបស់លោកអ្នក អាចត្រូវចប់នៅពេលនេះ ដោយមិនសមហេតុសមផល។

ការបើកប្រាក់ខែ

លោកអ្នកត្រូវសួរម្ចាស់ហាង ពីពេលវេលានិងរបៀបដែលលោកអ្នកត្រូវបានទទួលប្រាក់ខែ។ គួរសួរដែរថា តើលោកអ្នកត្រូវទៅបើកប្រាក់ខែនៅមន្ទីរចាត់ការកណ្ដាល ឬ ក៏មាននរណាម្នាក់យកមកឲ្យ។

ឆែក (The paycheck)

លោកអ្នកអាចទទួលប្រាក់រាល់អាទិត្យ កន្លះខែ ឬ ១ខែម្ដង។ គេតែងផ្ដល់ប្រាក់ឲ្យលោកអ្នកជាឆែក ដែលតាមធម្មតាជាប័ណ្ណដែលមានពីរផ្នែក: ផ្នែកទី១ មានឈ្មោះអ្នកនិងចំនួនប្រាក់ដែលអ្នកត្រូវទទួល ផ្នែកទី២ ហៅថា Stub (កន្ទុយឆែក) មានរាយការដកហូតលុយខ្លះ ពីប្រាក់ខែអ្នក។ ដូច្នេះ ចំនួនទឹកប្រាក់នៅក្នុងឆែក អាចតិចជាងចំនួនប្រាក់ដែលលោកអ្នកស្មានថានឹងបាន។

The sample pay stub shows typical deductions:

Deductions This Pay Period

F.I.C.A	State	Federal	Health Ins.
$7.36	$2.26	$2.26	$00.00
①	②	③	④

Gross 120.00 **Net** 106.64

ម្ចាស់ហាងទាំងអស់ ធ្វើការដកហូតយ៉ាងទៀងទាត់ ពីឆែកអ្នកធ្វើការ។ មានការដកហូតបីយ៉ាង: មួយសំរាប់ Social Security Tax ; មួយសំរាប់តាក់រដ្ឋ(State Tax) និងមួយទៀតសំរាប់តាក់សហពន្ធ (Federal Tax) ។

នេះជាឧទាហរណ៍អំពី Pay Stub សំរាប់បង្ហាញពីការដកហូត :

១. នេះគឺជាការដកហូតសំរាប់ Social Security Tax ដែលគេអាចហៅថា F.I.C.A ។ គេនឹងបង្វិលប្រាក់ទាំងនេះខ្លះមកឲ្យលោកអ្នកវិញ នៅពេលដែលលោកអ្នកចាស់ល្មមចូលនិវត្តន៍ ឬ មានគ្រោះថ្នាក់មិនអាចធ្វើការកើត មុនពេលចូលនិវត្តន៍។

២. ការដកហូតនេះគឺជាតាក់សំរាប់រដ្ឋ។ ប្រាក់នេះផ្ដល់ទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលរដ្ឋ សំរាប់ចំណាយលើការសិក្សាអប់រំ ក្រសួងសង្គមកិច្ច ការិយាល័យរបស់រដ្ឋ។ល។

៣. ការដកហូតនេះគឺជាតាក់សំរាប់រដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ។ ប្រាក់នេះផ្ដល់ទៅឲ្យរដ្ឋាភិបាលសហពន្ធ នៅវ៉ាស៊ីនតោន ឌី.ស៊ី ដើម្បីចំណាយលើកិច្ចការពារប្រទេស និងកម្មវិធីផ្សេងៗ ទៀតជាច្រើន។

៤.ក្រុមហ៊ុនដែលបានផ្ដល់ប្រាក់បំណាច់បន្ថែម សំរាប់ការធានាខាងសុខភាព ទៅឲ្យអ្នកធ្វើការ តែងតែដកហូតយកប្រាក់ខ្លះ ពីប្រាក់បំណាច់នៅក្នុងឆែក។ នៅក្នុងករណីនេះ ការដកហូតនឹងត្រូវបង្ហាញក្នុងកន្ទុយបង្កាន់ដៃ(Pay stub) ឲ្យឃើញនោះស្រាប់។

សូមចាំទុកថា លោកអ្នកត្រូវរក្សាទុក កន្ទុយឆែកទាំងនោះ។ គង់មានពេលមួយ លោកអ្នកនឹងត្រូវការវា សំរាប់បំពេញពាក្យសុំយកតាក់ពីរដ្ឋាភិបាលវិញ។

ការបើកប្រាក់

ក្រោយពីលោកអ្នកបានទទួលប្រាក់ឆែក (Pay check) សូមទុកវាឱ្យស្រួលបួល កុំឱ្យបាត់។ សូមបើកយកប្រាក់ ឬ ក៏ផ្ញើរទុកក្នុងធនាគារជាបន្ទាន់។ ប្រសិនបើលោកអ្នកទុកឆែករយះយូរ វាបណ្តាលឱ្យមានបញ្ហាផ្សេងៗ។ បើលោកអ្នកបាត់ឆែក សូមប្រញាប់ប្រាប់អ្នកទទួលខុសត្រូវលោកអ្នកភ្លាម។ ដើម្បីបើកយកប្រាក់ អ្នកត្រូវចុះហត្ថលេខា នៅផ្នែកខាងក្រោយនៃឆែក។ មិនត្រូវចុះហត្ថលេខាទុក មុនពេលដែលលោកអ្នកបើកយកប្រាក់ទេឡើយ។ ពេលលោកអ្នកចុះហត្ថលេខា សូមចុះហត្ថលេខាឱ្យដូច ដែលលោកអ្នកសរសេរនៅខាងមុខ។

សហជីព និង អាជីវៈសង្គម

ក្នុងក្រុមហ៊ុនខ្លះ អ្នកធ្វើការ ស្ថិតនៅក្នុងសហជីព ឬអាជីវៈសង្គម។ ការចូលជាសមាជិក ក្នុងសហជីព ឬ អាជីវៈសង្គម ស្ថិតនៅលើខ្លួនអ្នក។ សំរាប់ក្រុមហ៊ុនខ្លះ ឬ ការងារខ្លះ សហជីព ឬ អាជីវៈសង្គម តម្រូវឱ្យសមាជិកប្រតិបត្តិតាមសេចក្តីត្រូវការនៃការងារដែលមានបញ្ជាក់នៅលើលិខិត ឬ លក្ខន្តិកៈ តាមច្បាប់ទំលាប់ក្រុមហ៊ុន តាមការយល់ព្រមក្នុងកិច្ចសន្យា។

ដើម្បីចូលជាសមាជិករបស់សហជីព ឬ អាជីវៈសង្គម អ្នកត្រូវបង់ប្រាក់។

មនុស្សធំរៀនវាយអង្គុលីលេខ

ការសិក្សាជំនាញការ

នៅកន្លែងជាច្រើន ក្នុងសហរដ្ឋ មានកម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺន ដែលលោកអ្នកអាចរៀនជំនាញការៗ កម្មវិធីខ្លះ ត្រូវជួយដោយរដ្ឋាភិបាល ខ្លះទៀត ត្រូវបង់ថ្លៃសាលាៗ កម្មវិធីទាំងនេះ ត្រូវការចេះភាសាអង់គ្លេសខ្លះៗ

កម្មវិធីសិក្សាសំរាប់មនុស្សធំ

សហគមន៍ជាច្រើន មានបង្រៀនជំនាញការដល់មនុស្សធំៗ កម្មវិធីនេះមានបង្រៀនភាសាអង់គ្លេសនិងការហ្វឹកហ្វឺនដល់មនុស្សអាយុពី១៦ឆ្នាំឡើងទៅ ដែលច្រើនមាននៅក្នុងវិទ្យាល័យនៅពេលយប់ៗ កម្មវិធីនេះ តំរូវឲ្យបង់ថ្លៃសាលា តែយកថ្លៃថោកៗ ការិយាល័យចុះឈ្មោះតែងផ្ញើរឲ្យលោកអ្នកដែលចង់សិក្សា នូវតារាងពេលម៉ោង ទីកន្លែងសិក្សានិងតម្លៃសិក្សាៗ

លោកអ្នកអាចធ្វើការនៅពេលថ្ងៃ ហើយទៅរៀននៅពេលយប់ៗ

មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍

មហាវិទ្យាល័យទាំងនេះ ពេលខ្លះមានបង្រៀនជំនាញការៗ ថ្លៃសាលា ធម្មតាថ្លៃជាងសាលាមនុស្សធំ តែពិសេសដែលមានប្រាក់ចំណូលតិច អាចមានលទ្ធភាពសុំអាហារូបករណ៍ (B.E.O.G) ដើម្បីជួយបង់ថ្លៃសាលា ថ្លៃសៀវភៅនិងយានជិះៗ ថ្នាក់ទាំងនេះ ត្រូវការការចេះនិយាយភាសាអង់គ្លេសជ្រៅជ្រះៗ

សាលាសិក្សាមុខរបរនិងបច្ចេកទេស

តំបន់ជាច្រើន មានសាលាបង្រៀនជំនាញការ បច្ចេកទេស ដែលបង្រៀនស្មើនឹងថ្នាក់កំរិតសិក្សាមធ្យមសិក្សាឬមហាវិទ្យាល័យៗ ថ្លៃសាលា មានតម្លៃផ្សេងៗពីគ្នាៗ នៅពេលរៀនចប់ សាលាទាំងនេះតែងចេញសញ្ញាប័ត្រឲ្យៗ

សាលាឯកជន

សាលាបង្រៀនជំនាញការឯកជន តែងមានចុះផ្សាយក្នុងកាសែតនិងទស្សនាវដ្តី ពីកម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺនៗ លោកអ្នកអាចរកឈ្មោះសាលាទាំងនេះ ក្នុងសៀវភៅទូរស័ព្ទស្លឹកឈើលឿងៗ ថ្លៃឈ្នួលសាលា មានតម្លៃថ្លៃៗ លោកអ្នកគួរពិចារណាឲ្យបានល្អិតល្អន់ មុននឹងចុះឈ្មោះចូលរៀនៗ បើលោកអ្នកចង់ដឹងពីកម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺន សូមទាក់ទងការិយាល័យរកការងារធ្វើរបស់រដ្ឋ ក្នុងតំបន់ដែលលោកអ្នករស់នៅៗ

ក្រុមហ៊ុនជាច្រើន ចេញថ្លៃឈ្នួលសាលា ឲ្យអ្នកធ្វើការរបស់គេដែលទៅសិក្សា ដើម្បីជួយឲ្យមុខការរបស់គេបានប្រសើរឡើងៗ រឿងសំខាន់ដែលលោកអ្នកគួរដឹង

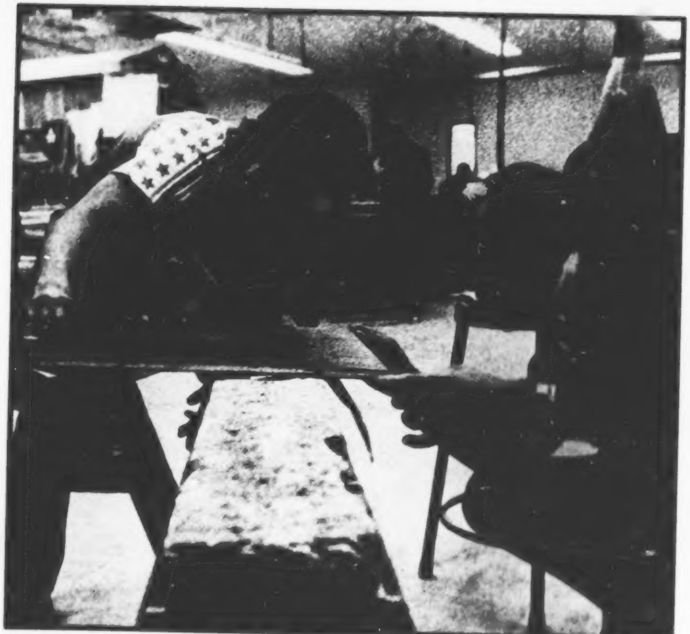

ការហាត់រៀនប្រើប្រាស់ប្រដាប់ប្រដាជាងឈើ

នោះគឺ ៖ សញ្ញាប័ត្រចេញពីថ្នាក់រៀនជំនាញការ មិនអាចធានាថា បានការងារធ្វើ ឬ ទទួលសក្តិនោះទេ។ ការនេះពឹងផ្អែកទៅលើ ៖

- សំបូរ ឬ ខ្សត់ការងារក្នុងតំបន់របស់លោកអ្នក
- ចំណេះចេះដឹងក្នុងភាសាអង់គ្លេស
- ការប៉ិនប្រសប់ក្នុងជំនាញការ

មុនពេលលោកអ្នកចុះឈ្មោះក្នុងកម្មវិធីហ្វឹកហ្វឺនជំនាញការ លោកអ្នកគួរយល់អោយបានច្បាស់ថា នឹងអាចរកការងារបានធ្វើ តាមជំនាញការដែលលោកអ្នកហ្វឹកហ្វឺន។

ស៊ីតា (CETA)

នេះជាកម្មវិធី ដែលផ្តល់ជំនួយដោយរដ្ឋាភិបាល សំរាប់ហ្វឹកហ្វឺនសិស្ស ដែលមានបំណងរៀនជំនាញការ។ កម្មវិធីនេះជួយផ្តល់ប្រាក់ខ្លះដល់សិស្ស ក្នុងពេលកំពុងរៀន។ ដោយសារការកំណត់ចំនួនសិស្ស ក្នុងថ្នាក់រៀន ពេលខ្លះសិស្សត្រូវរង់ចាំ ២-៣ខែ ដើម្បីចូលរៀន ហើយថ្នាក់ភាគច្រើន ត្រូវការចេះអង់គ្លេសជ្រៅជ្រះ។ បើចង់ដឹងពត៌មានបន្ថែមអំពី ស៊ីតា សូមទូរស័ព្ទដោយឥតបង់ថ្លៃ ដោយបង្វិលលេខ០ ដូចមានចុះនៅផ្នែកខាងក្រោយនៃសៀវភៅនេះ ឬ មានក្នុងការិយាល័យកម្មវិធី ស៊ីតា។

ចបខប(Job corps)

កម្មវិធីនេះ សំរាប់ជួយសិស្សអាយុពី១៦ ទៅ២១ឆ្នាំ ចំពោះសិស្សណាដែលគ្រួសារមានប្រាក់ចំណូលតិច ដើម្បីឲ្យអាចបញ្ចប់មធ្យមសិក្សា ឬ មហាវិទ្យាល័យ និងសិក្សាជំនាញការក្នុងពេលតែមួយៗ សិស្សដែលបានទទួលការអនុញ្ញាតិឲ្យចូលក្នុងកម្មវិធី ត្រូវបានរដ្ឋជួយចេញថ្លៃសាលា ថ្លៃបន្ទប់ យានជំនិះ និង ប្រាក់បន្តិចបន្តួច សំរាប់ចាយវាយ ក្នុងរយៈពេល៦ខែទៅ២ឆ្នាំៗ នៅពេលរៀនចប់ គេនឹងឲ្យប្រាក់បំណាច់ពិសេស សំរាប់ចាយវាយ នៅពេលណាអ្នករកការធ្វើៗ សិស្សនៅក្នុង ចបខប (Job corps) រៀនជំនាញការខុសៗគ្នា ដូចជា : លេខាធិការ គិលានុបដ្ឋាយិកា អ្នកជួសជុលវិទ្យុ ទូរទស្សន៍ ជាងឈើ ជាគ្លី ។ល។ បើលោកអ្នកចង់បានពត៌មានបន្ថែមអំពីកម្មវិធីនេះ សូមទូរស័ព្ទដោយឥតបង់ថ្លៃ ដោយប្រើលេខទូរស័ព្ទ ដែលមានចុះនៅផ្នែកខាងក្រោយ ឬ មាននៅក្នុងការិយាល័យកម្មវិធីៗ

អ្នកធ្វើឡានកំពុងហាត់រៀន

70

ការផ្លាស់ប្ដូរការងារ

ពេលដែលលោកអ្នកកំពុងធ្វើការ ក្នុងក្រុមហ៊ុនណាមួយ លោកអ្នកអាចស្វែងរកការងារថ្មីមួយទៀត ដែលប្រសើរជាងមុន ដោយម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនឲ្យតម្លៃខ្ពស់ៗ ក៏ប៉ុន្តែ មុនពេលឈប់ធ្វើការ លោកអ្នកគួរដឹងឲ្យច្បាស់:

- ការទុកចិត្តរបស់អ្នកក្នុងកិច្ចការថ្មីៗ
- ប្រាប់ម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនឲ្យបានតិច២អាទិត្យមុន ដើម្បីឲ្យគេអាចរកមនុស្សម្នាក់ទៀត មកជំនួសកន្លែងអ្នកៗ នេះជាការសំខាន់ ចំពោះអ្នកដែរ ពីព្រោះម្ចាស់ក្រុមហ៊ុន អាចទាក់ទងនិងផ្ដល់យោបល់ពីសមត្ថភាពនិងអាកប្បកិរិយារបស់អ្នក ចំពោះម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនថ្មីៗ ម្យ៉ាងទៀត ពេលខ្លះ លោកអ្នកអាចត្រូវការលិខិតផ្ដាំផ្ញើរ ពីម្ចាស់ក្រុមហ៊ុនមុន ហើយការកត់សំគាល់ទាំងនោះ អាចមានឥទ្ធិពលលើការងារថ្មីរបស់អ្នកៗ

ឈប់ធ្វើការដោយមានការយល់ព្រមពីម្ចាស់ហាង

BEST COPY AVAILABLE

SAMPLE JOB APPLICATION

1. Title of position ______ Beginning date ______ Salary ______
2. Name Mr. Mrs. Miss ______ Last (Print) First Middle (Maiden Name)
3. Mailing address ______ Street and No. City State Zip Code Home telephone ______ Alternate no. ______
4. How long immediately preceding this date have you lived in this County? ______
5. In case of accident, notify ______ Address ______ Phone ______
6. Age ______ Date of birth ______ Social Security No. ____ / ____ / ____ U.S. Citizen? ______
7. Marital Status: Single ______ Married ______ Widowed ______ Separated ______ Divorced ______
8. If married, spouse is employed by: ______ City ______
9. List ages and relationship of all persons dependent upon you ______
10. Indicate any disease or physical disability, defect, or infirmity ______ Indicate nature and extent of handicap, whether permanent, and whether military service-connected.
11. Circle the highest grade you completed in each school — Name and location of school — Dates

High School 9 10 11 12		Course	
College 1 2 3 4		Major	Minors
Post-grad Semester Hrs. ______		Course	
Professional vocational schools		Courses (if part-time, indicate)	

12. Give your complete employment record during the last 5 years, and ALSO any earlier experience of the kind required for this kind of position. List your positions in the order of dates, your present or most recent position first.

From Mo./Yr.	*To* Mo./Yr.	Employer's name, address, telephone number and name of last supervisor	Salary	Position—state your title, describe duties	Reason for leaving

13. What are your hobbies and interests? ______
14. Applicant's Signature ______ Date ______

ការងារ

- ត្រូវទាក់ទងនឹងភ្នាក់ងារជួយតាំងទីលំនៅ (Resettlement agency) ឬ ការិយាល័យស្វែងរកការងារធ្វើ (Employment office) ដើម្បីឲ្យគេវាស់ស្ទង់ពីកម្រិតការស្គាល់ជំនាញក្នុងការងារ របស់លោកអ្នក និងឲ្យគេជួយប្រាប់ពីលទ្ធភាពរកការងារធ្វើ។
- ត្រូវស៊ើបសួរពីកម្មវិធីការងារ ឬ ពីហ្វឹកហ្វឺនខាងវិជ្ជាជីវៈដែលអាចមាន។
- ត្រូវស៊ើបសួរពីទីកន្លែងមជ្ឈមណ្ឌលការងារនៅក្នុងតំបន់ ដូចជា Job services ។
- ត្រូវប្តូរធ្វើការប្រឹក្សាផ្ទាល់ ជាមួយនឹងទីប្រឹក្សាខាងការងារ ពីគោលដៅការងាររបស់លោកអ្នក។
- ត្រូវរៀនសរសេរជីវប្រវត្តិ (កិច្ចការ) ខ្លួនឯង ដោយសួរអ្នកអាណាព្យាបាលឬអ្នកឯទៀត។
- ត្រូវហាត់បំពេញសំណុំ ឬលិខិតសុំការធ្វើដោយខ្លួនឯង ដោយហាត់ធ្វើតាមគំរូ នៅក្នុងសៀវភៅនេះ។
- ត្រូវប្តូរសុំអ្នកអាណាព្យាបាល ឲ្យជួយបង្ហាត់ធ្វើសម្ភាសន៍ ដើម្បីសុំការធ្វើ ។
- ត្រូវប្តូរយល់ពីធានារ៉ាប់រងខាងសុខភាព និងអត្ថប្រយោជន៍ ពីការងារផ្សេងៗ។
- ត្រូវយល់ពីបទបញ្ជារបស់សុវត្ថិភ័យ (Social security regulation) និងអត្ថប្រយោជន៍។
- ត្រូវដឹងពីរបៀបស្លៀកពាក់ សំរាប់ធ្វើការ។
- ត្រូវប្តូរ សុំឲ្យគេជួយពន្យល់ពីរបៀបរក្សាការទាក់ទងឲ្យបានប្រសើរ ជាមួយម្ចាស់ហាងឬអ្នកធ្វើការជាមួយ។
- ត្រូវប្តូរសួរពីរបៀបណាមួយ ដែលអាចជួយឲ្យលោកអ្នកអាចធ្វើការបានយូរ មិនឲ្យគេបញ្ឈប់ពីកិច្ចការ ។

លេខទូរស័ព្ទសំខាន់ៗ

សំរាប់សួរពត៌មានពីការងារនិងការហ្វឹកហ្វឺនពីជំនាញការ

Job corps	: លេខទូរស័ព្ទឥតបង់ថ្លៃ	:	(800)424-2925
	លេខទូរស័ព្ទធម្មតា	:	______________
ស៊ីតា	: លេខទូរស័ព្ទឥតបង់ថ្លៃ	:	(800)424-2925
	លេខទូរស័ព្ទធម្មតា	:	______________
ភ្នាក់ងាររដ្ឋសំរាប់រកការងារធ្វើ		:	______________
កម្មវិធីសិក្សាសំរាប់មនុស្សធំ		:	______________
មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍		:	______________
សមាគមខ្មែរ		:	______________
អាណាព្យាបាល		:	______________

Word Book
Mathematics Around
GINN
LANGUAGE 4
Encore
GINN
LANGUAGE 5
Exploring Our World
EASTERN HEMISPHERE
Exploring Our World
THE AMERICAS

បញ្ជីអត្ថបទ

ការសិក្សាសំរាប់ក្មេង..................៦៥
សាលាឯកជន....................៦៦
ថ្នាក់ពិសេស....................៦៧
សាលាសំរាប់ក្មេងអាយុតិចជាង៦ឆ្នាំ.......៦៧
ការយកកូនទៅចុះឈ្មោះនៅសាលារៀន.....៦៨
ពត៌មានដែលអ្នកត្រូវដឹងពីសាលាក្មេង.........៦៩
មធ្យាបាយដឹកនាំ..................៦៩
ចំនួនខែដែលត្រូវរៀន................៦៩
បាយនៅសាលា....................៧០
សៀវភៅ......................៧០
អង់គ្លេសសំរាប់សិស្សដែលមិនមែនជាជាតិ
អាមេរិកាំងនិងការបង្រៀនភាសាពីរ....៧០
របៀបសាលារៀនអាមេរិកាំង...........៧១
មុខវិជ្ជា......................៧១
គ្រូបង្រៀន......................៧១
របៀបរៀន......................៧២
ការឱ្យតំលៃទៅលើការសិក្សារបស់សិស្ស...៧៣
ការហាត់ប្រាណ....................៧៣
ការអប់រំខាងភេទ..................៧៤
សកម្មភាពអប់រំផ្សេងៗទៀត............៧៤
ការសិក្សាវិជ្ជាជីវៈ..................៧៥
អពីចរិយានៅក្នុងសាលា...............៧៥
មុខនាទីរបស់ឪពុកម្តាយ.................៧៦
ធ្វើការ និង ទៅរៀន.................៧៧
បន្ទាប់ពីសាលាមធ្យមសិក្សា.............៧៨
ការសិក្សាអប់រំសំរាប់មនុស្សធំ...........៧៩
ការសិក្សាភាសាអង់គ្លេស..............៧៩
ការហ្វឹកហ្វឺនឱ្យស្ទាត់ជំនាញក្នុងការងារ.......៨០

រឿងរបស់ នាង "កូខ្បាប"

លោក ខ្បាយ និងគ្រួសារ សប្បាយចិត្តនឹងរស់នៅក្នុងសហរដ្ឋអាមេរិក។ ពេលមកដល់បានតែបន្តិច លោកបានយកកូនទាំងទៅរៀននៅសាលាភ្លាមៗ លោកខ្បាយ បានធ្វើការនៅរោងចក្រ ដោយបានបងប្អូនគាត់នាំរកទៅ។ ម្នាក់ៗដូចជាគ្មានបញ្ហាក្នុងការរស់នៅឡើយ លើកលែងតែនាង "កូខ្បាប" អាយុ៣០ឆ្នាំ ដែលជាបងលោក ខ្បាយ។ នាង "កូខ្បាប" ធ្វើការតែពាក់កណ្តាលម៉ោង(Part time) ដើម្បីជួយទ្រទ្រង់គ្រួសារ ប៉ុន្តែមិនសប្បាយចិត្តដោយមិនអាចនិយាយភាសាអង់គ្លេស។

ថ្ងៃមួយ នាងបាននិយាយជាមួយមិត្តម្នាក់ ដែលមករស់នៅសហរដ្ឋច្រើនឆ្នាំជាង។ នាង "កូខ្បាប" ត្អូញថា ពិបាកចិត្តណាស់ ទោះកន្លែងណាក៏ត្រូវការអ្នកបកប្រែដែរ។ មិត្តនាងក៏សួរថា ហេតុអ្វីបានជានាងមិនទៅចុះឈ្មោះរៀន នៅថ្នាក់ដែលមានបង្រៀនភាសាអង់គ្លេស ដល់អ្នកឥតចេះអង់គ្លេស ដែលគេហៅថា"ESL"(English as Second Language) ។ នាង "កូខ្បាប" ភ្ញាក់ព្រើតព្រោះគិតថា អ្នកមិនចេះអង់គ្លេស មិនអាចទៅសាលារៀនបានទេ។ នាងចង់សាកទៅរៀនដែរ តែដូចជាមិនហ៊ាន។

មិត្តរបស់នាងពន្យល់ប្រាប់ថា នៅក្នុងសហរដ្ឋ មនុស្សគ្រប់សញ្ជាតិនិងគ្រប់អាយុ នៅតែអាចទៅរៀនបាន។ នាង "កូឡាប" ក៏សុំឱ្យមិត្តជួយសាកសួរ តើមានសល់កន្លែង នាងអាចចូលរៀនបានទេ។ បើមាន ជួយចុះឈ្មោះឱ្យនាងបានរៀនឆាប់ៗផង។ មិត្តរបស់នាងបានរកថ្នាក់ឱ្យនាងរៀន នៅពេលថ្ងៃ ហើយអាចទុកឱ្យនាងនៅធ្វើការបានដដែល។

ក្រោយពីនាង "កូឡាប" រៀនចប់ អាចនិយាយភាសាអង់គ្លេសបានគ្រាន់បើហើយ នាងក៏រកការធ្វើបានល្អជាងមុន។ សព្វថ្ងៃ នាងឧស្សាហ៍ខំហាត់និយាយអង់គ្លេសជារឿយៗ ហើយបានចុះឈ្មោះរៀនថ្នាក់មួយទៀត ដើម្បីនឹងឱ្យចេះរឹតតែច្បាស់។

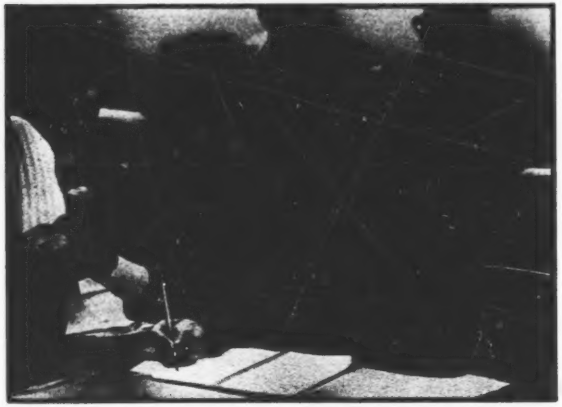

ក្មេងទាំងអស់ នៅក្នុងសហរដ្ឋ អាចទៅរៀនដោយមិនបាច់បង់លុយ ពីថ្នាក់ទី១ ដល់ថ្នាក់ទី១២។ ច្បាប់តំរូវឲ្យក្មេងទាំងអស់ ទៅសាលារៀន។ រដ្ឋភាគច្រើន តំរូវឲ្យទៅសាលារៀន ពីអាយុ៦ឆ្នាំ ទៅ១៦ឆ្នាំ។ ឪពុកម្ដាយជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការឃ្លាំមើលកូនទៅសាលារៀន។

សាលាដែលក្មេងត្រូវទៅរៀន ប្រែចែតនឹងអាយុរបស់ក្មេង និងទីកន្លែង ដែលឪពុកម្ដាយរស់នៅៗ ជាទូទៅ ការសិក្សាសំរាប់ក្មេង ពីអាយុ៦ឆ្នាំដល់១៨ឆ្នាំ ចែកជាពីរផ្នែក : ផ្នែកទី១ ហៅថា បឋមសិក្សា គឺចាប់ពីថ្នាក់ទី១ ដល់ថ្នាក់ទី៦ ជួនកាលអាចបន្តរហូតដល់ថ្នាក់ទី៨ ផ្នែកទី២ ហៅថា មធ្យមសិក្សា គឺចាប់ពីថ្នាក់ទី៩ បន្តរហូតដល់ថ្នាក់ទី១២ ពេលដែលក្មេងអាយុបានប្រហែល១៨ឆ្នាំៗ សិស្សដែលបានរៀនចប់ថ្នាក់ទី១២ នឹងបានទទួលសញ្ញាប័ត្រមួយៗ ពេលចប់មធ្យមសិក្សា ឬ ហួស សិស្សភាគច្រើន បន្តទៅសកលវិទ្យាល័យ ឬ រកការងារធ្វើៗ

សាលាឯកជន

ក្រៅពីសាលារបស់រដ្ឋ មានសាលាឯកជនជាច្រើនទៀត ដែលភាគច្រើន ច្រើនថ្លៃជាងសាលារបស់រដ្ឋៗ ឪពុកម្ដាយត្រូវបង់ប្រាក់ ដើម្បីឲ្យកូនទៅរៀនៗ សាលាឯកជនជាច្រើន ជាសម្បត្តិរបស់ព្រះវិហារគ្រិះ ឬ របស់អង្គការ ដែលមានទាក់ទងនឹងសាសនាៗ មានហេតុផលជាច្រើន ដែលឪពុកម្ដាយ ច្រើនសំរេចបញ្ជូនកូនទៅសាលាបឋមសិក្សា ឬ មធ្យមសិក្សាឯកជន ជាជាងទៅសាលារបស់រដ្ឋៗ ហេតុផលនេះមាន ជំនឿសាសនា មុខវិជ្ជាបង្រៀន ទីកន្លែង ទំនៀមទំលាប់គ្រួសារ ឬ ក៏ចង់ឲ្យទៅតែសាលាប្រុស ឬ ស្រីសុទ្ធសាធៗ

ថ្នាក់ពិសេស

ក្មេងដែលពិការ ឬវិកលប្រាជ្ញា ក៏អាចទៅសាលារៀនរបស់រដ្ឋ ដូចក្មេងឯទៀតដែរ។ សាលារៀនជាច្រើន មានកម្មវិធី ឬថ្នាក់ពិសេស សំរាប់តំរូវទៅតាមក្មេងទាំងនេះ ដូចជា សាលាសំរាប់ក្មេងថ្លង់ សំរាប់ក្មេងពិការភ្នែក ព្រមទាំងមានសាលាខ្លះ មានកម្មវិធីសំរាប់ក្មេងដែលមានប្រាជ្ញាវាងវៃឆ្លាតខុសធម្មតា ដែលគេហៅថា កម្មវិធីលឿន។

ចូរសុំឲ្យអ្នកអាណាព្យាបាល ឬ មិត្ត ជួយសួររកកម្មវិធីពិសេសនេះ បើសិនជាលោកអ្នកត្រូវការ។

សាលាសំរាប់ក្មេងអាយុតិចជាង៦ឆ្នាំ

តំបន់ភាគច្រើន មានសាលាសំរាប់ក្មេងអាយុតិចជាង៦ឆ្នាំ ខ្លះចាប់ពី២ឆ្នាំឡើងទៅ។ សាលាទាំងនេះហៅថា នឺកសឺរីស្គូល (Nursery School) ឬ ព្រីស្គូល (Preschool) ។ នៅក្នុងកម្មវិធីទាំងនេះ ជួនកាលគេហៅថា "ដេឃែរ "(Day care) ជាកន្លែងមើលថែទាំក្មេង បញ្ចុក ឬ ឲ្យចំណី នាំក្មេងឲ្យលេង និង នាំឲ្យរៀនសូត្រផង។ សាលាខ្លះជារបស់ឯកជន ហើយយកថ្លៃឈ្នួល ចំពោះក្មេងអាយុតិចជាង២ឆ្នាំ និង ក្មេងដែលមិនទាន់គ្រប់អាយុទៅព្រីស្គូល ជួនកាលមានកម្មវិធីខ្លះ សំរាប់ថែក្មេងពេលឪពុកម្ដាយទៅធ្វើការ។

ការយកកូនទៅចុះឈ្មោះនៅសាលារៀន

យើងជាឪពុកម្តាយ ត្រូវយកកូនទៅចុះឈ្មោះរៀន ឱ្យបានឆាប់រហ័ស ដោយហេតុថា ក្មេងទាំងអស់ត្រូវទៅសាលារៀន។ ជំហានទី១ គឺត្រូវរកសាលា ដែលនៅជិតផ្ទះ។ រកបានហើយ ត្រូវសួរការិយាល័យនៅសាលា តើនៅកន្លែងណា និងពេលណា ដែលយើងត្រូវយកកូនទៅចុះឈ្មោះ ហើយនឹងត្រូវយកឯកសារអ្វីខ្លះ ទៅជាមួយ។

ឯកសារដែលគេតំរូវឱ្យយកមាន :

- I-94 ប័ណ្ណអ្នកភៀសខ្លួន
- បញ្ជីជាតិ
- ឯកសារពេទ្យទាំងអស់ដែលអ្នកមាន។ នៅសាលាខ្លះ គេឱ្យលិខិតដែលត្រូវបំពេញ ដោយលោកវេជ្ជបណ្ឌិត ដែលត្រូវពិនិត្យកូនយើង។
- បញ្ជីចាក់ថ្នាំការពាររោគ
- ឯកសារដែលបង្ហាញថា អ្នករស់នៅក្នុងតំបន់ជិតសាលារៀន ដូចជា ប័ណ្ណអនុញ្ញាតិឱ្យបើកបរ។

ក្មេងដែលមានអាយុលើសពី៦ឆ្នាំ ជួនកាល គេធ្វើតេស (Test) នៅពេលដែលចុះឈ្មោះ ដើម្បីស្រួលគេចាត់ថ្នាក់ ឱ្យក្មេងនោះចូលរៀន។

មធ្យោបាយដឹកនាំ

នៅតំបន់ខ្លះ សាលាមានឡានបីសដឹកក្មេងមកសាលា និងទៅផ្ទះ។ សួរពីកន្លែង និង ពេលវេលា ដែលឡានមកដឹកក្មេង និងយកក្មេងមកវិញ។ តំបន់ខ្លះទៀត ក្មេងអាចដើរមកសាលា ឬ ជិះបីស។ ដើម្បីឱ្យបានដឹងច្បាស់ ចូរលោកអ្នកទូរស័ព្ទទៅសាលា ឬ សួរអ្នកអាណាព្យាបាល រកវិធីដែលប្រសើរជាងគេដើម្បីទៅសាលា។

ចំនួនខែដែលត្រូវរៀន

សាលាភាគច្រើន ចាប់ផ្តើមនៅខែកញ្ញា រហូតដល់ខែមិថុនា។ ពីខែមិថុនា រហូតដល់ខែកញ្ញា ជាពេលឈប់សំរាក។ សាលាខ្លះ មានបើកបង្រៀន នៅខែឈប់សំរាក។ សាលាបិទទ្វារឈប់រៀន នៅថ្ងៃបុណ្យទំនៀមទំលាប់ ដូចជា ថ្ងៃកូឡុំបុស បុណ្យថែងគីវីង បុណ្យគ្រីស្មាស់ ចូលឆ្នាំថ្មី ថ្ងៃកំណើតលោកវ៉ាស៊ីងតោន និង អុសធី។

ពេលម៉ោងរៀន

ក្មេងភាគច្រើន ត្រូវអង្គុយរៀន យ៉ាងច្រើន ៦ម៉ោងក្នុងមួយថ្ងៃ។ សាលាភាគច្រើន ចាប់ផ្តើមពីម៉ោង៨:០០ព្រឹក និងម៉ោង៩:០០ព្រឹក ហើយចប់នៅម៉ោង២:៣០ និងម៉ោង៤:០០ល្ងាច។

គួរសួរឱ្យដឹងពេលម៉ោងពិតប្រាកដ។

អាហារនៅសាលា

នៅសាលា សិស្សភាគច្រើនទទួលទានអាហារ នៅក្នុងកាហ្វេតេរីយ៉ា (**Cafeteria**) ។ សិស្សអាចយកអាហារពីផ្ទះទៅ ឬ ក៏ទិញនៅសាលា។ កម្មវិធីអាហារ នៅសាលារបស់រដ្ឋ មានតម្លៃថោក។ ជួនកាល គ្រួសារដែលមានប្រាក់ចំណូលតិច អាចមានកម្មវិធីអាហារ ដោយមិនបាច់បង់ប្រាក់។ ចូរសាកសួរ តើកម្មវិធីនេះ ផ្តល់ដល់កូនលោកអ្នក**ដែរឬទេ** ហើយ តើលោកអ្នកអាចសុំបានដែរឬទេ

សៀវភៅ

សាលារៀនរបស់រដ្ឋភាគច្រើន ឱ្យសិស្សខ្ចីសៀវភៅ ដែលត្រូវការក្នុងឆ្នាំសិក្សា។ សិស្សត្រូវសង ទៅសាលារៀនវិញ នៅចុងឆ្នាំ។ បើសិស្ស ធ្វើឱ្យបាត់ ឬ រហែក ឬ មិនសងវិញ ឪពុកម្ដាយត្រូវចេញសង។

អង់គ្លេសសំរាប់សិស្ស ដែលមិនមែនជាជាតិអាមេរិកាំង និងការបង្រៀនភាសាពីរ ដែលគេហៅថា ESL (**English As Second Language**)

មានសាលាមួយចំនួនតូច អាចមានបង្រៀនភាសាខ្មែរ បកប្រែពីភាសាអង់គ្លេស។ កម្មវិធីនេះ ហៅថា កម្មវិធីសិក្សាភាសាពីរ **(Bilingual Education Program)**

នៅរដ្ឋខ្លះ សាលាមានថ្នាក់បង្រៀនភាសាអង់គ្លេស ដល់ក្មេងដែលមិនចេះនិយាយអង់គ្លេស។

មុខវិជ្ជា

សាលារបស់រដ្ឋទាំងអស់ នៅក្នុងសហរដ្ឋ មានបង្រៀនមុខវិជ្ជាខ្លះ ជាគោលៗ មុខវិជ្ជាទាំងនេះមាន ៖ រៀនអាននិងសរសេរ ចំណោទ លេខ ប្រវត្តិសាស្ត្រ វិទ្យាសាស្ត្រ។ ថ្វីត្បិតតែមានក្រសួងទីស្ដីការអប់រំរបស់សហពន្ធ តែក្រសួងនេះមិនមែនជាអ្នកត្រួតត្រា លើបន្ទាត់នយោបាយសិក្សាឡើយ។ រដ្ឋនីមួយៗជាអ្នកចាត់ចែងបន្ទាត់នយោបាយ។ ជួនកាល រដ្ឋអាចប្រគល់ការទទួលខុសត្រូវ ទៅឱ្យការិយាល័យក្រុមប្រឹក្សា របស់សាលា នៅក្នុងតំបន់ៗ ដោយហេតុនេះហើយ បានជាការតំរូវនៃមុខវិជ្ជា ខុសគ្នា ពីរដ្ឋមួយ ទៅរដ្ឋមួយ ពីក្រុងមួយ ទៅក្រុងមួយ ឬ ជួនកាល ពីសាលាមួយ ទៅសាលាមួយៗ

គ្រូបង្រៀន

នៅសាលាបឋមសិក្សា គ្រូបង្រៀនម្នាក់បង្រៀនមុខវិជ្ជាទាំងអស់ៗ សិស្សថ្នាក់មធ្យមសិក្សាមានគ្រូច្រើន ដែលបង្រៀនមុខវិជ្ជាខុសៗគ្នា គ្រូមួយ បង្រៀនមុខវិជ្ជាមួយ ហើយគេតែងដូរថ្នាក់ ទៅតាមមុខវិជ្ជាៗ

ទីប្រឹក្សា និង គិលានុបដ្ឋាក

សាលាខ្លះមានទីប្រឹក្សា និង គិលានុបដ្ឋាក។ ទីប្រឹក្សាអាចជួយសិស្សឱ្យជ្រើសរើស មុខវិជ្ជារៀន និង ដោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗនៅក្នុងសាលា។ គិលានុបដ្ឋាកអាចជួយនៅពេលមានគ្រោះថ្នាក់ ហើយនឹងអាចធ្វើការពិនិត្យ ត្រចៀក ភ្នែក ជាទំលាប់ដល់សិស្សគ្រប់រូប។

របៀបរៀន

គោលការណ៍សិក្សា ដែលអាមេរិកាំងប្រកាន់យកគឺសិក្សាដោយអនុវត្តន៍។ គ្រូណែនាំសិស្សឱ្យរៀនចំណេះវិជ្ជា ដោយសកម្ម មិនមែនចាំតែស្តាប់គ្រូ ហើយនៅស្ងៀមទេឡើយ។ គ្រូជំរុញឱ្យសិស្សរកចំលើយ ដោយខ្លួនឯង ដោយការពិភាក្សា ឬ ជជែកគ្នាពីមុខវិជ្ជាណាមួយ នៅក្នុងថ្នាក់ ឬ ដោយខាំងទៅបណ្ណាល័យ មើលសៀវភៅ ដើម្បីរាវរកអត្ថន័យ និង ដោះស្រាយសេចក្តីណាមួយ។ គ្រូលើកទឹកចិត្តសិស្ស ឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវដោយខ្លួនឯង ឬ ជាក្រុមនៅក្នុងបណ្ណាល័យ ឬ នៅក្នុងមន្ទីរពិសោធន៍ ឬក៏ស្រាវជ្រាវដោយគ្រឿងឧបករណ៍តិកនិកណាមួយ។

ការឱ្យតំលៃទៅលើការសិក្សារបស់សិស្ស

ការឱ្យតំលៃ ទៅលើការសិក្សារបស់សិស្ស ធ្វើឡើងដោយពឹងផ្អែក ទៅលើស្នាដៃរបស់សិស្ស ក្នុងការធ្វើកិច្ចការ ការប្រលងសាក **សកម្មភាពនិង**វត្តមានរបស់សិស្សនៅក្នុងថ្នាក់ៗ របៀបឱ្យពិន្ទុក៏មានច្រើនយ៉ាង ដើម្បីឱ្យស្របតាមករិតស្នាដៃរបស់សិស្សៗ តាមទំលាប់ គេប្រើអក្សរ A រហូតដល់ F ៗ A តំណាងពិន្ទុល្អលេខ១ F តំណាងថ្នាក់អន់ ឬ ធ្លាក់ៗ របៀបខ្លះទៀត ប្រើលេខ ១ ដល់ លេខ ៥ ឬ លេខ១ ដល់ លេខ៤ លេខ៤ ដល់លេខ ០ ជាប់ ធ្លាក់ លេខ០ ទៅដល់លេខ១០០ ឬ S ពេញចិត្ត U មិនពេញចិត្តៗ សាលាខ្លះទៀត មិនឱ្យពិន្ទុដោយប្រើអក្សរចាត់លំដាប់ថ្នាក់ទេ **ប៉ុន្តែ**គេសរសេររៀបរាប់ៗ

សាលាភាគច្រើន តែងមានប្រលង ដើម្បីឡើងថ្នាក់ពីថ្នាក់មួយទៅថ្នាក់មួយ ពីបឋមសិក្សាទៅមធ្យមសិក្សាទើបៗ នៅខ្លះ សិស្សត្រូវទៅប្រលង ដើម្បីបញ្ចប់មធ្យមសិក្សាៗ

ការថាត់ប្រាណ

ការថាត់ប្រាណ នាំឱ្យមានសុខភាពល្អ និង ជាឱកាសមួយ ឱ្យសិស្សស្គាល់គ្នាផងៗ ហេតុនេះហើយ បាន ជាសាលាលើកទឹកចិត្តសិស្ស ឬ តំរូវឱ្យសិស្សទាំងអស់ហាត់ប្រាណៗ

ការអប់រំខាងភេទ

សាលាជាច្រើន មានបង្រៀនអំពីប្រដាប់បង្កើតកូនៗ ថ្នាក់នេះក៏មានបង្រៀនសិស្ស ពីរបៀបការពារកុំឱ្យមានកូនខ្លះដែរ។

សកម្មភាពអប់រំផ្សេងៗទៀត

ក្រៅពីសកម្មភាពធម្មតា រាល់ថ្ងៃ នៅសាលា សាលារៀនភាគច្រើន មានបង្កើតជា ក្លិបកីឡា ដូចជា : កីឡាបាល់ទាត់ បេសបល កីឡាបាល់ទះ និងសមាគមផ្សេងៗទៀតដូចជា ក្រុមល្ខោន ក្រុមពិភាក្សាដេញដោល សមាគមភាសា ក្រុមអ្នកសរសេរកាសែត ឬ ទស្សនាវដ្ដីនៅសាលា និងក្រុមសិល្បៈជាដើមៗ

ការសិក្សាវិជ្ជាជីវៈ

សាលាជាច្រើន មានបង្រៀនវិជ្ជាជីវៈ ដូចជា ជាងជួសជុលឡាន ជាអ្នកលក់ដូរក្នុងហាង ជាងឈើ ចាត់ចែងការក្នុងផ្ទះ កសិកម្ម និងរៀនធ្វើស្បៀង ឬ លេខាធិការ។ សិស្សភាគច្រើន ដែលបំរុងឈប់រៀន បន្តទៅទៀត ពេលរៀនចប់មធ្យមសិក្សាហើយច្រើន រៀនវិជ្ជាជំនាញការទាំងនេះ ក៏ប៉ុន្តែសិស្សណាក៏ រៀនបានដែរ។

អំពីចរិយានៅក្នុងសាលា

សាលាសង្ឃឹមថា សិស្សនឹងមករៀនរាល់ថ្ងៃ។ បើ សិស្សឈប់ មិនមករៀន ឬ មករៀនយឺត គ្រូតំរូវឲ្យ

ឪពុកម្តាយសរសេរសំបុត្រប្រាប់ពីហេតុផល។ ក្រៅពីកិច្ចការ នៅក្នុងថ្នាក់ សិស្សត្រូវធ្វើកិច្ចការ ដែលគ្រូដាក់ឲ្យមក ធ្វើនៅផ្ទះ ឲ្យទាន់ពេល។ សិស្សណាដែលធ្វើយឺត ដោយ គ្មានសំបុត្រសុំទោស ហើយនឹងប្រាប់ពីហេតុផល នឹងត្រូវធ្វើ ទោស។

ការធ្វើទោសមាន : ដោយដាក់កិច្ចការបន្ថែម ឬ ឲ្យនៅក្នុងថ្នាក់ក្រោយគេ ពេលសិស្សឯទៀតទៅផ្ទះ អស់ ឬ មិនឲ្យចូលរួមក្នុងសកម្មភាពផ្សេងៗ ឬ ក៏ត្រូវទទួល ទោសពីចាងហ្វាងសាលា។ ការធ្វើទណ្ឌកម្ម តាមផ្លូវកាយ ត្រូវហាមឃាត់នៅតាមសាលារបស់រដ្ឋ ប៉ុន្តែសាលា ឯកជនខ្លះនៅមានប្រើនៅឡើយ។

សិស្សត្រូវខំធ្វើកិច្ចការ ខំរៀន និង ប្រលងដោយ ខ្លួនឯង។ ការប្រាប់ចំលើយគ្នាទៅវិញទៅមក ឬ មើល ចំលើយសិស្សផ្សេងទៀត បើគ្រូមិនប្រាប់ ត្រូវចាត់ទុក ថា គ្មានការស្មោះត្រង់ ឬ ជាការបន្លំ។ ការចំលង ចំលើយ ពីសៀវភៅក៏ចាត់ទុកថា មិនស្មោះត្រង់ដែរ។ អំពើមិនស្មោះត្រង់ និង បន្លំ នឹងត្រូវទទួលទោសយ៉ាង ធ្ងន់។

មុខនាទីរបស់ឪពុកម្តាយ

ឪពុកម្តាយ គួរចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការអប់រំកូនចៅៗ គ្រូឧស្សាហ៍អញ្ជើញឪពុកម្តាយ ឱ្យទៅសាលា ដើម្បីជជែកពិភាក្សាពីការចំរើនលូតលាស់របស់កូន ជាមួយគ្រូៗ សាលាខ្លះ មានកំណត់ពេលវេលាប្រជុំ រវាងឪពុកម្តាយ និងគ្រូៗ ជួនកាល គ្រូអញ្ជើញឪពុកម្តាយទៅពិភាក្សាពីដំណើរការរៀនសូត្ររបស់កូនៗ នេះជាឱកាសល្អ ដែលអាចនាំឱ្យលោកអ្នក ជួបគ្រូរបស់កូនលោកអ្នក និងដឹងពីរបៀបសាលានៅសហរដ្ឋផងៗ តាមធម្មតា សាលាផ្ញើរសេចក្តីរាយការណ៍ទៅផ្ទះ ដើម្បីជំរាបឪពុកម្តាយ ពីដំណើរការរបស់កូននៅសាលាៗ ឪពុកម្តាយ ត្រូវចុះហត្ថលេខាលើសេចក្តីរាយការណ៍នេះៗ

សាលាជាច្រើនទៀត មានសមាគមឪពុកម្តាយសិស្ស និងគ្រូៗ ឪពុកម្តាយ និងគ្រូ ជួបប្រជុំគ្នាជាប្រក្រតី ដើម្បីពិភាក្សាពីកម្មវិធី និងបន្ទាត់នយោបាយរបស់សាលា រិះរករបៀប ធ្វើឱ្យការសិក្សាបានចំរើន និងកម្មវត្ថុផ្សេងៗទៀតៗ

ធ្វើការ និង ទៅរៀន

មានសិស្សជាច្រើន ដែលទៅរៀនផង ធ្វើការផង។ ការងាររបស់សិស្ស ច្រើនមាន : ការដើរចែកកាសែត ធ្វើការនៅសួនច្បារ មើលកូនឱ្យគេ និង ធ្វើការនៅក្នុងហាងទំនិញធំៗ ឬ ក្នុងភោជនីយដ្ឋាន។ សិស្សភាគច្រើន ធ្វើការនៅមុនពេលម៉ោងចូលរៀន ឬ ចេញពីសាលារៀន និងថ្ងៃសៅរ៍ និងអាទិត្យ។ ពេលឈប់សំរាក សិស្សជាច្រើន ធ្វើការពេញម៉ោង។

សញ្ញាប័ត្រមានតំលៃស្មើនឹងសញ្ញាប័ត្រវិទ្យាល័យ

General Equivalency Diploma (GED)

ចំពោះមនុស្សធំ ឬ ចាស់ណា ដែលមិនទាន់បាន បញ្ចប់វិទ្យាល័យ អាចរៀនថ្នាក់ពិសេស ពេលកំពុងធ្វើការ ដើម្បីប្រលងយកសញ្ញាប័ត្រដែលហៅថា GED ដែលមានតំលៃស្មើគ្នា នឹងវិទ្យាល័យ(HS)។

បន្ទាប់ពីសាលាមធ្យមសិក្សា

សាលារបស់រដ្ឋ ដែលរៀនដោយមិនបាច់បង់ថ្លៃ ធម្មតា ចប់នៅមធ្យមសិក្សា។ ក្រោយពីចប់មធ្យមសិក្សាហើយ សិស្សអាចសំរេចចិត្ត ទៅរកការធ្វើ ឬ ក៏រៀនបន្តទៅទៀត នៅសកលវិទ្យាល័យ ឬ សាលាមុខរបរ ឬ បច្ចេកទេស។ នេះជាពត៌មានគួរដឹង ក្រោយពីចប់មធ្យមសិក្សាហើយ :

- ការសិក្សានៅសកលវិទ្យាល័យ ត្រូវបង់លុយ ហើយថ្លៃផង ប៉ុន្តែមានមធ្យោបាយជាច្រើន ដែលគេអាចរកប្រាក់ជំនួយ ជាអាហារូបករណ៍។
- ការសិក្សានៅសហរដ្ឋ អាចផ្លាស់ប្តូរទៅតាមកាលៈទេសៈ។ យើងអាចធ្វើការសិន រួចហើយទើបទៅរៀន ឬ ក៏រៀនផង ធ្វើការផង ឬ ក៏ទៅរៀនសាលាមួយហើយ ទើបផ្ទូរទៅសាលាមួយទៀត។
- សកលវិទ្យាល័យ អាចជារបស់ឯកជន ឬ របស់រដ្ឋ។
- សកលវិទ្យាល័យ សឹងតែទាំងអស់ មានតិសអង់គ្លេសពិសេស សំរាប់កូនសិស្សបរទេស។ មានតែសិស្ស ដែលចេះភាសាអង់គ្លេសជ្រៅជ្រះ ទើបមានសង្ឃឹមជាប់តិសនេះ។
- សិស្សអាចសួរពត៌មាន ពីលទ្ធភាពនៃការសិក្សា ក្រោយពីមធ្យមសិក្សា ពីទីប្រឹក្សានៅសាលា។

ការសិក្សាអប់រំសំរាប់មនុស្សធំ

ជនជាតិអាមេរិកាំងជឿថា លោកអ្នកមិនដែលចាស់ពេក ទៅរៀនមិនកើតទេ។ គេគោរពមនុស្សចាស់ណា ដែលនៅតែបន្តការសិក្សា។ មនុស្សពេញវ័យភាគច្រើន ទៅរៀនផង ធ្វើការផង។ អ្នកខ្លះទៅរៀនមុខវិជ្ជា ដែលអាចជួយគេ ឲ្យបានការល្អធ្វើ។ អ្នកខ្លះទៀត ទៅរៀន ដើម្បីការចេះដឹងខ្លួនគេ។

ការសិក្សាភាសាអង់គ្លេស

ពេលលោកអ្នកមកដល់សហរដ្ឋ លោកអ្នកប្រហែលជាចង់រៀនភាសាអង់គ្លេសហើយ។ លោកអ្នកអាចរៀនអង់គ្លេសផង ធ្វើការផង។ ការហាត់ប្រើភាសាអង់គ្លេសនៅពេលដែលលោកអ្នកធ្វើការ អាចជួយលោកអ្នកឲ្យឆាប់ចេះ។ មានកន្លែងជាច្រើន ដែលលោកអ្នកអាចរៀនអង់គ្លេស ខ្លះបង់ថ្លៃ ខ្លះមិនបាច់បង់ថ្លៃ។ កន្លែងទាំងនេះមាន :

- កម្មវិធីសំរាប់ខ្មែរ លាវ យួន: កន្លែងខ្លះមានកម្មវិធីពិសេសសំរាប់បង្រៀនអង់គ្លេសដល់អ្នកភៀសខ្លួន។
- ភ្នាក់ងារមនុស្សធម៌: ខ្លះ មានបើកបង្រៀនអង់គ្លេសដល់អ្នកភៀសខ្លួន សូមទាក់ទងភ្នាក់ងារមនុស្សធម៌ជិតផ្ទះអ្នក។
- វិហារកាតូលិក: វិហារកាតូលិក ដែលជួយតាំងទីលំនៅ ឬធ្វើអាណាព្យាបាលមានបង្រៀនអង់គ្លេស។
- សមាគមឧបត្ថម្ភខ្មែរ លាវ យួន: សមាគមនេះ ជួនកាលមានបង្រៀនអង់គ្លេស។
- កម្មវិធីអប់រំមនុស្សពេញវ័យ: តំបន់ជាច្រើន នៅសហរដ្ឋ មានកម្មវិធីរបៀបនេះ ហើយភាគច្រើនមានបង្រៀនអង់គ្លេស ដល់អ្នកមកពីស្រុកក្រៅ។ កម្មវិធីបង្រៀនបែបនេះ ច្រើនតែមាននៅពេលយប់ តាមវិទ្យាល័យនានា។ តាមសាលារៀន តាមធម្មតាថោកណាស់។
- មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍: មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍ទាំងនេះ ភាគច្រើនបង្រៀនអង់គ្លេស ដល់អ្នកចេះដឹងជ្រៅជ្រះ។ ថ្លៃសាលា ថ្លៃបន្តិច តែលោកអ្នកអាចសុំអាហារូបករណ៍ ដែលហៅថា **Basic Education Opportunity Grant (B E O G)**
- សាលាបង្រៀនភាសាជំនួញ: មានសាលាខ្លះ បង្រៀនភាសាអង់គ្លេស តែថ្លៃសាលា ថ្លៃបន្តិច។

តំបន់ជាច្រើន នៅសហរដ្ឋ មានកម្មវិធីវិជ្ជាជីវៈ: ដែលមានបង្រៀន អគ្គិសនី ធ្វើទ្វារ ដាំស្លូ ធ្វើជាងឈើ និងធ្វើជាងបំពង់ទឹក ឬ ម៉ាស៊ីនជាដើមៗ រដ្ឋាភិបាលបានផ្តល់ជំនួយ ដល់កម្មវិធីទាំងនេះខ្លះ ហើយ បើលោកអ្នកចូលរៀន លោកអ្នកមិនត្រឹមតែឥតបង់លុយប៉ុណ្ណោះទេ គេឱ្យប្រាក់ម៉ោងបន្តិចបន្តួចមកលោកអ្នកថែមទៀតៗ បើលោកអ្នកចង់ដឹងពីកម្មវិធីនេះ សូមទាក់ទង :

- ភ្នាក់ងាររកការធ្វើរបស់រដ្ឋ (State Employment Agency) នៅក្នុងតំបន់ដែលលោកអ្នករស់នៅៗ
- កម្មវិធីជំនួយដល់ខ្មែរ លាវ យួន (Indochinese Refugee Programs) ដែលនៅជិតកន្លែងលោកអ្នករស់នៅៗ លោកអ្នកអាចសួរ ពីកម្មវិធីនេះ ដោយទូរស័ព្ទទៅលេខ ៨០០ ៤២៤ ០២១២ៗ
- សមាគមខ្មែរ លាវ យួន ដែលនៅជិតផ្ទះលោកអ្នកៗ បើចង់ដឹងពីកន្លែងសមាគម សូមទាក់ទងមជ្ឈមណ្ឌលធ្វើការណែនាំ ទូរស័ព្ទលេខ ៨០០ ៤២៤ ៣៧០១ ៗ
- កម្មវិធី ស៊ីតា (CETA) : បើចង់ដឹងពីទីតាំង ឬ អាស័យដ្ឋាន ចូរទាក់ទង(**State County Employment Agency**) នៅក្នុងតំបន់អ្នករស់នៅៗ
- **Job corps** : សំរាប់យុវជនអាយុពី១៦ទៅ២១ឆ្នាំៗ បើចង់បានពត៌មានច្បាស់លាស់ សូមទូរស័ព្ទដោយឥតបង់ថ្លៃទៅលេខ ៨០០ ៥៣៤ ២៩២៨ ៗ
- មហាវិទ្យាល័យសហគមន៍ : លោកអ្នកអាចរៀនហ្វឹកហ្វឺនឱ្យស្ទាត់ជំនាញក្នុងការងារ ក្នុងមហាវិទ្យាល័យសហគមន៍ ហើយនិងក្នុងកម្មវិធីអប់រំមនុស្សពេញវ័យផ្សេងៗ

តាមធម្មតា កម្មវិធីទាំងនេះ សុទ្ធតែមានយកតំលៃឈ្នួលរៀនខុសៗពីគ្នាៗ តែសិស្សនៅវិទ្យាល័យសហគមន៍ យកថ្លៃជាង ក៏ប៉ុន្តែអ្នករៀនល្អភាគច្រើន អាចទទួលប្រាក់ជំនួយសាលាហៅថា Basic Education Opportunity Grant (BEOG) ដែលជាអាហារូបករណ៍ សំរាប់សិស្សក្រីក្រ និង អ្នករៀនល្អៗ

ការសិក្សា

- ត្រូវយកកូនទៅចាក់ថ្នាំការពាររោគ ហើយទុកកំណត់ (Records) សំរាប់បង្ហាញសាលា ពេលសុំចូលរៀន។
- ត្រូវយកកូនដែលមានអាយុអាចចូលរៀនបាន ទៅចុះឈ្មោះចូលរៀន។
- ត្រូវរកសាលារៀនភាសាអង់គ្លេស ឲ្យអ្នកឯទៀតនៅក្នុងគ្រួសារ ដែលមិនទៅសាលារៀន។
- ត្រូវស្វះស្វែងដឹងពីរបៀប ឬ ប្រព័ន្ធសិក្សានៅសហរដ្ឋ ដូចជា ការឲ្យពិន្ទុ ប្រភេទសាលា...។ល។
- ចូរពិភាក្សាជាមួយអ្នកអាណាព្យាបាលនិងមិត្តខ្មែរយើង ពីគោលការណ៍នៃការសិក្សានៅសហរដ្ឋ និងពីរបៀប ខុសគ្នានឹងស្រុកខ្មែរយើង។
- ត្រូវស៊ើបសួរពីកន្លែងរៀនភាសាអង់គ្លេស ដែលអាចមានសំរាប់លោកអ្នកទៅរៀន។
- ត្រូវស្វះស្វែងរៀន ពីរបៀបថែទាំកូនក្មេងនៅស្រុកនេះ ព្រោះវាខុសគ្នាពីនៅស្រុកខ្មែរ។

អំពីលំនៅឋាន

ໃນບາກນີ້:

ບ້ານຢູ່ອາໄສ.......................... ໙໓

ບ້ານຢູ່ແບບຫ້ອງແຖວ "ອະພາດເມັນ໌" ໙໓

ບ້ານຢູ່ແບບເຮືອນແຖວ "ທາວນ໌ເຮົາສ໌"........ ໙໔

ເຮືອນ.......................... ໙໔

ຫ້ອງຕ່າງໆພາຍໃນບ້ານ.......................... ໙໕

ຫ້ອງຄົວກິນ.......................... ໙໕

ຫ້ອງນ້ຳ.......................... ໙໗

ຫ້ອງຮັບແຂກ.......................... ໙໘

ຫ້ອງນອນ.......................... ໙໘

ເຄື່ອງເຮືອນຕ່າງໆ.......................... ໙໙

ຜູ້ຊາວນອກ..........................໑໐໐

ການອອກເຊົ່າເຮືອນ ຫຼື ອະພາດເມັນ໌..........໑໐໑

ສັນຍາເຊົ່າ..........................໑໐໒

ການຈ່າຍຄ່າເຊົ່າ..........................໑໐໒

ການບົວລະບັດຮັກສາບ້ານເຮືອນ.............. ໑໐໓

ສະບູ ແລະ ນ້ຳຢາເຮັດຄວາມສະອາດ......... ໑໐໓

ຢາງປ່ອງນ້ຳ ແລະ ແປງຖູ................ ໑໐໔

ໄມ້ກວາດແບບຕິດປ່ອງນ້ຳ................ ໑໐໔

ຍູກວາດ.......................... ໑໐໕

ເຄື່ອງຈັກດູດຂີ້ຝຸ່ນ.......................... ໑໐໕

ເຄື່ອງເຮັດຄວາມສະອາດຕ່າງໆ.............. ໑໐໕

ເຄື່ອງຈັກຊັກ ແລະ ຕາກເຄື່ອງນຸ່ງ........... ໑໐໖

ການເມ້ອເຕ້ຍ້ອ.......................... ໑໐໖

ການໃຊ້ອາຍອຸ່ນ ແລະ ອາຍເຢັນ.............. ໑໐໗

ເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆຢູ່ໃນບ້ານ.......................... ໑໐໘

ຈົ່ງມີຄວາມເກງໃຈຕໍ່ເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງ........... ໑໐໙

ການປ້ອງກັນໂຈນຜູ້ຮ້າຍ.......................... ໑໑໐

ສິ່ງທີ່ຄວນລະວັງເພື່ອເວັ້ນຈາກອັນຕະລາຍຢູ່ພາຍໃນບ້ານ ໑໑໑

ຄວນມີເບີໂທລະສັບຍາມສຸກເສີນ................ ໑໑໔

ເຮືອນຂອງທົງທອງແລະຄອບຄົວ

ທົງທອງແລະເມັຽໄດ້ອາສັຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດເປັນເວລາຫຼາຍປີແລ້ວ. ເມື່ອບໍ່ດົນມານີ້ ນ້ອງຊາຍຂອງລາວ, ກອງຄຳພ້ອມດ້ວຍຄອບຄົວໄດ້ເດີນທາງມາເຖິງສະຫະຣັດ. ເມື່ອອ້າຍນ້ອງພົບພໍ້ກັນໃຫມ່ທຸກຄົນກໍ່ມີຄວາມດີໃຈແລະໂສກເສົ້າໄປພ້ອມໆກັນ. ທີ່ດີໃຈກໍ່ຍ້ອນວ່າອ້າຍນ້ອງໄດ້ມາຕັບຫນ້າກັນອີກ; ທີ່ໂສກເສົ້າກໍ່ຍ້ອນຄວາມຄິດຮອດຄິດເຖິງພໍ່ແມ່ພີ່ນ້ອງທີ່ຕ້ອງໄດ້ພັດພາກຈາກມາໂດຍບໍ່ຮູ້ວ່າຈະມີວັນໄດ້ພົບກັນອີກຫຼືບໍ່ໃນຊາດນີ້... ມື້ນັ້ນຫຼັງຈາກກິນເຂົ້າແລງນຳກັນຢ່າງອີ່ມຫນຳສຳຣານແລ້ວ ທຸກຄົນກໍໄດ້ພາກັນຫຼັບນອນ. ຄອບຄົວຂອງກອງຄຳໄດ້ນອນປາຍກັນຢູ່ໃນຫ້ອງຮັບແຂກ ເພາະທົງທອງແລະເມັຽເຊົ່າອະພາດເມັ້ນທ໌ຫ້ອງນອນດຽວ. ແຕ່ກໍ່ບໍ່ເປັນຫຍັງສຳລັບອົບພະຍົບທີ່ມາໃຫມ່ ເພາະມັນຍັງດີກວ່າບ່ອນນອນຢູ່ໃນສູນຕັ້ງຫຼາຍເທົ່າ. ທຸກຄົນນອນຫຼັບສນິດຍ້ອນຄວາມອ່ອນເພັຽ. ແຕ່ກໍ່ພາກັນ

ຕື່ນແຕ່ເດິກ ເພາະຮ່າງກາຍຍັງປັບເຂົ້າກັບເວລາທີ່ກາງຄືນເປັນກາງເວັນແລະກາງເວັນເປັນກາງຄືນ... ສອງມື້ຕໍ່ມາທົງທອງກໍ່ໄດ້ພານ້ອງຊາຍໄປຫາວຽກເຮັດເປັນການຊົ່ວຄາວ. ທົງທອງຮູ້ດີວ່າການເອົາຄອບຄົວນ້ອງຊາຍມາຢູ່ນຳນັ້ນຍ່ອມຜິດຕໍ່ສັນຍາເຊົ່າບ້ານ... ໃນມື້ວັນເສົາຕໍ່ມາ, ຫຼັງຈາກກິນເຂົ້າເຊົ້າກັນແລ້ວ ທົງທອງກໍ່ບອກກອງຄຳວ່າຈະພາອອກໄປຊອກຫາເຊົ່າອະພາດເມັ້ນທ໌ຊຶ່ງຢ່າງນ້ອຍຈະຕ້ອງແມ່ນອະພາດເມັ້ນທ໌ສອງຫ້ອງນອນ ເພາະຄອບຄົວກອງຄຳມີທັງຫມົດສີ່ຄົນ... ທັງສອງໄດ້ຂັບຣົດເລາະຫາເບິ່ງປ້າຍປະກາດໃຫ້ເຊົ່າ ແຕ່ກໍ່ບໍ່ປາກົດມີຢູ່ຕາມເຂດອ້ອມແອ້ມນັ້ນ.

ຫົງທອງຈຶ່ງໄດ້ໄປຊື້ເອົາໜັງສືພິມມາເບິ່ງ. ປາກົດວ່າມີການປະກາດຫາຄົນເຊົ່າບ້ານຢູ່ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ. ຫົງທອງໄດ້ໂທຣະສັບໄປຕິດຕໍ່ເບິ່ງແລະຕໍ່ມາກໍໄດ້ນັດໝາຍເວລາໄປເບິ່ງອະພາດເມັນຕ໌ສອງຫ້ອງນອນທີ່ຢູ່ບໍ່ໄກຈາກທີ່ນັ້ນເທົ່າໃດ. ເມື່ອໄປເຖິງແລ້ວກໍປາກົດວ່າເປັນບ່ອນເໝາະສົມດີ. ຫົງທອງເປັນຫ່ວງແຕ່ຍອມວ່າມັນຢູ່ຊັ້ນທີສອງ, ຍ້ານວ່າລູກຂອງກອງຄຳຈະເຮັດສຽງດັງລົບກວນຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ຊັ້ນລຸ່ມ. ລາວຄິດວ່າຖ້າຫາກເອົາພົມມາປູກໍຄົງຈະຊ່ອຍເກັບສຽງໄດ້. ຫຼັງຈາກກວດເບິ່ງທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ ທັງສອງກໍຕົກລົງຍື່ນໃບສມັກເຊົ່າຊຶ່ງຫົງທອງໄດ້ເປັນຜູ້ຮ່ວມເຊັນ ຍອມວ່າກອງຄຳຍັງບໍ່ມີວຽກເຮັດຢ່າງຖາວອນ. ສອງມື້ຕໍ່ມາ, ທາງບໍຣິສັດຫ້ອງເຊົ່າກໍໄດ້ໂທຣະສັບມາບອກວ່າໃຫ້ໄປເຊັນສັນຍາເຊົ່າ; ໂດຍໃຫ້ນຳເງິນຄ່າເຊົ່າໄປຈ່າຍລ່ວງໜ້ານຶ່ງເດືອນ ພ້ອມດ້ວຍເງິນຄ່າປະກັນອີກຈຳນວນນຶ່ງ... ອາທິດນຶ່ງຕໍ່ມາ ທາງບໍຣິສັດໄດ້ໂທຣະສັບໄປບອກຫົງທອງວ່າເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງກອງຄຳນັ້ນຈົ່ມວ່າ ໃນມື້ສລອງຂຶ້ນເຮືອນໃໝ່ນັ້ນໄດ້ມີການເຮັດສຽງດັງຫຼາຍເກີນໄປ. ແລະຄົນຢູ່ຊັ້ນລຸ່ມກໍໄດ້ຈົ່ມວ່າຕັ້ງແຕ່ຄອບຄົວກອງຄຳຍ້າຍເຂົ້າມາຢູ່ ນ້ຳໄດ້ຮົ່ວລົງໃສ່ເຂົາເຈົ້າຕລອດມາ.

ຫົງທອງຈຶ່ງຟ້າວໄປຫາກອງຄຳແລ້ວໂທຣະສັບໄປຫາຄົນສ້ອມແປງອະພາດເມັນຕ໌ ເພື່ອໃຫ້ໄປແປງນ້ຳຮົ່ວຢູ່ໃນຫ້ອງນ້ຳຂອງກອງຄຳ... ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຫົງທອງກໍໄດ້ເອົາສັນຍາເຊົ່າອອກມາອ່ານແລະອະທິບາຍໃຫ້ກອງຄຳເຂົ້າໃຈຈຶ່ງພາໃຫ້ລາວສະບາຍໃຈຂຶ້ນ.

ບ້ານຢູ່ແບບຫ້ອງແຖວ "ອະພາດເມັນຕ໌"

ຕາມທັມມະດາຄົນໃນເມືອງສ່ວນມາກອາສັຍຢູ່ຕາມອະພາດເມັນຕ໌. ຢູ່ໃນຕຶກຫລືອາຄານຫລັງນຶ່ງກໍອາດມີຕັ້ງແຕ່ສອງອະພາດເມັນຕ໌ຂຶ້ນໄປເຖິງຫລາຍຮ້ອຍອະພາດເມັນຕ໌, ແລ້ວແຕ່ຂນາດຂອງຕຶກ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວ ແຕ່ລະອະພາດເມັນຕ໌ ກໍຈະມີແຕ່ຄອບຄົວນຶ່ງອາສັຍຢູ່ ແລະຢູ່ໃນນັ້ນກໍມີ ຫ້ອງຄົວກິນ, ຫ້ອງນ້ຳ, ແລະຫ້ອງໃຫຍ່ຫ້ອງນຶ່ງຫລືສາມສີ່ຫ້ອງ. ແຕ່ລະອະພາດເມັນຕ໌ຕ່າງກໍມີນ້ຳເບີຫມາຍໄວ້ແລະໂດຍມາກກໍມີປະຕູເຂົ້າອອກແຕ່ປະຕູດຽວ.

ບ້ານຢູ່ແບບເຮືອນແຖວ "ທາວນ໌ເຮົ້າສ໌"

ທາວນ໌ເຮົ້າສ໌ມີລັກສນະເປັນເຮືອນທີ່ປຸກຕິດໆກັນໄປໂດຍຖືເອົາຝາເຮືອນເປັນແດນ. ສ່ວນມາກກໍມີສອງຊັ້ນ, ແຕ່ບາງບ່ອນກໍມີສາມຊັ້ນຫຼືມີຫ້ອງໃຕ້ດິນນຳດ້ວຍ, ຕາມທັມມະດາກໍມີປະຕູເຂົ້າທັງດ້ານຫນ້າແລະດ້ານຫລັງ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຄອບຄົວນຶ່ງອາສັຍຢູ່ທາວນ໌ເຮົ້າສ໌ຫລັງນຶ່ງ.

ເຮືອນ

ເຮືອນສ່ວນມາກປຸກຢູ່ຫ່າງຈາກກັນໂດຍມີດິນອ້ອມຮອບ; ແລະອາດມີຊັ້ນດຽວຫຼືຫລາຍຊັ້ນ. ເຮືອນບາງຫລັງກໍມີຫ້ອງໃຕ້ດິນນຳເຫມືອນກັນ ແລະອາດມີປະຕູເຂົ້າຫລາຍດ້ານ. ໂດຍມາກຄອບຄົວນຶ່ງອາສັຍຢູ່ໃນເຮືອນຫລັງນຶ່ງ. ແຕ່ຫລາຍຄົນກໍອາດຢູ່ຮ່ວມກັນໃນເຮືອນຫລັງນຶ່ງເພື່ອເປັນການປຢັດ.

ຮຽນໃຊ້ເຕົາຄົວກິນ

ຫ້ອງຄົວກິນ

ຕາມທັມມະດາຢູ່ຫ້ອງຄົວກິນມີອ່າງ, ມີເຕົາຄົວກິນ, ມີຕູ້ເຢັນແລະບ່ອນມ້ຽນເຄື່ອງ (ຕູ້ແລະລິ້ນຊັກ). ນອກຈາກນັ້ນກໍອາດມີຈັກລ້າງຖ້ວຍຊາມແລະເຄື່ອງໃຊ້ແບບທັນສມັຍອື່ນໆ.

ເຕົາຄົວກິນມີໄວ້ສຳລັບຫຸງຕົ້ມ, ອົບຫຼືປີ້ງຈີ່ດ້ວຍແກັສຫຼືດ້ວຍໄຟຟ້າ.

ຕູ້ເຢັນ

ຕູ້ເຢັນມີໄວ້ສຳລັບເກັບອາຫານບໍ່ໃຫ້ບູດເນົ່າ, ເກັບເຄື່ອງດື່ມໃຫ້ເຢັນ, ແລະເຮັດນ້ຳກ້ອນ. ຢ່າປ່ອຍໃຫ້ປະຕູຕູ້ເຢັນເປີດຢູ່ດົນ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ມັນບໍ່ເຢັນແລ້ວຈະເຮັດໃຫ້ອາຫານບູດເນົ່າແລະຕູ້ເຢັນອາດຈະເພກໍເປັນໄດ້.

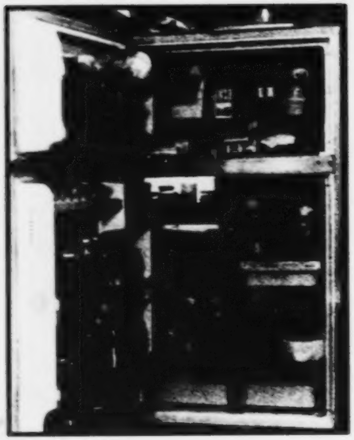

ຕູ້ເຢັນ

ກ໊ອກນ້ຳ

ອ່າງ

ອ່າງມີໄວ້ສຳລັບລ້າງຜັກ, ຖ້ວຍຊາມແລະອື່ນໆ. ຢູ່ຕິດກັບອ່າງກໍມີກ໊ອກນ້ຳຮ້ອນແລະນ້ຳເຢັນ ແລະບາງແຫ່ງກໍມີເຄື່ອງບົດເສດອາຫານຕິດຢູ່ກ້ອງອ່າງນັ້ນດ້ວຍ.

ເຄື່ອງບົດເສດອາຫານ

ເຄື່ອງບົດເສດອາຫານ

ເຄື່ອງບົດເສດອາຫານທີ່ຕິດຢູ່ກ້ອງອ່າງໃນຫ້ອງຄົວນັ້ນ ມີໄວ້ສຳລັບບົດເສດອາຫານທີ່ບໍ່ແຂງ. ເມື່ອບົດແລ້ວເສດອາຫານກໍຈະໄຫລອອກໄປນຳນ້ຳໂດຍທີ່ທ່ານບໍ່ຈຳເປັນຈະຕ້ອງເອົາຖິ້ມໃນກະຕ່າຂີ້ເຫຍື້ອ. ຢ່າປ່ອຍໃຫ້ຂອງແຂງເຊັ່ນ, ກະດູກຫຼືເຫຼັກຕົກເຂົ້າໄປໃນຮູເພາະຈະເຮັດໃຫ້ເຄື່ອງບົດເສຍຫາຍ. ເວລາມັນແລ່ນຢູ່ນັ້ນຢ່າເອົາມືຈົກລົງໃນຮູເພາະມັນຈະບົດມືຂອງທ່ານດ້ວຍ.

ຫາກທ່ານບໍ່ແນ່ໃຈກ່ຽວກັບວິທີໃຊ້ເຄື່ອງຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ຫ້ອງຄົວກິນນັ້ນກໍຈົ່ງໃຫ້ສະປອນເຊີຫຼືເພື່ອນຂອງທ່ານອະທິບາຍໃຫ້ທ່ານເຂົ້າໃຈຈົນສາມາດເຮັດໄດ້ໂດຍຕົນເອງ.

ຫ້ອງທີບ່ອນກິນເຂົ້າ.

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ ຫ້ອງທີ່ບ່ອນກິນເຂົ້າຢູ່ໃກ້ທີ່ຕິດກັບຫ້ອງຄົວກິນ ແລະຢູ່ບາງແຫ່ງຫ້ອງຄົວກິນກໍກວ້າງພໍສຳລັບມີບ່ອນກິນເຂົ້າໄດ້. ເວລາກິນເຂົ້າທ່ານຈະນັ່ງກັບພື້ນກິນແບບລາວເຮົາກໍໄດ້. ແຕ່ຊາວອະເມຣິກັນສ່ວນມາກຈະມີໂຕະກິນເຂົ້າ.

ຫ້ອງນ້ຳ.

ຢູ່ໃນຫ້ອງນ້ຳສ່ວນມາກກໍມີວິດທີ່ບ່ອນຖ່າຍ, ມີອ່າງທີ່ບ່ອນອາບນ້ຳ ແລະມີກ໊ອກນ້ຳຮ້ອນນ້ຳເຢັນ. ຢູ່ບ່ອນອາບນ້ຳມີຮາວສຳລັບແຂວນຜ້າກັ້ງພລາສຕິກທີ່ມີປະຕູເພື່ອບໍ່ໃຫ້ນ້ຳຟົ້ງອອກນອກອ່າງ. ເວລາຈະອາບນ້ຳກໍຈົ່ງເປີດນ້ຳຮ້ອນແລະນ້ຳເຢັນອອກຜະສົມກັນພໍອຸ່ນໆແລ້ວຈິ່ງອາບ. ຈົ່ງຮັກສາຫ້ອງນ້ຳໃຫ້ສະອາດຢູ່ສເມີ.

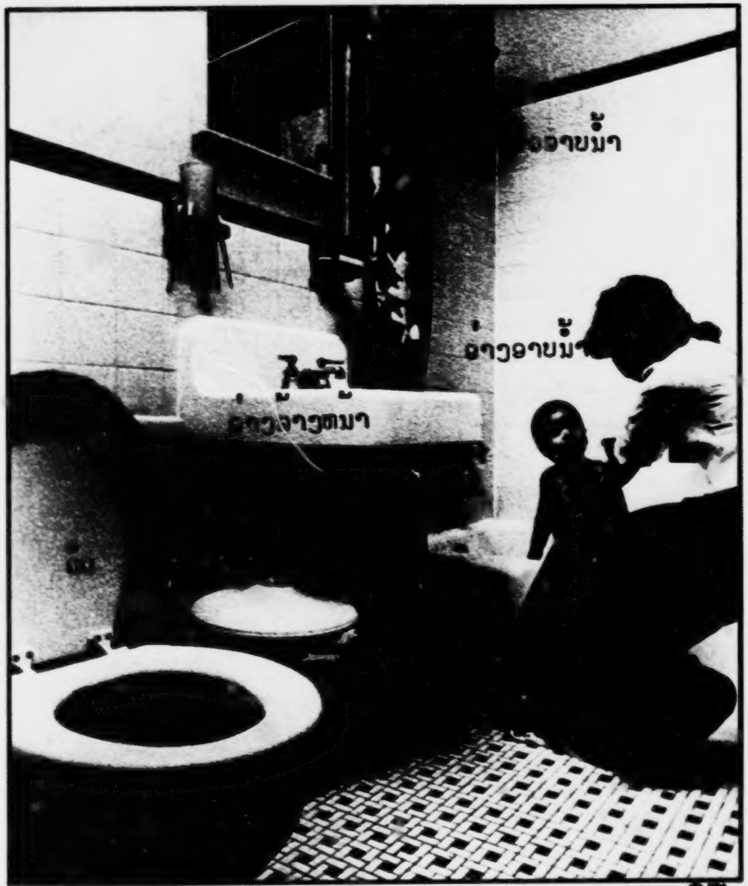

97

ສ້ວມຖ່າຍ.

ສຳລັບຜູ້ຫຍິງບໍ່ລ້ວງກັບ ການໃຊ້ວິດແບບອະເມຣິກັນນັ້ນ ເວລາຖ່າຍໃສ່ວິດກໍໃຫ້ນັ່ງເທິງ ບ້ອງນັ່ງນະ, ຢ່າຂຶ້ນນັ່ງຢອງຢູ່ ຢູ່ເທິງວິດເພາະຈະເຮັດໃຫ້ວິດ ເປື້ອນຫຼືເພກໍເປັນໄດ້. ເວລາ ຖ່າຍເບົາ ຜູ້ຊາຍຈະຢືນຖ່າຍກໍ ໄດ້ ແຕ່ຄວນຍົກບ້ອງຂຶ້ນ. ຢ່າ ຖິ້ມຂອງຢ່າງອື່ນລົງໃນວິດນອກ ຈາກເຈ້ຍເຊັດ ເພາະຈະພາໃຫ້ ວິດຕັນ. ເພື່ອການອະນາມັຍ ເມື່ອຖ່າຍແລ້ວກໍໃຫ້ເປັ່ງນ້ຳລົງ ທຸກຄັ້ງ. ທ່ານຄວນຮັກສາຫ້ອງ ນ້ຳໃຫ້ສະອາດຢູ່ສເມີ.

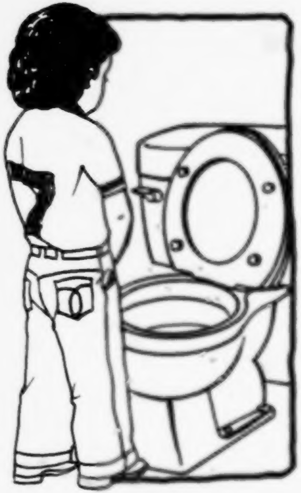

ຫ້ອງຮັບແຂກ.

ຊາວອະເມຣິກັນມັກໃຊ້ເຄື່ອງເຮືອນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ຢູ່ໃນຫ້ອງຮັບແຂກຂອງເຂົາເຈົ້າເຊັ່ນ: ຕັ່ງອ່ອນ, ໂຊຟາ, ໂຕະນ້ອຍ (ສຳລັບວາງຈອກເຄື່ອງດື່ມ), ໂຕະຕັ້ງໂຄມໄຟແລະອື່ນໆອີກ. ນອກຈາກເປັນບ່ອນສຳລັບຮັບແຂກແລ້ວຫ້ອງນີ້ຍັງເປັນບ່ອນນັ່ງຫຼິ້ນຊຸມແຊວກັນຫຼືນັ່ງເບິ່ງໂທຣະທັດ. ລາງເທື່ອໂຊຟາຫຼືຕັ່ງຍາວໃຊ້ເປັນບ່ອນນອນກໍໄດ້.

ຫ້ອງນອນ:

ບ້ານທີ່ທ່ານຢູ່ຄາດຈະມີຫ້ອງນອນນຶ່ງຫຼືຫລາຍຫ້ອງນອນ - ຊາວອະເມຣິກັນນອນຢູ່ເທິງຕຽງແລະເກັບເຄື່ອງນຸ່ງຂອງເຂົາເຈົ້າໄວ້ໃນຕູ້ມ້ຽນເຄື່ອງນຸ່ງ.

ເຄື່ອງເຮືອນຕ່າງໆ

ດັ່ງທີ່ກ່າວມາແລ້ວວ່າສຳລັບແຕ່ລະຫ້ອງເຮືອນກໍມີເຄື່ອງເຮືອນຫລາຍຊະນິດຕ່າງໆກັນ. ນອກຈາກທີ່ໄດ້ບັນຍາຍມາແລ້ວນັ້ນກໍຍັງມີສິ່ງອື່ນໆອີກເຊັ່ນ: ພົມປູພື້ນແລະຜ້າກັ້ງຊິ່ງໃຊ້ສຳລັບເກັບຄວາມອຸ່ນແລະເກັບສຽງ, ໂຕະ, ຕູ້ແລະຕັ່ງອີກຫລາຍຊະນິດ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວ ຖ້າຫາກເຮືອນຫຼືອະພາດເມັນທີ່ທ່ານເຊົ່ານັ້ນມີເຄື່ອງເຮືອນໃຫ້ພ້ອມ ຄ່າເຊົ່າກໍຈະສູງແດ່. ເມື່ອເປັນດັ່ງນັ້ນທ່ານກໍຈະຕ້ອງໄດ້ລະວັງຮັກສາບໍ່ໃຫ້ບ້ານແລະເຄື່ອງເຮືອນເປິເປື້ອນຫຼືເສັຽຫາຍ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນທ່ານກໍອາດໄດ້ເສັຽຄ່າທົດແທນຫຼືຄ່າສ້ອມແປງຕ່າງໆ.

ຖ້າຫາກວ່າເຮືອນຫຼືອະພາດເມັນທີ່ທ່ານເຊົ່າຢູ່ນັ້ນບໍ່ມີເຄື່ອງເຮືອນ ທ່ານເອງຫຼືສະປອນເຊີຂອງທ່ານກໍຕ້ອງຫາເຄື່ອງເຮືອນມາໃສ່ເອງໂດຍ (໑) ຂໍຈາກອົງການກຸສົນຕ່າງໆ (໒) ຫາຊື້ເອົາ. ການຊື້ເຄື່ອງເຮືອນນັ້ນກໍມີຫລາຍວິທີດ້ວຍກັນເຊັ່ນ (໑) ຊື້ຈາກຮ້ານຂາຍເຄື່ອງເຮືອນ (໒) ຊື້ຈາກບຸກຄົນທີ່ຕ້ອງການຂາຍເຄື່ອງເຮືອນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ຢູ່ບາງແຫ່ງກໍມີຮ້ານຂາຍເຄື່ອງເຮືອນທີ່ໃຊ້ແລ້ວ. ຈົ່ງໃຫ້ສະປອນເຊີຂອງທ່ານຊ່ວຍເຫລືອທ່ານໃນດ້ານນັ້ນ.

ຢູ່ຂາງນອກ

ຖ້າຫາກທ່ານເຊົ່າເຮືອນຢູ່ ທ່ານກໍອາດເຮັດສວນຄົວຫຼືປູກດອກໄມ້ຢູ່ເດີ່ນບ້ານໄດ້ແຕ່ຕ້ອງຖາມເຈົ້າຂອງເຮືອນເບິ່ງເສັຽກ່ອນ.

ກົດໝາຍຢູ່ໃນບາງທ້ອງຖິ່ນອາດມີຂໍ້ບັງຄັບຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບເດີ່ນບ້ານຫຼືເຮືອນຊານຂອງທ່ານ ເຊັ່ນ, ການມາງຮົ້ວຫຼືເຮັດຮົ້ວ, ການປູກຫຼືຕັດຕົ້ນໄມ້, ການທາສີເຮືອນຫຼືການຕໍ່ຫ້ອງເຮືອນ, ດັ່ງນັ້ນເປັນຕົ້ນ.

ຖ້າຫາກທ່ານເຊົ່າອະພາດເມັນຕ໌ຢູ່ກໍ່ອາດຈະມີສິ່ງໃຫ້ຄວາມສະດວກອື່ນໆຫລາຍຢ່າງເຊັ່ນ: ຫ້ອງເກັບເຄື່ອງ, ບ່ອນເດັກນ້ອຍຫລິ້ນ, ສະລອຍນ້ຳແລະອື່ນໆ. ບາງເທື່ອສິ່ງໃຫ້ຄວາມສະດວກເຫລົ່ານັ້ນອາດບົ່ງໄວ້ໃນສັນຍາເຊົ່າ. ຈົ່ງຖາມເຈົ້າຂອງບ້ານຫຼືຜູ້ຈັດການບໍລິສັດຫ້ອງແຖວກ່ຽວກັບເຣື່ອງນີ້.

ການຊອກເຊົ່າເຮືອນຫຼືອະພາດເມັນ

ການຊອກຫາເຊົ່າບ້ານຢູ່ຕາມບາງບ່ອນກໍງ່າຍບາງບ່ອນກໍຍາກ. ໃນຂັ້ນຕຳອິດນີ້ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ຮູ້ພາສາອັງກິດຫຼືບໍ່ລຶ້ງເຄີຍກັບການເຊົ່າບ້ານຢູ່ ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງອາໄສເພື່ອນຫຼືສະປອນເຊີຊ່ວຍໃນເລື່ອງນີ້.

ເຈົ້າຂອງເຮືອນຫຼືບໍລິສັດທີ່ມີເຮືອນຫຼືອະພາດເມັນໃຫ້ຄົນເຊົ່າຈະຕິດປະກາດ"For Rent" ໄວ້ຕໍ່ໜ້າບ້ານທີ່ຈະໃຫ້ເຊົ່ານັ້ນຫຼືອອກປະກາດຢູ່ໃນພາກໂຄສະນາຂອງໜັງສືພິມປະຈຳວັນ. ຫຼືທ່ານຈະໄປຖາມຢູ່ຫ້ອງການຂອງຜູ້ຈັດການບໍລິສັດກໍໄດ້. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຄຳປະກາດນັ້ນຈະແຈ້ງຈຳນວນຫ້ອງນອນ, ຄ່າເຊົ່າແຕ່ລະເດືອນ, ຄຸ້ມແລະເບີໂທລະສັບ. ຈົ່ງຕິດຕໍ່ຊັກຖາມໂດຍທາງໂທລະສັບເບິ່ງວ່າຈະຕ້ອງວາງເງິນປະກັນເທົ່າໃດ, ແລ້ວຈົ່ງນັດໝາຍເວລາໄປເບິ່ງເຮືອນຫຼືອະພາດເມັນນັ້ນ.

ຈົ່ງກວດເບິ່ງວ່າ ເຄື່ອງໃຊ້ໃນບ້ານເຮືອນນັ້ນ ວ່າຢູ່ໃນສະພາບໃຊ້ການໄດ້ຫຼືບໍ່, ເຊັ່ນ: ຕູ້ເຢັນ, ເຕົາຄົວກິນ, ດອກໄຟ ທໍ່ນ້ຳແລະອື່ນໆອີກ.

ປ່ອງຢ້ຽມແລະປະຕູ ເປີດ, ປິດຫຼືໃສ່ກະແຈໄດ້ບໍ? ພື້ນ, ຝາແລະເພດານ ຍັງມີສະພາບດີຢູ່ບໍ?

ສ່ວນອື່ນໆທີ່ທ່ານອາດຈະນຳມາພິຈາລະນາ ກ່ຽວກັບຄຸ້ມທີ່ທ່ານຈະໄປເຊົ່າຢູ່ນັ້ນກໍຄື:

- ມີໂຮງຮຽນຢູ່ໃກ້ບໍ?
- ການໄປມາຈະສະດວກສຳລັບທ່ານບໍ?
- ຢູ່ໃກ້ນັ້ນມີຕລາດຮ້ານຄ້າຫຼືບໍ?

ສັນຍາເຊົ່າ

ຫາກທ່ານບໍ່ມີການເຮັດຫຼືບໍ່ມີເຄຣດິດ (ຄວາມເຊື່ອຖືດ້ານການເງິນ) ທ່ານກໍອາດຈະຕ້ອງຫາຄົນອື່ນມາຮ່ວມເຊັນສັນຍານຳດ້ວຍ. ເມື່ອທ່ານກວດເບິ່ງເຮືອນຫຼືອະພາດເມັນຕ໌ແລະເຫັນວ່າທຸກສິ່ງຢ່າງເປັນທີ່ພໍໃຈ ແລະຕົກລົງໃຈວ່າຈະເຊົ່າແລ້ວທ່ານກໍຈະຕ້ອງເຊັນສັນຍາເຊົ່າພ້ອມກັບວາງເງິນປະກັນແລະຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເດືອນຕຳອິດ. ແຕ່ກ່ອນຈະເຊັນຊື່ລົງໄປນັ້ນທ່ານກໍຄວນໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າ ທ່ານເຂົ້າໃຈຂໍ້ຕົກລົງຕ່າງໆທີ່ຂຽນໄວ້ຢູ່ໃນສັນຍານັ້ນ. ຂໍໃຫ້ເພື່ອນຫຼືສະປອນເຊີຣ໌ອະທິບາຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈ. ເມື່ອເຊັນໄປແລ້ວ ຖ້າຫາກທ່ານລະເມີດຂໍ້ຕົກລົງຢູ່ໃນສັນຍານັ້ນທ່ານອາດຈະຖືກປັບໃໝຫຼືສັ່ງໃຫ້ຍ້າຍໜີກໍເປັນໄດ້. ຫາກທ່ານຍ້າຍໜີພາຍຫຼັງສິ້ນສັນຍາເຊົ່າແລ້ວເຈົ້າຂອງບ້ານກໍຈະມາກວດເບິ່ງເຮືອນຫຼືອະພາດເມັນຕ໌ທີ່ທ່ານໄດ້ເຊົ່າຢູ່ນັ້ນ. ຫາກເຂົາເຫັນວ່າບໍ່ມີຫຍັງເປິເປື້ອນຫຼືເສັຽຫາຍເຂົາກໍຈະຄືນເງິນປະກັນນັ້ນໃຫ້ແກ່ທ່ານ. ແຕ່ຫາກມີການເສັຽຫາຍທີ່ເຂົາຈະຕ້ອງສ້ອມແປງເຂົາກໍຈະຫັກເງິນນັ້ນໄວ້ເປັນບາງສ່ວນຫຼືທັງໝົດນັ້ນກໍເປັນໄດ້.

ດ້ວຍເຫດນີ້ເມື່ອທ່ານຈະເຂົ້າໄປຢູ່ກໍຈົ່ງກວດເບິ່ງຄວາມເສັຽຫາຍທີ່ມີຢູ່ກ່ອນແລ້ວແລະບອກໃຫ້ເຈົ້າຂອງເຂົາສ້ອມແປງແລ້ວຈຶ່ງຍ້າຍເຂົ້າໄປ .

ການຈ່າຍຄ່າເຊົ່າ

ຕາມທັມມະດາຜູ້ເຊົ່າຈະຕ້ອງຈ່າຍຄ່າເຊົ່າໃນວັນທີໜຶ່ງຂອງທຸກໆເດືອນ. ເມື່ອເຊັນສັນຍາເຊົ່ານັ້ນທ່ານຄວນຖາມໃຫ້ຮູ້ວ່າຄ່າເຊົ່າຈະຕ້ອງຈ່າຍໃຫ້ໃຜແລະໂດຍວິທີໃດ. ຖ້າຫາກຈ່າຍຄ່າເຊົ່າຊ້າເກີນໄປທ່ານອາດຈະຕ້ອງໄດ້ເສັຽຄ່າປັບໃໝ. ຖ້າຫາກທ່ານຕ້ອງຈ່າຍຄ່ານ້ຳ, ຄ່າໄຟຟ້າຫຼືແກັສເອງ, ແຕ່ລະເດືອນທາງບໍຣິສັດຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ກໍຈະສົ່ງໃບເກັບເງິນມາທວງໃຫ້ທ່ານຈ່າຍ. ເມື່ອທ່ານໄດ້ຮັບແລ້ວກໍຈົ່ງພຍາຍາມຈ່າຍທັນທີໂລດ. ຖ້າຫາກຊັກຊ້າເກີນໄປເຂົາກໍຈະຕັດບໍ່ໃຫ້ທ່ານໄດ້ໃຊ້ສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນຊຶ່ງຈະເປັນການສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກນາງປະການ. ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ຮູ້ວິທີຈ່າຍຄ່າບິລຫຼືໃບເກັບເງິນນີ້ ກໍຈົ່ງຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກເພື່ອນຫຼືສະປອນເຊີຣ໌ຂອງທ່ານ.

ການບົວຣະບັດຮັກສາບ້ານເຮືອນ

ການບົວຣະບັດບ້ານເຮືອນເປັນສິ່ງສຳຄັນສຳລັບທ່ານເອງ, ສຳລັບ ເພື່ອນບ້ານແລະສຳລັບເຈົ້າຂອງບ້ານ. ຈາວອະເມຣິກັນໃຊ້ເຄື່ອງ[illegible] ຫຼາຍຢ່າງໃນການເຮັດຄວາມສະອາດ[illegible]

ຢາງຟອງນ້ຳ ໄມ້ກວາດຕິດຟອງນ້ຳ

ໄມ້ກວາດແບບຕິດຟອງນ້ຳ

ໄມ້ກວາດຊະນິດນີ້ໃຊ້ສຳລັບເຊັດຫຼືລ້າງພື້ນເຮືອນດ້ວຍນ້ຳແລະສະບູ່ຫຼືເຄື່ອງເຮັດຄວາມສະອາດອື່ນໆ. ເວລາຖູພື້ນເຮືອນທີ່ເຮັດດ້ວຍໄມ້ກໍ່ຢ່າໃຫ້ປຽກຫລາຍເກີນໄປເພາະຈະເຮັດໃຫ້ພື້ນເສັຽຫຼືນ້ຳອາດຈະຊຶມລົງໃສ່ດິນຢູ່ຂ້າງລຸ່ມ.

ຍູກວາດ

ວິທີໃຊ້ແລະຜົນປໂຍດຂອງຍູກວາດກໍ່ບໍ່ມີຫຍັງແຕກຕ່າງຈາກບ້ານເຮົາ ນອກຈາກວ່າຕ້ອງກວາດຂີ້ຝຸ່ນໃສ່ຖາດຕັກຂີ້ຝຸ່ນແລ້ວເອົາໄປເທໃສ່ກະຖັງຂີ້ເຫຍື້ອແທນທີ່ຈະກວາດອອກໄປໃສ່ຮ່ອມຫນ້າຫ້ອງຫຼືກວາດອອກທາງຊານນັ່ງຫລັງ.

ເຄື່ອງຈັກດູດຝຸ່ນ

ຈັກດູດຝຸ່ນໃຊ້ໄວ້ສຳລັບເຮັດຄວາມສະອາດພື້ນເຮືອນ, ພົມປູ, ຜ້າກັ້ງແລະເຄື່ອງເຮືອນບາງຢ່າງ. ຢູ່ໃນເຄື່ອງຈັກດູດຝຸ່ນມີຖົງເກັບຂີ້ຝຸ່ນ. ເມື່ອຖົງນັ້ນເຕັມເຄື່ອງຈັກຈະບໍ່ດູດແຮງ. ຈຶ່ງປ່ຽນຖົງໃຫມ່ໃສ່ແລ້ວເອົາຖົງເກົ່າໄປຖິ້ມໃສ່ກະຖັງຂີ້ເຫຍື້ອ.

ເຄື່ອງເຮັດຄວາມສະອາດຕ່າງໆ

ສະບູ່, ຜົງຊັກຟອກແລະເຄື່ອງເຮັດຄວາມສະອາດຕ່າງໆຢູ່ໃນສະຫະຣັດມີຮ້ອຍແປດພັນແນວ ລ້ວນແຕ່ເຮັດມາຈາກເຄື່ອງເຄມີສຳລັບເຮັດຄວາມສະອາດເຄື່ອງນຸ່ງ, ເຊັດລ້າງນ້ຳມັນຫຼືຂີ້ຝຸ່ນແລະສິ່ງເປິເປື້ອນຕ່າງໆ, ຕລອດທັງເຮັດຄວາມສະອາດຮ່າງກາຍ. ຈົ່ງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່ານຮູ້ຈັກໃຊ້ເຄື່ອງເຮັດຄວາມສະອາດທຸກຢ່າງທີ່ທ່ານຈະໃຊ້ນັ້ນ ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນທ່ານອາດຈະສ່ຽງຕໍ່ອັນຕະຣາຍແກ່ສິ່ງຂອງຫຼືຮ່າງກາຍ. ຈົ່ງລະວັງຢ່າໃຫ້ເດັກນ້ອຍຫລິ້ນສິ່ງເຫລົ່ານັ້ນ.

ຢາງຟອງນ້ຳແລະແປງຖູ

ສິ່ງເຫລົ່ານີ້ໃຊ້ສຳລັບເຊັດຖູເວລາເຮັດຄວາມສະອາດອ່າງ, ຫ້ອງຄົວ, ຫ້ອງນ້ຳແລະອື່ນໆ.

ເຄື່ອງຈັກຊັກແລະຕາກເຄື່ອງນຸ່ງ

ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຊາວອະເມຣິກັນຊັກແລະຕາກເຄື່ອງນຸ່ງຂອງເຂົາເຈົ້າດ້ວຍເຄື່ອງຈັກ. ແຕ່ລາງເທື່ອບາງຄົນກໍຊັກເຄື່ອງນຸ່ງດ້ວຍເຄື່ອງຈັກຫຼືດ້ວຍມື ແລ້ວເອົາອອກໄປຕາກຢູ່ຜຽກຕາກຜ້າຢູ່ນອກເຮືອນ. ເຮືອນທີ່ໃຫ້ຄົນເຊົ່າບາງແຫ່ງກໍມີຈັກຊັກແລະຕາກເຄື່ອງນຸ່ງ. ຢູ່ຕາມຕຶກອະພາດເມັນທ໌ບາງແຫ່ງ

ກໍອາດມີຫ້ອງຊັກເຄື່ອງນຸ່ງຕ່າງຫາກ ຊຶ່ງອາດມີເຄື່ອງຈັກຕັ້ງຢູ່ຫລາຍໜ່ວຍເພື່ອໃຫ້ຫລາຍໆຄົນມາໃຊ້ຮ່ວມກັນ, ຕາມທັມມະດາກໍຕ້ອງປ່ອນເງິນ. ຫາກບ່ອນທີ່ທ່ານຢູ່ນັ້ນບໍ່ມີຈັກຊັກແລະຕາກເຄື່ອງນຸ່ງ ທ່ານກໍຕ້ອງເອົາໄປຊັກແລະຕາກຢູ່ຮ້ານຊັກເຄື່ອງ.

ເຄື່ອງນຸ່ງບາງຊະນິດຊັກດ້ວຍເຄື່ອງຈັກບໍ່ໄດ້. ດັ່ງນັ້ນ, ຖ້າທ່ານບໍ່ແນ່ໃຈ ທ່ານຄວນຖາມໃຫ້ຮູ້ເສັຽກ່ອນ ເພື່ອເຄື່ອງນຸ່ງນັ້ນຈະບໍ່ເສັຽຫາຍ. ການເອົາເຄື່ອງນຸ່ງໄປຕາກຢູ່ນອກບ້ານຢ່າງບໍ່ເປັນຣະບຽບນັ້ນອາດເປັນສິ່ງຂິນຫູຂິນຕາຂອງເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງ.

ການຖິ້ມຂີ້ເຫຍື້ອ

ຫາກທ່ານອາສັຍຢູ່ອະພາດເມັນຕ໌ກໍເຮັດໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່ານຮູ້ບ່ອນເອົາຂີ້ເຫຍື້ອໄປຖິ້ມ. ຢ່າເກັບຂີ້ເຫຍື້ອຕ່າງໆ ໂດຍສະເພາະເສດອາຫານໄວ້ໃນຫ້ອງອະພາດເມັນຕ໌ຂອງທ່ານດົນເກີນໄປເພາະຈະເຮັດໃຫ້ມີກິ່ນເໝັນ. ຈົ່ງໃຊ້ຖົງຂີ້ເຫຍື້ອທີ່ມີຝາອັດແລະເມື່ອຖົງນັ້ນເຕັມແລ້ວກໍ່ເອົາໄປເທຖິ້ມ. ຫາກທ່ານອາສັຍຢູ່ເຮືອນກໍ່ໃຫ້ປະຕິບັດດັ່ງດຽວກັນຕ່າງແຕ່ວ່າທ່ານຕ້ອງຮູ້ມື້ທີ່ຣົດແກ່ຂີ້ເຫຍື້ອຈະຜ່ານຖນົນຕໍ່ໜ້າເຮືອນຂອງທ່ານ - ຢູ່ບາງແຫ່ງຄົນຂົນຂີ້ເຫຍື້ອຈະເຂົ້າມາຂົນເອົາຂີ້ເຫຍື້ອຢູ່ໃນຫລັງບ້ານຂອງທ່ານແຕ່ຢູ່ບາງແຫ່ງທ່ານຕ້ອງເອົາຖົງຂີ້ເຫຍື້ອອອກໄປຕັ້ງໄວ້ແຄມຖນົນໜ້າບ້ານຂອງທ່ານ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວກົດໝາຍທ້ອງຖິ່ນຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຈູດຂີ້ເຫຍື້ອຢູ່ໃນເຂດກຳແພງເມືອງ. ເມື່ອເວລາເກັບຂີ້ເຫຍື້ອໄວ້ຫລັງບ້ານຂອງທ່ານໃຫ້ມີກະຖັງໃສ່ໄວ້ແລະອັດຢ່າງດີ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ໝາແລະສັດອື່ນໆມາຈົກຊະອອກ.

ການໃຊ້ອາຍອຸ່ນແລະອາຍເຢັນ

ດິນຟ້າອາກາດຢູ່ໃນສະຫະຮັດບາງແຫ່ງກໍ່ປ່ຽນແປງຢ່າງຫລວງຫລາຍຈາກຮະດູນຶ່ງໄປຫາຮະດູນຶ່ງຄືຈະໜາວຈັດໄປຫາຮ້ອນຈັດ. ດັ່ງນັ້ນຢູ່ຕາມບ້ານເຮືອນຕ່າງໆ ຈຶ່ງມີເຄື່ອງຄວບຄຸມອາກາດເຊັ່ນເຄື່ອງອາຍເຢັນຫຼືອາຍອຸ່ນ, ຫຼືທັງສອງຢ່າງ. ຢູ່ຕາມເຮືອນກໍ່ມີປຸ່ມທີ່ທ່ານຄວບຄຸມຄວາມອຸ່ນຫຼືຄວາມເຢັນເອງ. ແຕ່ຢູ່ຕາມອະພາດເມັນຕ໌ບາງແຫ່ງກໍ່ແມ່ນທາງບໍຮິສັດເປັນຜູ້ຄວບຄຸມເອງ.

ໃນຂະນະທີ່ເຄື່ອງເຮັດອາຍອຸ່ນຫຼືອາຍເຢັນກຳລັງແລ່ນຢູ່ນັ້ນກໍ່ຈົ່ງອັດປະຕູປ່ອງຢ້ຽມໃຫ້ດີ - ອາກາດຢູ່ພາຍໃນເຮືອນຫຼືອະພາດເມັນຕ໌ຄວນຢູ່ໃນອັນດັບທີ່ບໍ່ອຸ່ນຫຼືບໍ່ເຢັນເກີນໄປ, ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນກໍ່ຈະເປັນການສິ້ນເປືອງລາງ. ບາງກໍຮະນີອາດຈະເຮັດໃຫ້ຄ່າເຊື້ອສູງຂຶ້ນກໍ່ເປັນໄດ້. ເວລາທ່ານຢູ່ໃນບ້ານໃນຮະດູໜາວທ່ານກໍ່ຄວນນຸ່ງເຄື່ອງໜາແດ່ຈັກໜ້ອຍ.

ເຄື່ອງໃຊ້ຕ່າງໆຢູ່ໃນບ້ານ

ຢູ່ຕາມບ້ານເຮືອນອະເມຣິກັນມີເຄື່ອງໃຊ້ຫລາຍຢ່າງຫລາຍແນວທີ່ແລ່ນດ້ວຍໄຟຟ້າ. ຈົ່ງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່ານຮູ້ຈັກໃຊ້ເຄື່ອງຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ໃນບ້ານຂອງທ່ານ, ບໍ່ດັ່ງນັ້ນອາດຈະເກີດອັນຕະຣາຍໄດ້. ຢ່າແຕະຕ້ອງເຄື່ອງທີ່ແລ່ນດ້ວຍໄຟຟ້າເວລາໂຕຂອງທ່ານປຽກ ເພາະທ່ານອາດຈະຖືກໄຟຟ້າຈັບ. ຢ່າປ່ອຍໃຫ້ເດັກນ້ອຍຫລິ້ນເຄື່ອງໃຊ້ເຫລົ່ານໂດຍສະເພາະສາຍໄຟຟ້າ. ເມື່ອເຄື່ອງໃຊ້ເຫລົ່ານໃຊ້ການບໍ່ໄດ້ທ່ານກໍ່ບໍ່ຄວນພະຍາຍາມແປງນອກຈາກທ່ານມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບໄຟຟ້າ. ເຄື່ອງໃຊ້ບາງຢ່າງໃຊ້ແກັສເປັນຕົ້ນ: ເຕົາຄົວກິນ, ເຄື່ອງເຮັດອາຍອຸ່ນຫຼືຫມໍ້ຕົ້ມນ້ຳຮ້ອນ, ແລະບາງຢ່າງກໍ່ໃຊ້ນ້ຳມັນ. ຈົ່ງມີຄວາມຣະວັງເປັນພິເສດກ່ຽວກັບການໃຊ້ເຄື່ອງເຫລົ່ານເພາະອາດຈະພາໃຫ້ເກີດໄຟໄຫມ້ໄດ້. ການຫາຍໃຈເອົາແກັສອາດເປັນອັນຕະຣາຍເຖິງແກ່ຄວາມຕາຍໄດ້.

ຈົ່ງມີຄວາມເຂົ້າໃຈຕໍ່ເພື່ອນບ້ານໃກ້ຄຽງ

ການມີຄວາມສັມພັນອັນດີກັບເພື່ອນບ້ານເປັນສິ່ງສໍາຄັນເພາະບາງເວລາກໍອາດຈໍາເປັນຕ້ອງອາສັຍຊຶ່ງກັນແລະກັນ. ສິ່ງທີ່ຄວນຄໍານຶງຢູ່ສເມີກໍຄື:

- ໃນຍາມກາງຄືນຊາວອະເມຣິກັນພາກັນພັກຜ່ອນ. ສະນັ້ນການເປີດເພງດັງໆ, ການຮ້ອງໂຮຫຼືກຽນເຮັດສຽງດັງຕ່າງໆ ໃນຍາມກາງຄືນອາດຈະເປັນການລົບກວນເພື່ອນບ້ານ.
- ຕຶກອະພາດເມັນທ໌ສ່ວນຫລາຍມີບ່ອນຫລິ້ນສໍາລັບເດັກນ້ອຍ. ຢ່າປ່ອຍໃຫ້ເດັກນ້ອຍແລ່ນຫລິ້ນຢູ່ຕາມບ່ອນຈອດຣົດຫຼືຕາມຖນົນ.
- ຫາກທ່ານເຊົ່າເຮືອນຢູ່ກໍ່ຄວນຮັກສາເດີ່ນບ້ານໃຫ້ເປັນຣະບຽບຢູ່ສເມີ.
- ກິນອາຫານບາງຢ່າງອາດຈະລົບກວນຄົນອື່ນ.
- ຈົ່ງຫລີກເວັ້ນຈາກການຍ່າງຜ່ານເດີ່ນຫຍ້າຂອງເພື່ອນບ້ານແລະຖ້າຈະເກັບຜັກ, ດອກໄມ້ຫຼືໝາກໄມ້ຂອງເພື່ອນບ້ານນັ້ນກໍຈົ່ງຂໍອະນຸຍາດຈາກເຂົາເຈົ້າກ່ອນສເມີ.

ການປ້ອງກັນໂຈນຜູ້ຮ້າຍ

- ຈົງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າປ່ອງຢ້ຽມແລະປະຕູບ້ານຂອງທ່ານໃສ່ໄລແລະໃສ່ກະແຈໄດ້.
- ພວກໂຈນຜູ້ຮ້າຍຈະຄອຍຫາໂອກາດຢູ່ສເມີ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເມື່ອເວລາເຈົ້າຂອງບ້ານບໍ່ເອົາໃຈໃສ່ໃນການອັດປະຕູບ້ານປະຕູຊ່ອງ.
- ຢ່າເປີດປະຕູຮັບຄົນແປກຫນ້າຈົນກວ່າຈະແນ່ໃຈວ່າຄົນຜູ້ນັ້ນມາດີ. ບໍ່ມີໃຜມີສິດຈະເຂົ້າໄປໃນເຮືອນຂອງທ່ານໄດ້ນອກຈາກໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກທ່ານເສັຽກ່ອນ.
- ການໃສ່ສາຍໂສ້ປະຕູຈະຊ່ອຍໃຫ້ທ່ານໄຂແຍ້ມເບິ່ງຄົນຂ້າງນອກໄດ້ຫຼືປະຕູເຮືອນອາດມີຮູນ້ອຍໆສຳລັບສ່ອງອອກຂ້າງນອກ.
- ເວລາອອກຈາກບ້ານໄປຈົ່ງໃສ່ກະແຈປະຕູປ່ອງຢ້ຽມໃຫ້ດີ ແລະຈົ່ງເກັບກະແຈເຮືອນໄວ້ກັບຕົວຢູ່ສເມີ. ຫາກທ່ານຈະໄປເປັນເວລາຫລາຍມື້ກໍຈົ່ງຂໍໃຫ້ສະປ໋ອນເຊີຣ໌ຫຼືເພື່ອນຂອງທ່ານແວ່ມາກວດເບິ່ງເຮືອນຂອງທ່ານເປັນບາງຄະງບາງຄາວ.

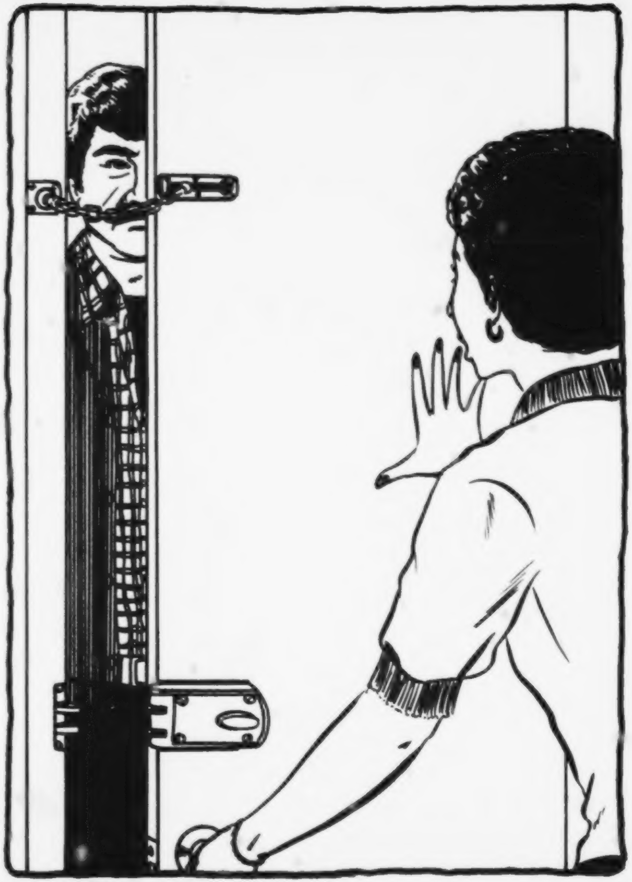

ສິ່ງທີ່ຄວນຣະວັງເພື່ອເວັ້ນຈາກອັນຕະຣາຍຢູ່ພາຍໃນບ້ານເຮືອນ

* ຢ່າປ່ອຍໃຫ້ເດັກນ້ອຍຫລິ້ນຂອງທີ່ຈະເປັນອັນຕະຣາຍ ເຊັ່ນ: ເຄື່ອງເຮັດຄວາມສະອາດຫຼືນ້ຳຢາຕ່າງໆ, ແລະເຄື່ອງຕ່າງໆທີ່ໃຊ້ໄຟຟ້າ.
* ນ້ຳຢາເຮັດຄວາມສະອາດສ່ວນມາກເຮັດດ້ວຍເຄມີທີ່ເປັນພິດ ຢ່າເອົານ້ຳຢາເຫຼົ່ານັ້ນຜະສົມກັນເພາະຈະເກີດເປັນອາຍພິດ.

ການຣະວັງອັນຕະຣາຍຈາກໄຟຟ້າ

* ຢ່າໃຊ້ເຄື່ອງທີ່ແລ່ນດ້ວຍໄຟຟ້າທີ່ບໍ່ຢູ່ໃນສະພາບດີ.
* ຢ່າໃຊ້ເຄື່ອງໄຟຟ້າຢູ່ໃກ້ນ້ຳ ຫຼືເວລາຕີນຕົວປຽກ.
* ຢ່າສຽບສາຍໄຟຫລາຍສາຍເກີນໄປໃສ່ບ່ອນດຽວ.

ສິ່ງທີ່ຄວນຮູ້ກ່ຽວກັບຟືນໄຟ

* ເວລາດູດຢາຈົ່ງໃຊ້ຂອງເຂ່ຍຂີ້ກອກຢາ.
* ຢ່າເກັບນ້ຳມັນແອັສຊັງຫລືນ້ຳມັນເຊື້ອເພີງຕ່າງໆໄວ້ໃນບ້ານ.
* ຢ່າດັງໄຟຢູ່ພາຍໃນບ້ານຂອງທ່ານ ນອກຈາກຢູ່ໃນເຮືອນທີ່ມີບ່ອນດັງໄຟຟືນແລະທີ່ມີຕາຫນ່າງກັນສະເກັດໄຟ.
* ເວລາຣີດເຄື່ອງນຸ່ງແລ້ວ ຈົ່ງຖອດສາຍໄຟອອກໄວ້.
* ຢ່າດັງຖ່ານຢູ່ພາຍໃນເຮືອນຫລືອະພາດເມັນຕ໌ຂອງທ່ານ.
* ຫາກບ່ອນຢູ່ຂອງທ່ານບໍ່ມີເຄື່ອງສັນຍານໄຟໄຫມ້ ທ່ານກໍ່ຄວນຫາມາໃສ່.
* ຖ້າຫາກທ່ານອາສັຍຢູ່ຕຶກອະພາດເມັນຕ໌ເມື່ອເກີດໄຟໄຫມ້ກໍ່ຈົ່ງໃຊ້ຂັ້ນໄດເປັນທາງຫລົບຫນີ, ຢ່າໃຊ້ອູ່ໄຟຟ້າຫຼື "ລິບ" (Elevator).

ບັນຊີກວດທົບທວນ

- ☐ ຈົ່ງຊອກຮູ້ວິທີຮັກສາບ້ານຂອງທ່ານໃຫ້ສະອາດ, ຕລອດທັງຮູ້ວິທີໃຊ້ເຄື່ອງເຮັດຄວາມສະອາດຢ່າງຖືກຕ້ອງ.
- ☐ ຈົ່ງໃຫ້ຮູ້ວ່າທ່ານຕ້ອງການເຄື່ອງເຮືອນແລະເຄື່ອງຄົວກິນຢ່າງໃດແດ່ແລະທ່ານຈະໄປຫາຊື້ໃນລາຄາຖືກໄດ້ຢູ່ໃສ.
- ☐ ຈົ່ງຮຽນຮູ້ວິທີໃຊ້ເຄື່ອງຜລິດພັນຕ່າງໆທີ່ຢູ່ໃນບ້ານຂອງທ່ານ.
- ☐ ຈົ່ງຫາທາງເຂົ້າໃຈເຣື່ອງຮັກສາຄວາມປອດພັຍພາຍໃນບ້ານ ຕລອດທັງການໃຊ້ເຄື່ອງຄົວກິນຕ່າງໆ, ເຄື່ອງບົດເສດອາຫານ, ລະບົບເຮັດຄວາມອຸ່ນ, ແລະອື່ນໆອີກ.
- ☐ ຈົ່ງຮຽນຮູ້ວິທີເກັບອາຫານໄວ້ໂດຍບໍ່ໃຫ້ບູດເນົ່າ.
- ☐ ຈົ່ງຮູ້ວິທີອອກຈາກບ້ານໂດຍໄວໃນກໍຣະນີເກີດໄຟໄໝ້ຫຼືກໍຣະນີສຸກເສີນຕ່າງໆ.
- ☐ ຈົ່ງຮັກສາບັນຊີລາຍຊື່ຂອງບຸກຄົນທີ່ທ່ານຈະຕິດຕໍ່ໄດ້ໃນຍາມສຸກເສີນ.
- ☐ ຈົ່ງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່ານຮູ້ຈັກວິທີໃສ່ກະແຈປະຕູແລະໃສ່ໄລປ່ອງຢ້ຽມ.
- ☐ ຈົ່ງໃຫ້ສະບ່ອນເຊື່ອຖືຄົນທີ່ທ່ານໄວ້ໃຈໄດ້ນັ້ນຮັກສາລູກກະແຈສຳລອງໄວ້.

ຄວນມີເບີໂທຣະສັບຍາມສຸກເສີນ.

ເຫດຮ້າຍຕ່າງໆອາດຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້ທຸກໆເວລາ. ດັ່ງນັ້ນທ່ານຄວນມີເບີໂທຣະສັບ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ສຳລັບຄາວຈຳເປັນ.

- ສະປອນເຊີ໌ ______
- ເພື່ອນຫຼືເພື່ອນບ້ານ ______
- ກອງຣົດດັບເພີງ (ເວລາເກີດໄຟໄໝ້ຈົ່ງບອກເບີເຮືອນ, ເບີອະພາດເມັນ໌ ແລະຖນົນ ທີ່ທ່ານຢູ່ນັ້ນ) ______
- ຕຳຣວດ ______
- ທ່ານໝໍ ______
- ໂຮງໝໍ ______
- ໂຮງໝໍຢາເບື່ອ ______
- ນາຍພາສາຫຼືເພື່ອນທີ່ຮູ້ພາສາອັງກິດ (ຖ້າທ່ານຍັງບໍ່ຮູ້ພາສາອັງກິດດີ) ______
- ເຈົ້າຂອງບ້ານຫຼືຜູ້ຈັດການຫ້ອງແຖວ ______
- ໂຮງຮຽນຂອງລູກ ______
- ນ້ຳເບີໂຮງການຂອງຜົວຫຼືເມັຍ ______
- ແລະອື່ນໆທີ່ທ່ານເຫັນວ່າຈຳເປັນ. ______

ການສັງກິນສິງເກາະ

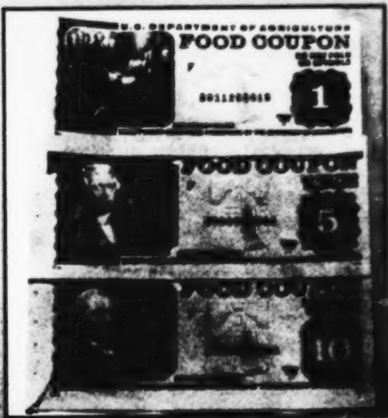

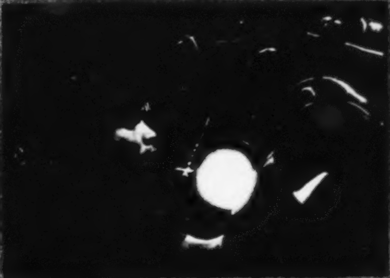

ໃນພາກນີ້:

ການສັງຄົມສົງເຄາະຢູ່ໃນສະຫະລັດອະເມຣິກາ....... ໑໑໙

ການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານການແພດ.................. ໑໒໑

ໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານອາຫານການກິນ.......... ໑໒໓

ສະແຕມອາຫານ (Food Stamps)........ ໑໒໓

ໂຄງການອາຫານເຊົ້າ ແລະ ອາຫານທ່ຽງ...... ໑໒໔

ໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອແມ່ ແລະ ເດັກ........... ໑໒໕

ໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອຄົນເຖົ້າຊະລາ............ ໑໒໕

ການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານການເງິນ.................. ໑໒໖

ການຊ່ອຍເຫຼືອຊະນິດຕ່າງໆ................ ໑໒໘

ສິ່ງທີ່ຄວນຮູ້ກ່ຽວກັບການໄປຂໍເງິນຊ່ອຍເຫຼືອ...... ໑໒໘

ໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານການສຶກສາ............. ໑໓໐

ໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານການງານ.............. ໑໓໑

ໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານທີ່ພັກພາອາສັຍ........... ໑໓໒

ການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍ................. ໑໓໒

ວິທີຊອກລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອຕ່າງໆ ໑໓໓

ສຳນັກງານ ແລະ ອົງການເອກກະຊົນ.......... ໑໓໔

ອົງການອາສາສມັກຕ່າງໆ ຫຼື ໂວແລັກສ໌....... ໑໓໕

ສະມາຄົມລາວຫຼືອົງການຈັດຕັ້ງເພື່ອຊ່ອຍເຫຼືອກັນ.. ໑໓໕

ຫໍສມຸດສາທາຣະນະ......................... ໑໓໖

ກົມຕຳຣວດ............................. ໑໓໘

ສານຍຸຕິທັມ........................... ໑໓໘

ກອງດັບເພີງ........................... ໑໓໘

ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການສັງຄົມສົງເຄາະ.......... ໑໓໙

ອົງການອາສາສມັກຕ່າງໆ.................. ໑໔໑

ເບີໂທຣະສັບທີ່ເປັນປໂຍດຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ.... ໑໔໒

ເຣື່ອງຂອງທອງວັນແລະຄອບຄົວ

ທອງວັນກັບເມັຍພ້ອມດ້ວຍລູກສອງຄົນໄດ້ເດີນທາງມາເຖິງສະຫະຣັດອະເມຣິກາໃນເດືອນກຸມພາ 1980. ເຫມືອນດັ່ງຊາວອົພຍົບສ່ວນມາກ, ເມື່ອເວລາມາເຖິງໃຫມ່ໆ ທອງວັນກໍ່ບໍ່ມີເງິນຕິດໂຕພໍເທົ່າໃດ. ດັ່ງນັ້ນ, ສະປອນເຊີຣ໌ຂອງລາວຄື ມິສຈໍ. ສມິດທ໌ ຈຶ່ງໄດ້ຊ່ອຍລາວຊອກຫາວຽກເຮັດ. ລາວໄດ້ພາທອງວັນໄປທີ່ຫ້ອງການຫາງານປະຈຳຣັດ ແລ້ວຈຶ່ງໄດ້ວຽກແບບບໍ່ເຕັມເວລາເປັນຄົນລ້າງຖ້ວຍຢູ່ໃນຮ້ານອາຫານນ້ອຍແຫ່ງນຶ່ງ. ທອງວັນກະວ່າຈະອົດສາເຮັດວຽກນີ້ໄປເປັນການຊົ່ວຄາວ ຊາມຊາຫາວຽກທີ່ດີກວ່ານີ້ໄດ້.

ມິສຈໍ. ສມິດທ໌ ຍັງໄດ້ຊ່ອຍໃຫ້ທອງວັນແລະເມັຍໄດ້ເຂົ້າຮຽນພາສາອັງກິດນຳອີກ. ລູກຜູ້ກົກຂອງລາວກໍ່ໄປໂຮງຮຽນປະຖົມສຶກສາແລ້ວ, ສ່ວນລູກຜູ້ນ້ອຍກໍ່ໄດ້ເອົາໄປຝາກໄວ້ສະຖານທີ່ລ້ຽງເດັກແຫ່ງນຶ່ງເພື່ອໃຫ້ແມ່ໄດ້ໄປຮຽນພາສາອັງກິດ.

ບ່ອນທີ່ທອງວັນໄປເຮັດການນັ້ນບໍ່ມີແຜນການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານການເຈັບເປັນ, ເມັຽລາວຊ້ຳພັດມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄປຫາໝໍ. ລາວໄດ້ຖາມສະປ່ອນເຊີຣ໌ກ່ຽວກັບຊ່ອງທາງທີ່ລາວຈະສາມາດຫາເງິນມາເສັຽຄ່າພະຍາບານຕົວໃຫ້ເມັຽ. ມິສຊີ໌. ສມິຕທ໌ ຈຶ່ງໄດ້ພາທອງວັນໄປຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານພະຍາບານຢູ່ທີ່ຫ້ອງການສັງຄົມສົງເຄາະປະຈຳທ້ອງຖິ່ນ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ຢູ່ທີ່ນັ້ນໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ທອງວັນຟັງວ່າ ທາງຣາຊການຣັດຈະໃຊ້ເວລາປະມານນຶ່ງເດືອນເພື່ອສຶກສາເບິ່ງຄຳຮ້ອງຂໍການຊ່ອຍເຫຼືອຂອງລາວ.

ເດືອນນຶ່ງຕໍ່ມາ, ທອງວັນກໍໄດ້ຮັບຂ່າວວ່າລາວຈະໄດ້ຮັບການຊ່ອຍຈາກໂຄງການຂອງຣັຖບານປະຈຳທ້ອງຖິ່ນ. ທາງຫ້ອງການຊ່ອຍເຫຼືອໄດ້ສົ່ງບັດພະຍາບານມາໃຫ້ລາວ, ເມັຽ, ແລະລູກ ເພື່ອໃຊ້ໃນເວລາໄປຫາໝໍຫຼືໄປໂຮງໝໍຫຼືຄລີນິກ ຊຶ່ງເປັນການສະແດງວ່າທາງຫ້ອງການຊ່ອຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວຈະເປັນຜູ້ຮັບຈ່າຍຄ່າປິ່ນປົວນັ້ນ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ຍັງໄດ້ບອກລາວອີກວ່າ ຫລັງຈາກຫົກເດືອນຈະມີການພິຈາຣະນາໃໝ່ອີກ, ທັງນີ້ກໍເນື່ອງຈາກວ່າການຊ່ອຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວເປັນການຊ່ອຍແບບຊົ່ວຄາວໄປ ຈຳຊາທອງວັນແລະຄອບຄົວຈະສາມາດກຸ້ມຕົນເອງໄດ້.

ເມື່ອໄດ້ຮັບການຊ່ອຍເຫຼືອເຊັ່ນນີ້ ທອງວັນກໍມີຄວາມຮູ້ສຶກເບົາໃຈເປັນຢ່າງຍິ່ງ, ເຖິງແມ່ນຈະເປັນການຊ່ອຍເຫຼືອແບບຊົ່ວຄາວກໍຕາມ. ບັດນີ້ເມັຽຂອງລາວສາມາດໄປກວດພະຍາດຢູ່ຫ້ອງຄລີນິກສາທາຣະນະແລະໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວພະຍາດຂອງລາວ.

ການຊ່ວຍເຫຼືອແບບຊົ່ວຄາວນີ້ມີໄວ້ສຳລັບຄົນທີ່ອາດບໍ່ມີເງິນພຽງພໍສຳລັບຈ່າຍຄ່າອາຫານ, ຄ່າເຊົ່າບ້ານ, ຫຼືຄ່າຢາປົວພະຍາດແລະຄ່າໝໍ. ການຊ່ວຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວນີ້ຈະດຳເນີນໄປຈົນກວ່າທຸກຄົນທີ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນຈະສາມາດຫາເງິນມາຈ່າຍຄ່າສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໂດຍຕົນເອງໄດ້. ຢ່າງໃດກໍດີ, ການຊ່ວຍເຫຼືອນີ້ໄດ້ຈັດໃຫ້ມີຂຶ້ນເພື່ອເປັນມາດຕະການຊົ່ວຄາວສຳລັບເປັນການບັນເທົາທຸກໄປຈົນກວ່າຜູ້ທີ່ຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນຈະລ້ຽງຕົນເອງໄດ້. ຊາວອະເມຣິກັນນິຍົມແລະນັບຖືຄົນທີ່ສາມາດຂົນຂວາຍຫາກຸ້ມຕົນເອງໄດ້. ດ້ວຍຕົວຂອງເຂົາເອງ, ທ່ານອາດຈະໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມແລະຊຸກຍູ້ໃຫ້ສແວງຫາຄວາມກ້າວໜ້າໃສ່ຕົນເອງສເມີ.

ເມື່ອທ່ານໄປຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຢູ່ທີ່ຫ້ອງການຂອງກົມປະຊາສົງເຄາະ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຢູ່ທີ່ນັ້ນກໍ່ຈະຊັກຖາມທ່ານເພື່ອຈະຮູ້ວ່າທ່ານສົມຄວນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຢ່າງໃດຫຼືບໍ່. ເຂົາເຈົ້າຍັງເປັນຜູ້ຕັດສິນໃຈອີກວ່າທ່ານສົມຄວນຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຊະນິດໃດ.

ນອກຈາກນີ້ກໍ່ຍັງມີເຈົ້າໜ້າທີ່ກົມສັງຄົມສົງເຄາະພະແນກອື່ນໆອີກ, ເຊັ່ນ: ພະແນກໃຫ້ການໂອບຮົມດ້ານຈິດໃຈ, ພະແນກແກ້ໄຂບັນຫາທົ່ວໄປ, ແລະພະແນກສາທາລະນະສຸກ, ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົ້ນ, ຊຶ່ງຈະສາມາດໃຫ້ຄຳແນະນຳແກ່ທ່ານໃນການຊອກຫາຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາສ່ວນຕົວແລະບັນຫາດ້ານການເຈັບເປັນຕ່າງໆ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ປຶກສາດ້ານການງານຢູ່ທີ່ຫ້ອງການຫາງານກໍ່ຈະໃຫ້ຄຳແນະນຳແກ່ທ່ານກ່ຽວກັບການຫາວຽກຫາງານ. ບາງໂຄງການກໍ່ມີພະນັກງານທີ່ອອກຫຽວໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆຊຶ່ງອາດຈະມາຕິດຕໍ່ກັບທ່ານກ່ຽວກັບການບໍລິການຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງກໍ່ໄດ້.

ການຊ່ວຍເຫຼືອສ່ວນມາກກໍ່ມາຈາກຣັຖບານກາງ, ຣັຖບານຣັດ, ແລະຣັຖບານທ້ອງຖິ່ນ. ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ໄດ້ມາຈາກການເກັບພາສີໂດຍຣັຖບານ. ແຕ່ລະຣັດກໍ່ມີກົດລະບຽບຂອງໃຜລາວກ່ຽວກັບວ່າບຸກຄົນໃດຄວນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະຄວນຈະໄດ້ຮັບຫນ້ອຍຫຼາຍເທົ່າໃດ. ໃນຣັດທີ່ທ່ານອາສັຍຢູ່ນັ້ນ ກໍ່ອາດຈະມີການຊ່ວຍເຫຼືອຫຼາຍຢ່າງ, ເຊັ່ນ:

* ການແພດ
* ການເງິນ
* ການງານ
* ບ່ອນຢູ່ອາສັຍ
* ການອາຫານ
* ການສຶກສາ
* ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍ

ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອເຫຼົ່ານີ້ ສ່ວນມາກກໍ່ມີຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ທ່ານອາສັຍຢູ່ນັ້ນ. ເພື່ອຊາບລາຍລະອຽດ ຂໍເຊີນທ່ານເບິ່ງຢູ່ຕອນທ້າຍຂອງພາກນີ້.

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການແພດນີ້ ກໍຂຶ້ນຢູ່ກັບຊະນິດການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ທ່ານໄດ້ຮັບ. ທ່ານອາດໄດ້ຮັບບັດພະຍາບານສຳລັບໃຊ້ເພື່ອການບໍຣິການອື່ນໆ, ເຊັ່ນ: ການຮັກສາແສງຕາ, ການຮັກສາແຂ້ວ, ການໃຊ້ຫ້ອງວິທຍາສາດ, ແລະການສ່ອງໄຟຟ້າ, ເປັນຕົ້ນ.

ແຕ່ລະຣັດກໍມີຣະບົບຂອງໃຜລາວໃນການລົງຄວາມເຫັນວ່າໃຜຄວນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການແພດນີ້. ຖ້າຫາກທ່ານເຫັນວ່າທ່ານຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອໃນດ້ານນີ້ກໍຈົ່ງຮີບໄປຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍໂດຍທັນທີ. ຕາມທັມມະດາການພິຈາຣະນາຄຳຮ້ອງຂໍນີ້ກໍໃຊ້ເວລາດົນນານ.

ການບໍຣິການເພີ້ມເຕີມກໍອາດມີສຳລັບຄົນບາງຈຳພວກ, ເຊັ່ນ:

* ສະຖານກວດສຸຂພາບແມ່ແລະເດັກ. ສະຖານທີ່ນີ້ໃຫ້ການເບິ່ງແຍງດ້ານສຸຂພາບແລະຮັກສາແຂ້ວແກ່ເດັກ ແລະເບິ່ງແຍງສຸຂພາບແລະການກິນອາຫານທີ່ເປັນປໂຍດສຳລັບແມ່ມານແລະແມ່ລູກອ່ອນ.
* ຫ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອຄົນພິການ. ຫ້ອງການນີ້ຈະຊ່ວຍກວດພະຍາດຈຳເຣື້ອຫຼືອາການເສັຽອົງຄະຕ່າງໆ ຊຶ່ງອາດຈະຕິດຕາມດ້ວຍການຮັກ-

ສາປິ່ນປົວກໍເປັນໄດ້.

* ຕ້ອງການຊ່ວຍວາງແຜນຄອບຄົວ. ຕ້ອງການນີ້ໃຫ້ຄຳແນະນຳແກ່ຄອບຄົວທີ່ຢາກວາງແຜນວ່າເວລາໃດຢາກໄດ້ລູກແລະຢາກໄດ້ຈັກຄົນ, ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.
* ສະຖານບໍລິການສຸຂະພາບດ້ານຈິດໃຈ. ສະຖານທີ່ນີ້ໃຫ້ການແນະນຳແລະການປຶກສາຫາລືແກ່ຜູ້ທີ່ມີປັນຫາດ້ານຈິດໃຈ ເນື່ອງຈາກໄດ້ພັດພາກຈາກບ້ານເມືອງມາ ແລະເນື່ອງຈາກຈະຕ້ອງປັບປຸງຕົວໃຫ້ເຂົ້າກັບສັງຄົມໃຫມ່, ຕລອດເຖິງປັນຫາການດື່ມເຫຼົ້າແລະເສບຂອງເມົາຕ່າງໆ.

ສິ່ງທີ່ທ່ານຄວນຮູ້ກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການແພດ:

* ເມື່ອເວລາໄປຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການແພດ ຈົ່ງເອົາເອກກະສານຫຼືບັນທຶກຕ່າງໆກ່ຽວກັບປະວັດການຮັກສາສຸຂະພາບຂອງທ່ານໄປດ້ວຍ.
* ຈົ່ງເກັບຮັກສາບັນທຶກທີ່ຢູ່ແລະຊື່ຂອງທ່ານຫມໍ ແລະທີ່ຢູ່ຂອງຫ້ອງກວດພະຍາດພ້ອມດ້ວຍເບີໂທຣະສັບໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ຈະຫາໄດ້ງ່າຍໆສເມີ.
* ຈົ່ງເກັບຮັກສາບັນທຶກການສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດຂອງລູກໆແລະຄົນໃນຄອບຄົວໄວ້ໃນທີ່ປອດພັຍ. ຖ້າຫາກບັນທຶກດັ່ງກ່າວຕົກເຮ່ຍເສັຍຫາຍໄປ ເຂົາເຈົ້າກໍຈະຈຳເປັນຕ້ອງໄປສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດທັງຫມົດໃຫມ່ອີກ.
* ທຸກເທື່ອທີ່ທ່ານໄປຮັບການຮັກສາຕົວຫຼືກວດພະຍາດ ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງມີບັດພະຍາບານຂອງທ່ານຫຼືຂອງສະມາຊິກໃນຄອບຄົວຂອງທ່ານທີ່ໄປຫາຫມໍໃນວັນນັ້ນ. ຈົ່ງເກັບຮັກສາບັດພະຍາບານນີ້ໄວ້ກັບຕົວສເມີເພື່ອຈະສາມາດໄດ້ຮັບການປິ່ນປົວໃນຍາມເກີດອຸບັດຕິເຫດ ຫຼືໃນກໍຣະນີສຸກເສີນຕ່າງໆ.
* ຈົ່ງເອົາບັດພະຍາບານໃຫ້ຄົນຂາຍຢາປົວພະຍາດເບິ່ງທ່ານອາດຊື້ຢາໄດ້ຖືກລົງ.

ຫລັງຈາກຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອາຫານການກິນນີ້ແລ້ວ ທ່ານກໍ່ອາດຈະຕ້ອງລໍຄອຍເປັນເວລານານເຖິງເດືອນນຶ່ງກໍ່ເປັນໄດ້ ກ່ອນທີ່ທ່ານຈະຮູ້ວ່າຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນຫຼືບໍ່. ພວກທີ່ບໍ່ມີເງິນເລີຍນັ້ນກໍ່ອາດຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອາຫານຈາກໂຄງການບັນເທົາທຸກດ້ານອາຫານໃນຍາມສຸກເສີນໄດ້ ຊຶ່ງຕາມທັມມະດາກໍ່ຈະໄດ້ຮັບພາຍໃນເວລາສາມວັນ.

ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອາຫານທີ່ຮູ້ກັນທົ່ວໄປກໍ່ມີຄື:

ສະແຕມອາຫານ **Food Stamps** ກ່ອນຈະຂໍສະແຕມຊື້ອາຫານໄດ້ທ່ານຈະຕ້ອງມີບ່ອນຢູ່ທີ່ມີເຮືອນຄົວຫຼືບ່ອນຄົວກິນ. ເມື່ອທ່ານໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຊະນິດນີ້ ທາງກົມສັງຄົມສົງເຄາະກໍ່ຈະອອກບັດປະຈຳຕົວໃຫ້ທ່ານ ພ້ອມດ້ວຍປື້ມສະແຕມອາຫານ.

- ຕາມທັມມະດາ ຕລາດຂາຍອາຫານທົ່ວໄປຈະຮັບສະແຕມອາຫານ. ແຕ່ເພື່ອຄວາມແນ່ໃຈກໍ່ຈົ່ງຖາມຄົນຂາຍເບິ່ງວ່າຢູ່ທີ່ນັ້ນຮັບສະແຕມອາຫານຫຼືບໍ່. ບາງບ່ອນກໍ່ມີປ້າຍຕິດບອກໄວ້.

* ສະແຕມອາຫານນີ້ໃຊ້ໄດ້ແຕ່ສະເພາະຊື້ອາຫານເທົ່ານັ້ນ. ທ່ານຈະເອົາໄປຊື້ເຫຼົ້າ, ຢາສູບ, ສະບູ, ຫຼືເຄື່ອງຕ່າງໆ ສຳລັບໃຊ້ໃນບ້ານນັ້ນບໍ່ໄດ້.
* ຮ້ານອາຫານກໍຈະບໍ່ຮັບສະແຕມອາຫານ. ເວລາທ່ານໄປກິນເຂົ້າຢູ່ຮ້ານອາຫານທ່ານຕ້ອງຈ່າຍເງິນດ້ວຍເງິນສົດ.
* ເມື່ອເວລາຊື້ເຄື່ອງກິນທ່ານອາດຈະຕ້ອງເຊັນສະແຕມອາຫານແລະເອົາບັດປະຈຳຕົວຂອງທ່ານອອກໃຫ້ເບິ່ງພ້ອມ.
* ຢ່າຈີກສະແຕມອາຫານອອກຈາກປຶ້ມສະແຕມຈົນກວ່າທ່ານຈະຈ່າຍຄ່າອາຫານຢູ່ຕລາດ.
* ຈົ່ງເກັບປຶ້ມສະແຕມອາຫານໄວ້ໃນທີ່ປອດພັຍ. ຖ້າຫາກເກີດເສັຽຫາຍທ່ານຈະໄປຂໍໃຫມ່ມາທົດແທນບໍ່ໄດ້.
* ເມື່ອທ່ານໄດ້ຮັບສະແຕມອາຫານເຖິງທຶກເດືອນແລ້ວ ທາງກົມສັງຄົມສົງເຄາະກໍຈະກວດເບິ່ງສະພາບການເງິນຂອງທ່ານ. ຖ້າຫາກທ່ານມີລາຍໄດ້ຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງກໍຈົ່ງແຈ້ງໃຫ້ທາງຫ້ອງການນີ້ຊາບ.

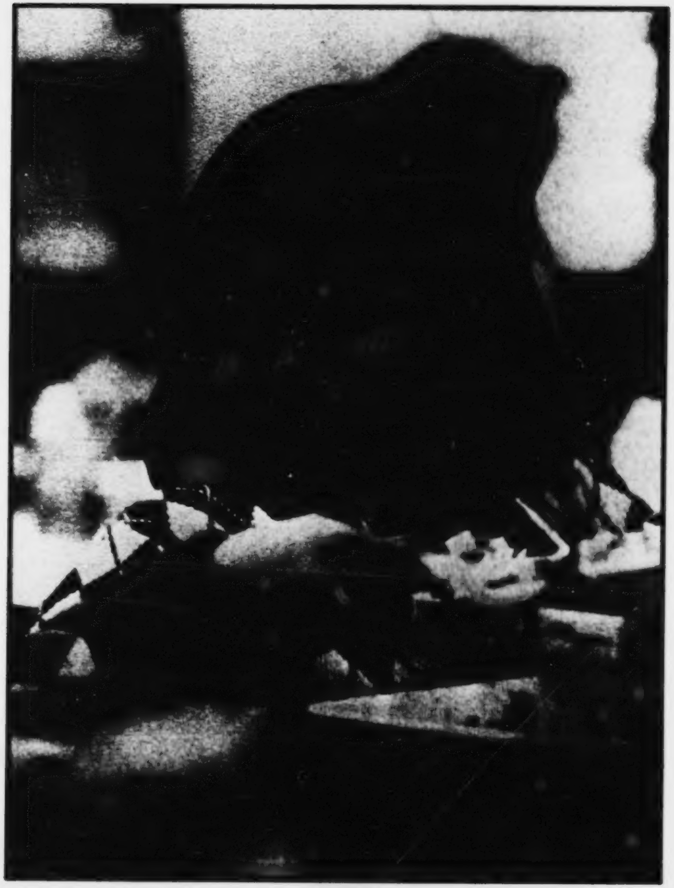

ໂຄງການອາຫານເຊົ້າແລະອາຫານທ່ຽງ

ເດັກທີ່ພໍ່ແມ່ມີລາຍໄດ້ຕ່ຳອາດຈະໄດ້ກິນອາຫານເຊົ້າຫຼືທັງອາຫານທ່ຽງຢູ່ໃນໂຮງຮຽນໂດຍບໍ່ຕ້ອງເສັຽຄ່າຫຼືເສັຽໃນລາຄາຖືກ. ຢູ່ຕາມສູນການລ້ຽງເດັກບາງແຫ່ງທີ່ເບິ່ງແຍງເດັກນ້ອຍຕລອດວັນນັ້ນ ກໍອາດມີໂຄງການດັ່ງກ່າວນີ້ເໝືອນກັນ.

ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ແລະເດັກ

ຜູ້ຍິງທີ່ກຳລັງຖືພາຫຼືທີ່ຫາກໍ່ອອກລູກໃໝ່ໆອາດຈະຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອາຫານເພີ້ມເຕີມນີ້ໄດ້. ເດັກນ້ອຍທີ່ມີອາຍຸຕ່ຳກວ່າຫົກປີກໍ່ຈະໄດ້ຮັບຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອາຫານເພີ້ມເຕີມນີ້ເໝືອນກັນ.

* ໃນການຊ່ວຍເຫຼືອນີ້ ບາງແຫ່ງກໍ່ອອກໃບເຈັກໃຫ້ໄປຊື້ເອົາອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບທີ່ເປັນປະໂຍດຕໍ່ຮ່າງກາຍ, ເຊັ່ນ: ນ້ຳນົມ, ໄຂ່, ແປ້ງກອບ(ເຊີຣີໂອລ), ໝາກໄມ້, ນ້ຳໝາກໄມ້, ເນີຍ. ຢູ່ໃນແຫ່ງອື່ນໆອີກກໍ່ມີອາຫານເຫຼົ່ານີ້ແຈກຢາຍໃຫ້ໂດຍບໍ່ຄິດຄ່າຫຼືຂາຍໃຫ້ໃນລາຄາຖືກໆ.
* ການສຶກສາກ່ຽວກັບສຸຂະພາບກໍ່ເປັນສ່ວນນຶ່ງຂອງໂຄງການນີ້ເໝືອນກັນ. ແມ່ມານແລະແມ່ລູກອ່ອນໄດ້ຮັບຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບອາຫານທີ່ມີຄຸນປະໂຍດທີ່ຈຳເປັນສຳລັບຄອບຄົວ.

ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຄົນເຖົ້າຊະລາ

ຜູ້ເຖົ້າຜູ້ແກ່ບາງຄົນກໍ່ບໍ່ສາມາດຄົວກິນສຳລັບຕົນເອງໄດ້. ເຂົາເຈົ້າຈະໄປຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຄົນເຖົ້າຊະລາໄດ້ຊຶ່ງຢ່າງນ້ອຍທີ່ສຸດກໍ່ມີອາຫານມື້ລະຄາບ. ຕາມທັມມະດາໂຄງການເຫຼົ່ານີ້ກໍ່ຈັດໃຫ້ມີຂຶ້ນຢູ່ຕາມໂບດຫຼືສູນກາງປະຈຳທ້ອງຖິ່ນ. ອາຫານເຫຼົ່ານີ້ ບາງຢ່າງກໍ່ບໍ່ຕ້ອງເສັຽເງິນ, ແຕ່ບາງແຫ່ງກໍ່ອາດຕ້ອງຈ່າຍເງິນຈຳນວນເລັກນ້ອຍຫຼືໃຫ້ເປັນການບໍຣິຈາກ. ໂຄງການອາຫານອີກຢ່າງນຶ່ງສຳລັບຜູ້ເຖົ້າກໍ່ໄດ້ແກ່ການນຳສົ່ງອາຫານເຖິງບ້ານ. ການກວດສອບສຳລັບໂຄງການນີ້ກໍ່ເຄັ່ງຄັດສົມຄວນ.

ແຕ່ລະຣັດກໍ່ມີໂຄງການແວລແຟຣ໌ຂອງໃຜລາວຈຶ່ງມີກົດຣະບຽບສໍາລັບການຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍນັ້ນແຕກຕ່າງກັນໄປ. ສ່ວນມາກກໍ່ມັກມີເງື່ອນໄຂວ່າຜູ້ຈະຍື່ນຄໍາຮ້ອງຂໍທຸກຄົນຕ້ອງໄປຈົດຊື່ຢູ່ທີ່ຫ້ອງການຕາວານປະຈໍາຣັດເສັຽກ່ອນ. ຢູ່ໃນບາງໂຄງການຜູ້ທີ່ໄປຂໍເງິນແວລແຟຣ໌ຈະຕ້ອງຕົກລົງເສັຽກ່ອນວ່າຕົນຈະໄປເຣັດການເມື່ອເວລາມີການເຣັດ. ບາງໂຄງການກໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຄົນທີ່ກໍາລັງຮຽນພາສາອັງກິດຫຼືກໍາລັງຝຶກງານຕ່າງໆຢູ່ນັ້ນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນ.

ເມື່ອທາງຫ້ອງການແວລແຟຣ໌ລົງຄວາມເຫັນວ່າທ່ານຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນນັ້ນແລ້ວ, ປະມານນຶ່ງເດືອນຫຼັງຈາກມື້ທີ່ທ່ານໄປຍື່ນຄໍາຮ້ອງ ທ່ານກໍ່ຈະໄດ້ຮັບເຊັກໃນຈໍານວນເງິນທີ່ອາດພຽງພໍສໍາລັບຄ່າເຊົ່າບ້ານ, ຄ່າອາຫານ, ຫຼືຄ່າເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມບາງເລັກນ້ອຍ. ເງິນຈໍານວນນີ້ແມ່ນໃຫ້ມາເພື່ອຊື້ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ທ່ານຕ້ອງການ.

ການຊ່ວຍເຫຼືອຈະນິດຕ່າງໆ

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນແບບທົ່ວໄປກໍມີໄວ້ຕາມຄວາມເໝາະສົມ ສຳລັບຄົນໂສດ, ຄູ່ຜົວເມັຍທີ່ບໍ່ມີລູກ, ແລະຄອບຄົວທີ່ມີລູກອາສັຍຢູ່ດ້ວຍ(AFDC). ການຊ່ວຍເຫຼືອອີກສອງຈະນິດກໍຄື:

<u>ລາຍໄດ້ເພີ້ມເຕີມເພື່ອຄວາມສວັດດີການ</u>.

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນໃນໂຄງການນີ້ແມ່ນສຳລັບຄົນທີ່ມີອາຍຸແຕ່ 65 ປີຂຶ້ນໄປ ແລະສຳລັບຫູໜວກ, ຕາບອດ, ຫຼືເສັຍອົງຄະຕ່າງໆ. ບຸກຄົນຈຳພວກດັ່ງກ່າວນີ້ອາດຈະອາສັຍຢູ່ນຳລູກເຕົ້າຫຼືຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າກໍໄດ້. ຫຼັງຈາກໄປຍື່ນຄຳຮ້ອງປະມານ 45 ວັນ, ທ່ານກໍຈະໄດ້ຮັບຄຳຕອບທີ່ແຈ້ງໃຫ້ທ່ານຮູ້ວ່າຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດັ່ງກ່າວນີ້ຫຼືບໍ່.

<u>ລາຍໄດ້ເພີ້ມເຕີມ</u>

ຈຸດປະສົງຂອງໂຄງການນີ້ກໍແມ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ຄົນທີ່ເຮັດການແລະມີລາຍໄດ້ຕ່ຳນັ້ນສາມາດເຮັດວຽກເຮັດການຕໍ່ໄປ. ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອເພີ້ມເຕີມລາຍໄດ້ນີ້ຈະໃຫ້ແກ່ຄົນທີ່ມີຄອບຄົວໃຫຍ່ແລະຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອເພີ້ມເຕີມທາງດ້ານການເງິນ.

ສິ່ງທີ່ຄວນຮູ້ກ່ຽວກັບການໄປຂໍເງິນຊ່ວຍເຫຼືອ

* ຖ້າທ່ານບໍ່ຮູ້ພາສາອັງກິດກໍຈົ່ງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຈະມີນາຍພາສາແປໃຫ້ທ່ານຢູ່ບ່ອນຍື່ນຄຳຮ້ອງນັ້ນ.
* ສະມາຊິກທຸກຄົນໃນຄອບຄົວຈະຕ້ອງໄປຊ້ອງໜ້າກັນຢູ່ບ່ອນສຳພາດ.
* ເວລາບອກລາຍລະອຽດຕ່າງໆກ່ຽວກັບຄອບຄົວຂອງທ່ານນັ້ນ ກໍຈົ່ງເວົ້າແຕ່ຄວາມຈິງ. ການຕົວະອາດຈະພາໃຫ້ທ່ານຕ້ອງໂທດຍ້ອນກໍເປັນໄດ້.
* ຈົ່ງກຽມເອກກະສານດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ໄວ້ເພື່ອການຂໍຄວາມຊ່ວຍດ້ານການເງິນ:
  - ບັດປະຈຳຕົວ I-94 (ສບັບຕົ້ນ)
  - ສັນຍາເຊົ່າບ້ານ ຫຼືບິລຄ່າເຊົ່າບ້ານ
  - ບັດສວັດດີການສັງຄົມ
  - ໜັງສືແຈ້ງເງິນເດືອນ(ຕອນສອງຂອງເຊັກກໍໄດ້)
  - ໜັງສືແຈ້ງຈຳນວນເງິນທີ່ມີຢູ່ໃນທະນາຄານ
  - ໃບບິລຄ່ານ້ຳ, ຄ່າໄຟຟ້າ, ຫຼືຄ່າແກັສ
  - ໃບບິລຈາກທ່ານໝໍຫຼືໂຮງໝໍ, ຫຼືເອກກະສານຢັ້ງຢືນວ່າທ່ານເປັນຄົນພິການ.
  - ບັດແຈ້ງການບັນທຶກຈາກຫ້ອງການຫາງານປະຈຳຣັດ

* ເມື່ອໄດ້ຮັບເຊັກແລ້ວກໍຈົ່ງເກັບໄວ້ໃຫ້ດີແລະຢ່າເຊັນຊື່ໃສ່ເຊັກນັ້ນຈົນກວ່າໄປເຖິງທະນາຄານ.
* ເວລາເບີກເຊັກຢູ່ທະນາຄານທ່ານຕ້ອງມີບັດປະຈຳຕົວຊຶ່ງທາງຫ້ອງການແວລແຟຣ໌ອອກໃຫ້ ຫຼືທີ່ທາງກົມຍານຍົນອອກໃຫ້. ບັດນັ້ນຕ້ອງມີລາຍເຊັນຂອງທ່ານ.
* ຈຳນວນເງິນທີ່ທ່ານໄດ້ຮັບນັ້ນຈະຂຶ້ນຢູ່ກັບວ່າທ່ານອາໄສຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນໃດ ແລະຈຳນວນຄົນຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງທ່ານ.
* ໃນຂະນະທີ່ທ່ານລໍຄອຍຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຢູ່ນັ້ນ ທ່ານກໍຄວນຊອກວຽກເຮັດຫຼືຊອກຫາຮຽນຕໍ່ໄປ. ເຖິງແມ່ນທ່ານຈະໄດ້ເຮັດວຽກກໍຕາມ, ທ່ານອາດຈະຍັງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອເປັນບາງສ່ວນຢູ່ກໍໄດ້.
* ຖ້າຫາກທ່ານເຮັດການແລະຮຽນພາສາອັງກິດໄປພ້ອມນັ້ນ ທ່ານອາດມີໂອກາດດີທີ່ຈະໄດ້ຮັບຄວາມກ້າວໜ້າໃນດ້ານການງານ. ການກິນເງິນແວລແຟຣ໌ແລະຮຽນພາສາອັງກິດນັ້ນຈະນໍາພາໃຫ້ທ່ານໄດ້ມີປະສົບການດ້ານການງານ.
* ຫຼັງຈາກຫົກເດືອນ ທ່ານກໍຈະຖືກເອີ້ນໄປສໍາພາດອີກເທື່ອນຶ່ງ.

ການຮຽນພາສາອັງກິດໃນຂະນະທີ່ມີການເຮັດຢູ່ນັ້ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານໄດ້ຮັບຄວາມກ້າວໄວຂຶ້ນ.

ໂຄງການຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ລົງໄປນີ້ກໍອາດມີຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ:

- ໂຄງການຊ່ວຍກຽມເດັກເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ເດັກອາຍຸແຕ່2ຫາ6ປີ ຢູ່ໃນໂຄງການນີ້ຈະໄດ້ຮຽນແລະໄດ້ຮັບການເບິ່ງແຍງໃນດ້ານປົວພະຍາດແລະປົວແຂ້ວ, ດ້ານອາຫານແລະພັກຜ່ອນຢ່ອນສມອງ. ຢູ່ໃນບາງແຫ່ງ, ໂຄງການນີ້ໄດ້ຮັບທຶນຈາກຣັຖບານຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ "ແຮດສຕາ໌ດ".
- ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອໃນຂັ້ນປະຖົມສຶກສາ. ໃນໂຄງການນີ້ເດັກຈະໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານອາຫານຫຼືການຂົນສົ່ງ.
- ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອການສຶກສາ. ນັກຮຽນຢູ່ໃນຂັ້ນອຸດົມສຶກສາກໍອາດໄດ້ຮັບເງິນທຶນຊ່ວຍການສຶກສາຊຶ່ງເອີ້ນວ່າ: Basic Educational Opportunity Grant(BEOG).
- ໂຄງການສຶກສາຜູ້ໃຫຍ່. ໃນໂຄງການນີ້ທ່ານກໍອາດຈະຮຽນພາສາອັງກິດແລະວິຊາອາຊີບອື່ນໆໄດ້, ໂດຍມາກແມ່ນສອນຢູ່ຕາມໂຮງຮຽນມັທຍົມໃນຕອນແລງ. ທັງນີ້ກໍເພື່ອອຳນວຍຄວາມສະ-ດວກໃຫ້ແກ່ພວກທີ່ຕ້ອງໄປເຮັດການໃນຕອນກາງເວັນ.

ນອກຈາກທີ່ເຫຼົ່າມານີ້ແລ້ວ, ກໍຍັງມີໂຄງການສຶກສາອື່ນໆອີກຊຶ່ງຈະເປີດໂອກາດໃຫ້ທ່ານສາມາດດຳເນີນການສຶກສາຂອງທ່ານໃນດ້ານວິຊາຕ່າງໆໄດ້, ເຊັ່ນ: ການແພດ, ການຄ້າ, ແລະອື່ນໆອີກ.

ຢູ່ທີ່ຕ້ອງການຫາງານ, ທ່ານກໍອາດຂໍຊາບລາຍລະອຽດເພີ່ມເຕີມໄດ້ກ່ຽວກັບໂຄງການອື່ນໆທີ່ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ຄົນວ່າງງານ, ເຊັ່ນ:

<u>ວິນ (WIN). -ໂຄງການສົ່ງເສີມດ້ານການງານ.</u> ໂຄງການນີ້ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຄົນທີ່ກິນເງິນແວລແຟ່ໄດ້ຮັບການຝຶກງານຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງຫຼືໄດ້ເຮັດການຢູ່ຕາມສະຖານສາທາຣະນະຕ່າງໆ. ບັນດາພໍ່ແມ່ທີ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກໂຄງການນີ້ຈະເອົາລູກຂອງຕົນໄປຝາກຢູ່ສະຖານລ້ຽງເດັກໂດຍບໍ່ຕ້ອງເສັຽເງິນກໍໄດ້. ຣະບຽບການຢູ່ໃນແຕ່ລະຣັດກໍແຕກຕ່າງກັນ, ແລະຢູ່ໃນບາງແຫ່ງໂຄງການນີ້ກໍອາດບໍ່ມີ.

<u>ໂຄງການຊີຕາ</u>. ໂຄງການນີ້ໄດ້ຮັບເງິນທຶນຈາກຣັຖບານກາງແລະມີໜ້າທີ່ຝຶກງານແກ່ບັນດານັກຮຽນທີ່ມີຄວາມສົນໃຈຢ່າງແທ້ຈິງໃນການຊອກຫາເຮັດວຽກງານທີ່ຕ້ອງການຄວາມຊຳນານ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວ ໂຄງການນີ້ຈະຈ່າຍເງິນໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນບາງເລັກນ້ອຍໃນຂະນະທີ່ເຂົາເຈົ້າກຳລັງຮຽນວິຊາໃດວິຊານຶ່ງຢູ່ນັ້ນ. ໃນຍາມໂຮງຮຽນທົ່ວໄປຢຸດພັກໃນຣະດູຮ້ອນ, ບັນດານັກຮຽນທີ່ມີອາຍຸຣະຫວ່າງ14ຫາ21ປີຈະສມັກເຂົ້າຮຽນເອົາວິຊາຊີບຕ່າງໆໃນໂຄງການຝຶກງານ.

<u>ໜ່ວຍຝຶກງານ (JOB CORPS).</u> ໂຄງການນີ້ເປັນໂຮງຮຽນກິນນອນທີ່ຝຶກວິຊາຊີບໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນທີ່ມີອາຍຸຣະຫວ່າງ14ຫາ21ປີ.

ໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານທີ່ພັກອາສັຍ

ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນດ້ານນີ້ນັບວ່າເປັນສິ່ງຕ້ອງການຂອງຄົນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ. ຢູ່ໃນບາງແຫ່ງກໍ່ບໍ່ມີບ້ານເຮືອນພຽງພໍ; ໂດຍສະເພາະແມ່ນຈຳພວກທີ່ຄ່າເຊົ່າບໍ່ແພງ. ແຕ່ລະລັດກໍ່ມີກົດລະບຽບບໍ່ຄືກັນກ່ຽວກັບການໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານທີ່ພັກອາສັຍ. ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ທ່ານອາສັຍຢູ່ນັ້ນກໍ່ອາດມີໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອໃນດ້ານນີ້, ເຊັ່ນ:

<u>ການຊ່ວຍຄ່າເຊົ່າບ້ານ.</u> ຖ້າທ່ານໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອແບບນີ້ ກໍ່ສະແດງວ່າທ່ານຈະຕ້ອງຈ່າຍຄ່າເຊົ່າເປັນບາງສ່ວນ; ທີ່ເຫຼືອນັ້ນທາງຫ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອຈະຈ່າຍໃຫ້.

<u>ການກູ້ຢືມເພື່ອສ້າງຫຼືຊື້ເຮືອນ.</u> ການຊ່ວຍເຫຼືອແບບນີ້ກໍຂຶ້ນຢູ່ກັບລາຍໄດ້ຂອງທ່ານແລະຈຳນວນຄົນຢູ່ໃນຄອບຄົວ.

<u>ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຊື້ອເພີງ.</u> ເມື່ອທ່ານໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອກໍ ສະແດງວ່າທ່ານຈະໄດ້ຈ່າຍຄ່າເຊື້ອເພີງເປັນບາງສ່ວນ; ເຫຼືອນັ້ນທາງຫ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອຈະຈ່າຍໃຫ້.

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍ

ການຈ້າງທະນາຍຄວາມເພື່ອຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານກົດ-ໝາຍຢູ່ໃນສະຫະລັດນັ້ນແພງຫຼາຍ. ຄົນທີ່ບໍ່ມີລາຍໄດ້ສູງກໍ່ບໍ່ສາມາດທີ່ຈະຈ້າງທະນາຍຄວາມມາຊ່ວຍຕົນໄດ້. ເພື່ອຄວາມຍຸຕິທັມກ້ຳເກິ່ງ ລັຖບານແລະອົງການຕ່າງໆຈຶ່ງໄດ້ຈັດໃຫ້ມີໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍແກ່ປະຊາຊົນທີ່ມີລາຍໄດ້ຕ່ຳເໝືອນການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນໆ. ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍນີ້ກໍ່ມີ: ຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາໃນການຊື້ສິ່ງຂອງ, ການຫາບ້ານຢູ່, ການໃຊ້ສິດທິພົລເມືອງ, ບັນຫາຄອບຄົວ, ການວ່າຈ້າງ, ແລະການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນ.

ຢູ່ຕາມບາງແຫ່ງ ຕ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດໝາຍນີ້ເອີ້ນວ່າ ຈູດິເຄດ (JUDICAID). ເຊີນທ່ານເບິ່ງພາກແປດທີ່ວ່າດ້ວຍກົດໝາຍຢູ່ໃນສະຫະລັດ.

ວິທີການຕິດຕໍ່ຂໍຊາບລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອຕ່າງໆ

ທ່ານຈະຂໍນັດພົບກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ຂອງຫ້ອງການສັງຄົມສົງເຄາະຫຼືຫ້ອງການແວລແຟ໌ຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ທ່ານອາສັຍຢູ່ນັ້ນກໍໄດ້ ເພື່ອຂໍຊາບລາຍລະອຽດຕ່າງໆໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອທີ່ມີຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວ ຄຳຮ້ອງຂໍຄວາມຊ່ອຍເຫຼືອຕ່າງໆນັ້ນຈະຖືກນຳມາພິຈາຣະນາຢູ່ທີ່ຫ້ອງການດັ່ງກ່າວນີ້.

ສຳລັບຄຳຖາມໂດຍສະເພາະກ່ຽວກັບໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອນີ້ທ່ານກໍອາດຖາມໄດ້ຢູ່ຕາມສະຖານທີ່ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ໂຄງການ	ຖາມໄດ້ທີ່
ຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານການແພດ WIC	ຫ້ອງຄລີນິກກວດພະຍາດປະຈຳທ້ອງຖິ່ນ
ການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານອາຫານສຳລັບເດັກນັກຮຽນ	ໂຮງຮຽນຫລວງ
ຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານອາຫານສຳລັບຜູ້ເຖົ້າ	ສຳນັກງານຊ່ອຍເຫຼືອຜູ້ເຖົ້າປະຈຳຣັດ
ສອນພາສາອັງກິດເປັນພາສາທີສອງ	ໂຮງຮຽນອຸດົມສຶກສາປະຈຳທ້ອງຖິ່ນຫຼືຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນຫລວງທົ່ວໄປ.
ຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານການງານ	ຫ້ອງການຫາງານປະຈຳຣັດ
ຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານທີ່ພັກອາສັຍ	ຫ້ອງການຈັດຫາບ້ານເຮືອນປະຈຳທ້ອງຖິ່ນຫຼື ຫ້ອງການພັທນາເຄຫະສະຖານປະຈຳເຂດ

ທ່ານຈະຂໍຊາບລາຍລະອຽດນີ້ຈາກແຫຼ່ງອື່ນກໍໄດ້:

-ສຳນັກງານຂອງອົງການອາສາສມັກຫຼືສະປອນເຊີ່ຜູ້ຊຶ່ງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນການຕັ້ງຊີວິດໃໝ່ຂອງທ່ານ.

-<u>ຫ້ອງການແນະນຳແລະແຈ້ງລາຍລະອຽດປະຈຳຣັດ</u>. ແຕ່ລະຣັດມີຫ້ອງການນີ້ຕັ້ງຢູ່ຫຼາຍໆແຫ່ງຊຶ່ງມີໜ້າທີ່ແຈ້ງລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບໂຄງການຊ່ອຍເຫຼືອຕ່າງໆທີ່ມີຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ຢູ່ທີ່ນັ້ນຈະຊ່ອຍບອກຊີ້ແລະໃຫ້ເບີໂທຣະສັພຂອງສຳນັກງານຫຼືອົງການຊ່ອຍເຫຼືອ, ຕລອດທັງໂມງເຮັດການ, ແລະເອກະສານທີ່ອາດຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ທ່ານ.

134

* ສະຖານລ້ຽງເດັກ - ເປັນບ່ອນທີ່ເອົາເດັກຫຼືລູກຂອງທ່ານໄປຝາກເມື່ອເວລາທ່ານໄປເຮັດການຫຼືໄປຮຽນຫນັງສື.
* ໃຫ້ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການສືບຫາຍາດພີ່ນ້ອງຢູ່ໃນຕ່າງປະເທດ ຫຼື ກ່ຽວກັບຣະບຽບກົດຫມາຍທີ່ວ່າດ້ວຍຖານະຂອງທ່ານຢູ່ໃນສະຫະຣັດ.
* ການສອນພາສາອັງກິດເປັນພາສາທີສອງ
* ການແນະນຳກ່ຽວກັບວິທີບົວຣະບັດເຮືອນຊານ
* ການຊ່ອຍໃຫ້ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນໃຫມ່ໃນດ້ານວິຊາການຫຼືໃບປະກາສນິຍະບັດ
* ການຊ່ອຍເຫຼືອດ້ານກົດຫມາຍ
* ການແນະນຳແລະເປັນທີ່ປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການຕັ້ງຊີວິດໃຫມ່, ການແກ້ໄຂປັນຫາຄອບຄົວ, ປັນຫາດ້ານການງານ, ແລະປັນຫາສັງຄົມ.

- ການຝຶກວິຊາຊີບ
- ການແປເອກກະສານຕ່າງໆ
- ການແນະນຳກ່ຽວກັບການສອບເສັງເອົາໃບຂັບຂີ່ເປັນພາສາພື້ນເມືອງຂອງ ຊາວລີພົບ

ອົງການອາສາສມັກຕ່າງໆຫຼືໂວແລັກສ໌

ກຸ່ມເອກກະຊົນທີ່ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເປັນສ່ວນມາກແກ່ທ່ານກໍຄືສຳນັກງານທີ່ເປັນສະປອນເຊີ້ຂອງທ່ານ. ຣັຖບານສະຫະຣັດເປັນຜູ້ອອກເງິນທຶນໃນຂັ້ນຕົ້ນແລະໄດ້ເຊັນສັນຍາກັບ ໑໑ ອົງການຊຶ່ງມີທັງອົງການສາສນາຮ່ວມຢູ່ດ້ວຍນັ້ນວ່າທາງອົງການເຫຼົ່ານີ້ຈະຊ່ວຍບໍຣິການຊາວອົບພະຍົບ. ການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆນັ້ນກໍໄດ້ແກ່: ຊອກຫາສະປອນ-ເຊີ້ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວອົບພະຍົບ, ຈັດຫາອາຫານແລະທີ່ພັກອາສັຍພ້ອມທັງເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມໃຫ້ ເມື່ອອົບພະຍົບມາເຖິງ, ແລະຫຼັງຈາກນັ້ນ ລາງເທື່ອກໍຊ່ວຍຫາວຽກທຳການໃຫ້, ຊ່ວຍໃຫ້ໄດ້ຮຽນພາສາ, ແລະຊ່ວຍໃຫ້ໄດ້ຮັບການສັງຄົມສົງເຄາະອື່ນໆ.

ອົງການເຫຼົ່ານີ້ປະກອບດ້ວຍບັນດາບຸກຄົນທີ່ເປັນອາສາສມັກຕລອດທັງພວກທີ່ມີອາຊີບເປັນເຈົ້າໜ້າທີ່ດ້ານສັງຄົມສົງເຄາະໂດຍສະເພາະ. ອົງການອາສາສມັກທັງ ໑໑ ອົງການກໍຂຶ້ນກັບສູນກາງໃຫຍ່ແຫ່ງຊາດແລະຄະນະກັມມະການຮ່ວມຂອງບັນດາສຳນັກງານອາສາສມັກຕ່າງໆຂອງອະເມຣິກັນ ຫຼືເອີ້ນເປັນຊື່ຫຍໍ້ວ່າ ເອ.ຊີ.ວີ.ເອ (ACVA). ເອຊີວີເອ ມີໜ້າທີ່ເປັນຜູ້ຕິດຕໍ່ຣະຫວ່າງຣັຖບານສະຫະຣັດແລະບັນດາອົງການອາສາສມັກ (VOLAGS). ຫ້ອງການເອຊີວີ-ເອເປັນສູນກາງບັນທຶກ, ຄວບຄຸມແລະຕິດຕາມການເຄື່ອນຍ້າຍຂອງ

ອົບພະຍົບ ເລີ່ມແຕ່ຢູ່ສູນອົບພະຍົບ ພ້ອມທັງແຈ້ງລາຍລະອຽດຕ່າງໆແບບທັນກັບເຫດການກ່ຽວກັບຖານະຂອງຄອບຄົວຂອງຊາວອົບພະຍົບທີ່ຍັງຄ້າງຢູ່ໃນສູນ.

ສະມາຄົມລາວຫຼືອົງການຈັດຕັ້ງເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຊຶ່ງກັນແລະກັນ

ບັນດາຜູ້ນຳຊາວອິນໂດຈີນຫຼືຊາວລາວໂດຍສະເພາະຢູ່ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນຕ່າງໆກໍໄດ້ຈັດຕັ້ງກັນຂຶ້ນເປັນອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຊຶ່ງກັນແລະກັນເພື່ອບໍຣິການຊ່ວຍເຫຼືອພວກທີ່ມາຮອດໃໝ່. ການບໍຣິການຂອງພວກດັ່ງກ່າວແມ່ນເພື່ອໃຫ້ຄວາມອົບອຸ່ນທາງດ້ານຈິດໃຈ ແລະໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການຕັ້ງຊີວິດໃໝ່. ພວກດັ່ງກ່າວກໍອາດຈະແມ່ນບັນດາຜູ້ນຳທາງສາສນາ, ເຊັ່ນ ສາສນາພຸດ, ແລະນັກວິຊາການຫຼືບຸກຄົນທີ່ມີຄວາມສົນໃຈຢາກໃຫ້ມີການຈັດຕັ້ງກັນຂຶ້ນ. ສະມາຄົມແລະອົງການດັ່ງກ່າວຕ່າງໆກໍມີການດຳເນີນກິຈການຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ປະກອບພິທີທາງສາສນາແລະການທຳບຸນຕາມປະເພນີຕ່າງໆ ຕລອດທັງການສອນພາສາອັງກິດແລະການໃຫ້ຄຳແນະນຳຕ່າງໆ. ຈົ່ງສືບຖາມນຳທ່ານຜູ້ເປັນສະປອນເຊີ້ຂອງທ່ານເພື່ອຊາບລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບເຣື່ອງນີ້.

ຫໍສມຸດສາທາຣະນະ

ຫໍສມຸດສາທາຣະນະປະຈຳທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານຈະໃຫ້ລາຍລະອຽດເພີ້ມເຕີມໄດ້ກ່ຽວກັບທ້ອງຖິ່ນທີ່ທ່ານອາສັຍຢູ່ນັ້ນ. ຢູ່ຫໍສມຸດມີປຶ້ມເປັນຈຳນວນຫຼາຍຮ້ອຍຫຼາຍພັນຫົວກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ຕ່າງໆຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຕລອດທັງນິຕຍະສານ, ແຜ່ນສຽງ, ແລະບາງແຫ່ງກໍ່ມີຟິມຈີເນນຳດ້ວຍ. ຫໍສມຸດສ່ວນມາກມີສະຖານທີ່ແລະລາຍການພິເສດຕ່າງໆສຳລັບເດັກນ້ອຍ.

ເພື່ອຈະຢືມປຶ້ມຈາກຫໍສມຸດນັ້ນໄດ້ ທ່ານຈະຕ້ອງມີບັດຫໍສມຸດ. ເຈົ້າຂອງບັດຕ້ອງຮັບຜິດຊອບສຳລັບປຶ້ມຕ່າງໆ ແລະໂດຍສະເພາະແລ້ວພໍ່ແມ່ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບສຳລັບປຶ້ມທີ່ລູກຕົນຢືມມາ. ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ເອົາປຶ້ມທີ່ຢືມມານັ້ນໄປສົ່ງຄືນຕາມກຳນົດເວລາ ທ່ານກໍ່ຈະຖືກປັບໃໝເງິນຕາມທັມມະດາກໍ່ແມ່ນຫົວລະ 5 ຫຼື 10 ເຊັນຕ໌ ຕໍ່ມື້ທີ່ກາຍກຳນົດນັ້ນ.

ກົມຕຳຣວດ

ກົມຕຳຣວດປະຈຳທ້ອງຖິ່ນທີ່ທ່ານອາສັຍຢູ່ນັ້ນກໍມີຫຼາຍພແນກດ້ວຍກັນເພື່ອຮັບໃຊ້ທ່ານແລະຄອບຄົວຂອງທ່ານ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຣວດໃນເຄື່ອງແບບຈະຂີ່ຣົດຫຼືຍ່າງລາດຕະເວນຢູ່ໃນເຂດທ້ອງຖິ່ນເພື່ອປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ມີການກໍ່ອາຊະຍາກັມ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳ-ຣວດອື່ນໆກໍມີໜ້າທີ່ສືບສວນການກໍ່ອາຊະຍາກັມທີ່ຮ້າຍແຮງຕ່າງໆ. ຢູ່ຕາມທາງແຍກທີ່ມີການສັນຈອນໄປມາຢ່າງຄັບຄັ່ງກໍຈະມີເຈົ້າໜ້າທີ່ຄອຍຊ່ວຍເອົາເດັກນັກຮຽນຂ້າມຖນົນ. ນີ້ກໍຄືນຶ່ງໃນຈຳນວນການບໍຣິການປະຊາຊົນຂອງກົມຕຳຣວດ.

ສານຍຸຕິທັມ

ສານຍຸຕິທັມປະຈຳເຂດຫຼືປະຈຳຄາວນ໌ຕີ້ຂອງທ່ານນັ້ນ ຈະດຳເນີນຄະດີກົດໝາຍແພ່ງ, ຄະດີລ່ວງລະເມີດກົດຈະຣາຈອນ, ແລະຄະດີອາຊະຍາກັມ, ຕລອດທັງເກັບຄ່າປັບໄໝຈາກການລະເມີດກົດຈະຣາຈອນ. ປະຊາຊົນຈະໄປຂໍໜັງສືອະນຸຍາດແຕ່ງງານຢູ່ທີ່ໂຮງການສານດັ່ງກ່າວນີ້ກໍໄດ້.

ກອງດັບເພີງ

ກອງດັບເພີງປະຈຳທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານຈະຊ່ວຍມອດໄຟແລະຊ່ວຍເຫຼືອທ່ານໃນກໍຣະນີສຸກເສີນຕ່າງໆ. ເມື່ອເວລາອອກປະຕິບັດງານຣົດດັບເພີງແລະຣົດໂຮງໝໍຈະເປີດຫວໍສຽງດັງສນັ່ນເພື່ອເຕືອນຣົດຄັນອື່ນແລະຄົນເດີນຖນົນຫລີກທາງໃຫ້.

ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບການສົງຄົມສົງເຄາະ

* ຫ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອບາງແຫ່ງກໍອາດບໍ່ມີນາຍພາສາ ຫາກທ່ານປາກພາສາອັງກິດບໍ່ໄດ້ດີ ທ່ານກໍຄວນໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າຈະມີຄົນຊ່ວຍແປໃຫ້ທ່ານໄດ້.
* ບາງໂຄງການອາດມີຄົນເປັນຈຳນວນຫຼາຍໄປຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ດັ່ງນັ້ນທ່ານອາດຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ລໍຖ້າຈົນເຖິງຜຽນຂອງທ່ານ.
* ການພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຂອງທ່ານບາງຄັ້ງກໍອາດຈະກິນເວລານານເຖິງສາມເດືອນຫຼືຫຼາຍກວ່ານັ້ນກໍເປັນໄດ້.
* ແຕ່ລະລັດຢູ່ໃນອະເມຣິກາກໍມີໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຊຶ່ງຕາມທັມມະດາແລ້ວກໍແມ່ນລັດຖະບານທ້ອງຖິ່ນເປັນຜູ້ບໍຣິຫານ. ແລະມີຫນ້ອຍເທື່ອທີ່ວິທີການປະຕິບັດງານຢູ່ໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນນັ້ນຈະຄ້າຍຄືກັນ.
* ທຸກຄົນທີ່ເສັຽພາສີໃຫ້ລັດຖະບານຕ່າງກໍຮູ້ວ່າເງິນຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້ຖືກນຳໄປໃຊ້ສຳລັບການສັງຄົມສົງເຄາະ. ການຊ່ວຍເຫຼືອນີ້ຈະຖືວ່າເປັນປໂຍດກໍຕໍ່ເມື່ອມັນໄດ້ຊ່ວຍປັບປຸງໃຫ້ຄົນທີ່ຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນມີຊີວິດການເປັນຢູ່ດີຂຶ້ນໄດ້. ມີບາງຄົນກໍຄິດວ່າພວກທີ່ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນ ບາງຄົນກໍບໍ່ຢູ່ໃນຖານະລຳບາກທີ່ຈະຕ້ອງຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນ.
* ມີຄົນເປັນຈຳນວນຫຼາຍທີ່ເຄີຍຂໍຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ແຕ່ຕໍ່ມາກໍຢຸດຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອນັ້ນ ຍ້ອນວ່າສາມາດກຸ້ມຕົວເອງໄດ້ແລ້ວ. ທັງນີ້ກໍເນື່ອງຈາກວ່າຊາວອະເມຣິກັນນັບຖືຄຸນຄ່າຂອງການເປັນຕົວຂອງຕົວເອງ. ບາງຄັ້ງເຂົາເຈົ້າກໍມັກຕຳນິຕິຕຽນພວກທີ່ອາສັຍການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກລັດຖະບານໄປນານເກີນກວ່າທີ່ຈຳເປັນ.

ບັນຊີກວດທົບທວນ

ເມື່ອມາເຖິງສະຫະຣັດອະເມຣິກາແລ້ວທ່ານຈະຕ້ອງ:

- [ ] ຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍບັດສວັດດີການສັງຄົມ.

ຫຼືທ່ານອາດຈະຕ້ອງ:

- [ ] ຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການແພດແລະການປະຊາສົງເຄາະ.

ອົງການອາສາສມັກຕ່າງໆ

The American Council of Voluntary Agencies for Foreign Service, Inc.
200 Park Ave., South
New York, NY 10003
(212) 777-8210

American Council for Nationalities Service (ACNS)
20 West 40th St.
New York NY 10018
(212) 398-9142

American Fund for Czechoslovak Refugees, Inc. (AFCR)
1790 Broadway—Room 513
New York NY 10019
(212) 265-1919

Buddhist Council for Refugee Rescue and Resettlement (BCRRR)
City of Ten Thousand Buddhas
Talmadge CA 95481
(707) 462-0930

Church World Service (CWS)
475 Riverside Drive, Room 666
New York NY 10027
(212) 870-2164
(in Los Angeles)
5250 Santa Monica Blvd.
Suite 311
Los Angeles CA 90029
(213) 666-2708

Hebrew Immigrant Aid Society Inc. (HIAS)
200 Park Ave., South
New York NY 10003
(212) 674-6800

International Rescue Committee (IRC)
386 Park Ave. South
New York, NY 10016
(212) 679-0010

Lutheran Immigration and Refugee Service (LIRS)
360 Park Ave., South
New York NY 10010
(212) 532-6350
(800) 223-7656

National Council of YMCAs
291 Broadway
New York NY 10007
(212) 374-2284

Tolstoy Foundation, Inc.
250 West 57th St.
New York NY 10019
(212) 247-2922

United States Catholic Conference (USCC)
1312 Massachusetts Ave. NW
Washington, DC 20005
(202) 659-6625

World Relief Refugee Services (WRRS)
PO Box WRC
Nyack NY 10960
(914) 353-1444

ນອກຈາກນັ້ນອີກ, ສຳນັກງານຂອງສອງລັດກໍໄດ້ເຮັດສັນຍາກັບລັດຖບານສະຫະລັດ ວ່າຈະເປັນຜູ້ຊ່ອຍຈັດຕາສະປ່ອນເຊີ້ໃຫ້ແກ່ຊາວອົບພຍົບ.

Idaho State Voluntary Agency
Adult Learning Center
Boise State University
Boise ID 83725
(208) 385-3681

Iowa Refugee Service Center
150 Des Moines St.
Des Moines IA 50316
(515) 281-4334

ເບີໂທລະສັບທີ່ເປັນປໂຍດຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ

ສະມາຄົມລາວຫຼືອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຊຶ່ງກັນແລະກັນ	
ອົງການອາສາສມັກປະຈໍາທ້ອງຖິ່ນ	
ສະປອນເຊີ່ຂອງທ່ານ	
ຫ້ອງການສັງຄົມສົງເຄາະ	
ໂຮງຮຽນ	
ຫ້ອງກວດພະຍາດ	
ຫ້ອງການຫາງານປະຈໍາຣັດ	
ຫ້ອງການໃຫ້ຄໍາແນະນໍາແລະບອກລາຍລະອຽດຕ່າງໆ	
ຫໍສມຸດສາທາຣະນະ	
ກົມຕໍາຣວດ	
ກອງດັບເພີງ	
ຫ້ອງການ ໄອ.ອາຣ໌.ຊີ. ຂອງພວກເຮົາ	800-424-3701
ຫ້ອງການຕັ້ງຖິ່ນຖານໃຫມ່ແກ່ຊາວອົພຍົບ	800-424-0212

ການຮັກສາສຸຂພາບ

ແລະ

ການພະຍາບານຕົວ

ໃນພາກນີ້

ການປິ່ນປົວໃນກໍຣະນີສຸກເສີນ.................... ໑໕໗

ທີ່ຫ້ອງສຸກເສີນ........................ ໑໕໘

ເມື່ອທ່ານຮູ້ສຶກບໍ່ສະບາຍທ່ານຄວນເຮັດແນວໃດ...... ໑໕໙

ການກວດສຸຂພາບຮ່າງກາຍ.................. ໑໖໐

ຄຳຖາມ ແລະ ແບບຟອມຕ່າງໆ.............. ໑໖໑

ຢາປົວພະຍາດຕ່າງໆ....................... ໑໖໒

ໂຮງພະຍາບານ........................... ໑໖໓

ການສັກ ຫຼື ກິນຢາກັນພະຍາດ.................. ໑໖໔

ການບົວຣະບັດຮັກສາແຂ້ວ.................... ໑໖໗

ການຈ່າຍຄ່າໝໍ ແລະ ຄ່າປົວແຂ້ວ.............. ໑໖໘

ການປ້ອງກັນຄວາມເຈັບເປັນ.................. ໑໖໘

ວັທນະທັມຂອງຊາວອະເມຣິກັນກ່ຽວກັບອະນາມັຍ..... ໑໖໙

ເຣື່ອງ ທອງດີ ບໍ່ສະບາຍ

ມື້ນຶ່ງທອງດີຮູ້ສຶກບໍ່ສະບາຍ. ລາວເຈັບຫົວ, ເຈັບຄໍ, ແລະຕົວຮ້ອນ. ເພື່ອນລາວຄົນນຶ່ງຊຶ່ງຮູ້ພາສາອັງກິດດີສົມຄວນ, ຊື່ທ້າວເມດຕາ, ຈຶ່ງໄດ້ໂທຣະສັບໄປນັດໝໍຂອງລາວໃຫ້ທອງດີ. ມື້ຕໍ່ມາ ເມດຕາກໍໄດ້ພາທອງດີໄປຫ້ອງການຂອງທ່ານໝໍທອມສັນຕາມເວລານັດໝາຍ. ພາຍຫລັງທີ່ໄດ້ກວດຮ່າງກາຍຂອງທອງດີແລ້ວ ທ່ານໝໍທອມສັນບອກວ່າທອງດີເປັນຕຸ່ມຢູ່ໃນຮູຄໍແລະໄດ້ຂຽນໃບສັ່ງຊື້ຢາແກ້ພະຍາດດັ່ງກ່າວໃຫ້ທອງດີກິນເປັນກຳນົດເວລາສິບມື້. ທ່ານໝໍບອກໃຫ້ທອງດີພັກຜ່ອນແລະດື່ມນ້ຳຫຼືນ້ຳໝາກໄມ້ຫລາຍໆ.

ໃນຂນະທີ່ທັງສອງກັບເມືອບ້ານ, ທອງດີກໍເລີຍເວົ້າຂຶ້ນວ່າ: "ດັອກເຕີ໌ທອມສັນ ປົວບໍ່ດີປານໃດ."

ເມດຕາຖາມດ້ວຍຄວາມແປກໃຈວ່າ: "ຮ້ວາຍ, ເປັນຫຍັງໂຕຈຶ່ງເວົ້າຈັ່ງຊັ້ນ, ສຮວ?"

ທອງດີຕອບວ່າ: "ໂປ່ວ, ເຮົາບໍ່ສະບາຍປານນີ້ລາວກໍຍັງບໍ່ສັກຢາຫຍັງໃຫ້!"

ເມດຕາຈຶ່ງເວົ້າໃຫ້ທອງດີຟັງວ່າ: "ຢູ່ອະເມຣິກາມັນກໍຕ່າງເປັນຈັ່ງຊີ້ແລ້ວ, ສຮວເຮີຍ. ກ່ອນອື່ນທ່ານຫມໍຈະຕ້ອງໄດ້ກວດຮ່າງກາຍແລະຈັກຖາມກ່ຽວກັບອາການເຈັບເປັນຂອງໂຕ; ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນເວລາທີ່ໂຕມາຮອດໃຫມ່ໆນີ້. ຫຼັງຈາກນັ້ນຫມໍຈຶ່ງຮູ້ວ່າຈະສັກຢາຫຼືຈະໃຫ້ກິນຢາ, ແລະຢາກິນນັ້ນຈະແມ່ນຊະນິດເປັນເມັດຫຼືເປັນນ້ຳ; ບໍ່ແມ່ນວ່າຈະຕ້ອງສັກຢາສເມີໄປໃດສຮວ. ສຳລັບຢາທີ່ຫມໍສັ່ງໃຫ້ໂຕນີ້ ໂຕກໍຕ້ອງກິນໃຫ້ຈົບກຳນົດຕາມປະຣິມານແລະເວລາທີ່ທ່ານຫມໍບອກໂຕນັ້ນ, ເຖິງແມ່ນວ່າອາການຂອງໂຕຈະໄດ້ຂຶ້ນກໍຕາມ."

ທອງດີຖາມຂຶ້ນວ່າ: "ຄັນບາດກິນຢາແລ້ວມັນຍັງບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນເດ, ຈະໃຫ້ເຮົາເຮັດຢ່າງໃດ?"

ເມດຕາຕອບວ່າ: "ຖ້າເປັນດັ່ງນັ້ນ ເຮົາກໍຕ້ອງໂທຣະສັບບອກໃຫ້ທ່ານຫມໍຮູ້ທັນທີ."

ທອງດີ: "ເອີ, ຄັນຊັ້ນເຮົາກໍຈະເຮັດຕາມຫມໍສັ່ງທຸກຢ່າງ. ເຮົາຂອບໃຈໂຕຫລາຍໆທີ່ໄດ້ອະທິບາຍເຣື່ອງນີ້ໃຫ້ເຮົາເຂົ້າໃຈ."

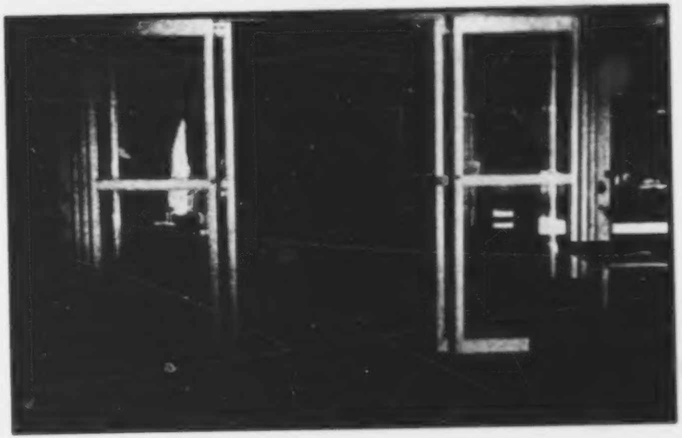

ທ່ານຈະຕ້ອງຂໍຮ້ອງໃຫ້ສະປອນເຊີ້ຫຼືເພື່ອນທີ່ຮູ້ພາສາອັງກິດດີຊ່ວຍເຫຼືອທ່ານໃນການເອີ້ນຣົດໂຮງໝໍ ແລະຕິດຕາມໄປຊ່ວຍຊີ້ແຈງອາການເຈັບເປັນໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ຢູ່ໃນໂຮງພະຍາບານ. ຫາກທ່ານອາສັຍຄົນອື່ນບໍ່ໄດ້ແລະຕ້ອງຊ່ວຍເຫຼືອຕົນເອງໃນພາວະສຸກເສີນ ທ່ານກໍ່ຈະເອີ້ນຣົດໂຮງໝໍໄດ້ໂດຍປະຕິບັດດັ່ງນີ້: ວິທີສະດວກທີ່ສຸດກໍ່ຄືການໃຊ້ໂທຣະສັບ: (1) ຍົກຫູໂທຣະສັບຂຶ້ນ ແລ້ວໝຸນເລກສູນ "0". ຖ້າຫາກທ່ານປາກພາສາອັງກິດໄດ້ດີ ເມື່ອມີຄົນຕອບມາກໍ່ຈົ່ງຊີ້ແຈງລາຍລະອຽດໄປຕາມສະຖານະການ. ແຕ່ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ຮູ້ພາສາອັງກິດກໍ່ຈົ່ງປະຕິບັດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: (2) ຫລັງຈາກໝູນເລກ "0" ແລ້ວກໍ່ຈະມີຄົນຕອບມາ. ເວລານັ້ນກໍ່ໃຫ້ທ່ານເວົ້າວ່າ "ອີເມີ່ຣ໌ເຈັນຊີ" "ແອມບິວລັນຊ໌", ແລ້ວກໍ່ບອກທີ່ຢູ່ຂອງທ່ານ ໂດຍບອກນຳເບີຕຶກ ແລະນຳເບີອະພາດເມັນທ໌ຫຼືນຳເບີເຮືອນ, ແລ້ວບອກຊື່ຖນົນແລະຊື່

ເມືອງທີ່ທ່ານຢູ່ນັ້ນ. (3) ຫລັງຈາກເວົ້າສຸດແລ້ວກໍ່ຢ່າຟ້າວວາງຫູໂທຣະສັບ. ຖ້າຫາກຄົນຕອບໂທຣະສັບຍັງເວົ້າອີກແລະທ່ານບໍ່ເຂົ້າໃຈ ກໍ່ໃຫ້ເລີ່ມເວົ້າມາແຕ່"ອີເມີຣ໌ເຈັນຊີ"ໃຫມ່ອີກ ແລ້ວບອກທີ່ຢູ່ຂອງທ່ານ. ພະນັກງານໂທຣະສັບຈະພຍາຍາມຊ່ອຍເຫລືອທ່ານ.

ທີ່ຫ້ອງສຸກເສີນ

ເມື່ອໄປເຖິງຫ້ອງສຸກເສີນຫລືຫ້ອງ"ອີເມີຣ໌ເຈັ້ນຊີ"ແລ້ວ ທ່ານກໍ່ຕ້ອງໄປຈົດຊື່ແລະບອກລາຍລະອຽດຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ນາງພະຍາບານ, ເປັນຕົ້ນ: ຊື່, ທີ່ຢູ່, ບ່ອນເຮັດການ, ແລະບໍຣິສັດປະກັນສຸຂພາບ (ຢ່າລືມເອົາບັດປະກັນສຸຂພາບຫລືບັດເມດິກເອດຂອງທ່ານໄປດ້ວຍ). ພໍ່ແມ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເຊັນຫນັງສືອະນຸຍາດໃຫ້ຫມໍປົວເດັກຫລືລູກຂອງຕົນ. ກົດຫມາຍບົ່ງໄວ້ວ່າຫາກຊີວິດຂອງລູກຢູ່ໃນຂັ້ນອັນຕະຣາຍ ພໍ່ແມ່ຈໍາເປັນຕ້ອງເຊັນໃບອະນຸຍາດໃຫ້ນາຍແພດຮັກສາເດັກຕາມສະຖານະການທີ່ເຫັນວ່າຈໍາເປັນ, ເຊັ່ນ: ການຜ່າຕັດ ຫລືການປ່ຽນເລືອດ, ເປັນຕົ້ນ. ຫລັງຈາກການຈົດຊື່ແລ້ວ ທ່ານກໍ່ຈະຖືກນໍາຕົວເຂົ້າໄປໃນຫ້ອງພະຍາບານເພື່ອການປິ່ນປົວ; ຕໍ່ໄປຫມໍກໍ່ອາດບອກໃຫ້ທ່ານກັບບ້ານຫລືອາດໃຫ້ນອນຮັກສາຕົວຢູ່ໃນໂຮງຫມໍ, ແລ້ວແຕ່ອາການຂອງທ່ານ...ຫມາຍເຫດ: ຖ້າຫາກທ່ານມີບັນຫາໃນການເຂົ້າຮັກສາໃດຢູ່ໃນຫ້ອງສຸກເສີນກໍ່ຈົ່ງຣີບຕິດຕໍ່ກັບສະປອນເຊີຣ໌ຫລືອົງການອາສາສມັກຂອງທ່ານນັ້ນໂດຍທັນທີ.

ເມື່ອທ່ານຈະໄປຫາໝໍເອກກະຊົນ ທ່ານກໍ່ຕ້ອງໄດ້ນັດເວລາ ແລະນັດໄວ້ເສັຽກ່ອນ. ຖ້າຫາກອາການຂອງທ່ານບໍ່ຮ້າຍແຮງ ນາງພະຍາບານທີ່ກຳກັບນຳການນັດໝາຍກໍ່ຈະເບິ່ງວ່າມື້ໃດທ່ານຈະໄປຫາໝໍໄດ້. ກຳນົດເວລາທີ່ນັດໝາຍນັ້ນ ບາງຄັ້ງກໍ່ແມ່ນພາຍໃນສອງຫຼືສາມມື້, ຫຼືນານກວ່ານັ້ນກໍ່ເປັນໄດ້. ເມື່ອເຖິງວັນນັດກັບທ່ານໝໍແລ້ວກໍ່ຈົ່ງໄປຕາມເວລານັດໝາຍ. ຖ້າຫາກທ່ານຈະໄປຕາມເວລາດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ກໍ່ຈົ່ງໂທຣະສັບໄປບອກຫ້ອງການທ່ານໝໍທີ່ໄດ້ນັດກັນໄວ້ນັ້ນ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ທ່ານອາດຈະຕ້ອງໄດ້ເສັຽຄ່າປ່ວຍການໃຫ້ໝໍກໍ່ເປັນໄດ້.

ເມື່ອທ່ານຈະໄປຄລີນິກ ບາງທີທ່ານກໍ່ອາດຕ້ອງໄດ້ນັດເວລາ. ຄລີນິກບາງແຫ່ງກໍ່ໄດ້ຮັບເງິນທຶນຈາກຣັຖບານ; ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວຄ່າກວດພະຍາດຢູ່ຕາມຄລີນິກດັ່ງກ່າວນີ້ຈະຖືກກວ່າຢູ່ຫ້ອງກວດພະຍາດສ່ວນຕົວຂອງທ່ານໝໍ. ຄລີນິກບາງແຫ່ງກໍ່ອາດເປັນສ່ວນນຶ່ງຂອງມະຫາວິທຍາໄລທີ່ມີການສອນວິຊາແພດສາດ ຫຼືບໍ່ດັ່ງນັ້ນກໍ່ອາດໄດ້ຮັບເງິນທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຣັຖບານທ້ອງຖິ່ນ.

ຈົ່ງຂໍໃຫ້ສະປອນເຊີ໌ຫຼືເພື່ອນຂອງທ່ານພາໄປຫາໝໍ
ບ່ອນກວດແລະຮັກສາໂຕທີ່ດີແລະບໍ່ແພງ.

ການກວດສຸຂພາບຮ່າງກາຍ

ເພື່ອໃຫ້ທ່ານຫມໍໄດ້ຮູ້ຄວາມເຈັບເປັນຂອງທ່ານ, ທ່ານກໍອາດຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ຫມໍກວດຮ່າງກາຍຂອງທ່ານ. ການກວດຮ່າງກາຍບາງຢ່າງອາດເປັນສິ່ງທີ່ທ່ານຍັງບໍ່ເຄີຍໄດ້ຮູ້ຈັກ, ເຊັ່ນ:

- ຄວາມກົດດັນຂອງເລືອດ: ໃຊ້ເຄື່ອງວັດແທກອາການເຕັ້ນຂອງຫົວໃຈ ໂດຍຮໍາຖົງອາກາດໃສແຂນ.
- ກວດເລືອດ: ໂດຍການໃຊ້ເຂັມດູດເອົາເລືອດໄປກວດເພື່ອໃຫ້ຮູ້ອາການເຈັບເປັນຕາງໆ (ຮາງກາຍຂອງເຮົາຈະຜລິດເລືອດອອກທົດແທນເລືອດທີ່ເສັຽໄປນັ້ນໂດຍທັນທີ).
- ກວດຊ່ອງຄອດ: ແມ່ນການກວດຜູ້ຍິງເພື່ອໃຫ້ຮູ້ປັນຫາທີ່ອາດມີຢູ່ແລະທີ່ອາດມີຜົນຮ້າຍຕໍ່ການຖືພາແລະການອອກລູກ.
- ກວດອຸນຫະພູມຂອງຮາງກາຍ: ໂດຍການອົມຢາຫຼອດເພື່ອໃຫ້ຮູ້ວ່າອຸນຫະພູມຫຼືຄວາມອຸ່ນຂອງຮາງກາຍເປັນປົກກະຕິຫຼືບໍ່.

ກວດຮູຄໍ: ໂດຍການໃຊ້ໄມ້ອີມລົມ (ໄມ້ແປງນ້ອຍໆ) ເພື່ອກວດເບິ່ງປາກແລະຮູຄໍ.

ຄຳຖາມແລະແບບຟອຣ໌ມຕ່າງໆ

ເມື່ອທ່ານໄປຫາຫມໍຫຼືໄປຄລີນິກເປັນເທື່ອທຳອິດ ທ່ານຈະຕ້ອງໄດ້ກອກຟອຣ໌ມແລະຕອບຄຳຖາມຫລາຍແນວ. ຄຳຖາມແລະລາຍລະອຽດບາງຢ່າງອາດເປັນຄວາມລັບພາຍໃນຕົວຂອງທ່ານ. ແຕ່ຖ້າຫາກທ່ານຕອບຄຳຖາມທຸກຂໍ້ດ້ວຍຄວາມຈິງແລ້ວກໍຈະເຮັດໃຫ້ການຮັກສາພະຍາບານທ່ານນັ້ນໄດ້ຜົນດີຍິ່ງຂຶ້ນ.

ຖ້າຫາກທ່ານກອກຟອຣ໌ມບໍ່ເປັນ ຫຼືມີປັນຫາຫຍຸ້ງຍາກໃນການກອກຟອຣ໌ມກໍຈົ່ງຂໍໃຫ້ເພື່ອນຫຼືສະປອນເຊີຂອງທ່ານຊ່ວຍກອກໃຫ້.

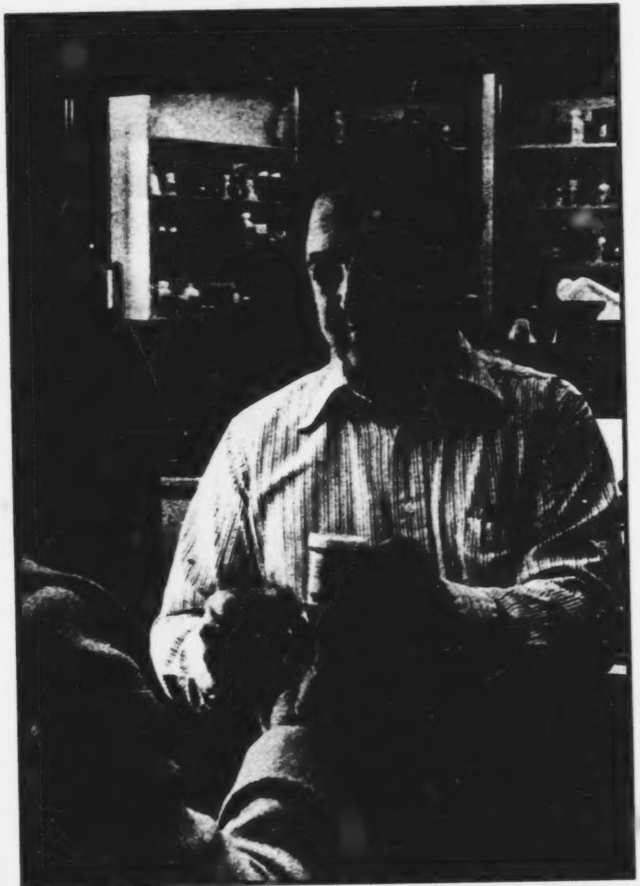

ຢາປົວພະຍາດຕ່າງໆ

ຫລັງຈາກນາຍແພດໄດ້ກວດຮ່າງກາຍຂອງທ່ານແລ້ວ, ເພິ່ນກໍຈະອອກໃບສັ່ງຊື້ຢາໃຫ້ທ່ານ. ເມື່ອທ່ານໄດ້ໃບສັ່ງຊື້ຢານັ້ນແລ້ວກໍຈົ່ງຖືໄປຮ້ານຂາຍຢາຊຶ່ງເອີ້ນເປັນພາສາອັງກິດວ່າ **"Drug Store"** ຫຼື **"Pharmacy"**. ເມື່ອທ່ານເອົາໜັງສືນັ້ນໃຫ້ຄົນຂາຍຢາແລ້ວ ເພຊສາດແພດຫຼືແພດປຸງຢາກໍຈະຈັດຫຼືຜະສົມຢາຂາຍໃຫ້ທ່ານຕາມໃບສັ່ງທີ່ທ່ານໝໍອອກໃຫ້ແກ່ທ່ານນັ້ນ. ຖ້າຫາກມີກຳນົດເວລາວ່າທ່ານຕ້ອງກິນຫຼືໃຊ້ຢານັ້ນໄປນານເທົ່າໃດ ກໍຈົ່ງປະຕິບັດໄປຈົນຄົບມື້ກຳນົດທີ່ບອກໄວ້ນັ້ນ.

ທ່ານຈະຊື້ຢາປົວພະຍາດທີ່ວາງຂາຍຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າຫຼືຮ້ານຂາຍຢານັ້ນໄດ້ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີໃບສັ່ງຊື້ຢາຈາກນາຍແພດ. ແຕ່ກ່ອນທີ່ທ່ານຈະຊື້ມັນ ກໍຈົ່ງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່ານຮູ້ວ່າທ່ານຕ້ອງການຢາຊະນິດໃດ. ເມື່ອອາການເຈັບເປັນຂອງທ່ານບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນພາຍຫລັງທີ່ໃຊ້ຢານັ້ນແລ້ວ ກໍຈົ່ງນັດເວລາໄປຫາຫມໍໂດຍທັນທີ. ການໄປຊື້ຢາຢ່າງອື່ນມາໃຊ້ໂດຍລຳພັງຕົນເອງໄປເລື້ອຍໆຢ່າງບໍ່ຮູ້ຄຸນປໂຍດຂອງຢານັ້ນອາດເປັນການສິ້ນເປືອງແລະສ່ຽງຕໍ່ອັນຕະຣາຍ.

ການກິນຫຼືໃຊ້ຢາປົວພະຍາດຢ່າງເກີນກຳນົດອາດເປັນອັນຕະຣາຍຕໍ່ສຸຂພາບໄດ້. ເມື່ອເວລາທ່ານໄປຫາຫມໍ ກໍຈົ່ງບອກໃຫ້ຫມໍຮູ້ນຳເຫມືອນກັນວ່າທ່ານກຳລັງກິນຫຼືໃຊ້ຢາຊະນິດໃດ. ສຳລັບພະຍາດແຕ່ລະຢ່າງ, ເມື່ອທ່ານຫມໍອອກຢາຊະນິດນຶ່ງໃຫ້ທ່ານແລ້ວ ກໍຢ່າກິນຫຼືໃຊ້ຢາຢ່າງອື່ນປົນກັນໂດຍບໍ່ໄດ້ຖາມຫມໍເສັຽກ່ອນ. ເພື່ອຄວາມປອດພັຍ ຈົ່ງຈຳໄວ້ສເມີວ່າຢາຕ່າງໆນັ້ນຈະຕ້ອງເກັບໄວ້ບ່ອນທີ່ເດັກນ້ອຍຢິບເຖິງ.

ໂຮງພະຍາບານ

ຫາກທ່ານຫມໍເຫັນວ່າທ່ານບໍ່ສະບາຍຫຼາຍຫຼືມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງກວດພະຍາດຢ່າງລະອຽດ, ເພິ່ນກໍອາດສັ່ງໃຫ້ທ່ານໄປນອນຢູ່ໂຮງຫມໍ. ຢູ່ໃນໂຮງພະຍາບານກໍມີອຸປກອນເຄື່ອງໃຊ້ອັນທັນສມັຍຫລາຍຢ່າງຫລາຍແນວ. ຫາກມີສິ່ງໃດທີ່ທ່ານບໍ່ເຂົ້າໃຈຫຼືບໍ່ຮູ້ ທ່ານຈະຖາມນາຍແພດຫຼືພະນັກງານປະຈຳໂຮງຫມໍນັ້ນກໍໄດ້. ຊາວອະເມຣິກັນຖືວ່າການສົມຍອມໃຫ້ຫມໍຮັກສາເຂົ້າເຈົ້າໂດຍຮູ້ເຫດການນັ້ນ

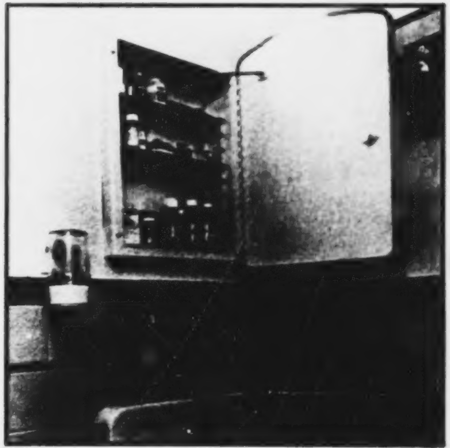

ເປັນສິ່ງສຳຄັນ. ເຂົາເຈົ້າຖືວ່າມັນເປັນສິດທິຂອງເຂົາເຈົ້າທີ່ຈະຕ້ອງຮູ້ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນແກ່ເຂົາເຈົ້າ. ແລະເມື່ອນາຍແພດອະທິບາຍທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງສູ່ຟັງແລ້ວ ເຂົາເຈົ້າກໍອາດລົມຍອມຫຼືປະຕິເສດການປິ່ນປົວຢ່າງໃດຢ່າງນຶ່ງກໍໄດ້.

ກິດຣະບຽບຕ່າງໆພາຍໃນໂຮງພະຍາບານ

ເມື່ອທ່ານເຂົ້ານອນຮັກສາຕົວຢູ່ໃນໂຮງພະຍາບານກໍມີກິດຣະບຽບຫຼາຍຢ່າງທີ່ທ່ານຕ້ອງຮູ້:

- ຢູ່ຕາມໂຮງພະຍາບານສ່ວນມາກຈະມີການບົ່ງເວລາໄວ້ໂດຍສະເພາະເພື່ອໃຫ້ຄົນໄປຢ້ຽມຢາມຄົນເຈັບ. ຖ້າຫາກຄົນເຈັບມີອາການໜັກ, ເວລາແລະຄົນທີ່ເຂົ້າຢ້ຽມຢາມໄດ້ກໍອາດຈຳກັດລົງ.
- ຄວາມສງົບງຽບຢູ່ໃນໂຮງພະຍາບານສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງ. ທຸກຄົນຈະຕ້ອງພະຍາຍາມບໍ່ເຮັດສຽງດັງ, ຄື: ບໍ່ເປີດເພງຫຼືໂທຣະທັດດັງເກີນໄປ; ບໍ່ເວົ້າລົມກັນດ້ວຍສຽງດັງ, ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.
- ຫ້າມດູດຢາຢູ່ໃນຫ້ອງຄົນເຈັບ.

- ໃນຂນະທີ່ທ່ານນອນຮັກສາຕົວຢູ່ໂຮງພະຍາບານນັ້ນ, ທ່ານຫມໍກໍອາດສັ່ງອາຫານພິເສດໃຫ້ທ່ານໂດຍສະເພາະ. ດັ່ງນັ້ນຈົ່ງພຍາຍາມປະຕິບັດຕາມຄຳແນະນຳຂອງເພິ່ນ. ແຕ່ຖ້າຫາກອາຫານນັ້ນຜິດແປກຈາກທີ່ທ່ານເຄີຍກິນແລະກິນບໍ່ໄດ້ກໍ່ຈົ່ງຂໍໃຫ້ເພິ່ນປ່ຽນອາຫານຊະນິດໃຫມ່ໃຫ້. ຢ່າເອົາອາຫານຈາກຂ້າງນອກເຂົ້າໄປກິນໃນໂຮງຫມໍໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກທ່ານຫມໍເສັຽກ່ອນ.

- ຢູ່ໃນຫ້ອງຄົນເຈັບ ອາດມີການຫ້າມໄຕ້ທູບທຽນຫຼືກະທຳການບູຊາຕ່າງໆ. ຈົ່ງຖາມເບິ່ງວ່າທ່ານຈະກະທຳສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຫຼືບໍ່.
- ໂດຍມາກແລ້ວ ຢູ່ຂ້າງຕຽງຂອງຄົນເຈັບກໍມີໂທຣະສັບໄວ້ໃຫ້ໃຊ້. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນກໍຈະມີໂທຣະສັບສາທາຣະນະຢູ່ໃກ້ໆນັ້ນ. ຖ້າຫາກທ່ານຕ້ອງໂທຣະສັບທາງໄກ ທ່ານຈະຂໍໃຫ້ໂອເປຣາເຕີຣ໌ໄລ່ຄ່າໂທຣະສັບນັ້ນໃສ່ກັບບິລໂທຣະສັບທີ່ບ້ານຂອງທ່ານກໍໄດ້.

ການຊັກຖາມຕ່າງໆຢູ່ໃນໂຮງພະຍາບານ

ໃນຂນະທີ່ທ່ານນອນຮັກສາຕົວຢູ່ໂຮງຫມໍ ກໍອາດມີຫຼາຍຄົນມາຊັກຖາມທ່ານກ່ຽວກັບເຣື່ອງຕ່າງໆ, ເຊັ່ນ: ບັນດານາຍແພດ, ນາງພະຍາບານ, ແລະຄົນກຳກັບອາຫານ, ເປັນຕົ້ນ. ການຊັກຖາມນີ້ອາດຈະກ່ຽວກັບຄວາມເປັນມາດ້ານສຸຂພາບຂອງທ່ານເອງຫຼືສະມາຊິກໃນຄອບຄົວຂອງທ່ານ, ກ່ຽວກັບພະຍາດຫຼືກິຣິຍາອາການຕ່າງໆທີ່ເກີດຈາກສິ່ງເປັນພິດຕໍ່ຮ່າງກາຍ, ຕລອດທັງຢາປົວພະຍາດຊະນິດຕ່າງໆທີ່ທ່ານກຳລັງໃຊ້ຢູ່ຫຼືທີ່ເຄີຍໃຊ້ມາກ່ອນ, ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ. ເມື່ອຖືກຊັກຖາມ ທ່ານກໍຄວນໃຫ້ຄວາມຮ່ວມໄມ້ຮ່ວມມືແລະຕອບຄຳຖາມເຫຼົ່ານັ້ນຢ່າງຖືກຕ້ອງແລະກົງກັບຄວາມເປັນຈິງ. ການໃຫ້ລາຍລະອຽດຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງນີ້ອາດຈະຊ່ອຍໃຫ້ການຮັກສາປິ່ນປົວທ່ານນັ້ນດີໄວຂຶ້ນໄດ້. ໃນທຳນອງດຽວກັນ ຫາກມີສິ່ງໃດທີ່ທ່ານປະສົງຈະຊັກຖາມກໍຈົ່ງຢ່າລັງເລໃຈ. ຈົ່ງຖາມໃຫ້ຮູ້ເຣື່ອງທັນທີ.

ການສັກຫຼືກິນຢາກັນພະຍາດ

ຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ ການສັກຢາປ້ອງກັນພະຍາດບາງຢ່າງໃຫ້ແກ່ເດັກນ້ອຍນັ້ນມີກົດຫມາຍບັງຄັບໄວ້. ເດັກເກີດໃຫມ່ຈະໄດ້ສັກຫຼືກິນຢາປ້ອງກັນພະຍາດຕ່າງໆເປັນປະຈໍາ, ເຊັ່ນ: ພະຍາດຄໍຕີບ, ພະຍາດໄອຫືດ, ແລະພະຍາດບາດແຜເປັນພິດ. ສ່ວນເດັກທີ່ໃຫຍ່ແດ່ແລ້ວກໍ່ຈະສັກຫຼືກິນຢາປ້ອງກັນພະຍາດຫມາກເບີດ, ພະຍາດຫມາກສຸກ, ແລະພະຍາດເປ້ຍລ່ອຍ. ຕາມທັມມະດານາຍແພດປະຈໍາຄອບຄົວຂອງທ່ານຈະເກັບບັນທຶກນີ້ໄວ້ແລະສາມາດບອກໃຫ້ທ່ານຮູ້ໄດ້ວ່າເດັກຂອງທ່ານຈະຕ້ອງສັກຫຼືກິນຢາປ້ອງກັນພະຍາດຢ່າງໃດແລະເມື່ອໃດ. ເມື່ອລູກຂອງທ່ານຈະໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນກໍ່ຕ້ອງໄດ້ເອົາບັນທຶກນີ້ໄປໃຫ້ທາງໂຮງຮຽນເບິ່ງເສັຽກ່ອນທີ່ໂຮງຮຽນຈະຮັບເດັກໄດ້. ຢູ່ທີ່ໂຮງຮຽນເອງກໍ່ອາດມີການສັກຢາກັນພະຍາດໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນໂດຍບໍ່ຕ້ອງເສັຽຄ່າຫຼືເສັຽພຽງແຕ່ເລັກນ້ອຍ. ນອກຈາກນັ້ນເດັກນ້ອຍນັກຮຽນກໍ່ອາດໄດ້ຜ່ານການກວດສາຍຕາແລະຫູອີກ.

ການປົວຮະບັດຮັກສາແຂ້ວ

ການປົວຮະບັດຮັກສາແຂ້ວເປັນສິ່ງສຳຄັນຢ່າງຍິ່ງສຳລັບທ່ານ. ການປົວຮະບັດທີ່ດີກໍຄື ຖູແຂ້ວມື້ລະສອງເທື່ອດ້ວຍແປງແລະຢາຖູແຂ້ວ. ເມື່ອໃດທ່ານເຈັບແຂ້ວ, ເຈັບປາກ, ຫຼືເຈັບເຝັນແຂ້ວ ກໍຈົ່ງໂທຣະສັບໄປນັດຫມໍປົວແຂ້ວຫຼືຄລີນິກປົວແຂ້ວ. ຄ່າປົວແຂ້ວຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາແພງຫລາຍ. ການເບິ່ງແຍງແນບນຳໃຫ້ລູກຂອງທ່ານຖູແຂ້ວທຸກງມ້ແຕ່ຍາມຍັງນ້ອຍໄປນັ້ນເປັນສິ່ງຈຳເປັນເພາະນອກຈາກຈະຊ່ອຍປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ເດັກເປັນແຂ້ວແມງແລ້ວ ພໍ່ແມ່ກໍຈະບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງມີລາຍຈ່າຍເພີ້ມເຕີມຂຶ້ນຍ້ອນການປົວແຂ້ວຂອງລູກ. ໂຮງຮຽນຫລາຍແຫ່ງກໍມີໂຄງການຮັກສາແຂ້ວເດັກນ້ອຍນັກຮຽນດ້ວຍນ້ຳຢາຟລໍໄຣດ໌ ຊຶ່ງຊ່ອຍໃຫ້ແຂ້ວຂອງເດັກທົນທານ. ຫາກທ່ານເຈັບແຂ້ວຫຼືເປັນແຂ້ວແມງກໍຄວນໄປຫາຫມໍແຂ້ວໂລດ. ຖ້າຫາກປ່ອຍໄວ້ດົນຄ່າປົວແຂ້ວກໍຍິ່ງອາດຈະແພງຂຶ້ນ.

ການຈ່າຍຄ່າໝໍແລະຄ່າປົວແຂ້ວ

ສຳລັບຊາວອະເມຣິກັນສ່ວນມາກແລ້ວການຮັກສາພະຍາບານຕົວບໍ່ແມ່ນຂອງຟຣີ. ທຸກຄັ້ງທີ່ຄົນຜູ້ນຶ່ງໄປໂຮງໝໍລາວຕ້ອງຈ່າຍຄ່າບໍຣິການຂອງນາຍແພດ. ຄ່າປົວແຂ້ວນີ້ແພງຫລາຍແລະຊາວອະເມຣິກັນເປັນຈຳນວນຫລາຍກໍໄດ້ພາກັນຊື້ປະກັນພັຍເພື່ອຈ່າຍຄ່າປົວແຂ້ວຂອງເຂົາເຈົ້າ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍດີ, ຕາມທັມມະດາແລ້ວ ບໍຣິສັດປະກັນສຸຂພາບບໍ່ຈ່າຍຄ່າຮັກສາພະຍາດທັງໝົດໄປ. ຫາກມີສິ່ງໃດທີ່ທາງບໍຣິສັດປະກັນພັຍບໍ່ຈ່າຍນັ້ນ, ທ່ານຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍເອົາເອງ. ບາງຄົນກໍມີລາຍໄດ້ຕ່ຳ ບໍ່ສາມາດຈ່າຍຄ່າຮັກສາຕົວແລະຄ່າປົວແຂ້ວເຂົາເຈົ້າໄດ້. ເພື່ອຊ່ວຍເຫລືອຄົນຈຳພວກນີ້, ຣັຖບານໄດ້ຈັດໃຫ້ມີໂຄງການຊ່ວຍເຫລືອຕ່າງໆອື່ນ, ເຊັ່ນ: ເມດິກເອດ. ນອກຈາກນີ້ອີກ ຄລີນິກຢູ່ຕາມຫລາຍແຫ່ງກໍບໍ່ເກັບຄ່າແພງແລະລາງເທື່ອການເກັບຄ່າຮັກສານັ້ນກໍອີງໃສ່ລາຍໄດ້ຫລືຄວາມສາມາດຂອງຄົນເຈັບທີ່ຈະຈ່າຍໄດ້ເອງ.

ຊາວອະເມຣິກັນເຊື່ອວ່າການຮັກສາແຂ້ວນີ້ເປັນສິ່ງສຳຄັນ ແລະທຸກຄົນຄວນໄດ້ຮັບການຮັກສາປິ່ນປົວດັ່ງກ່າວ.

ຫາກທ່ານບໍ່ສາມາດຈ່າຍຄ່າປິ່ນປົວຕ່າງໆໄດ້ກໍຈົ່ງຕິດຕໍ່ປຶກສາຫາລືກັບເພື່ອນຫລືສະປອນເຊີຂອງທ່ານ.

ການປ້ອງກັນຄວາມເຈັບເປັນ

ການນຸ່ງເຄື່ອງຢ່າງເໝາະສົມເປັນສິ່ງສຳຄັນຕໍ່ດິນຟ້າອາກາດຢູ່ໃນປະເທດອະເມຣິກາ. ຢູ່ໃນເຂດໜາວທ່ານຈະຕ້ອງໃສ່ເກີບ, ໃສ່ຖົງເທົ້າ, ແລະໃສ່ເຄື່ອງນຸ່ງຢ່າງເໝາະສົມ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ ທ່ານກໍຈະເກີດອາການເຈັບເປັນຍ່ອນ.

ວັທນະທັມຂອງຊາວອະເມຣິກັນກ່ຽວກັບອະນາມັຍ

<u>ວັທນະທັມດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ແກ່:</u>

* ຊາວອະເມຣິກັນຖືວ່າການອາບນ້ຳທຸກໆມື້ເປັນສິ່ງສຳຄັນຕໍ່ການຮັກສາຄວາມສະອາດແລະອະນາມັຍອັນດີ. ຫາກທ່ານບໍ່ຮູ້ວິທີເປີດກັອກນ້ຳກໍຈົ່ງຖາມເພື່ອນຫຼືສະປອນເຊີຂອງທ່ານ.

* ຊາວອະເມຣິກັນຖືວ່າຄວນຖູແຂ້ວທຸກໆມື້ ຫຼັງຈາກທຸກຄາບເຂົ້າ, ຫຼັງຈາກຕື່ນນອນທຸກເຊົ້າ, ແລະກ່ອນເຂົ້ານອນທຸກໆແລງ. ເຂົາເຈົ້າຖູແຂ້ວດ້ວຍແປງແລະຢາຖູແຂ້ວ.

* ຊາວອະເມຣິກັນໃຊ້ຢາສະຜົມສະຫົວຂອງເຂົາເຈົ້າ. ສະບູ, ຢາຖູແຂ້ວແລະຢາສະຜົມນັ້ນກໍມີຫລາຍຢ່າງຫລາຍຊະນິດດ້ວຍກັນ. ຈົ່ງໃຫ້ເພື່ອນຫຼືສະປອນເຊີຊ່ວຍແນະນຳຊະນິດທີ່ທ່ານຄວນໃຊ້.

* ການນຸ່ງເຄື່ອງທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມດິນຟ້າອາກາດຢູ່ໃນອະເມຣິກາກໍເປັນສິ່ງສຳຄັນ. ໃນເຂດໜາວທ່ານຈະຕ້ອງໃສ່ຖົງເທົ້າ, ເກີບ, ແລະເຄື່ອງກັນໜາວອື່ນໆ. ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ, ທ່ານອາດຈະເກີດເຈັບເປັນກໍໄດ້.

* ເພື່ອໃຫ້ມີສຸຂະອະນາມັຍດີ ຄົນເຮົາຈະຕ້ອງອາສັຍຢູ່ໃນສະຖານທີ່ທີ່ສະອາດ. ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນຫ້ອງຄົວກິນແລະຫ້ອງນ້ຳຈະຮັກສາໃຫ້ສະອາດປາສຈາກຂີ້ເຫຍື້ອແລະອາຫານທີ່ບູດເນົ່າ; ຈະຕ້ອງຮັກສາສ້ວມຖ່າຍໃຫ້ສະອາດຢູ່ສເມີ, ແລະຢ່າປະນ້ຳທີ່ໃຊ້ແລ້ວໄວ້ໃນອ່າງ.

* ຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາມີການປະພຶດແລະການກະທຳຫຼາຍຢ່າງທີ່ຖືວ່າບໍ່ສຸພາບແລະບໍ່ຖືກຫລັກອະນາມັຍຊຶ່ງທ່ານຄວນຮູ້ໄວ້ດີ:
  - ເວລາທ່ານສັ່ງຂີ້ມູກຢູ່ຕາມຖນົນຫົນທາງຫຼືຢູ່ກາງສາທາຣະນະຊົນ ທ່ານຄວນໃຊ້ຜ້າແພມົນຫຼືເຈັ້ຽຄລີເນັກສ໌ສເມີ.
  - ຢ່າຍ່ຽວໃສ່ແຄມຖນົນ. ຊາວອະເມຣິກັນເຊື່ອວ່າການຍ່ຽວໃສ່ຖນົນພາໃຫ້ເກີດພະຍາດ. ຈົ່ງຍ່ຽວໃສ່ສ້ວມຖ່າຍສເມີ.
  - ການຖິ້ມນ້ຳລາຍຢູ່ຕາມບ່ອນສາທາຣະນະນັ້ນຖືວ່າເປັນການບໍ່ສຸພາບແລະບໍ່ຖືກຫຼັກອະນາມັຍ. ຈົ່ງຖິ້ມໃສ່ແພມົນຫຼືຄລີເນັກສ໌.
  - ການຈົກຂີ້ດັງຫຼືການແກະຂີ້ຫູຢູ່ກາງສາທາຣະນະຊົນນັ້ນຖືວ່າເປັນສິ່ງໜ້າອັບອາຍແລະບໍ່ສຸພາບ. ຫາກທ່ານຈຳເປັນຈະຕ້ອງກະທຳສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ກໍຈົ່ງເຮັດຢູ່ໃນບ່ອນທີ່ຄົນບໍ່ເຫັນ.

* ຊາວອະເມຣິກັນຖືວ່າ ເວລາອອກນອກບ້ານເດັກນ້ອຍຄວນນຸ່ງເຄື່ອງສເມີ, ເຖິງວ່າອາກາດຈະຮ້ອນກໍຕາມ. ນອກຈາກນັ້ນຕ້ອງສອນໃຫ້ເດັກນ້ອຍຮູ້ຈັກໃຊ້ສ້ວມຖ່າຍ. ເມື່ອເວລາອອກນອກບ້ານຈົ່ງນຸ່ງຜ້າອ້ອມໃຫ້ເດັກນ້ອຍສເມີ; ຢ່າຖິ້ມຜ້າອ້ອມເຈັ້ຽຫຼືຂອງແຂງລົງໃນຫົວສ້ວມຖ່າຍເພາະຈະພາໃຫ້ຮູສ້ວມຕັນ.

* ເມື່ອເອົານົມແມ່ໃຫ້ລູກກິນກໍບໍ່ຄວນເຮັດແບບເປີດແປນ.

ບັນຊີກວດທົບທວນ

- ☐ ເມື່ອທ່ານມາເຖິງແລ້ວກໍຈົ່ງຮີບໄປກວດສຸຂພາບ, ກວດຕາແລະກວດແຂ້ວຂອງທ່ານເອງແລະທຸກໆຄົນໃນຄອບຄົວ.
- ☐ ຈົ່ງຂໍໃຫ້ມີການສັກຢາກັນພະຍາດທີ່ຈຳເປັນແລະຈົ່ງເກັບບັນທຶກນັ້ນໄວ້.
- ☐ ຈົ່ງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່ານເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຄວາມຈຳເປັນໃນການເອົາເລືອດອອກເພື່ອໄປກວດພະຍາດ.
- ☐ ຈົ່ງຮຽນຮູ້ວິທີໄປຮັບການຮັກສາໂຕເປັນປະຈຳແລະເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງມີນັດແລະໄປຕາມນັດໝາຍ.
- ☐ ຈົ່ງຮູ້ຈັກບຸກຄົນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຕິດຕໍ່ໃນກໍຣະນີສຸກເສີນດ້ານການປິ່ນປົວ.
- ☐ ຈົ່ງຮຽນຮູ້ຫຼັກອະນາມັຍເບື້ອງຕົ້ນຕ່າງໆ
- ☐ ຈົ່ງຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບຄຸນປໂຍດຂອງອາຫານຕ່າງໆ.
- ☐ ຈົ່ງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່ານຮູ້ຈັກຊະນິດຢາປົວພະຍາດແລະວິທີໃຊ້ຫຼືກິນ.
- ☐ ຖ້າຫາກທ່ານປະສົງ, ທ່ານຈະຊອກຫາຮູ້ກ່ຽວກັບການວາງແຜນຄອບຄົວແລະການບໍຣິການຕ່າງໆໃນດ້ານນີ້ໄດ້.
- ☐ ຈົ່ງຊອກຮູ້ວ່າເຮັດຢ່າງໃດທ່ານຈະໄດ້ມີການປະກັນສຸຂພາບຫຼືການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການແພດ.

ການເງິນແລະ[illegible]ຮູ້ກ່ຽວກັບ

[illegible]

ໃນພາກນີ້:

ການເງິນຢູ່ໃນສະຫະຣັດ........................ ໑໖໕

ຣະບົບການເງິນຢູ່ສະຫະຣັດອະເມຣິກາ.......... ໑໖໕

ການຈ່າຍເງິນໂດຍວິທີອື່ນອີກ................ ໑໖໗

ທະນາຄານ.................................. ໑໖໘

ການເປີດບັນຊີກັບທະນາຄານ ຫຼື ເປີດກົງ....... ໑໖໙

ກົງເຊັກ................................... ໑໖໙

ຕູ້ເຊັບນ້ອຍສຳລັບຝາກສິ່ງຂອງມີຄ່າ............ ໑໗໒

ການກູ້ຢືມເງິນ.............................. ໑໗໒

ພາສີຕ່າງໆ................................. ໑໗໓

ພາສີມີຫລາຍຢ່າງ............................ ໑໗໓

ການເສັຽພາສີລາຍໄດ້ເຂົ້າຣັຖບານກາງ........... ໑໗໔

ພາສີສວັດດີການສັງຄົມ (FICA)............. ໑໗໔

ພາສີລາຍໄດ້ເຂົ້າຣັດ.......................... ໑໗໕

ພາສີຊັບສົມບັດ.............................. ໑໗໕

ພາສີຊື້ຂາຍ................................. ໑໗໕

ຫ້ອງການຊ່ອຍເຣັດໃບແຈ້ງພາສີ................. ໑໗໕

ການປະກັນພັຍ............................... ໑໗໗

ການປະກັນພັຍແມ່ນຫຍັງ ? ໑໗໗

ການປະກັນພັຍແບບຕ່າງໆ...................... ໑໗໘

ການປະກັນສຸຂພາບ(Health Insurance) ໑໗໘

ການປະກັນພັຍຣົດ(Automobile Insurance)໑໗໙

ການປະກັນພັຍວ່າງງານ........................ ໑໘໐

ການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບວິທີຊື້ເຄື່ອງກິນແລະເຄື່ອງໃຊ້... ໑໘໕

ການວາງແຜນຈັບຈ່າຍເງິນຄຳ.................... ໑໘໕

ການກຽມຕົວອອກຈ່າຍຕລາດ ຫຼື ໄປຊື້ຂອງ...... ໑໘໖

ບ່ອນໄປຊື້ຂອງ................................ ໑໘໗

ຢູ່ທີ່ຮ້ານຄ້າຂາຍເຄື່ອງ......................... ໑໙໐

ການຊື້ອາຫານ................................ ໑໙໑

ການຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງ.............................. ໑໙໓

ສິ່ງປີກຍ່ອຍ.................................. ໑໙໔

ການປ້ອງກັນສິດທິຂອງລູກຄ້າ.................... ໑໙໕

ເຣື່ອງຂອງທ້າວແກ້ວຕາ

ສຸບັນແລະແກ້ວຕາເຮັດການຢູ່ໃນຮ້ານອາຫານດຽວກັນ ແຕ່ ໘:໐໐ໂມງເຊົ້າ ຫາ ບ່າຍ ໕:໐໐ໂມງ. ສຸບັນໄດ້ເຮັດການຢູ່ທີ່ນີ້ມາກ່ອນແລ້ວ, ແລະແກ້ວຕາຫາກໍ່ເລີ່ມມາເຮັດການໃໝ່. ມື້ນີ້ແມ່ນວັນສຸກແລະແມ່ນເທື່ອທຳອິດທີ່ລາວໄດ້ຮັບເງິນເດືອນ. ຫຼັງຈາກເລີກການແລ້ວ ແກ້ວຕາກໍ່ມາຂີ່ຣົດເມືອບ້ານກັບສຸບັນຕາມເຄີຍ. ເມື່ອທັງສອງຂຶ້ນຣົດແລ້ວ ສຸບັນຈຶ່ງບອກແກ້ວຕາວ່າລາວຈະຕ້ອງໄປແວ່ທະນາຄານເສັຽກ່ອນ.

ສຸບັນ: "ເມື່ອເບີກເງິນແລ້ວ ຂ້ອຍກໍ່ຕ້ອງເອົາໄປເຂົ້າບັນຊີເງິນຂ້ອຍຢູ່ໃນທະນາຄານ ແລະເອົາເງິນສົດຈຳນວນເລັກນ້ອຍຕິດໂຕເມືອບ້ານ."

ແກ້ວຕາ: "ແປວ່າທຸກໆເທື່ອທີ່ເຈົ້າຕ້ອງການເງິນສຳລັບຈ່າຍຄ່າບິລຫຼືຊື້ສິ່ງໃດສິ່ງນຶ່ງ ເຈົ້າຕ້ອງໄດ້ມາທະນາຄານພຸ້ນຕີ້ວາ?"

ສຸບັນ: "ບໍ່ດອກ, ສຳລັບຈ່າຍບິລແລະຊື້ຂອງຢູ່ຕາມຮ້ານຂາຍຂອງສ່ວນຫຼາຍ ຂ້ອຍຂຽນເຊັກໃຫ້ເຂົາກໍ່ໄດ້. ຂ້ອຍມາທະນາຄານແຕ່ເວລາຂ້ອຍຕ້ອງການເງິນສົດ... ຄັນຊັ້ນເຈົ້າຍັງບໍ່ມີກົງຢູ່ທະນາຄານບໍ?"

ແກ້ວຕາ: "ກົງແມ່ນຫຍັງ?"

ສຸບັນ: "ໂອ້, ກົງກໍ່ແມ່ນບັນຊີເງິນທີ່ເຈົ້າເອົາມາຝາກໄວ້ໃນທະນາຄານ."

ແກ້ວຕາ: "ຂ້ອຍຢາກເກັບເງິນໄວ້ນຳຂ້ອຍເອງ ເພາະວ່າມັນເຮັດໃຫ້ຂ້ອຍອຸ່ນໃຈ."

ສຸບັນ: "ເຈົ້າຈະເຮັດແນວນັ້ນກໍໄດ້ຢູ່, ແຕ່ວ່າມັນເປັນການສ່ຽງ. ຄັນຖ້າເຈົ້າເສັຽຫຼືຖືກລັກຖືກປຸ້ນ ເຈົ້າກໍຈະເສັຽເງິນຖິ້ມລ້າງ. ຄັນເຈົ້າເອົາໄປຝາກໄວ້ໃນທະນາຄານເຂົາກໍຈະເກັບຮັກສາບໍ່ໃຫ້ເສັຽຫາຍໄດ້."

ແກ້ວຕາ: "ຂ້ອຍຫາກໍມາຢູ່ນີ້ໃໝ່ໆ ເຂົາກໍຊິໃຫ້ເປີດກົ້ງບໍ?"

ສຸບັນ: "ໃຫ້ເປີດ! ໃຜໄປເປີດກໍໄດ້, ວ່າແຕ່ມີບັດປະຈຳຕົວທີ່ມີຮູບຢ່າງຖືກຕ້ອງ. ເຂົ້າໄປນຳຂ້ອຍແມ້, ຂ້ອຍຊິພາເຈົ້າໄປຖາມເບິ່ງລາຍລະອຽດຕ່າງໆ."

ເມື່ອຈອດຣົດແລ້ວ ສຸບັນແລະແກ້ວຕາກໍພາກັນຍ່າງເຂົ້າໄປທະນາຄານ. ຫຼັງຈາກໄດ້ສົນທະນາກັບເຈົ້າໜ້າທີ່ທະນາຄານນັ້ນແລ້ວ ແກ້ວຕາຈຶ່ງຕັດສິນໃຈເປີດກົ້ງເຊັກ; ຫ້ວນ, ຍ້ອນລາວເຫັນວ່າການຈ່າຍບິລຕ່າງໆດ້ວຍເຊັກນັ້ນສະດວກແລະປອດພັຍກວ່າການຈ່າຍດ້ວຍເງິນສົດ.

ຣະບົບການເງິນຢູ່ສະຫະຣັດອະເມຣິກາ

ເງິນອະເມຣິກັນມີທັງເປັນທະນາບັດແລະເປັນເງິນຫລຽນ. ທະນາບັດຕ່າງໆ ກໍມີແຕ່ໃບ ນຶ່ງ, ສອງ, ຫາ, ສິບ, ຊາວ, 50 ແລະ ໃບລະ 100ໂດລາ ແລະທີ່ໃຫຍ່ກວ່ານັ້ນກໍຍັງມີອີກ, ແຕ່ກໍບໍ່ໃຊ້ກັນຫລາຍເພາະວ່າຕາມທັມມະດາ ແລ້ວຄົນອະເມຣິກັນບໍ່ຄ່ອຍຖືເງິນສົດຕິດຕົວເປັນຈຳນວນຫລາຍ. ທະນາບັດ ແຕ່ລະໃບມີຂນາດແລະສີດຽວກັນບໍ່ວ່າຈະມີຄ່າເທົ່າໃດ. ນອກຈາກຕົວເລກທີ່ ບອກຄ່າຂອງທະນາບັດນັ້ນແລ້ວຍັງມີຮູບປະທານາທິບໍດີສະຫະຣັດຊຶ່ງແຕ່ລະຄົນ ກໍຫມາຍເຖິງຈຳນວນເງິນແຕ່ລະໃບ. ສະນັ້ນ ເວລາຈ່າຍເງິນທະນາບັດໂດ ລາກໍຈົ່ງເບິ່ງໃຫ້ຄັກ. ເງິນທີ່ພິມອອກໃຫມ່ໆມັກຈະຕິດກັນ, ເພາະສະນັ້ນຈຶ່ງ ກວດຫຼືໃຈເບິ່ງໃຫ້ຄັກແນ່.

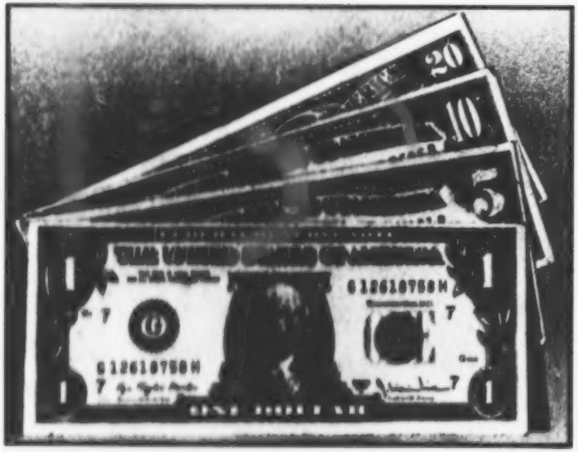

ໜຶ່ງດອລລາເທົ່າກັນກັບ 100ເຊັນຕ໌; ສ່ວນເງິນຫຼຽນກໍມີແຕ່
1 ດອລລາລົງໄປ. ຫຼຽນ 1 ເຊັນຕ໌ເຮັດດ້ວຍທອງແດງ.
ສ່ວນຫຼຽນອື່ນໆນັ້ນເຮັດດ້ວຍເງິນແທ້.

ນີ້ແມ່ນຫຼຽນ 10ເຊັນຕ໌ຫຼື"ດາຍມ໌"
"Dime"; 10ດາຍມ໌ເທົ່າກັບ
1 ດອລລາ.

ນີ້ແມ່ນຫຼຽນ 1ເຊັນຕ໌ເອີ້ນວ່າ ເພັນນີ
"Penny" 100ເພັນນີເທົ່າກັບ
1 ດອລລາ.

ນີ້ແມ່ນຫຼຽນ25ເຊັນຕ໌ ຫຼື ຄົວຣ໌ເຕີຣ໌
"Quarter" ຫຼືໜຶ່ງສ່ວນສີ່ຂອງໂດລາ.
4 ຄົວຣ໌ເຕີຣ໌ ເທົ່າກັບ 1 ໂດລາ

ນີ້ແມ່ນຫຼຽນ 5ເຊັນຕ໌ຫຼືນິກເກິລ
"Nickel" 20ນິກເກິລເທົ່າກັບ
1 ດອລລາ.

ນີ້ແມ່ນຫຼຽນ 50ເຊັນຕ໌ຫຼືເຄິ່ງດອລລາ
"Half Dollar" 2 ຫຼຽນນີ້ເທົ່າກັບ
1 ດອລລາ.

ຫຼຽນໜຶ່ງດອລລາກໍມີແຕ່ບໍ່ຄ່ອຍໃຊ້ກັນທົ່ວ
ໄປຫາກທ່ານຕ້ອງການຢາກມີກໍໄປຂໍແລກ
ເອົາຢູ່ທະນາຄານກໍໄດ້.

ເຄື່ອງໝາຍນີ້ " ¢ "ໝາຍເຖິງເຊັນ. ເວລາຂຽນຈະຂຽນໃສ່ຕາມຫຼັງຈຳນວນທີ່ຕ່ຳກວ່ານຶ່ງດອລລາເຊັ່ນ: 50¢ເທົ່າກັບ 50 ເຊັນ ເຄື່ອງໝາຍນີ້ " $ "ໝາຍເຖິງດອລລາຈະຂຽນຢູ່ຂ້າງຊ້າຍຂອງຕົວເລກ, ເຊັ່ນ: $50(ຫ້າສິບໂດລາ), ຫຼືຢູ່ຂ້າງຊ້າຍຂອງເມັດເສດສ່ວນຮ້ອຍ ເຊັ່ນ:$.໕0(ຫ້າສິບເຊັນ). ສອງໂດລາສີ່ສິບເຊັນກໍຈະຂຽນດັ່ງນີ້: $2.40. ຈຸດນີ້ "," ໝາຍເຖິງຫຼັກພັນ, ເຊັ່ນ: $1,243.43(ນຶ່ງພັນສອງຮ້ອຍສີ່ສິບສາມໂດລາສີ່ສິບສາມເຊັນ).

ການຈ່າຍເງິນໂດຍວິທີອື່ນອີກ

ຊາວອະເມຣິກັນເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍພາກັນຈ່າຍຄ່າສິ່ງຂອງແລະຄ່າບໍຣິການຕ່າງໆໂດຍວິທີອື່ນອີກ ນອກເໜືອໄປຈາກການຈ່າຍເງິນສົດ. ວິທີຈ່າຍທີ່ມັກໃຊ້ກັນທົ່ວໄປກໍຄືໂດຍເຊັກແລະບັດເງິນເຊື່ອ "Credit Card" ວິທີດັ່ງກ່າວນີ້ກໍອາດປອດພັຍກວ່າການຈ່າຍດ້ວຍເງິນສົດເພາະຖ້າກວ່າຖືກລັກຫຼືຕົກເຕັ່ຽເສັຽຫາຍກໍຈະຖືກທົດແທນ. ວິທີຈ່າຍອີກສອງຢ່າງທີ່ເປັນປໂຍດບໍ່ນ້ອຍກໍຄື ເຊັກທີ່ໃຊ້ໃນເວລາທ່ອງທ່ຽວ "Traveler's Check" ແລະມັນນີອໍ່ເດີ້ "Money Order" ທັງສອງຢ່າງນີ້ກໍໃຊ້ໄດ້ດັ່ງດຽວກັນກັບເງິນສົດ ຕ່າງແຕ່ວ່າຫາກທ່ານເຮັດຕົກເຕັ່ຽເສັຽຫາຍທາງບໍຣິສັດຫຼືທະນາຄານກໍຈະທົດແທນໃຫ້. "Traveler's Check" ຫຼື "Money Order" ນີ້ຈະໄປຊື້ເອົາໄດ້ຢູ່ຕາມທະນາຄານຕ່າງໆ. ສ່ວນ "Money Order" ຈະຊື້ເອົາຢູ່ໂຮງສາຍກໍໄດ້. ຖ້າຫາກທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງສົ່ງທາງໄປຊະນີເຊັ່ນ: ສຳລັບການຈ່າຍຄ່າໄຟຟ້າ, ຄ່າແກສແລະຄ່າອື່ນໆກໍຈົ່ງໃຊ້ ເຊັກ ຫຼືມັນນີອໍ່ເດີ້. ຢ່າສົ່ງເງິນສົດໄປໂດຍທາງໄປຊະນີເພາະມັນອາດຈະເສັຽລາງ. ຫາກທ່ານຈະສົ່ງເງິນໄປຕ່າງປະເທດກໍຈົ່ງໄປຊື້ເອົາ "Bank Draft" (ແບງດ໌ດຣາຟຕ໌) ຢູ່ທະນາຄານນັ້ນສົ່ງໄປ.

ທະນາຄານ

ທະນາຄານເປັນບ່ອນຮັບຝາກແລະຈ່າຍເງິນ, ເກັບແລະຮັກສາເງິນ, ເອົາເງິນໃຫ້ຄົນຢືມ, ອອກເຊັກເພື່ອສັ່ງຈ່າຍເງິນ, ແລະອື່ນໆອີກ. ເພື່ອຄວາມປອດໄພທ່ານຄວນເອົາເງິນຂອງທ່ານໄປຝາກໄວ້ໃນທະນາຄານ ແທນທີ່ຈະເກັບໄວ້ໃນບ້ານເຮືອນ. ຣັຖບານໄດ້ໃຫ້ການຄ້ຳປະກັນທະນາຄານ ຄືເງິນທີ່ທ່ານເອົາໄປຝາກໄວ້ນັ້ນຈະບໍ່ເສັຽຫາຍເຖິງແມ່ນຈະມີເຫດຮ້າຍຢ່າງໃດເກີດຂຶ້ນແກ່ທະນາຄານກໍຕາມ, ເຊັ່ນ: ໄຟໄໝ້, ການລັກເງິນຫຼືປຸ້ນທະນາຄານ, ເປັນຕົ້ນ. ທະນາ-ຄານແຕ່ລະແຫ່ງຈະແຈ້ງໂມງເປີດບໍຣິການຂອງຕົນໃຫ້ລູກຄ້າຮູ້ ຊຶ່ງໂດຍມາກກໍແມ່ນແຕ່9ໂມງເຊົ້າເຖິງບ່າຍ3ໂມງ, ວັນຈັນເຖິງວັນສຸກ. ບາງທະນາຄານກໍເປີດແລງວັນສຸກແລະຕອນເຊົ້າວັນເສົານຳອີກ.

ທະນາຄານແຕ່ລະແຫ່ງກໍບໍ່ຄືກັນໝົດ. ສະນັ້ນທ່ານຄວນເລືອກໃຊ້ທະນາຄານທີ່ໃຫ້ຄວາມສະດວກ ດ້ານສະຖານທີ່, ເວລາ, ແລະການບໍຣິການ.

ເມື່ອທະນາຄານຮັບບໍຣິການທ່ານໆກໍຈະຕ້ອງເຊັນສັນຍາກັນກັບທະນາຄານກ່ຽວກັບການໃຊ້ເງິນຂອງທ່ານ; ທ່ານຈະສັ່ງໃຫ້ທະນາຄານເບີກເຊັກຂອງທ່ານໄດ້ ແລະມອບເງິນຂອງທ່ານຄືນໃນເວລາທີ່ທ່ານຕ້ອງການ. ສ່ວນທະນາຄານກໍມີສິດເອົາເງິນຂອງທ່ານໄປໝູນຫຼືເອົາໄປໃຊ້ຕາມຄວາມປະສົງຂອງທະນາຄານໄດ້ຕາບໃດທີ່ທະນາຄານຍັງປະຕິບັດຕາມຄຳສັ່ງຂອງທ່ານ.

ຫາກມີຄົນຂຽນເຊັກໃຫ້ທ່ານໆກໍເອົາໄປເບີກໄດ້ໂດຍເຊັນຊື່ຂອງທ່ານໃສ່ດ້ານຫຼັງຂອງເຊັກໃບນັ້ນ. ເວລາທ່ານເຊັນຊື່ກໍຈົ່ງເຊັນໃຫ້ຖືກກັບຊື່ທີ່ຂຽນໄວ້ດ້ານໜ້ານັ້ນ. ການເຊັນຊື່ຂອງທ່ານໃສ່ຫຼັງເຊັກນີ້ເປັນການໂອນສິດເບີກເຊັກ. ສະ

ນັ້ນຢ່າເຊັນຊື່ໃສ່ດ້ານຫຼັງເຊັກຈົນກວ່າທ່ານຈະເບີກຫຼືເອົາເຂົ້າທະນາຄານ ຖ້າຫາກທ່ານເຊັນຊື່ໃສ່ກ່ອນແລະຖ້າຄົນອື່ນເກັບໄດ້ເຂົາຈະເອົາໄປເບີກກໍໄດ້.

ການເປີດບັນຊີກັບທະນາຄານຫຼືເປີດກ໊ງ

ການເປີດກົ້ງຢູ່ທະນາຄານເປັນສິ່ງທີ່ເຮັດໄດ້ງ່າຍໆ ແລະກິນເວລາພຽງເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນ. ເວລາທ່ານໄປທະນາຄານຈົ່ງເອົາບັດປະຈຳຕົວຢ່າງໃດຢ່າງໜຶ່ງໄປພ້ອມ (ບັດປະຈຳຕົວທີ່ອອກຈາກກົມຍານຍົນ, ຫຼືໃບຂັບຂີ່)ແລະເງິນສຳລັບຝາກທະນາຄານສ່ວນຕ່ຳອີກ. ເງິນດັ່ງກ່າວນີ້ຈະເປັນເງິນສົດ, ເຊັກ, ຫຼືມັນນີອໍເດີ້ກໍໄດ້.

ກ໊ງເຊັກ: ເພື່ອຈະເປີດກ໊ງເຊັກນີ້ທ່ານຈະຕ້ອງຂຽນລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບຕົວທ່ານເອງໃສ່ໃນແບບຟອມທີ່ທະນາຄານມີໄວ້. ນອກຈາກນັ້ນກໍມີຟອມທີ່ທ່ານຕ້ອງຂຽນເພື່ອບັນທຶກລາຍເຊັນຂອງບຸກຄົນທີ່ຈະຮ່ວມໃຊ້ກ໊ງນັ້ນ. ຈົ່ງເຊັນຊື່ຂອງທ່ານໃສ່ບັດນີ້ໃຫ້ຄືກັນກັບລາຍເຊັນທີ່ທ່ານຈະເຊັນໃສ່ເຊັກນັ້ນ.

ການເປີດກ໊ງນີ້ຈະເປີດສຳລັບຄົນດຽວຫຼືຈະເປີດຮ່ວມກັນກໍໄດ້. ຖ້າເປັນສຳລັບຄົນດຽວກໍມີແຕ່ເຈົ້າຂອງກ໊ງເທົ່ານັ້ນຈະເຊັນເຊັກໄດ້. ຖ້າຫາກເຈົ້າຂອງກ໊ງເກີດເສັຽຊີວິດ ທະນາຄານກໍຈະມອບເງິນຂອງທ່ານໃຫ້ແກ່ຄົນທີ່ທ່ານໄດ້ບົ່ງຊື່ໄວ້ໃນໜັງສືມອບມໍຣະດົກນັ້ນ.

ຖ້າຫາກທ່ານແຕ່ງງານແລະຢາກໃຫ້ທັງສອງຜົວເມັຽເຊັນເຊັກໄດ້ກໍຈົ່ງແຈ້ງໃຫ້ທາງທະນາຄານຊາບ. ໃນກໍຣະນີນີ້ຜົວຫຼືເມັຽຈະເຊັນເຊັກສັ່ງຈ່າຍເງິນກໍໄດ້. ລາງເທື່ອການເປີດກ໊ງຮ່ວມກັບຄົນໃນຄອບຄົວນັ້ນກໍເປັນສິ່ງທີ່ດີຢ່າງໜຶ່ງເຊັ່ນໃນກໍຣະນີທີ່ທ່ານຢາກໃຫ້ຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງໄປເບີກເອົາໄດ້ໃນຍາມສຸກເສີນທີ່ທ່ານໄປເບີກດ້ວຍຕົນເອງບໍ່ໄດ້.

ຫຼັງຈາກທ່ານຂຽນຟອມແລະເອົາເງິນເຂົ້າທະນາຄານແລ້ວ ເຈົ້າໜ້າທີ່ທະນາຄານກໍຈະໃຫ້ທ່ານເລືອກເອົາແບບເຊັກທີ່ທ່ານມັກ. ຖ້າຫາກທ່ານເລືອກເອົາເຊັກທີ່ມີຮູບພາບທະນາຄານກໍຄິດຄ່າແພງຕື່ມອີກ. ຖ້າຫາກທ່ານເລືອກເອົາເຊັກແບບທັມມະດາກໍຍ່ອມຖືກກວ່າ. ຫຼັງຈາກທ່ານເລືອກແລ້ວ ທະນາຄານກໍຈະສັ່ງພິມເຊັກໃຫ້ທ່ານໂດຍຈະພິມຊື່, ທີ່ຢູ່, ແລະເລກປະຈຳຕົວຂອງທ່ານໃສ່ໃນນັ້ນ. ລາຍ

ລະອຽດດັ່ງກ່າວນີ້ມີຄວາມສຳຄັນຫລາຍກວ່າສີຫຼືລັກສນະຂອງເຊັກ.

ຕາມທັມມະດາແລ້ວການພິມເຊັກນີ້ຈະກິນເວລາປະມານສອງ ຫຼືສາມອາທິດ. ເມື່ອພິມແລ້ວເຂົາຈະສົ່ງໃຫ້ທ່ານເຖິງບ້ານ. ທາງທະນາຄານຈະຕັດເອົາຄ່າພິມເຊັກຈາກກົງຂອງທ່ານ. ໃນເວລາລໍຖ້າເຊັກໃຫມ່ຂອງທ່ານນັ້ນ ທະນາຄານກໍ່ຈະເອົາເຊັກຊົ່ວຄາວໃຫ້ທ່ານໄປໃຊ້ຊາມຊາ.

ຢູ່ໃນປຶ້ມເຊັກນັ້ນກໍມີເຈ້ຍສຳລັບເອົາເງິນເຂົ້າທະນາຄານເຈ້ຍເຫຼົ່ານີ້ມີເລກບັນຊີ, ທີ່ຢູ່ແລະນ້ຳເບີເລກປະຈຳຕົວເໝືອນດັ່ງຢູ່ໃນເຊັກຂອງທ່ານ, ຈຶ່ງໃຊ້ເຈ້ຍເຫຼົ່ານີ້ເວລາທ່ານໄປເອົາເງິນເຂົ້າກົງຂອງທ່ານ. ສ່ວນເຊັກນັ້ນໃຊ້ສຳລັບຖອນເງິນອອກຈາກກົງຂອງທ່ານ.

ຊາວອະເມຣິກັນສ່ວນມາກໃຊ້ເຊັກສຳລັບຈ່າຍຄ່າບິລຕ່າງໆ. ເຖິງແມ່ນວ່າການໃຊ້ເຊັກນີ້ຈະເປັນວິທີທີ່ປອດພັຍກໍ່ຈິງແຕ່ຮ້ານຄ້າບາງບ່ອນກໍ່ບໍ່ຮັບເຊັກ. ເວລາທ່ານຈ່າຍດ້ວຍເຊັກຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າ ຫຼືເວລາທ່ານຂຽນເຊັກເບີກເອົາເງິນສົດ ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງມີບັດປະຈຳຕົວມາຢັ້ງຢືນ, ເຊັ່ນ, ໃບຂັບຂີ່ເປັນຕົ້ນ. ທ່ານຈະຂຽນເຊັກເອົາເງິນໄດ້ໂດຍບໍ່ເກີນຈຳນວນເງິນທີ່ທ່ານໄດ້ເອົາໄປຝາກໄວ້ໃນກົງເຊັກຂອງທ່ານ. ລາງເທື່ອທ່ານອາດຕ້ອງຈ່າຍຄ່າບໍຣິການເຊັກຂອງທ່ານປະມານ 10 ເຊັນຕ໌ຕໍ່ເຊັກໃບນຶ່ງ, ຊຶ່ງທາງທະນາຄານຈະລວບລວມແລ້ວຕັດເອົາແຕ່ລະເດືອນ. ບາງທະນາຄານກໍ່ບໍ່ຄິດຄ່າດັ່ງກ່າວແລະບາງທະນາຄານກໍ່ຖືເອົາຕາມຈຳນວນເງິນທີ່ທ່ານຮັກສາໄວ້ຢູ່ໃນກົງຂອງທ່ານ.

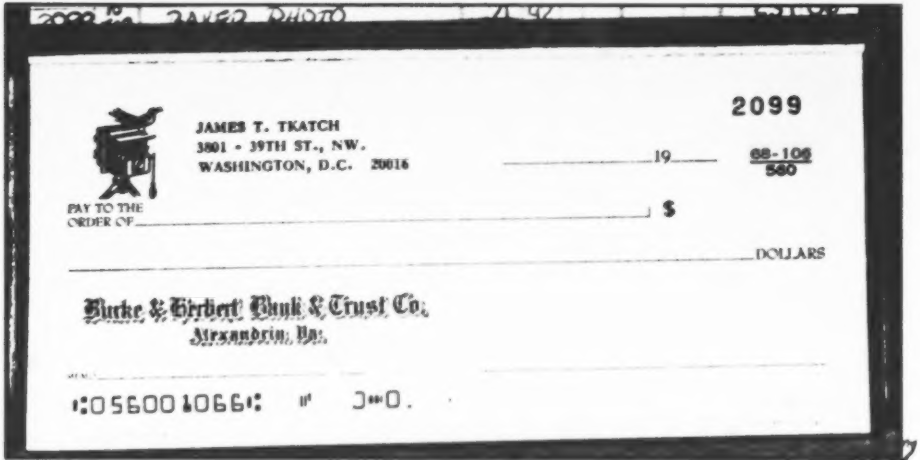

ການຂຽນເຊັກ

ເມື່ອເວລາທ່ານຂຽນເຊັກທ່ານກໍ່ຕ້ອງຂຽນລາຍລະອຽດດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

* ວັນທີ
* ຊື່ຄົນຫຼືບໍຣິສັດທີ່ທ່ານຈ່າຍເງິນໃຫ້

* ຈຳນວນເງິນທີ່ຂຽນເປັນໂຕເລກ
* ຈຳນວນເງິນທີ່ຂຽນເປັນໂຕໜັງສື
* ລາຍເຊັນຂອງທ່ານ

ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມຊ້າຍຂອງເຊັກກໍມີບ່ອນທີ່ຂຽນວ່າ "Memo" ຊຶ່ງເປັນບ່ອນໃຫ້ທ່ານຂຽນໝາຍເຫດວ່າທ່ານຈ່າຍຄ່າຫຍັງ.

<u>ຢ່າຂຽນເຊັກດ້ວຍສໍດຳ ເວລາຂຽນເຊັກຈົ່ງໃຊ້ປາກກາສະເໝີ</u>

ຢ່າຂຽນເຊັກເກີນຈຳນວນເງິນທີ່ທ່ານມີຢູ່ໃນກົ້ງຂອງທ່ານ. ທຸກເທື່ອທີ່ທ່ານຂຽນເຊັກເກີນຈຳນວນເງິນທີ່ທ່ານຝາກໄວ້ນັ້ນທະນາຄານກໍຈະຄິດຄ່າປ່ອຍການຢ່າງນ້ອຍທີ່ສຸດ5ໂດລາ.

ເມື່ອເປັນດັ່ງນັ້ນທາງທະນາຄານກໍຈະສົ່ງໜັງສືແຈ້ງໃຫ້ທ່ານຊາບວ່າກົ້ງຂອງທ່ານບໍ່ມີເງິນພໍ "Insufficient Funds"

ຖ້າຫາກທ່ານເຮັດປຶ້ມເຊັກຫຼືເຊັກທີ່ທ່ານເຊັນແລ້ວນັ້ນເສຍທ່ານກໍຄວນແຈ້ງໃຫ້ທະນາຄານຊາບສະເໝີ ເພື່ອຈະງົດການຈ່າຍເງິນ. ການກະທຳດັ່ງກ່າວຈະປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຄົນທີ່ເກັບເຊັກໄດ້ນັ້ນໄປເບີກເອົາເງິນຈາກກົ້ງຂອງທ່ານຫຼືຫາກທ່ານປ່ຽນໃຈຈະບໍ່ຈ່າຍຫຼັງຈາກໄດ້ຂຽນເຊັກໄປແລ້ວທ່ານຈະແຈ້ງໃຫ້ທະນາຄານງົດຈ່າຍເຊັກໃບນັ້ນກໍໄດ້.

PLEASE BE SURE TO **DEDUCT** CHARGES THAT AFFECT YOUR ACCOUNT

NO.	DATE	ISSUED TO OR DESCRIPTION OF DEPOSIT	AMOUNT OF PAYMENT		✓	[illegible]	AMOUNT OF DEPOSIT		BALANCE FORWARD	
									396	81
16	2/6/81	TO GRAND UNION	15	95	✓				380	86
		FOR FOOD					800	00	1180	86
17	2/7/81	TO EXXON	152	34	✓					
		FOR GAS							1028	52
18	2/8/81	TO FORD MOTOR CREDIT	100	00	✓					
		FOR CAR FINANCING							928	52
	2/10/81	TO								
		FOR					10	00	938	52
19	2/10/81	TO A & P	15	60						
		FOR FOOD							922	92
20	2/10/81	TO SEARS	50	12						
		FOR CLOTH							872	80

ຍັງມີເຊັກຢ່າງອື່ນອີກທີ່ໃຊ້ໄດ້ໃນກໍລະນີຕ່າງໆກັນ, ເຊັ່ນ: ເຊັກ ແຄເຊັຍເອີ "Cashier's Check" ແລະເຊັກທີ່ມີການຢັ້ງຢືນ "Certified Checks" . ທ່ານຈະຂໍຊາບລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການບໍລິການເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຈາກທະນາຄານ.

ຕູ້ເຊັບນອຍສຳລັບຝາກສິ່ງຂອງມີຄ່າ

ຖ້າຫາກທ່ານມີເຄື່ອງເອ້ເອກກະສານທີ່ສຳຄັນເຊັ່ນ, ເຈັຍປະກັນພັຍຕ່າງໆ, ທ່ານກໍ່ບໍ່ຄວນເກັບໄວ້ໃນບ້ານ. ທ່ານຄວນໄປເຊົ່າຕູ້ເຊັບນອຍຢູ່ທີ່ທະນາຄານ. ຄ່າທຳມະດາຄ່າເຊົ່າຕູ້ເຊັບນອຍນັ້ນບໍ່ແພງ, ປະມານ $10 ຫາ $20 ຕໍ່ປີ, ແລ້ວແຕ່ຂະໜາດ. ສິ່ງຂອງຂອງທ່ານຈະຖືກເກັບໄວ້ໃນຕູ້ເຊັບໃຕ້ຂອງທະນາຄານ ແຕ່ທ່ານຈະໄປເອົາອອກໄດ້ທຸກເວລາເມື່ອທະນາຄານເປີດບໍລິການ.

ການກູ້ຢືມເງິນ

ການຊື້ສິ່ງຂອງຫລາຍຢ່າງຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເງິນເປັນຈຳນວນຫລວງຫລາຍ, ເຊັ່ນ: ລົດ ເຟີນິເຈີ ເຮືອນເປັນຕົ້ນ. ການຊື້ສິ່ງຂອງຈະມີຄັ້ງຄາວທີ່ຕ້ອງໄດ້ຜ່ອນຈ່າຍຫລືຈ່າຍຄືນເງິນທີ່ກູ້ຢືມມາ. ຖ້າຫາກທ່ານມີການເຊື່ອຖືທ່ານກໍ່ອາດຈະຢືມເງິນຈາກທະນາຄານຂອງທ່ານ, ແລ້ວຜ່ອນຈ່າຍຄືນໃຫ້ທະນາຄານທຸກໆເດືອນເປັນເວລາຫລາຍປີກໍ່ໄດ້. ທະນາຄານຈະຄິດດອກເບ້ຍສົມທົບເຂົ້າກັບຈຳນວນທີ່ທ່ານຕ້ອງຈ່າຍແຕ່ລະເດືອນນັ້ນ. ຕົວຢ່າງ: ຖ້າຫາກທ່ານຢືມເງິນ $ 3,000 ເພື່ອໄປຊື້ລົດ, ທ່ານກໍ່ອາດຕ້ອງຈ່າຍຄືນເດືອນລະ $150 ເປັນເວລາ 24 ເດືອນ. ໃນເວລາ 2 ປີ (24 ເດືອນ) ທ່ານກໍ່ຈະຈ່າຍເງິນໃຫ້ທະນາຄານທັງຫມົດ $3,600 ຊຶ່ງ $600 ກໍ່ເປັນຄ່າດອກເບ້ຍ. ການຄິດຄ່າດອກເບ້ຍນີ້ກໍ່ຂຶ້ນຢູ່ກັບທະນາຄານທີ່ທ່ານໄປກູ້ຢືມນັ້ນ. ການຈ່າຍຫນີ້ຢ່າງສະຫມ່ຳສະເຫມີຈະຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານມີເຄຣດິດດີຊຶ່ງອາດເຮັດໃຫ້ການຢືມເງິນເທື່ອຫນ້າງ່າຍຂຶ້ນ.

ພາສີມີຫລາຍຢ່າງ

ຈຳນວນເງິນທີ່ແຕ່ລະຄົນເສັຽພາສີນັ້ນກໍຂຶ້ນຢູ່ກັບຈຳນວນເງິນທີ່ຜູ້ກ່ຽວຫາໄດ້ແລະຊັບສົມບັດທີ່ຜູ້ກ່ຽວມີ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວຜູ້ໃດຫາເງິນໄດ້ຫລາຍຜູ້ນັ້ນກໍຈະເສັຽພາສີຫລາຍ. ຜູ້ໃດຫາເງິນໄດ້ນ້ອຍຜູ້ນັ້ນກໍເສັຽພາສີໜ້ອຍ. ການເສັຽພາສີກໍມີຫລາຍຢ່າງແຕກຕ່າງກັນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ການເສັຽພາສີລາຍໄດ້ເຂົ້າຣັຖບານກາງ

ທຸກຄົນທີ່ມີລາຍໄດ້ຈາກການເຮັດວຽກເຮັດການຢູ່ໃນສະຫະຣັດ ຈະຕ້ອງເສັຽພາສີລາຍໄດ້ໃຫ້ແກ່ຣັຖບານກາງ ເຖິງແມ່ນວ່າບໍ່ເປັນສັນຊາດອະເມຣິກັນກໍ່ຕາມ. ບັນດານາຍຈ້າງສ່ວນຫລາຍຈະຫັກເງິນຈຳນວນນຶ່ງຈາກເງິນເດືອນຂອງພະນັກງານຂອງຕົນສຳລັບເສັຽພາສີເຂົ້າຣັຖບານກາງ. ການກະທຳດັ່ງນີ້ພາສາອັງກິດເອີ້ນວ່າ ວິທໂຮນດິງແທກສ໌ "Withholding Taxes" ຄືການຫັກເງິນສຳລັບພາສີ.

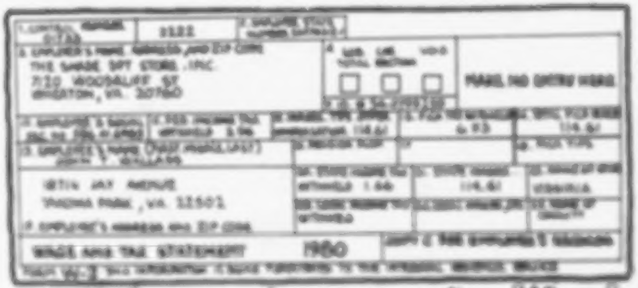

ຜູ້ທີ່ເຮັດການທຳງານຈະຕ້ອງໃຫ້ຂໍ້ມູນຟອມສຳລັບຂໍໃຫ້ມີການຫັກເງິນສຳລັບເສັຽພາສີ. ແບບຟອມນີ້ດັ່ງກ່າວຈະເປັນສ່ວນຕົວຈຳນວນເງິນທີ່ຈະຫັກຈາກເງິນເດືອນຂອງທ່ານເປັນປະຈຳ.

ທຸກໆປີໃນລະຫວ່າງວັນທີ 31 ມົກກະລາ ນາຍຈ້າງແຕ່ລະຄົນກໍ່ຈະສົ່ງໃຫ້ຜູ້ເຮັດການເງິນເດືອນແລະເງິນທີ່ຫັກໄວ້ສຳລັບເສັຽພາສີ ຄືຟອມ "W-2 " ຟອມນີ້ຈະແຈ້ງຈຳນວນເງິນທີ່ທ່ານຫາໄດ້ມາໃນປີທີ່ຜ່ານມາ ແລະຈຳນວນເງິນທີ່ໄດ້ຫັກໄວ້ເພື່ອເສັຽພາສີຢູ່ໃນຟອມ "W-2 " ນີ້ຍັງມີລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການຫັກເງິນສຳລັບພາສີຣັດ, ສຳລັບຣັຖບານທ້ອງຖິ່ນ ແລະສຳລັບພາສີອັດຕະການສັງຄົມ(FICA). ເມື່ອທ່ານໄດ້ຮັບຟອມ "W-2 " ນີ້ແລ້ວຈົ່ງເກັບໄວ້ໃຫ້ດີ ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງມີຟອມນີ້ສຳລັບແຈ້ງພາສີລາຍໄດ້ຂອງທ່ານ.

ທຸກໆປີທ່ານຈະຕ້ອງສົ່ງລາຍງານນີ້ໄປຫາຣັຖບານ. ລາຍງານດັ່ງກ່າວນີ້ຈະແຈ້ງຈຳນວນທີ່ທ່ານຫາໄດ້ແລະຈຳນວນເງິນທີ່ຈະຕ້ອງເສັຽພາສີ. ລາຍງານນີ້ເອີ້ນວ່າ "Income Tax Return" ລາຍງານນີ້ຈະຕ້ອງເຮັດທຸກໆປີແລະສົ່ງໄປຢ່າງຊ້າບໍ່ໃຫ້ເກີນວັນທີ 15 ເມສາໄປຫາຫ້ອງການເກັບພາສີ "Internal Revenue Service" ຊຶ່ງເປັນຫ້ອງການຂອງຣັຖບານທີ່ມີໜ້າທີ່ຮັບຜິດຊອບກ່ຽວກັບການເກັບພາສີລາຍໄດ້. ຫ້ອງການນີ້ມີສາຂາຢູ່ຕາມຫົວເມືອງຕ່າງໆ. ຖ້າຫາກທ່ານຕ້ອງການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອໃນການເຮັດລາຍງານນີ້ແມ່ນຈຳຕ້ອງກ່ຽວກັບການເສັຽພາສີທີ່ຈະໄປຕິດຕໍ່ກັບສາຂາຂອງຫ້ອງການເກັບພາສີ(IRS) ປະຈຳທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ.

ພາສີອັດຕະການສັງຄົມ (FICA)

ການຫັກແລະການເອົາເງິນເດືອນສຳລັບເສັຽພາສີດັ່ງກ່າວທີ່ເວົ້າມານັ້ນຍັງມີການຫັກເງິນເດືອນສຳລັບລາຍໄດ້. ເງິນທີ່ຫັກໄວ້ສຳລັບ (FICA)ນີ້ຈະຫັກສົ່ງໃຫ້ໂຄງການປະກັນສັງຄົມ. ເງິນດັ່ງກ່າວນີ້ຈະໃຊ້ເປັນເງິນຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ທ່ານເມື່ອທ່ານ

BEST COPY AVAILABLE

ບໍ່ສາມາດເອີດອອກເອີດການໄດ້.

<u>ພາສີລາຍໄດ້ຂອງຣັດ</u>

ເງິນທີ່ເກັບພາສີດັ່ງກ່າວຈະຖືກສົ່ງໄປຫາຣັຖບານຣັດ. ນາຍຈ້າງສ່ວນຫລາຍຈະຫັກເງິນພາສີລາຍໄດ້ຂອງຣັດຈາກ ເງິນເດືອນຂອງພະນັກງານຂອງເຂົາ. ພາສີລາຍໄດ້ຂອງຣັດກໍຄ້າຍຄືກັນກັບການພາສີລາຍໄດ້ຂອງຣັຖບານກາງ, ແຕ່ວ່າຕາມທັມມະດາແລ້ວຈຳນວນເງິນທີ່ຈ່າຍນັ້ນບໍ່ຫລາຍເທົ່າພາສີເຂົ້າຣັຖບານກາງ. ຖ້າທ່ານອາສັຍຢູ່ໃນຣັດທີ່ເກັບພາສີລາຍໄດ້ທ່ານກໍຈະຕ້ອງແຈ້ງລາຍງານຕາມແບບຟອມສົ່ງໄປຫາຣັຖບານຂອງຣັດທີ່ທ່ານອາສັຍຢູ່ນັ້ນປີລະເທື່ອ.

<u>ພາສີຊັບສົມບັດ</u>

ພາສີດັ່ງກ່າວນີ້ອາດຈະເກັບຈາກຊັບສົມບັດຕ່າງໆທີ່ທ່ານມີເຊັ່ນ: ເຮືອນ, ດິນ [illegible]ຣັດ, ເຄື່ອງເອແລະຂອງມີຄ່າຕ່າງໆ. [illegible]ມເສັຽໃຫ້ຣັດຫລືຣັຖບານທ້ອງຖິ່ນ [illegible]ທ່ານນັ້ນເປັນສ່ວນສຳຄັນເພາະ [illegible]ນເອີດລາຍງານແຈ້ງພາສີລາຍໄດ້.

<u>ພາສີການຄ້າ</u>

[illegible]ແລະຣັຖບານຣັດເກັບຈາກທ່ານເວ [illegible]ຕ່າງປະເທດ.

ຣັຖບານກາງຍັງເກັບພາສີສິນຄ້າຂາເຂົ້າຈຶ່ງອີງໃສ່ລາຄາສິນຄ້າເຫຼົ່ານັ້ນ.

<u>ພາສີຊື້ຂາຍ</u>

ພາສີດັ່ງກ່າວນີ້ເກັບໂດຍຣັຖບານກາງແລະຣັຖບານຣັດ ເມື່ອເວລາທ່ານໄປຊື້ຂອງຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວ ລາຄາທີ່ຕິດໃສ່ສິນຄ້າແຕ່ລະຢ່າງຢູ່ຕາມຮ້ານນັ້ນຍັງບໍ່ໄດ້ຄິດຄ່າພາສີຊື້ຂາຍ, ດັ່ງນັ້ນທ່ານຈະຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າຄົນຂາຍຈະຄິດຄ່າພາສີຕື່ມເຂົ້າໃສ່ລາຄາສິນຄ້າທີ່ທ່ານຊື້ນັ້ນ. ຈຳນວນພາສີຊື້ຂາຍນີ້ກໍແຕກຕ່າງກັນໄປແຕ່ລະຣັດ.

<u>ຫ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອໃນແຈ້ງພາສີ</u>

ຣະບົບການເສັຽພາສີຂອງອະເມຣິກັນເປັນຣະບົບທີ່ສັບສົນ. ດ້ວຍເຫດນັ້ນເອງ ຫ້ອງການເກັບພາສີສ່ວນຫລາຍຂອງຣັຖບານຈຶ່ງໄດ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອແລະໃຫ້ຄຳແນະນຳກ່ຽວກັບຄຳຖາມທີ່ເປັນທາງຕ່າງໆໂດຍບໍ່ຄິດຄ່າ. ນອກຈາກນີ້ແລ້ວກໍຍັງມີເບີໂທຣະສັບທາງໄກທີ່ບໍ່ຕ້ອງເສັຽເງິນຊຶ່ງທຸກຄົນຈະໂທໄປຖາມກ່ຽວກັບຂໍ້ຂ້ອງໃຈໃນດ້ານພາສີໄດ້ທຸກເວລາ. ທ່ານຈະຫາເບີໂທຣະສັບດັ່ງກ່າວໄດ້ຢູ່ໃນປຶ້ມໂທຣະສັບປະຈຳ ທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ. ນອກຈາກຫ້ອງການພາສີຂອງຣັຖບານ ຊຶ່ງ

ບໍ່ເກັບຄ່າບໍລິການນີ້ແລ້ວ ຍັງມີບໍລິສັດເອກກະຊົນຕ່າງໆທີ່ເກັບຄ່າ
ບໍລິການດັ່ງກ່າວ. ຈຶ່ງຂໍໃຫ້ເພື່ອນຫຼືສະປອນເຊີ໌ຂອງທ່ານຊ່ອຍ
ເຫຼືອທ່ານໃນການເຮັດລາຍງານແຈ້ງພາສີລາຍໄດ້ຂອງທ່ານ.

ການປະກັນພັຍ ແມ່ນຫຍັງ?

ເວລາທ່ານຊື້ປະກັນພັຍ ທ່ານກໍຈ່າຍເງິນຈຳນວນໃດຈຳນວນນຶ່ງໃຫ້ແກ່ບໍຣິສັດປະກັນພັຍ ແລະໃນເວລາດຽວກັນບໍຣິສັດປະກັນພັຍກໍຮັບປະກັນວ່າຈະຈ່າຍເງິນຕາມຈຳນວນທີ່ຕົກລົງກັນໄວ້ ຖ້າຫາກເມື່ອໃດມີເຫດຮ້າຍຕ່າງໆເກີດຂຶ້ນ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວ ທ່ານຈະທຳການຕົກລົງຈ່າຍຄ່າປະກັນພັຍນີ້ເປັນເດືອນ, ເປັນສາມເດືອນ, ຫຼືສອງເທື່ອຕໍ່ປີກໍໄດ້. ເມື່ອທ່ານຊື້ແຜນປະກັນພັຍຢ່າງນຶ່ງແລ້ວ ແລະຕໍ່ມາທ່ານປ່ຽນໃຈຫຼືບໍ່ມີຄວາມຕ້ອງການ ທ່ານກໍຈະບອກຍົກເລີກໄດ້ທຸກເວລາ, ແລ້ວທາງບໍຣິສັດກໍຈະສົ່ງເງິນທີ່ທ່ານໄດ້ຈ່າຍລ່ວງໜ້າໄປແລ້ວນັ້ນຄືນໃຫ້ທ່ານເປັນບາງສ່ວນ.

ການປະກັນພັຍແບບຕ່າງໆ

ການປະກັນພັຍນັ້ນກໍມີຫຼາຍແບບດ້ວຍກັນຄື: ການປະກັນພັຍຊັບສົມບັດ (Property Insurance) ເປັນການຄ້ຳປະກັນຄ່າເສັຽຫາຍທີ່ເກີດມີແກ່ຊັບສົມບັດຂອງທ່ານຍ້ອນໄຟໄໝ້, ການຖືກລັກ, ຫຼືຍ້ອນອຸບັດຕິເຫດຕ່າງໆ. ການປະກັນຊີວິດ (Life Insurance) ເປັນການຄ້ຳປະກັນທາງດ້ານການເງິນໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ມີສິດໄດ້ຮັບຕາມທີ່ບົ່ງໄວ້ໃນຂໍ້ຕົກລົງເມື່ອຜູ້ປະກັນນັ້ນຕາຍເສັຽຊີວິດໄປ. ເງິນຄ້ຳປະກັນຊີວິດນີ້ອາດຈະນຳມາໃຊ້ເປັນການທົດແທນລາຍໄດ້ຂອງຜູ້ທີ່ເສັຽຊີວິດໄປນັ້ນ, ໃຊ້ສຳລັບການມ້ຽນສົບສົ່ງສະການ, ຫຼືສຳລັບການໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆພາຍໃນຄອບຄົວ. ການປະກັນທີ່ສຳຄັນສຳລັບຊາວອົພຍົບສ່ວນມາກທີ່ມາຮອດໃໝ່ກໍຄື ການປະກັນສຸຂພາບ (Health Insurance) ແລະການປະກັນພັຍຣົດ (Automobile Insurance) ສຳລັບຜູ້ທີ່ມີຣົດ.

ການປະກັນສຸຂພາບ (Health Insurance)

ການປະກັນສຸຂພາບນັ້ນກໍແມ່ນເນື່ອງຄ້ຳປະກັນການໃຊ້ຈ່າຍຄ່າໂຮງໝໍແລະຄ່າປິ່ນປົວບາງຢ່າງທີ່ທ່ານໄດ້ຮັບເວລາທ່ານຮັກສາໂຕຢູ່ໂຮງໝໍ. ແຜນການປະກັນສຸຂພາບບາງຢ່າງກໍກວມທັງຄ່າຢາແລະຄ່າທ່ານໝໍ ຕລອດທັ້ງຄ່າກວດເຈັບໄຂ້ຕ່າງໆ.

ໂດຍມາກແລ້ວ ທາງບໍຣິສັດຫຼືນາຍຈ້າງຂອງທ່ານຈະຊ່ວຍຈ່າຍ

ຄ່າປະກັນສຸຂພາບຊຶ່ງອາດຈະກວມໝົດທຸກຄົນໃນຄອບຄົວຂອງທ່ານ. ໃນກໍຣະນີນີ້ ນາຍຈ້າງຈະຈ່າຍສ່ວນນຶ່ງຂອງຄ່າປະກັນ, ອີກສ່ວນນຶ່ງນັ້ນຈະຕັກຈາກເງິນເດືອນຂອງທ່ານເອງ.

ນອກເໜືອໄປຈາກການປະກັນສຸຂພາບນີ້ແລ້ວນາຍຈ້າງບາງຄົນຍັງໃຫ້ການຄ້ຳປະກັນການພິການແລະການເສັຽອົງຄະ(Disability Insurance)ໃນຍາມທີ່ທ່ານເກີດບໍ່ສະບາຍຫຼືໄດ້ຮັບບາດເຈັບແລະບໍ່ສາມາດໄປເຮັດວຽກໄດ້. ນາຍຈ້າງບາງຄົນຍັງໃຫ້ການຄ້ຳປະກັນດ້ານອຸບັດຕິເຫດແກ່ພະນັກງານຂອງຕົນ(Workmen's Compensation Insurance)ໃນຂນະທີ່ປະຕິບັດໜ້າທີ່. ທ່ານຄວນຈະຖາມນາຍຈ້າງຂອງທ່ານເບິ່ງວ່າບ່ອນທີ່ທ່ານເຮັດວຽກນັ້ນມີການຄ້ຳປະກັນຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ບໍ.

ຖ້າຫາກນາຍຈ້າງຊ່ອຍໃນການຄ້ຳປະກັນຕ່າງໆນີ້ ການຄ້ຳປະກັນຈະສິ້ນສຸດລົງເມື່ອເວລາທ່ານອອກຈາກການໄປ, ນອກຈາກວ່າທ່ານຈະຕິດຕໍ່ກັບບໍຣິສັດປະກັນພັຍແລະຕົກລົງຈ່າຍຄ່າປະກັນພັຍດ້ວຍຕົນເອງ.

ການປະກັນພັຍຣົດ (Automobile Insurance)

ເມື່ອເວລາທ່ານຂັບຣົດທ່ານຄວນມີການປະກັນພັຍຣົດ. ຢູ່ໃນບາງຣັດການຂັບຣົດໂດຍບໍ່ມີການປະກັນພັຍນີ້ເປັນການຣະເມີດກົດໝາຍ. ຖ້າຫາກຣົດຂອງທ່ານເກີດອຸບັດຕິເຫດແລະທ່ານບໍ່ມີປະກັນພັຍທ່ານຈຳ

ເປັນກໍຕ້ອງຈ່າຍຄ່າເສັຽຫາຍທັງໝົດ, ແລະຖ້າຫາກແມ່ນອຸບັດຕິເຫດທີ່ຮ້າຍແຮງກໍຈະໝາຍເຖິງການໃຊ້ຈ່າຍເປັນຈຳນວນຫຼາຍໆພັນໂດລາ. ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ສາມາດຈ່າຍ ໃບຂັບຂີ່ຂອງທ່ານກໍຈະຖືກຍຶດແລ້ວທ່ານກໍຈະບໍ່ມີສິດຂັບຣົດອີກຕໍ່ໄປ. ບໍຣິສັດປະກັນພັຍຣົດຍັງຈະຈ່າຍສຳລັບຄ່າໂຮງໝໍແລະຄ່າທ່ານໝໍສຳລັບການປິ່ນປົວຄົນທີ່ໄດ້ຮັບບາດເຈັບຈາກອຸບັດຕິເຫດ. ແຜນການປະກັນພັຍຣົດກໍແຍກອອກເປັນຫລາຍຕອນແລະແຕ່ລະຕອນກໍແຈ້ງຄ່າປະກັນຢູ່ໃນນັ້ນພ້ອມທັງແຈ້ງຈຳນວນເງິນທີ່ຈະຈ່າຍຄ່າເສັຽຫາຍແກ່ຣົດຂອງ

ທ່ານ, ແກ້ຣົດຂອງຄົນອື່ນ, ຫຼືຄ່າເສັຽຫາຍຕ່າງໆ ເມື່ອເວລາມີຄົນຕາຍຫຼືບາດເຈັບຍ້ອນອຸບັດຕິເຫດຣົດ.

ຖ້າຫາກທ່ານຕ້ອງການຊື້ປະກັນພັຍກໍຈົ່ງຂໍໃຫ້ສະປອນເຊີຣ໌ ຫຼືເພື່ອນຂອງທ່ານຊ່ວຍເຫຼືອທ່ານ. ການຊື້ປະກັນພັຍບໍ່ແມ່ນຂອງງ່າຍ ແມ່ນແຕ່ສຳລັບຊາວອະເມຣິກັນເອງ. ສະນັ້ນທ່ານຄວນໃຊ້ເວລາສຶກສາເບິ່ງກ່ຽວກັບການປະກັນພັຍແບບຕ່າງທີ່ມີຢູ່ນັ້ນ.

ການປະກັນພັຍວ່າງງານ

ການປະກັນອີກຢ່າງນຶ່ງຊຶ່ງອາດຈະມີຄວາມສຳຄັນສຳລັບທ່ານກໍຄື ການປະກັນຍາມວ່າງງານ ຊຶ່ງຈະຊ່ວຍເຫຼືອທ່ານທາງດ້ານການເງິນໃນຍາມທ່ານວ່າງງານ. ການຄ້ຳປະກັນດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນຣັຖບານຣັດເປັນຜູ້ຄວບຄຸມແລະນາຍຈ້າງສ່ວນມາກເປັນຜູ້ຈ່າຍເງິນໃຫ້ແກ່ຣັດເພື່ອໃຊ້ຈ່າຍໃນໂຄງການປະກັນນີ້. ຣະບຽບກ່ຽວກັບການຂໍຮັບເງິນປະກັນການວ່າງງານນີ້ກໍແຕກຕ່າງກັນໄປແຕ່ລະຣັດ. ສ່ວນມາກແລ້ວທ່ານກໍຕ້ອງໄດ້ເຮັດວຽກຢູ່ບ່ອນເຮັດການເທື່ອສຸດທ້າຍນັ້ນເປັນເວລາດົນພໍສົມຄວນຊຶ່ງກຳນົດເວລາດັ່ງກ່າວທາງການໄດ້ບົ່ງໄວ້, ກ່ອນທີ່ທ່ານຈະມີເງິນຄ້ຳປະກັນການວ່າງງານໄດ້. ຈຳນວນເງິນທີ່ທ່ານຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບນັ້ນກໍຂຶ້ນຢູ່ກັບເວລາທີ່ທ່ານໄດ້ເຮັດການແລະເງິນເດືອນທີ່ທ່ານໄດ້ຮັບ. ການໄດ້ຮັບເງິນດັ່ງກ່າວນີ້ກໍມີກຳນົດເວລາຈຳກັດເໝືອນກັນ ໝາຍຄວາມວ່າທ່ານຈະບໍ່ໄດ້ຮັບເງິນນີ້ຕລອດໄປ. ເມື່ອທ່ານຕົກການທ່ານກໍຄວນໄປແຈ້ງທີ່ຫ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອຄົນວ່າງງານປະຈຳຣັດທີ່ຢູ່ໃກ້ທ່ານນັ້ນຊາຍໂດຍທັນທີ. ເຈົ້າໜ້າທີ່ຢູ່ຫ້ອງນັ້ນກໍຈະບອກໃຫ້ທ່ານຮູ້ໄດ້ວ່າທ່ານຈະມີສິດໄດ້ຮັບເງິນຄ້ຳປະກັນການວ່າງງານຫຼືບໍ່ ແລະເຂົາເຈົ້າຈະຊ່ວຍເຫຼືອທ່ານຊອກຫາວຽກໃໝ່ເຮັດ.

ບັນຊີກວດທົບທວນ

- ☐ ຈົງຮູ້ຄ່າຂອງເງິນຫຼຽນແລະທະນາບັດຕ່າງໆ.
- ☐ ຈົງໄປເຮັດບັດປະຈຳຕົວເພື່ອໃຊ້ສຳລັບການເບີກແລະຂຽນເຊັກ.
- ☐ ຈົງຊອກຮູ້ກ່ຽວກັບພາສີຕ່າງໆທີ່ທ່ານຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍ.
- ☐ ຈົງຊອກຮູ້ກ່ຽວກັບທະນາຄານແລະການບໍຣິການຕ່າງໆຂອງທະນາຄານ.
- ☐ ຈົງຊອກຮູ້ກ່ຽວກັບຣະບົບເງິນເຊື່ອພ້ອມທັງຜົນໄດ້ແລະຜົນເສັຍຂອງມັນ.

ເຣື່ອງຂອງຈັນສີ

ຫຼັງຈາກຈັນສີແລະຄອບຄົວມາເຖິງສະຫະຣັດບໍ່ດົນ ລາວກໍໄດ້ໄປເຮັດວຽກຢູ່ປັ້ມຂາຍນ້ຳມັນແຫ່ງນຶ່ງ.

ມື້ນຶ່ງ, ເມື່ອໄດ້ຮັບເງິນເດືອນແລ້ວ ຈັນສີກໍຄິດຢາກຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງໃໝ່ສຳລັບລາວເອງແລະຄອບຄົວ. ເມື່ອເລີກການແລ້ວລາວຈຶ່ງເຂົ້າໄປໃນຮ້ານຂາຍເຄື່ອງນຸ່ງຢູ່ໃກ້ບ່ອນລາວເຮັດການນັ້ນ. ຮ້ານນັ້ນບໍ່ໃຫຍ່ແລະລາວເອງກໍບໍ່ຮູ້ຂະໜາດເຄື່ອງນຸ່ງຂອງເມັຍແລະລູກ, ຊ້ຳຍັງບໍ່ຮູ້ລາຄາເຄື່ອງນຸ່ງວ່າມັນຖືກຫຼືແພງສ່ຳໃດ. ລາວໄດ້ເລືອກຊື້ເອົາເຄື່ອງນຸ່ງທີ່ລາວຄິດວ່າຈະພໍດີກັບໂຕຂອງລູກແລະເມັຍລາວ.

ລາວຍ່າງເຂົ້າຫ້ອງເຊົ່າພ້ອມດ້ວຍຖົງເຄື່ອງນຸ່ງໃໝ່ແລ້ວກໍບອກໃຫ້ເມັຍເອົາໄປນຸ່ງລອງເບິ່ງດ້ວຍຄວາມຕື່ນເຕັ້ນ. ເຄື່ອງນຸ່ງເຫຼົ່ານັ້ນກໍງາມຢູ່ ແຕ່ຊ້ຳບໍ່ພໍດີກັບເມັຍລາວຈັກໂຕ. ເມັຍລາວມີຄວາມຮູ້ສຶກຜິດຫວັງແລະເສັຍດາຍເງິນເປັນຢ່າງຍິ່ງ. ລາວໄດ້ໄປຫາເພື່ອນຂ້າງບ້ານຂອງລາວ ຄືນາງບົວເງິນຜູ້ຊຶ່ງໄດ້ມາອາສັຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດສອງປີກວ່າແລ້ວແລະເຄີຍໄດ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ອຍເຫຼືອແກ່ເຂົາເຈົ້າຕລອດມາ. ເມັຍຈັນສີໄດ້ຖາມບົວເງິນວ່າຈະເຮັດຢ່າງໃດດີ.

ນາງບົວເງິນຈຶ່ງໄດ້ແນະນຳວ່າຖ້າຫາກຍັງມີໃບຮັບເງິນທີ່ທາງຮ້ານຂາຍເຄື່ອງນຸ່ງໄດ້ເອົາໃຫ້ຜົວນາງນັ້ນ ເຂົາເຈົ້າຈະເອົາເຄື່ອງນຸ່ງໄປປ່ຽນຫຼືຈະສົ່ງເຄື່ອງນຸ່ງນັ້ນແລ້ວຂໍເງິນຄືນກໍໄດ້. ເມັຍຈັນສີຈຶ່ງກັບໄປຊອກຫາໃບຮັບເງິນນັ້ນ. ເປັນຈັ່ງບຸນທີ່ໃບຮັບເງິນຍັງຄາຢູ່ໃນຖົງຫໍ່ເຄື່ອງນຸ່ງມານັ້ນ. ມື້ໃຫມ່ມາ ນາງບົວເງິນຈຶ່ງໄດ້ພາຈັນສີແລະເມັຍລາວກັບໄປຮ້ານຂາຍເຄື່ອງນຸ່ງແລະປ່ຽນເອົາຂນາດທີ່ພໍດີກັບໂຕຂອງເມັຍຈັນສີ. ເພື່ອຄວາມແນ່ໃຈນາງໄດ້ເອົາເຄື່ອງນຸ່ງໄປທົດລອງຢູ່ໃນຫ້ອງລອງເຄື່ອງຂອງຮ້ານນັ້ນ.

ເມື່ອອອກຈາກຮ້ານນັ້ນມາແລ້ວ, ບົວເງິນຈຶ່ງໄດ້ບອກທັງສອງຜົວເມັຍວ່າເຄື່ອງນຸ່ງທີ່ຊື້ຈາກຮ້ານຂາຍເຄື່ອງນ້ອຍນັ້ນຍ່ອມແພງກວ່າເຄື່ອງນຸ່ງທີ່ຂາຍຢູ່ຕາມຮ້ານຂາຍເຄື່ອງໃຫຍ່ທີ່ລົດລາຄາ. ໃນມື້ວັນເສົາຕໍ່ມາ. ບົວເງິນໄດ້ພາຈັນສີແລະເມັຍໄປທີ່ສູນການຮ້ານຄ້າແຫ່ງນຶ່ງຊຶ່ງຢູ່ທີ່ນັ້ນເຂົາເຈົ້າຈະຊື້ເກີບ, ເຄື່ອງນຸ່ງ, ແລະເຄື່ອງອື່ນໆອີກຫຼາຍຢ່າງໄດ້. ເກີບຢູ່ທີ່ນັ້ນຂາຍລົດລາຄາຈັນສີແລະເມັຍຈຶ່ງພາກັນຊື້ເອົາຄົນລະຄູ່. ຢູ່ບ່ອນຂາຍເຄື່ອງນຸ່ງ, ຈັນສີກໍ່ໄດ້ທຽບລາຄາເຄື່ອງນຸ່ງຊະນິດດຽວກັນກັບທີ່ລາວໄດ້ຊື້ເມື່ອອາທິດແລ້ວນີ້; ປາກົດວ່າລາຄາຢູ່ທີ່ນີ້ຖືກກວ່າ.

ການວາງແຜນຈັບຈ່າຍເງິນຄຳ

ການວາງແຜນທີ່ດີສຳລັບການຈ່າຍເງິນກໍຄືໃຫ້ລາຍໄດ້ສູງກວ່າລາຍຈ່າຍຢູ່ສເໝີ. ໝາຍຄວາມວ່າຢ່າຈ່າຍເງິນເກີນກວ່າຈຳນວນທີ່ເຮົາສາມາດຈະຫາໄດ້. ເມື່ອເວລາວາງແຜນກໍຈົ່ງແນໃສ່ການຈັບຈ່າຍທີ່ຈຳເປັນເສັຽກ່ອນ. ຫລັງຈາກນັ້ນຫາກຍັງມີເງິນເຫຼືອຢູ່ກໍຈົ່ງແນໃສ່ຂອງທີ່ບໍ່ຈຳເປັນ. ສິ່ງຈຳເປັນອີກຢ່າງນຶ່ງກໍຄືການສະສົມເງິນໄວ້ໃຊ້ຈ່າຍໃນຍາມສຸກເສີນຫຼືສຳລັບຊື້ຂອງໃຫຍ່ທີ່ຕ້ອງຈ່າຍເງິນຫລາຍ, ເຊັ່ນ: ລົດ ຫຼື ເຄື່ອງເຮືອນໃໝ່, ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

ການກຽມຕົວອອກຈ່າຍຕະຫຼາດ ຫຼື ໄປຊື້ຂອງ

ກ່ອນອື່ນທີ່ສຸດທ່ານກໍ່ຕ້ອງຮູ້ວ່າເຂົ້າຂາຍຫຍັງຢູ່ໃສແລະຮ້ານໃດຂາຍຖືກ ຮ້ານໃດຂາຍແພງ. ເມື່ອຮູ້ດັ່ງນັ້ນແລ້ວກ່ອນທີ່ທ່ານຈະອອກໄປຊື້ອາຫານ ຫຼືສິ່ງຂອງແຕ່ລະຄັ້ງກໍ່ຈົ່ງປະຕິບັດດັ່ງນີ້:

ຂັດບັນຊີຂອງຈະຊື້. ຈົ່ງຂຽນຊື່ສິ່ງຂອງຫຼືອາຫານທີ່ທ່ານຈຳເປັນຫຼື ຕັ້ງໃຈຈະຊື້ນັ້ນລົງໃສ່ເຈ້ຍແຜ່ນນຶ່ງກ່ອນທີ່ທ່ານຈະອອກຈາກບ້ານໄປ. ເມື່ອໄປເຖິງຮ້ານຄ້າແລ້ວກໍ່ຈົ່ງພະຍາຍາມຊື້ເອົາແຕ່ຂອງທີ່ມີຢູ່ໃນບັນ ຊີນັ້ນ. ການກະທຳດັ່ງນີ້ຈະຊ່ວຍປະຢັດເວລາແລະຫລີກເວັ້ນການຈັບ ຈ່າຍເກີນຂອບເຂດ.

ໃຊ້ຄູປອງ (Coupons) ທ່ານຈະເກັບເອົາຄູປອງທີ່ຕັດອອກ ລາຄາສິນຄ້າໄດ້ຢູ່ການໜັງສືພິມຫຼືໜັງສືແມັກກາຊີນຕ່າງໆ. ຢູ່ໃນ ບັດນັ້ນຈະມີຊື່ສິນຄ້າພ້ອມທັງແຈ້ງຈຳນວນເງິນທີ່ຫຼຸດລົງຈາກລາຄາຂອງ ສິນຄ້າເຫຼົ່ານັ້ນ. ເຊັ່ນ: ການປຸ່ນແກ່ວນ້ຳກັບຄູປອງທີ່ທ່ານ ອາດຈະຊື້ລົດລາຄາໄດ້ 20 ເຊັນ. ແຕ່ບໍ່ຄວນຊື້ຂອງທີ່ທ່ານບໍ່ຕ້ອງການ ຫຼືບໍ່ຈຳເປັນເຖິງແມ່ນທ່ານຈະມີຄູປອງຫຼຸດລາຄາກໍ່ຕາມ. ຄູປອງສ່ວນຫຼາຍ ມັກມີວັນໝົດກຳນົດເວລາທີ່ຈະໃຊ້ໄດ້. ການກາຍກຳນົດທີ່ແຈ້ງຢູ່ ໃນແຜ່ນຄູປອງນັ້ນກໍ່ຈະໃຊ້ບໍ່ໄດ້.

ການຊື້ຂອງທີ່ຂາຍຫລຸດລາຄາຫຼືເຊລສ໌ (Sales)

ໃນໄລຍະທີ່ມີການຂາຍເຊລນີ້, ລາຄາສິນຄ້າຈະລົດຕ່ຳລົງ. ທ່ານຈະຮູ້ໄດ້ໂດຍສັງເກດເບິ່ງປ້າຍ "SALE " ແຕ່ກໍຕ້ອງທຽບລາຄາເບິ່ງເສັຽກ່ອນວ່າມັນລົດລາຄາຫນ້ອຍຫລາຍພຽງໃດ.

ສິ່ງອື່ນໆທີ່ທ່ານຄວນຮູ້

ຈົ່ງຖາມສະປອນເຊີຣ໌, ມິດສະຫາຍຫຼືເພື່ອນບ້ານຂອງທ່ານເບິ່ງວ່າທ່ານຈະໄປຊື້ສິ່ງຂອງທີ່ທ່ານຕ້ອງການນັ້ນໄດ້ຢູ່ໃສ. ລາຄາສິນຄ້າຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າສ່ວນມາກເປັນລາຄາທີ່ຕາຍຕົວ. ຫມາຍຄວາມວ່າທາງຮ້ານມີລາຄາຕິດໄວ້ກັບສິ່ງຂອງຕ່າງໆນັ້ນ, ຄົນຂາຍຂອງຈະປ່ຽນແປງລາຄາສິນຄ້າໂດຍລຳພັງບໍ່ໄດ້. ໂດຍມາກແລ້ວຄົນຂາຍຂອງຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າທັງຫລາຍເປັນພຽງແຕ່ພະນັກງານຫຼືລູກຈ້າງເທົ່ານັ້ນ. ເຂົາເຈົ້າບໍ່ມີສິດຈະປ່ຽນແປງລາຄາໄດ້. ສະນັ້ນຢ່າພະຍາຍາມຕໍ່ລອງຫຼືຂໍລົດລາຄານອກຈາກທ່ານແນ່ໃຈວ່າເຂົາໃຫ້ຕໍ່ໄດ້, ໂດຍມາກກໍແມ່ນຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້ານ້ອຍໆຊຶ່ງຄົນຂາຍແມ່ນເຈົ້າຂອງຮ້ານເອງ.

ບ່ອນໄປຊື້ຂອງ

ຄົນສ່ວນມາກຢູ່ໃນສະຫະຣັດບໍ່ໄປຕລາດຫຼືໄປຊື້ຂອງທຸກວັນ. ເຂົາເຈົ້າໄປອາທິດລະເທື່ອສອງເທື່ອ. ຫາກທ່ານຂີ່ຣົດເມໄປບໍ່ໄດ້ກໍຈົ່ງຂໍໄປນຳເພື່ອນຂອງທ່ານທີ່ມີຣົດ.

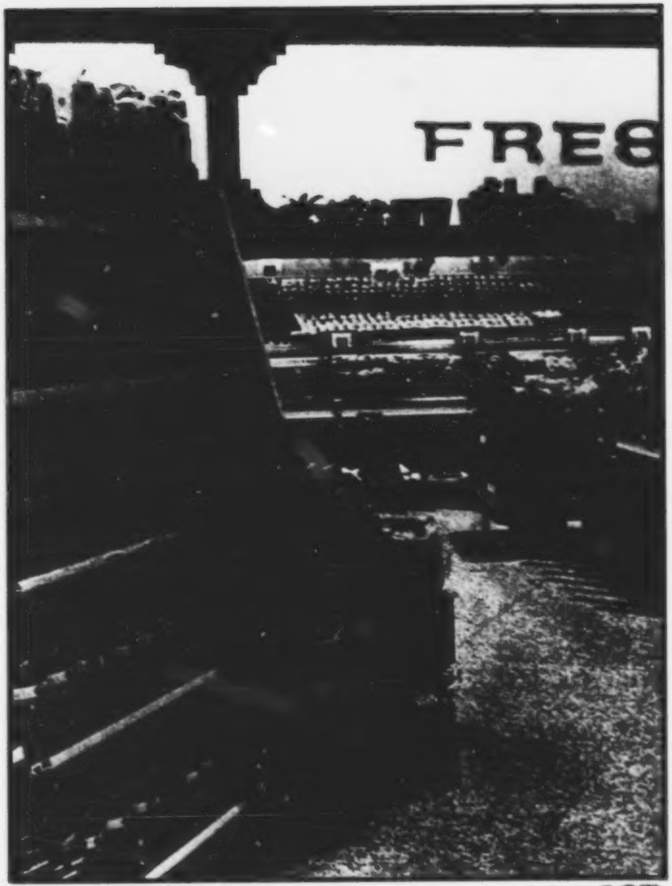

ຕລາດ ຊຸເປີ໌ມາຣ໌ເກັຕ (Supermarkets)

ສະຖານທີ່ດັ່ງກ່າວກໍເປັນບ່ອນທີ່ຄົນທັງຫລາຍໄປຊື້ອາຫານ. ແຕ່ກໍມີຂອງອື່ນໆອີກຂາຍເຊັ່ນກັນ, ເປັນຕົ້ນ: ສະບູຫຼືນ້ຳຢາຣັດຄວາມສະອາດ, ເຄື່ອງແຕ່ງໜ້າ, ໜັງສືຕ່າງໆ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມບາງຢ່າງ, ເຄື່ອງໃຊ້ໃນບ້ານ, ແລະຫວາມຢາບາງຊະນິດທີ່ຂາຍບໍ່ຕ້ອງມີອະນຸຍາດຈາກທ່ານໝໍ.

ຕລາດຊາວສວນ

ຢູ່ຕາມບາງແຫ່ງຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ, ບາງມື້ບັນດາຊາວສວນກໍພາກັນນຳເອົາພືລປູກຂອງຕົນເຂົ້າໄປຕັ້ງຂາຍຢູ່ໃນເມືອງເຊັ່ນ: ໝາກໄມ້, ຜັກສົດ, ດອກໄມ້, ໄຂ່ແລະອື່ນໆ. ຢູ່ໃນຕລາດດັ່ງກ່າວນີ້ທ່ານອາດຈະຕໍ່ລາຄາໄດ້.

ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງເອເຊັຽ

ຊຸເປີ໌ມາຣ໌ເກັຕຍ່ອມບໍ່ມີທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງທີ່ທ່ານຕ້ອງການສຳລັບຄົວກິນອາຫານລາວ. ສະນັ້ນທ່ານກໍຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ໄປຕລາດເອເຊັຽອີກ. ຈົ່ງຖາມເພື່ອນຂອງທ່ານເບິ່ງວ່າມີຮ້ານເອເຊັຽຢູ່ໃກ້ກັບບ່ອນທ່ານຢູ່ນັ້ນຫຼືບໍ່. ຢູ່ຕາມຫົວເມືອງໃຫຍ່ຕ່າງໆຢູ່ໃນສະຫະຣັດກໍມີຮ້ານຂາຍເຄື່ອງຫຼືຕລາດເອເຊັຽຢູ່ຫລາຍແຫ່ງ. ໂດຍມາກແລ້ວລາຄາມັກຈະສູງກວ່າຢູ່ໃນຊຸເປີ໌ມາຣ໌ເກັຕ.

ຮ້ານຄ້າໃຫຍ່ຫຼືດີພາຣ໌ຕເມັນຕ໌ສະຕໍຣ໌

ໂດຍມາກແລ້ວຮ້ານຄ້າຈະມີຄົນເປັນເຈົ້າຂອງບໍຣິສັດການຄ້າໃຫຍ່ທີ່ມີຮ້ານຄ້າຕັ້ງຢູ່ຫລາຍໆແຫ່ງຕາມຫົວເມືອງຕ່າງໆ. ຢູ່ພາຍໃນຮ້ານກໍ່ມີສິນຄ້ານາໆຊະນິດວາງຂາຍເປັນພະແນກໆເຊັ່ນ: ເຄື່ອງນຸ່ງຜູ້ຊາຍ, ຜູ້ຍິງແລະເດັກນ້ອຍ, ເຄື່ອງເຮືອນ, ເຄື່ອງໃຊ້ໃນເຮືອນ, ເຄື່ອງກໍ່ສ້າງ, ເກີບ, ເຄື່ອງຫຼິ້ນກິລາ, ອາຫານບາງຢ່າງແລະອື່ນໆອີກເປັນຈຳນວນຫລາຍ.

ສູນກາງຮ້ານຄ້າ (Shopping Center ຫຼື Malls)

ຢູ່ໃນບາງແຫ່ງກໍ່ມີຮ້ານຄ້າໃຫຍ່, ມີຊູເປີ້ມາຣ໌ເກັດ, ແລະຮ້ານຂາຍເຄື່ອງສະເພາະຫລາຍໆຢ່າງໂຮມກັນຢູ່ໃນຕຶກໃຫຍ່ຫລັງນຶ່ງຫຼືຫລາຍຫລັງຕິດຕໍ່ກັນຊຶ່ງຈັດເປັນສູນກາງຮ້ານຄ້າ ຫຼື ຊັອບປິ້ງເຊັນເຕີຣ໌ ຫຼືລາງບ່ອນກໍ່ເອີ້ນວ່າ "ມອລລ໌" ໃນນັ້ນກໍ່ອາດມີທັງຮ້ານອາຫານ, ໂຮງຊີເນ, ໂຮງຫຼີ້ນສະເກັດ, ຫຼືໂບລິງ. ຈົ່ງໃຊ້ເວລາໄປເລາະເບິ່ງສູນກາງຮ້ານຄ້າດັ່ງກ່າວນີ້ເພື່ອທ່ານຈະໄດ້ຮູ້ວ່າຢູ່ໃນສະຫະຣັດນັ້ນມີສິນຄ້າຢ່າງໃດຂາຍຕາມຕລາດຮ້ານຄ້າ. ພ້ອມກັນນັ້ນທ່ານກໍ່ຈະໄດ້ຮຽນຮູ້ຊື່ແລະລາຄາສິນຄ້າທີ່ທ່ານບໍ່ເຄີຍຮູ້ເຄີຍເຫັນມາກ່ອນ.

ຮ້ານຂາຍຂອງລົດລາຄາ (Discount Stores)

ການໄປຊື້ຂອງຢູ່ຕາມຮ້ານ(Discount Stores) ຈະຊ່ອຍໃຫ້ທ່ານປະຢັດເງິນໄດ້. ຮ້ານເຫຼົ່ານີ້ຂາຍໃນລາຄາຕ່ຳໄດ້ກໍ່ຍ້ອນວ່າບໍ່ຮັບເງິນເຊື່ອ, ບໍ່ຈ້າງພະນັກງານຫລາຍຄົນແລະບໍ່ມີການປະດັບປະດາຢ່າງສວຍງາມ.

ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງເກົ່າ (Thrift Stores)

ຊາວອະເມຣິກັນບໍ່ຖືວ່າການຊື້ເສື້ອຜ້າແລະເຄື່ອງເຮືອນທີ່ໃຊ້ແລ້ວນັ້ນເປັນສິ່ງທີ່ອັບອາຍຂາຍໜ້າ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວຮ້ານຂາຍເຄື່ອງເກົ່ານີ້ບໍຣິການໂດຍຄນະສາສນາແລະອົງການກຸສົນຕ່າງໆ.

ປະກາດໂຄສະນາສິນຄ້າ

ໂດຍມາກແລ້ວຄົນທີ່ຢາກຂາຍສິ່ງຂອງຕ່າງໆຂອງເຂົາເຈົ້ານັ້ນຈະປະກາດໂຄສະນາຢູ່ໃນໜັງສືພິມ. ຄຳປະກາດເຫຼົ່ານັ້ນກໍ່ອາດຈະແຈ້ງວ່າດັ່ງນີ້"ເຄື່ອງໃຊ້ໃນຫ້ອງນອນຄຸນນະພາບຍັງດີ, ລາຄາຖືກ. ເຈົ້າຂອງຈຳເປັນຕ້ອງຍ້າຍບ້ານ, ຈະຕ້ອງຂາຍ. ຫລັງຈາກ 5 ໂມງແລງໂທຣະສັບຕິດຕໍ່ໄປໄດ້ທີ່ 555-6677" ຖ້າຫາກທ່ານເຫັນຄຳປະກາດທີ່ທ່ານສົນໃຈ ກໍ່ຈົ່ງຂໍໃຫ້ສະປອນເຊີຣ໌ຫຼືເພື່ອນຂອງທ່ານທີ່ຮູ້ພາສາອັງກິດຊ່ອຍຕິດຕໍ່ເພື່ອໄປເບິ່ງສິ່ງຂອງທີ່ທ່ານສົນໃຈຈະຊື້ນັ້ນ. ຖ້າທ່ານຊັກຊ້າຜູ້ອື່ນກໍ່ອາດຈະຊື້ໄປກ່ອນ.

ຮ້ານສ້ອມແປງເຄື່ອງຕ່າງໆ

ຄ່າສ້ອມແປງສິ່ງຕ່າງໆໃນສະຫະຣັດນີ້ແພງສະນັ້ນຖ້າຫາກທ່ານ

ຈຳເປັນຕ້ອງມີການສ້ອມແປງທີ່ສຳຄັນເປັນຕົ້ນ, ແປງຣົດຫຼືເຮືອນນັ້ນກໍຈົ່ງຂໍໃຫ້ສະປອນ ເຊຶ່ງຣູ້ຫຼືເພື່ອນຂອງທ່ານຊ່ອຍຫາຮ້ານທີ່ເຂົາເຈົ້າເຄີຍໄດ້ຮັບການບໍຣິການຢ່າງດີມາກ່ອນ ໃຫ້ທ່ານ.

ບ່ອນອື່ນໆອີກ

ການຊື້ຂອງໂດຍວິທີອື່ນອີກຢູ່ໃນສະຫະຣັດກໍຄື: ໂດຍການສັ່ງຊື້ທາງໄປສະນີ, ຊື້ຈາກຄົນທີ່ມາເຄາະປະຕູຈາວຂາຍ, ແລະໂດຍທາງໂທຣະສັບ ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ຮູ້ພາສາອັງກິດດີ ແລະບໍ່ລຶ້ງເຄີຍກັບການຊື້ເຄື່ອງໂດຍວິທີຕ່າງໆທີ່ກ່າວມານີ້ ທ່ານກໍບໍ່ຄວນຊື້ສິ່ງໃດໂດຍວິທີນີ້.

ຢູ່ທີ່ຮ້ານຄ້າຂາຍເຄື່ອງ

ເວລາທ່ານເຂົ້າໄປໃນຮ້ານຂາຍເຄື່ອງພະນັກງານຂອງຮ້ານເຫຼົ່ານັ້ນກໍອາດຈະກວດ ເບິ່ງຖົງ ຫຼືຫີບຂອງທີ່ທ່ານຖືເຂົ້າໄປນຳນັ້ນ. ຖ້າຫາກມີສິ່ງດັ່ງກ່າວພະນັກງານກໍຈະເກັບ ຮັກສາໄວ້ໃຫ້ທ່ານຢູ່ທາງດ້ານໜ້າຂອງຮ້ານ. ທ່ານຈະກັບມາທວງເອົາໄດ້ເວລາຈະອອກ ຮ້ານໄປ. ເຫດຜົນທີ່ມີການກະທຳດັ່ງກ່າວນີ້ກໍຍ້ອນວ່າການລັກເຄື່ອງເອົາສິ່ງຂອງຢູ່ຕາມ ຮ້ານຄ້ານັ້ນເປັນອາຊະຍາກັມທີ່ຮ້າຍແຮງອັນນຶ່ງຢູ່ໃນສະຫະຣັດ. ມີຫຼາຍຄົນພະຍາຍາມຊຸກ ເຊື່ອງສິ່ງຂອງໃສ່ໃນຖົງຫຼືກະເປົາຂອງເຂົາເຈົ້າໂດຍບໍ່ຈ່າຍເງິນ. ການປິ້ດໝາກໄມ້ຢູ່ ໃນຕລາດຮ້ານຄ້າມາຊີມໂດຍບໍ່ໄດ້ຈ່າຍເງິນກໍຖືວ່າເປັນການລັກແລະອາດເປັນໂທດໄດ້. ຢ່າເອົາສິ່ງຂອງໃດໆຍັດໃສ່ໃນກະເປົາຫຼືຖົງສົ້ງຖົງເສື້ອຂອງທ່ານເຖິງແມ່ນວ່າທ່ານມີເຈຕ ນາຈະເອົາໄປຈ່າຍກໍຕາມ, ທ່ານຈະຖືກຫາວ່າພະຍາຍາມຊຸກເຊື່ອງ. ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງ ສ່ວນມາກມີກ້ອງໂທຣະທັດຫຼືເຄື່ອງສອດແນມທີ່ຄອຍຕິດຕາມເບິ່ງໃນຂນະທີ່ທ່ານກຳລັງເລາະ

ຊື້ຂອງຢູ່ນັ້ນ. ຮ້ານຄ້າສ່ວນມາກກໍມີການຫ້າມບໍ່ໃຫ້ສູບຢາ. ຈົ່ງມອດກອກຢາຂອງທ່ານກ່ອນຈະເຂົ້າໄປໃນຮ້ານຄ້າ.

ເງິນເຊື່ອ ຫຼື ເຄຣດິດ ແມ່ນຫຍັງ?

ການໃຊ້ເຄຣດິດກາດ "ຊື້ມື້ນີ້ແລ້ວຈ່າຍມື້ໜ້າ" ແຕ່ວ່າເວລາທ່ານຈ່າຍມື້ໜ້າຫຼືຈ່າຍຕາມພາຍຫຼັງ ລາຄາສິ່ງຂອງກໍຈະສູງກວ່າວິທີຈ່າຍເງິນສົດໂດຍທັນທີ. ທັງນີ້ຍ້ອນວ່າບໍຣິສັດເງິນເຊື່ອໄລ່ຄ່າບໍຣິການຕື່ມໃສ່ຈຳນວນເງິນທີ່ທ່ານຕິດໜີ້. ສະນັ້ນການມີບັດເຄຣດິດກໍອາດສ້າງບັນຫາຫຍຸ້ງຍາກອັນໃດ ຖ້າຫາກທ່ານໃຊ້ຢ່າງບໍ່ຣະມັດຣະວັງ. ຈົ່ງປຶກສານຳສະປອນເຊີຫຼືເພື່ອນຂອງທ່ານເສັຽກ່ອນຈະຂໍໄປ.

——————

ການຊື້ອາຫານ

ໃນຂັ້ນຕົ້ນອາຫານທີ່ຊາວອະເມຣິກັນບໍຣິໂພກນັ້ນ (ກິນ) ອາດຈະເປັນສິ່ງທີ່ທ່ານຍັງບໍ່ລຶ້ງແລະບໍ່ຢາກກິນ. ຢ່າສູ່ຟ້າວຕົກໃຈ-ເພື່ອນແລະສະປອນເຊີຂອງທ່ານຈະສາມາດຊ່ອຍທ່ານຫາຊື້ອາຫານທີ່ຖືກປາກຂອງທ່ານໄດ້. ຊາວອະເມຣິກັນມັກກິນຂອງທີ່ມີທາດໂປຣຕີນ ເຊັ່ນ: ຊີ້ນ, ເນີຍ, ນົມ, ໄຂ່ ແລະອາດຈະບໍ່ກິນອາຫານຈຳພວກ ປາ, ເຂົ້າ ແລະຜັກສົດຫຼາຍເໝືອນດັ່ງຄົນລາວ. ອາຫານຈຳພວກທີ່ເກັບໄວ້ດ້ວຍຄວາມເຢັນຈົນແຂງແລະອາຫານຈຳພວກກະປ໋ອງທີ່ມີຂາຍຢູ່ຕາມຕລາດຮ້ານຄ້ານັ້ນມີລົດຊາດບໍ່ເໝືອນອາຫານສົດ ແຕ່ກໍເປັນສິ່ງປະຢັດແລະໃຊ້ໄດ້ງ່າຍ. ປາສົດແລະອາຫານທະເລອື່ນໆນັ້ນກໍຫາຊື້ໄດ້ຍາກແລະແພງຫຼາຍສຳລັບເຂດທີ່ຢູ່ຫ່າງໄກຈາກທະເລ.

ອາຫານທີ່ບັນຈຸຢູ່ໃນກັບເຈັ້ຽຕ່າງໆ

ທ່ານຄົງຈະມີຄວາມຮູ້ສຶກງົງງັນເວລາທ່ານເຫັນກັບເຈັ້ຽບັນຈຸສິ່ງຂອງຢູ່ເທິງຮ້ານໄວ້ເຄື່ອງຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າຕ່າງໆ. ບາງອັນກໍອາດຈະມີຮູບພາບທີ່ບອກເຖິງສິ່ງຂອງທີ່ບັນຈຸຢູ່ຂ້າງໃນ. ແຕ່ວ່າລາງເທື່ອຮູບບາງຢ່າງນັ້ນກໍພຽງແຕ່ເປັນເຄື່ອງໝາຍການຄ້າຫຼືການໂຄສະນາຂອງບໍຣິສັດຊຶ່ງອາດຈະບໍ່ໝາຍເຖິງສິ່ງຂອງທີ່ບັນຈຸຢູ່ໃນນັ້ນ. ຖ້າທ່ານບໍ່ແນ່ໃຈກ່ຽວກັບສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ກໍຈົ່ງຖາມເພື່ອນຫຼືສະປອນເຊີຂອງ

191

ທ່ານ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວສິນຄ້າທີ່ວາງຂາຍຢູ່ຕາມຕລາດຮ້ານຄ້ານັ້ນຈະຖືກວາງໄວ້ເປັນຈຸຕາມຊະນິດຂອງສິ່ງຂອງເຊັ່ນ: ຈຳພວກຊີ້ນຕ່າງໆກໍຈະວາງຢູ່ສະເພາະບ່ອນຊີ້ນດ້ວນເປັນຕົ້ນ.

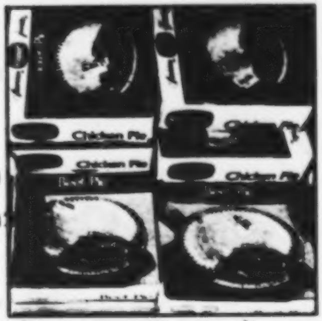

ຢູ່ໃນຕລາດຂາຍອາຫານຂອງຊາວອະເມຣິກັນ, ຈຳພວກອາຫານສົດມັກຈະຖືກບັນຈຸໄວ້ໃນຫໍ່ຫຼືຖົງເຈັ້ຍປລາສຕິກ, ທັ້ງນີ້ກໍ່ເພື່ອຮັກສາໃຫ້ອາຫານນັ້ນສົດຢູ່ສເມີເຊັ່ນ: ຊີ້ນ, ຜັກແລະໝາກໄມ້ບາງຊະນິດ. ເວລາທ່ານເລືອກອາຫານທີ່ຫໍ່ໄວ້ນັ້ນກໍຈົ່ງປຽບທຽບກັບລາຄາອັນທີ່ບໍ່ໄດ້ຫໍ່ໄວ້ນັ້ນ. ຕາມທັມມະດາໃກ່ທີ່ຕັດເປັນຕ່ອນແລ້ວນັ້ນແພງກວ່າໃກ່ທີ່ເປັນໂຕ. ຈົ່ງຢ່າແກະຫຼືໃຂສິ່ງຂອງທີ່ຫໍ່ໄວ້ແລ້ວ, ຖ້າຫາກທ່ານມີຄຳຖາມຫຼືມີຂໍ້ຂ້ອງໃຈກ່ຽວກັບສິ່ງໃດກໍຈົ່ງໄປຖາມພະນັກງານຂອງຮ້ານຄ້ານັ້ນ.

ປ້າຍສລັກ

ລາຍລະອຽດທີ່ແຈ້ງຢູ່ໃນປ້າຍສລັກຂອງກັບຫຼືກະປ໋ອງບັນຈຸສິ່ງຂອງນັ້ນຈະຊ່ວຍໃຫ້ທ່ານຮູ້ວ່າສິ່ງທີ່ທ່ານຊື້ນັ້ນສົມກັບຄຸນຄ່າຂອງເງິນຫຼືບໍ່. ປ້າຍສລັກດັ່ງວ່ານີ້ຈະແຈ້ງສ່ວນປະສົມຕ່າງໆຂອງອາຫານ.

ສຳລັບອາຫານທີ່ຈະບູດເໜົ່າໄດ້, ເຊັ່ນ: ນ້ຳນົມ, ກໍຈະມີວັນທີແຈ້ງກຳນົດມື້ຂາຍໄວ້ (ເຊັ່ນ, Jan 10). ນີ້ແມ່ນວັນສຸດທ້າຍທີ່ໝົດກຳນົດ. ຖ້າຫາກມີວັນທີຕິດຢູ່ກັບສິ່ງຂອງແລະຫາກທ່ານບໍ່ເຂົ້າໃຈກໍຈົ່ງຖາມເພື່ອນຫຼືສະປອນເຊີຂອງທ່ານ.

ອາຫານຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິການັ້ນວັດແທກໂດຍຣະບົບອັງກິດແລະຣະບົບເມຕຣິກ. ການຊື້ຂອງເປັນຈຳນວນຫລາຍອາດເປັນການປຍັດກໍໄດ້, ເຊັ່ນ, ນ້ຳຕານຖົງລະ 10 ປອນດ໌ ເມື່ອສະເລັ່ຽແລ້ວກໍຈະຖືກກວ່າຖົງລະຫ້າປອນດ໌.

ອາຫານແບບງ່າຍໆ.

ຄົນທີ່ມີວຽກຫຼາຍຕລອດເວລາມັກຈະພາກັນຊື້ອາຫານແບບງ່າຍໆນີ້ມາກິນເພາະວ່າມັນໄດ້ກິນໄວ ແຕ່ໂດຍມາກກໍມັກຈະແພງ. ອາຫານຈຳພວກນີ້ໄດ້ແກ່ອາຫານທີ່ມີຄຳພາສາອັງກິດບອກໄວ້ວ່າ"Instant", "Ready to eat", ຫຼື "Heat and serve".

ການເກັບຮັກສາອາຫານ

ເມື່ອທ່ານກັບຈາກໄປຊື້ອາຫານມາແຕ່ຕລາດກໍຈົ່ງເກັບອາຫານຕ່າງໆໄວ້ໃຫ້ດີ. ຖ້າຫາກທ່ານເຫັນວ່າອາຫານບາງຢ່າງທີ່ຊື້ມານັ້ນບູດເນົ່າຫຼືເສັຽຫາຍ ທ່ານຈະເອົາໄປສົ່ງຄືນຫຼືປ່ຽນເອົາອັນໃໝ່ກໍໄດ້. ຈົ່ງເກັບຮັກສາໃບຮັບເງິນໄວ້ສເມີ. ອາຫານຈຳພວກຊີ້ນ, ປ່າ, ໄຂ່, ນົມ; ເນີຍ, ແລະຂອງສົດອື່ນໆຈະຕ້ອງເກັບໄວ້ໃນຕູ້ເຢັນ. ອາຫານກະປ໋ອງ, ເຂົ້າສານ, ແປ້ງ, ນ້ຳຕານ, ນ້ຳມັນ, ແລະ

ເຄື່ອງຫອມແຫ້ງຕ່າງໆຈະເກັບໄວ້ໃນຕູ້ຫຼືຮ້ານໄວ້ສິ່ງຂອງຢູ່ໃນຫ້ອງຄົວນັ້ນກໍໄດ້. ຫລັງຈາກທ່ານໄຂອາຫານກະປ໋ອງແລ້ວຈຶ່ງເກັບສ່ວນທີ່ເຫຼືອກິນນັ້ນໄວ້ໃນຕູ້ເຢັນ.

ການຫາຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ.

ຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ ທ່ານຈະຫາຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມສຳລັບທຸກໂອກາດແລະຣະດູການໄດ້. ໂດຍການສັງເກດເບິ່ງຄົນອື່ນຫລື ໂດຍການຊັກຖາມສະປ໋ອນເຊີ້ຣ໌ຫຼືມິດສະຫາຍຂອງທ່ານໆກໍຈະສາມາດນຸ່ງຖືຢ່າງເຫມາະສົມໄດ້.

ໃນຣະດູຫນາວ. ຢູ່ໃນບາງສ່ວນຂອງສະຫະຣັດ, ໃນຣະດູຫນາວອາກາດກໍຫນາວຫຼາຍ ສະນັ້ນທ່ານຈຳເປັນກໍຕ້ອງມີ ເສື້ອຄຸມຫນາ, ເສື້ອສຸບກັນຫນາວ, ເສື້ອແຂນຍາວ, ຫມວກ, ຖົງມື, ຖົງເທົ້າຊະນິດຫນາ, ແລະເກີບບົດ. ເກີບບົດຊະນິດມີພົ້ນເປັນຂັ້ນນັ້ນເຫມາະສົມສຳລັບການຍ່າງເທິງນ້ຳກ້ອນຫຼືຫິມະ. ເຄື່ອງນຸ່ງທີ່ເຮັດດ້ວຍຂົນສັດ, ຫຼືທີ່ເປັນຍອງຫນາໆຈະຊ່ອຍເກັບຄວາມອຸ່ນໄດ້ດີ.

ການຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງ. ທ່ານຈະຫາຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງສຳເຣັດຮູບໄດ້ຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າຕ່າງໆໃນລາຄາຍອມເຍົາ. (ຊາວອະເມຣິກັນສ່ວນມາກບໍ່ຄ່ອຍໄປຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງຢູ່ຮ້ານຕັດເຄື່ອງ, ນອກຈາກຄົນຮັ່ງມີເທົ່ານັ້ນ, ເພາະລາຄາຢູ່ຫັ້ນແພງຫຼາຍ). ຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າຕ່າງໆນັ້ນ ທ່ານຈະເຫັນເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມຊະນິດຕ່າງໆຫ້ອຍຫຼືວາງຂາຍຢູ່ຢ່າງເປັນຣະບຽບ ເຊັ່ນ: ເສື້ອຄຸມ, ກະໂປ່ງ, ໂສ້ງ, ເສື້ອ, ເຄື່ອງນຸ່ງຊ້ອນໃນ,

ແລະຖົງເທົ້າ ຊຶ່ງຮຽງປາຍກັນໄປຕາມຂນາດຕ່າງໆ. ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ຮູ້ວ່າທ່ານໃສ່ຫຼືນຸ່ງເຄື່ອງຂນາດໃດນັ້ນ ກໍຈົ່ງຂໍໃຫ້ພະນັກງານຂາຍເຄື່ອງນຸ່ງນັ້ນວັດແທກໃຫ້ທ່ານກໍໄດ້. ຫຼືທ່ານຈະເລືອກເອົາຂນາດທີ່ທ່ານຄິດວ່າຈະພໍດີ ແລ້ວບອກພະນັກງານຂາຍເຄື່ອງວ່າທ່ານຕ້ອງລອງເຄື່ອງນັ້ນ ລາວກໍຈະພາທ່ານໄປຫາຫ້ອງລອງເຄື່ອງນຸ່ງ. ຢູ່ໃນຫ້ອງນ້ອຍໆນັ້ນທ່ານຈະລອງເຄື່ອງໄດ້ຕາມສະບາຍ. ຢ່າປະສິ່ງຂອງໄວ້ໃນຫ້ອງລອງເຄື່ອງເພາະອາດຈະເສັຽຫາຍໄດ້.

ການບົວຣະບັດເຄື່ອງນຸ່ງ.

ປ້າຍນ້ອຍໆທີ່ຂຽນຕິດໃສ່ຂ້າງໃນຂອງເຄື່ອງນຸ່ງນັ້ນຈະບອກໃຫ້ທ່ານຮູ້ກ່ຽວກັບວິທີບົວຣະບັດຮັກສາເຄື່ອງນຸ່ງຊະນິດນັ້ນ. ເຄື່ອງນຸ່ງບາງຊະນິດຈະຕ້ອງໄດ້ຊັກແຫ້ງ ຊຶ່ງແມ່ນການຊັກດ້ວຍເຄື່ອງຈັກຊັກພິເສດ. ຢູ່ຕາມຮ້ານຊັກເຄື່ອງທີ່ປ່ອນເງິນສ່ວນມາກກໍມີເຄື່ອງຈັກຊັກແຫ້ງ. ຄ່າຊັກແຫ້ງນີ້ແພງກວ່າຄ່າຊັກນ້ຳທັມມະດາ. ຫຼືທ່ານຈະເອົາໄປໃຫ້ເຂົາຊັກຢູ່ໃນຮ້ານຊັກຣີດກໍໄດ້. ເວລາທ່ານຊັກລ້າງຕຳອິດ ເຄື່ອງນຸ່ງບາງຢ່າງ, ເຊັ່ນ: ໂສ້ງຄາວບອຍຫຼືເຄື່ອງທີ່ເຮັດດ້ວຍຝ້າຍອາດຈະຫົດເຂົ້າກໍໄດ້ຖ້າຫາກນ້ຳຮ້ອນເກີນໄປ. ຄ່າສ້ອມແປງເຄື່ອງນຸ່ງແພງຫຼາຍຖ້າຫາກແມ່ນພວກຊ່າງອາຊີບ. ຖ້າພໍເປັນໄປໄດ້ກໍຈົ່ງພຍາຍາມສ້ອມແປງເຄື່ອງນຸ່ງຂອງທ່ານເອງຫຼືຂໍໃຫ້ໝູ່ເພື່ອນທີ່ຫຍິບເຄື່ອງນຸ່ງເປັນນັ້ນຊ່ອຍເຫຼືອທ່ານກໍໄດ້.

ການນຳສິນຄ້າໄປສົ່ງຄືນ.

ຖ້າຫາກທ່ານຊື້ສິ່ງໃດສິ່ງນຶ່ງທີ່ໃຊ້ການບໍ່ໄດ້, ຫຼືທີ່ມີຂນາດບໍ່ພໍດີ, ຫຼືທີ່ທ່ານບໍ່ມັກ, ທ່ານຈະເອົາກັບຄືນໄປສົ່ງທີ່ຮ້ານເຂົາກໍໄດ້. ຈົ່ງນຳເຄື່ອງນັ້ນໄປທີ່ບ່ອນບໍຣິການລູກຄ້າ "**Customer Service**" ແລະອະທິບາຍບັນຫາສູ່ເຂົາເຈົ້າຟັງ. ທ່ານຈະຕ້ອງນຳສິ່ງຂອງທີ່ທ່ານຈະສົ່ງຄືນນັ້ນກັບໄປພາຍໃນເວລາ 7 ຫາ 10 ມື້. ທ່ານຈະຕ້ອງບໍ່ໃຊ້ເຄື່ອງນັ້ນແລະຈະຕ້ອງມີໃບຮັບເງິນໄປພ້ອມ. ທາງຮ້ານອາດຈະຄືນເງິນໃຫ້ທ່ານ, ອາດຈະປ່ຽນເອົາອັນໃໝ່ໃຫ້ທ່ານ, ຫຼືບອກໃຫ້ທ່ານເລືອກເອົາສິນຄ້າຢ່າງອື່ນທີ່ມີລາຄາເທົ່າກັນ.

ສິ່ງປີກຍ່ອຍ.

ແວ່ນຕາ. ທ່ານຈະຫາຊື້ແວ່ນຕາໄດ້ຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າທົ່ວໄປ. ແຕ່ສຳລັບຄົນທີ່ເສັຽແສງຕາ ທ່ານຈະຕ້ອງໄປໃຫ້ໝໍຕາວັດແທກແສງຕາຂອງທ່ານເສັຽກ່ອນ. ເມື່ອໝໍເຮັດໜັງສືຊື້ແວ່ນຕາໃຫ້ທ່ານແລ້ວຈຶ່ງໄປສັ່ງຊື້ແວ່ນຕາຢູ່ຮ້ານຫຼືພແນກຂາຍແວ່ນຕາຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າໃຫຍ່ໆ.

ການໃຫ້ເງິນແຖມສຳລັບການບໍຣິການ. (ເງິນທິບ) ການໃຫ້ເງິນທິບນີ້ເປັນປະເພນີອັນນຶ່ງຂອງຊາວອະເມຣິກັນ ຊຶ່ງແຕກຕ່າງກັນໄປໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ. ບຸກຄົນທີ່ຫວັງໄດ້ຮັບເງິນທິບຈາກທ່ານກໍຄື: ຄົນຂັບຣົດແທັກຊີ, ຄົນຮັບໃຊ້ຕາມຮ້ານອາຫານ, ຊ່າງຕັດຜົມແລະຊ່າງເສີມສວຍ, ຄົນຊ່ອຍຖືກະເປົາ, ແລະຄົນສົ່ງສິ່ງຂອງ, ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ. ການໃຫ້ເງິນທິບນີ້ ຢ່າງຕ່ຳທີ່ສຸດກໍປະມານ 15% ຂອງ

ຄ່າແຮງງານຫຼືຄ່າບໍຣິການ. ຕົວຢ່າງ: ບິລຄ່າອາຫານ $10 ທ່ານກໍຄວນປະເງິນທິບໄວ້ປະມານ $1.50. ບໍ່ຕ້ອງໃຫ້ເງິນທິບແກ່ຄົນຂັບຣົດເມ,,ຄົນສົ່ງໜັງສື, ພະນັກງານເຄື່ອງຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້າ, ຫຼືພະນັກງານປະຈຳເຄື່ອງບິນ. ຢ່າເອົາເງິນທິບໃຫ້ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕຳຣວດຫຼືຂ້າຣາຊການເພາະຈະຖືວ່າເປັນການໃຫ້ສິນບົນຊຶ່ງເປັນສິ່ງທີ່ຜິດກົດໝາຍ.

ການປ້ອງກັນສິດທິຂອງລູກຄ້າ. ມີຫລາຍຫ້ອງການດ້ວຍກັນທີ່ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ບັນດາລູກຄ້າທີ່ຖືກໂກງຫຼືບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມຍຸຕິທັມ. ເມື່ອເວລາພະນັກງານຫຼືຜູ້ຈັດການຮ້ານຄ້າ, ຫຼືບໍຣິສັດຜລິດສິນຄ້າບໍ່ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຕໍ່ຄຳຮ້ອງທຸກຂອງທ່ານ ກໍຈົ່ງໂທຣະສັບໄປແຈ້ງຕໍ່ຫ້ອງການຕ່າງໆດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: "Better Business Bureau", "Consumer Affairs" ຫຼື "Consumer Protection" ຊຶ່ງທ່ານຈະຫາເບີໂທຣະສັບໄດ້ຢູ່ໃນປຶ້ມໂທຣະສັບປະຈຳທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ. ເຂົາເຈົ້າຈະຕິດຕາມເບິ່ງປັນຫາຂອງທ່ານແລ້ວກໍຈະຣາຍງານຜົນໃຫ້ທ່ານຊາບ. ເມື່ອໃດທ່ານເກີດມີປັນຫາຫຍຸ້ງຍາກ ທາງທີ່ດີກໍຄືຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກສະປອນເຊີຣ໌ຫຼືເພື່ອນສະຫາຍຂອງທ່ານ.

ບັນຈຸກວດທົບທວນ

- ຈົ່ງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່ານຮູ້ລາຍຈ່າຍປະຈຳເດືອນຂອງທ່ານສຳລັບຄ່າເຊົ່າບ້ານ, ຄ່ານ້ຳຄ່າໄຟ, ຄ່າອາຫານ, ຄ່າເຄື່ອງນຸ່ງ, ແລະອື່ນໆອີກ.
- ຈົ່ງກະງົບປມານໃຫ້ພໍດີ
- ໃຫ້ຮູ້ຈັກວິທີປ້ອງກັນການລັກລັກສົກແລະການສໍ້ໂກງ
- ໃຫ້ຮູ້ຈັກວິທີໄປຊື້ຂອງຕ່າງໆ.
- ໃຫ້ຮູ້ຈັກລັກສນະຂອງຮ້ານຄ້າຕ່າງໆ, ເຊັ່ນ: ຮ້ານຂາຍຂອງເກົ່າໃນລາຄາຖືກ, ຕລອດທັງການຂາຍຂອງຕາມເດີ່ນບ້ານ, ແລະອື່ນໆອີກ.
- ໃຫ້ຮູ້ບ່ອນໄປຊື້ອາຫານຕ່າງໆ ຕລອດທັງຮ້ານຂາຍອາຫານເອເຊັຍ.
- ຈົ່ງປຽບທຽບລາຄາແລະຂະໜາດຕ່າງໆຂອງສິນຄ້າ, ຕລອດທັງການຂາຍລົດລາຄາຕ່າງໆ.
- ໃຫ້ຮູ້ຈັກວິທີເອົາສິນຄ້າທີ່ໃຊ້ການບໍ່ໄດ້ກັບຄືນໄປສົ່ງຫຼືປ່ຽນ.
- ໃຫ້ຮູ້ວິທີໄປຊື້ເຄື່ອງນຸ່ງ, ເລືອກຂນາດທີ່ພໍດີແລະເໝາະສົມກັບດິນຟ້າອາກາດ.
- ຈົ່ງຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບຣະບົບວັດແທກຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ.

ກົດຫມາຍໃນ
ສະຫະລັດ

ໃນພາກນີ້:

ກົດໝາຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ............. ໒໐໑

ຖານະ ແລະ ສັນຊາດຂອງຊາວອົພຍົບ....... ໒໐໒

ເສຣີພາບພາຍໃຕ້ກົດໝາຍ............... ໒໐໓

ກົດໝາຍບາງຢ່າງທີ່ທ່ານຄວນຮູ້............ ໒໐໔

ກົດໝາຍກ່ຽວກັບຄອບຄົວ................ ໒໐໕

ຕຳຣວດຢູ່ໃນສະຫະຣັດ.................. ໒໐໖

ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ.............. ໒໐໗

ເຣື່ອງຂອງຊຽງວັນ

ມື້ນຶ່ງ ຊຽງວັນໄປກິນເຂົ້າປ່ານຳເພື່ອນລາວຢູ່ທີ່ສວນສາທາຣະນະແຫ່ງນຶ່ງ. ໃນຂນະທີ່ກຳລັງນັ່ງກິນເຂົ້າຢູ່ນັ້ນ ກໍມີນົກກາງແກຫມູ່ນຶ່ງບິນລົງມາຕອດກິນອາຫານຢູ່ໃກ້ງນັ້ນ.

ຊຽງວັນຄຶດຢາກກິນເອົາະນົກກາງແກຈຶ່ງໄດ້ເອົາກະໂລ່ງເຈັ້ຍໄປຫ້າງໄວ້; ຫວັງຈະຈັບເອົານົກຈັກສອງສາມໂຕ.

ໃນຂນະທີ່ລາວກຳລັງສົນລະວົນຈະຈັບນົກຢູ່ນັ້ນ ເຈົ້າຫນ້າທີ່ຕຳຣວດຄົນນຶ່ງກໍ່ຍ່າງເຂົ້າມາຖາມວ່າລາວກຳລັງເຮັດຫຍັງ. ຕອນແຣກຊຽງພັນຄິດຈະແລ່ນຫນີ ແຕ່ເມື່ອຄິດໄດ້ວ່າຕົນເອງຄົງຈະໄດ້ເຮັດສິ່ງໃດສິ່ງນຶ່ງຜິດກໍເລີຍເກີດຄວາມຢ້ານກົວ. ເນື່ອງຈາກວ່າລາວປາກພາສາອັງກິດບໍ່ໄດ້ຫຼາຍລາວຈຶ່ງບໍ່ສາມາດອະທິບາຍຫຍັງໃຫ້ຕຳຣວດເຂົ້າໃຈໄດ້.

ຕຳຣວດຖາມຫາບັດປະຈຳຕົວ, ຊຽງພັນຈຶ່ງເອົາ ໄອ.-໙໔ ອອກມາໃຫ້ຕຳຣວດເບິ່ງ. ເມື່ອເຫັນຊື່ຂອງອົງການທີ່ເປັນສະປອນເຊີຂອງຊຽງພັນແລ້ວ, ຕຳຣວດຜູ້ນັ້ນຈຶ່ງໄດ້ໂທຣະສັບໄປສຳນັກງານ. ທາງສຳນັກງານໄດ້ແນະນຳໃຫ້ຕຳຣວດໂທຣະສັບໄປຫາຄົນລາວຄົນນຶ່ງ; ກວ່າຈະໄດ້ຄົນມາແປໃຫ້ກໍກິນເວລາດົນເຕີບ.

ເມື່ອໄດ້ນາຍພາສາແລ້ວ ຕຳຣວດກໍມີຄວາມແປກໃຈເມື່ອໄດ້ຮູ້ວ່າຢູ່ປະເທດລາວນັ້ນໃຜຈະຍິງນົກຍິງໜູກໍໄດ້. ລາວໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ຊຽງພັນຮູ້ວ່າ ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ, ການຈັບຫຼືຍິງນົກຢູ່ໃນເມືອງຫຼືໃນສວນສາທາຣະນະນັ້ນເປັນສິ່ງຜິດກົດໝາຍ. ເມື່ອເຂົ້າໃຈແລ້ວ ຊຽງພັນກໍບອກວ່າຕົນຈະບໍ່ເຮັດສິ່ງດັ່ງກ່າວອີກ. ດັ່ງນັ້ນ ຕຳຣວດຈຶ່ງບໍ່ປັບໃໝລາວ. ຕຳຣວດຜູ້ນັ້ນຍັງໄດ້ແນະນຳໃຫ້ຊຽງພັນອີກວ່າ ຖ້າຫາກລາວຢາກໄປຕຶກເບັດເອົາປາມາກິນ ລາວຈະໄປຊື້ເອົາໃບອະນຸຍາດຕຶກເບັດຢູ່ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງຫຼິ້ນກິລາກໍໄດ້. ຊຽງພັນຮູ້ສຶກດີໃຈທີ່ໄດ້ເຫັນວ່າຕຳຣວດຢູ່ໃນສະຫະຣັດໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອແກ່ລາວ.

[redacted]

ຢູ່ໃນສະຫະຣັດ, ກົດໝາຍຕ່າງໆມີໄວ້ສຳລັບປົກປັກຮັກສາສິດທິຂອງທ່ານ. ທຸກຄົນ, ບໍ່ວ່າຮັ່ງມີຫຼືທຸກຈົນ, ຖ້າຫາກລ່ວງລະເມີດກົດໝາຍລົງໄປແລ້ວກໍຈະຕ້ອງຖືກນຳຕົວເຂົ້າດຳເນີນຄະດີແລະພິຈາຣະນາໂທດ. ດັ່ງນັ້ນ, ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງຮູ້ສິດທິອັນພື້ນຖານຂອງທ່ານຕາມກົດໝາຍ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ຕລອດທັງຈຸດໃຫຍໃຈຄວາມຕ່າງໆຂອງກົດໝາຍອະເມຣິກັນ.

ຖານະແລະສັນຊາດຂອງຊາວອົພຍົບ

ໃນຖານະທີ່ເປັນອົພຍົບຄົນນຶ່ງຈາກອິນໂດຈີນ ທ່ານມີສິດແບບພົ້ນຖານແລະໄດ້ຮັບຄວາມຍຸຕິທັມພາຍໃຕ້ກົດໝາຍເໝືອນດັ່ງທຸກຄົນທີ່ອາສັຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ. ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນສິ່ງທີ່ທ່ານຄວນຮູ້ກ່ຽວກັບຖານະຂອງທ່ານຢູ່ໃນສະຫະຣັດ:

- ໃນຖານະທີ່ເປັນອົພຍົບ, ເມື່ອເຂົ້າມາໃນປະເທດນີ້ທ່ານໄດ້ຮັບບັດ I-94 ຊຶ່ງທ່ານຈະຕ້ອງເກັບຕິດໂຕໄວ້ທຸກເວລາ.
- ໃນຂນະທີ່ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ປ່ຽນສັນຊາດນີ້, ເມື່ອເຖິງເດືອນມົກກະຣາທຸກໆປີທ່ານຈະຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງທີ່ຢູ່ຂອງທ່ານໄປໃຫ້ໄອຍະການສານສູງສຸດຂອງສະຫະຣັດຊາບ. ທ່ານຈະໄປເອົາແບບຟອ໌ມນີ້ໄດ້ຢູ່ທີ່ໂຮງສາຍຫຼືທີ່ຫ້ອງການກວດຄົນເຂົ້າເມືອງທີ່ຢູ່ໃກ້ທ່ານນັ້ນ. ຜູ້ປົກຄອງຈະຕ້ອງຂຽນຟອ໌ມນີ້ໃຫ້ເດັກທີ່ມີອາຍຸຕ່ຳກວ່າ 14 ປີ.
- ຊາວຕ່າງດ້າວທຸກຄົນທີ່ຍັງບໍ່ເປັນສັນຊາດອະເມຣິກັນທີ່ອາສັຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດ ເມື່ອຍ້າຍບ້ານຈະຕ້ອງແຈ້ງທີ່ຢູ່ໃໝ່ຂອງຕົນໂດຍໃຊ້ຟອ໌ມ AR11 ສົ່ງໄປຫາກົມກວດຄົນເຂົ້າເມືອງແລະປ່ຽນສັນຊາດທີ່ຢູ່ໃກ້ຕົນນັ້ນພາຍໃນເວລາ10ມື້ຫຼັງຈາກຍ້າຍ.
- ຫຼັງຈາກຢູ່ໃນສະຫະຣັດເປັນເວລານຶ່ງປີແລ້ວ ທ່ານຈະຂໍປ່ຽນຖານະຂອງທ່ານມາເປັນຊາວຕ່າງດ້າວທີ່ມີອະນຸຍາດຢູ່ແບບຖາວອນ (Permanent Resident Alien) ກໍໄດ້. ກ່ອນທີ່ທ່ານຈະຂໍປ່ຽນເປັນສັນຊາດອະເມຣິກັນໄດ້ນັ້ນ ທ່ານຈະຕ້ອງຂໍບັດຂຽວຫຼືອະນຸຍາດຢູ່ແບບຖາວອນເສັຽກ່ອນຈຶ່ງຈະປ່ຽນໄດ້. ເມື່ອໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຢູ່ແບບຖາວອນແລ້ວ ທ່ານກໍຈະມີສິດປະກັນເອົາຜົວຫຼືເມັຍຫຼືລູກຂອງທ່ານທີ່ຍັງເປັນໂສດເຂົ້າມາໃນສະຫະຣັດໄດ້.

* ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ມາຢູ່ສະຫະຣັດອະເມຣິກາເປັນເວລາ5ປີ ແລະໄດ້ອາສັຍຢູ່ໃນຣັດທີ່ທ່ານຍື່ນໃບຄຳຮ້ອງນັ້ນຢ່າງນ້ອຍ6ເດືອນແລ້ວ ທ່ານກໍຈະມີສິດຍື່ນໃບຄຳຮ້ອງຂໍປ່ຽນສັນຊາດເປັນອະເມຣິກັນໄດ້. ນອກຈາກນັ້ນ ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງເຂົ້າໃຈແລະປາກພາສາອັງກິດໄດ້ດີສົມຄວນ ແລະທ່ານຈະຕ້ອງຮູ້ບາງສິ່ງບາງຢ່າງກ່ຽວກັບປະວັດສາດແລະຣັຖບານຂອງສະຫະຣັດອີກດ້ວຍ. ການມີຄວາມປະພຶດດີກໍເປັນສິ່ງຈຳເປັນອີກຢ່າງນຶ່ງເໝືອນກັນ.
* ເມື່ອມີອາຍຸໄດ້18ປີຂຶ້ນໄປ ຜູ້ຊາຍທຸກຄົນທີ່ອາສັຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດຕ້ອງໄປຈົດຊື່ເຂົ້າບັນຊີເກນທະຫານ.
* ຖານະຕາມກົດໝາຍຂອງທ່ານຈະເປັນພົ້ນຕໍ່ສິດທິຂອງທ່ານທີ່ຈະປະກັນເອົາພີ່ນ້ອງທີ່ໃກ້ຊິດຂອງທ່ານເຂົ້າມາໃນສະຫະຣັດ. ຈົ່ງຕິດຕໍ່ຂໍຊາບລາຍລະອຽດເພີ້ມເຕີມຈາກອົງການອາສາສມັກຂອງທ່ານ.

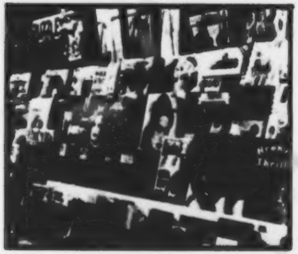

ເສຣີພາບພາຍໃຕ້ກົດໝາຍ

ຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ, ສະພາຄອງແກຣັສສະຫະຣັດເປັນສະຖາບັນທີ່ອອກກົດໝາຍຕ່າງໆ. ກົດໝາຍທີ່ອອກມານັ້ນກໍແມ່ນເພື່ອປ້ອງກັນສິດທິຂອງຄົນທັງຫຼາຍທີ່ອາສັຍຢູ່ໃນປະເທດນີ້. ໃນຖານະເປັນອົບພະຍົບທີ່ມາອາສັຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິການີ້ ທ່ານກໍມີສິດແບບພື້ນຖານຫຼາຍຢ່າງເທົ່າທຽມກັບປະຊາຊົນທີ່ມີສັນຊາດອະເມຣິກັນ. ຣັຖທັມມະນູນຂອງສະຫະຣັດໄດ້ບົ່ງເຖິງສິດເສຣີອັນພື້ນຖານຂອງປະຊາຊົນທີ່ອາສັຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດ, ເຊັ່ນ:

* ເສຣີພາບໃນການປາກເວົ້າ
* ເສຣີພາບໃນການຂີດຂຽນ
* ເສຣີພາບໃນການເຊື່ອຖືສາສນາ
* ເສຣີພາບໃນການຊຸມນຸມກັນ

ກົດໝາຍຕ່າງໆທີ່ຣັດອອກມາກໍແມ່ນເພື່ອປົກປັກຮັກສາສິດທິທັງຫຼາຍເຫຼົ່ານີ້. ຫາກບຸກຄົນໃດລ່ວງລະເມີດ ບຸກຄົນນັ້ນກໍຈະຖືກປັບໄໝ, ຈຳຄຸກ, ຫຼືທັງສອງຢ່າງ. ການຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດອາດມີຜົນສະທ້ອນຢ່າງເສັຽຫາຍຕໍ່ການດຳຣົງຊີວິດສຳລັບຄົນທີ່ຕ້ອງຊອກເຮັດລ້າເຮັດການຢູ່ໃນສະຫະຣັດ. ຕົວຢ່າງກໍດີ ຢູ່ໃນໃບສມັກວຽກກໍມັກມີຄຳຖາມທີ່ວ່າ: "ທ່ານເຄີຍຖືກສານຕັດສິນລົງໂທດຖານກໍ່ອາຊຍາກັມທີ່ນອກເໜືອໄປກວ່າການລະເມີດກົດຈະຣາຈອນທີ່ບໍ່ຮ້າຍແຮງຢູ່ໃນສະຫະຣັດຫຼືບໍ່?" ພວກນາຍຈ້າງອາດມີຄວາມລັງເລໃຈທີ່ຈະຈ້າງຄົນທີ່ມີບັນທຶກການລົງໂທດ. ການບໍ່ຮູ້ກົດໝາຍຫຼືການອ້າງວ່າບໍ່ຮູ້ກົດໝາຍແນວໃດແນວໜຶ່ງນັ້ນຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການຍົກເວັ້ນແຕ່ປະການໃດ.

ຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາມີກົດໝາຍສາມຢ່າງຄື:

ກົດໝາຍຣັຖບານກາງ

ກົດໝາຍຣັຖບານກາງໃຊ້ກັບທຸກໆຄົນທີ່ອາສັຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ. ຕົວຢ່າງອັນນຶ່ງກໍຄື: ໃນດ້ານການງານ ກົດໝາຍຣັຖບານກາງຫ້າມບໍ່ໃຫ້ມີການຈຳແນກກີດກັນໃນການວ່າຈ້າງຫຼືການໄລ່ອອກ ໂດຍການອີງໃສ່ຜິວພັນ ເພດ ເຊື້ອຊາດ ແລະສາສນາ.

ກົດໝາຍຣັດ

ກົດໝາຍໃຊ້ໄດ້ຢູ່ແຕ່ພາຍໃນຣັດນຶ່ງໆໂດຍສະເພາະ. ກົດໝາຍເຫຼົ່ານີ້ແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມຣັດຕ່າງໆ. ຕົວຢ່າງ, ຢູ່ໃນບາງຣັດ ກົດໝາຍບັງຄັບໃຫ້ນຳຣົດໄປກວດສະພາບປີນຶ່ງສອງເທື່ອ, ແຕ່ຢູ່ໃນບາງຣັດກໍໃຫ້ນຳໄປກວດແຕ່ເວລາຊື້ຫຼືຂາຍຣົດເທົ່ານັ້ນ. ອາຍຸຂອງຄົນທີ່ຂັບຣົດໄດ້ກໍແຕກຕ່າງກັນໄປຕາມຣັດຕ່າງໆ; ຢູ່ໃນບາງຣັດເມື່ອອາຍຸເຖິງ 16ປີກໍໄປເສັງເອົາໃບຂັບຂີ່ຣົດໄດ້; ຢູ່ໃນບາງຣັດອີກກໍຕ້ອງມີອາຍຸ18 ປີເສັຽກ່ອນຈຶ່ງໄປເສັງໄດ້. ຢູ່ໃນຫຼາຍໆຣັດກົດໝາຍກໍໄດ້ບົ່ງໄວ້ວ່າຄົນທີ່ຈະດື່ມເຫຼົ້າໄດ້ຕ້ອງມີອາຍຸຢ່າງນ້ອຍ18ປີ, ຢູ່ໃນຣັດອື່ນອີກກໍຕ້ອງມີອາຍຸຢ່າງນ້ອຍ21ປີຈຶ່ງດື່ມໄດ້, ດັ່ງນີ້ເປັນຕົ້ນ.

ກົດໝາຍທ້ອງຖິ່ນ

ກົດໝາຍທ້ອງຖິ່ນໃຊ້ໄດ້ແຕ່ສະເພາະຢູ່ໃນເຂດເມືອງຫຼືເຂດຄາວນ໌ຕີ້ເທົ່ານັ້ນ. ຕົວຢ່າງ: ຢູ່ໃນເຂດນອກເມືອງບາງແຫ່ງອາດບໍ່ມີການຫ້າມການລ້ຽງສັດຕ່າງໆ, ເຊັ່ນ: ແບ້, ແກະ, ໝູຫຼືໄກ່; ແຕ່ສ່ວນມາກແລ້ວ ກົດໝາຍທ້ອງຖິ່ນຫ້າມບໍ່ໃຫ້ມີການລ້ຽງສັດເຫຼົ່ານີ້.

ກົດໝາຍຕ່າງໆຢູ່ໃນສະຫະຣັດອາດພາໃຫ້ຄົນທີ່ມາຢູ່ໃໝ່ຮູ້ສຶກວ່າເປັນກົດໝາຍປລາດແລະສລັບສັບຊ້ອນ. ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ແນ່ໃຈວ່າສິ່ງໃດຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍຫຼືບໍ່ນັ້ນກໍຈົ່ງຂໍໃຫ້ສະປອນເຊີຣ໌ຫຼືເພື່ອນຂອງທ່ານຊ່ວຍຖາມໃຫ້. ການບໍ່ຮູ້ກົດໝາຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດເປັນຂໍ້ແກ້ບໍ່ໄດ້.

ກົດໝາຍບາງຢ່າງທີ່ທ່ານຄວນຮູ້

* ການລັກລອບເອົາສິ່ງຂອງຢູ່ໃນຮ້ານຄ້າເປັນອາຊະຍາກັມທີ່ຮ້າຍແຮງອັນນຶ່ງຢູ່ໃນສະຫະຣັດ. ຖ້າຫາກທ່ານເອົາຂອງສິ່ງໃດສິ່ງນຶ່ງອອກຈາກຮ້ານຄ້າຫຼືຈາກດ້ານນຶ່ງຂອງຮ້ານໄປຫາອີກດ້ານນຶ່ງໂດຍບໍ່ຈ່າຍເງິນນັ້ນ ເຈົ້າໜ້າທີ່ຈະຖືວ່າທ່ານໄດ້ລັກສິ່ງຂອງແລ້ວທ່ານອາດຈະຖືກສົ່ງໄປເຂົ້າຄຸກກໍໄດ້.

* ເວລາຂັບຣົດຢູ່ໃນສະຫະຣັດທ່ານຈະຕ້ອງມີໃບຂັບຂີ່. ການຂັບຣົດໃນເວລາເມົາເຫຼົ້າຫຼືເມົາຢາຕ່າງໆນັ້ນເປັນການລະເມີດກົດໝາຍ. ຢູ່ຕາມບາງແຫ່ງ ພຽງແຕ່ທ່ານມີແກ້ວເຫຼົ້າທີ່ໄຂແລ້ວຢູ່ໃນຣົດຂອງທ່ານເທົ່ານັ້ນ ທ່ານກໍອາດຖືກຍຶດໃບຂັບຂີ່ໄດ້.

* ຢູ່ໃນຫຼາຍພາກຂອງສະຫະຣັດການທຸບຕີເດັກຫຼືຜົວຫຼືເມັຍເປັນສິ່ງຜິດກົດໝາຍ. ສິ່ງທີ່ຄວນຣະວັງກໍຄື ການກະທຳທີ່ຖືວ່າຜິດກົດໝາຍຢູ່ໃນສະຫະຣັດນີ້ອາດເປັນຂອງທັມມະດາຢູ່ໃນປະເທດອື່ນໆ. ຕົວຢ່າງການປະປ່ອຍໃຫ້ເດັກນ້ອຍທີ່ຍັງບໍ່ຮູ້ດຽງສາຢູ່ໃນເຮືອນຫຼືຢູ່ໃນຣົດໂດຍລຳພັງນັ້ນອາດຖືວ່າເປັນການໝາຍທຳຮ້າຍເດັກກໍໄດ້.

* ຖ້າຫາກທ່ານຢາກໄປລ່າເນື້ອຫຼືໄປຕຶກປານ້ຳຈືດທ່ານກໍຕ້ອງມີອະນຸຍາດເສັຽກອນ. ການຂ້າສັດຕ່າງໆເພື່ອເປັນອາຫານຢູ່ຕາມບ້ານເຮືອນ ໂດຍສະເພາະຢູ່ເຂດໃນເມືອງເປັນສິ່ງທີ່ຜິດກົດໝາຍ, ນອກຈາກມີອະນຸຍາດ. ຕາມທັມມະດາແລ້ວ ການຈັບຫຼືຂ້າສັດ ເຊັ່ນນົກກາງແກ, ນົກເປັດ, ເປັດຫຼືກະຮອກ ຢູ່ຕາມສະຖານທີ່ສາທາຣະນະນັ້ນເປັນສິ່ງທີ່ຜິດກົດໝາຍ.

* ການເກັບດອກໄມ້ຫຼືໝາກໄມ້ຢູ່ໃນສວນຂອງຄົນອື່ນຫຼືຢູ່ໃນສະຖານທີ່ສາທາຣະນະກໍອາດເປັນສິ່ງຜິດກົດໝາຍ.

* ສ່ວນມາກແລ້ວການກະທຳເປິເປື້ອນເປັນສິ່ງທີ່ຜິດກົດໝາຍ. ຕົວຢ່າງ, ຫາກທ່ານຖືກຈັບຍ້ອນກະທຳຄວາມເປິເປື້ອນຢູ່ຕາມຖນົນບາງແຫ່ງໃນສະຫະຣັດ ທ່ານອາດຈະຖືກປັບໄໝແຕ່$50ເຖິງ$200.

* ຢູ່ຕາມຫຼາຍໆແຫ່ງ ການຖືປືນ, ມີດ, ຫຼືອາວຸດທີ່ຮ້າຍແຮງອື່ນໆ ໂດຍບໍ່ມີອະນຸຍາດກໍ່ເປັນສິ່ງຜິດກົດໝາຍ. ຢູ່ໃນບາງແຫ່ງກົດໝາຍຄວບຄຸມການຖືອາວຸດກໍ່ເຄັ່ງຄັດທີ່ສຸດ. ຖ້າຫາກທ່ານຖືກຈັບຍ້ອນການກະທຳຜິດກົດໝາຍກ່ຽວກັບອາວຸດ ທ່ານອາດຈະຖືກຈຳຄຸກແຕ່ນຶ່ງປີຂຶ້ນໄປ.

* ການຫາເງິນແບບໂສເພນີ (ແມ່ຈ້າງ) ເປັນສິ່ງຜິດກົດໝາຍ. ທັງໂສເພນີແລະລູກຄ້າຈະຖືກຈັບ.

* ຖ້າຫາກທ່ານນຸ່ງເຄື່ອງບໍ່ເໝາະສົມ ທ່ານອາດຈະເຂົ້າໄປໃນຮ້ານຄ້າ ຫຼືຮ້ານອາຫານບໍ່ໄດ້. ຢູ່ໃນສະຖານທີ່ສາທາລະນະສ່ວນມາກຈະຕ້ອງນຸ່ງເສື້ອແລະໃສ່ເກີບ.

ຮູບເທິງນີ້ສະແດງໃຫ້ຮູ້ວ່າແມ່ນຫ້ອງນ້ຳ. ຮູບຊ້າຍບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າແມ່ນຫ້ອງນ້ຳຜູ້ຊາຍ ສ່ວນຮູບຂວາບອກວ່າແມ່ນຫ້ອງນ້ຳຜູ້ຍິງ.

* ການຍ່ຽວໃສ່ສະຖານທີ່ສາທາລະນະແລະຢູ່ນອກບ້ານກໍ່ເປັນສິ່ງຜິດກົດໝາຍ. ທ່ານຈະຕ້ອງໃຊ້ສ້ວມຖ່າຍ.

* ການແຈ້ງລາຍລະອຽດຢ່າງບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມຄວາມເປັນຈິງໃສ່ແບບຟອ໌ມຢ່າງເປັນທາງການນັ້ນເປັນສິ່ງຜິດກົດໝາຍ. ທ່ານບໍ່ຄວນຕົວະເວລາບອກວັນເກີດ, ຊື່ຂອງທ່ານ, ຫຼືສະມາຊິກໃນຄອບຄົວຂອງທ່ານຕໍ່ເຈົ້າໜ້າທີ່ຕ່າງໆ.

* ການຫຼິ້ນໄພ້ຫຼືການພະນັນອື່ນໆແບບເອົາເງິນກັນຢູ່ຕາມບ້ານເຮືອນກໍ່ອາດຜິດກົດໝາຍ. ທັງນີ້ກໍ່ຍອມວ່າໂດຍມາກແລ້ວການພະນັນເປັນສິ່ງຜິດກົດໝາຍ.

ກົດໝາຍກ່ຽວກັບຄອບຄົວ

* ຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາ ການແຕ່ງງານ, ການຢ່າຮ້າງ, ການຮັບເອົາເດັກມາລ້ຽງເປັນລູກບຸນທັມ ເປັນສິ່ງທີ່ພົວພັນທາງດ້ານກົດໝາຍ. ກ່ອນຈະແຕ່ງງານທ່ານຕ້ອງໄປລົງທະບຽນຢູ່ທີ່ຫ້ອງການຣັຖບານປະຈຳທ້ອງຖິ່ນເພື່ອໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ. ບາງທີທ່ານອາດຈຳເປັນຕ້ອງກວດເລືອດແລະເອົາໜັງສືກ່ຽວກັບການເປັນອົພຍົບຂອງທ່ານຫຼືໃບອະນຸຍາດຢູ່ແບບຖາວອນ(ບັດຂຽວ)ໄປສເນີ.
* ອາຍຸຂອງຄົນທີ່ຈະແຕ່ງງານໄດ້ນັ້ນກໍມີບົ່ງໄວ້ໃນກົດໝາຍເໝືອນກັນ. ໃນຫຼາຍໆຣັດ ເດັກທີ່ອາຍຸຍັງບໍ່ທັນກະສຽນຈະແຕ່ງງານກັນບໍ່ໄດ້ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມເຫັນດີຈາກພໍ່ແມ່ເສັຽກ່ອນ.
* ຕາມກົດໝາຍແລ້ວ ຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາຄົນຜູ້ນຶ່ງຈະມີຜົວຫຼືເມັຽຫຼາຍກວ່າຄົນນຶ່ງພ້ອມກັນບໍ່ໄດ້.
* ການຢ່າຮ້າງກັນເປັນເຣື່ອງທີ່ຫຍຸ້ງຍາກພໍສົມຄວນ. ຫາກທ່ານມີປັນຫາໃນດ້ານນີ້ກໍຈົ່ງປຶກສາຫາລືກັບສະປ່ອນເຊີຣ໌ຫຼືເພື່ອນຂອງທ່ານເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າແນະນຳໃຫ້ທ່ານໄດ້ຮັບຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ.
* ຕາມທັມມະດາແລ້ວ ພໍ່ແມ່ເປັນຜູ້ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບສຳລັບຄວາມປະພຶດຂອງລູກ.

ຕຳຣວດຢູ່ໃນສະຫະຣັດ

ຢູ່ໃນສະຫະຣັດອະເມຣິກາຕຳຣວດຜູ້ມີໜ້າທີ່ບັງຄັບກົດໝາຍ. ເຂົາເຈົ້າມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຫລາຍຢ່າງນັບຕັ້ງແຕ່ການຈາຣະຈອນໄປເຖິງການຈັບກຸມຜູ້ຮ້າຍ. ຫາກມີອຸບັດຕິເຫດຢູ່ທ້ອງຖນົນກໍແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງຕຳຣວດທີ່ຈະຕ້ອງມາບັນທຶກເຫດການ. ຫາກສະຖານທີ່ແຫ່ງນຶ່ງມີການວັດແວະກໍແມ່ນໜ້າທີ່ຂອງຕຳຣວດເໝືອນກັນ. ຫາກທ່ານຫລົງທາງຕຳຣວດກໍຈະຊ່ວຍບອກທາງໃຫ້ທ່ານ. ລາງເທື່ອຕຳຣວດກໍໄປຊ່ວຍຄົນທີ່ເຈັບເປັນຫຼືໄດ້ຮັບບາດເຈັບ, ເຂົາເຈົ້າໄດ້ຮຽນຮູ້ການປະຖົມພະຍາບານໃນຍາມສຸກເສີນ. ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນສິ່ງທີ່ທ່ານຄວນຮູ້ກ່ຽວກັບຕຳຣວດ:

* ຢູ່ໃນສະຫະຣັດຕຳຣວດຈະເປັນຜູ້ໃຫ້ຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອແລະປົກປັກຮັກສາທ່ານ.
* ຢູ່ໃນສະຫະຣັດຕຳຣວດຈະກິນສິນບົນບໍ່ໄດ້, ການໃຫ້ສິນບົນເປັນການກະທຳຜິດຕໍ່ກົດໝາຍ.
* ເມື່ອຕຳຣວດບອກໃຫ້ທ່ານຢຸດທ່ານກໍຕ້ອງຢຸດການແລ່ນໜີນັ້ນຖືວ່າເປັນສິ່ງທີ່ຜິດກົດໝາຍ ທ່ານອາດຈະຖືກຍິງຍ້ອນບໍ່ຢຸດຕາມຄຳບອກຂອງຕຳຣວດນັ້ນກໍເປັນໄດ້.

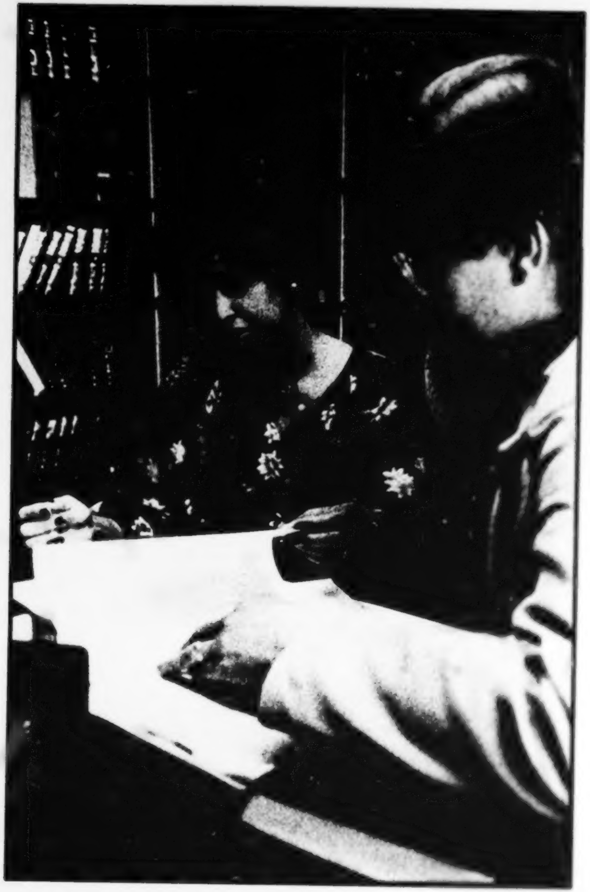

ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ

ຈົ່ງຈື່ວ່າຈັ່ງເປັນເຄື່ອງໝາຍແຫ່ງຄວາມຍຸຕິທັມຢູ່ໃນສະຫະຣັດ. ເມື່ອທ່ານຖືກກ່າວຫາວ່າໄດ້ກະທຳການອາຊະຍາກັມ, ທ່ານກໍຍັງຖືວ່າເປັນຜູ້ບໍ່ມີຄວາມຜິດຈົນກວ່າຈະມີຫລັກຖານຢັ້ງຢືນເຖິງຄວາມຜິດຂອງທ່ານ. ທ່ານມີສິດຈະຕ້ອງມີໄອຍະການຫຼືທະນາຍຄວາມທີ່ຈະເປັນຜູ້ຕາງໜ້າຂອງທ່ານຢູ່ໃນສານ.

ຢ່າເຊັນຊື່ຂອງທ່ານລົງໃນເອກກະສານໃດໆທີ່ທ່ານບໍ່ເຂົ້າໃຈວ່າແມ່ນເອກກະສານແນວໃດ.

ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ສາມາດຈ້າງທະນາຍຄວາມສ່ວນຕົວຂອງທ່ານໄດ້ ສານຈະຕ້ອງແຕ່ງຕັ້ງທະນາຍຄວາມຄົນນຶ່ງເພື່ອມາຕໍ່ສູ້ຄະດີຢູ່ໃນສານໃຫ້ທ່ານ. ກົດໝາຍບັງ ໄວ້ວ່າທະນາຍຄວາມດັ່ງກ່າວນັ້ນຈະຕ້ອງຊ່ວຍທ່ານຢ່າງເຕັມຄວາມສາມາດ. ຖ້າຫາກທ່ານຖືກຮຽກຕົວ ທ່ານກໍຕ້ອງໄປສານ. ຖ້າຫາກທ່ານມີບັນຫາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບກົດໝາຍແລະບໍ່ແນ່ໃຈວ່າຈະຊອກຫາທະນາຍຄວາມໄດ້ຢ່າງໃດນັ້ນ ທ່ານກໍຄວນຕິດຕໍ່ໄປຍັງສະມາຄົມຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານກົດໝາຍ (Legal Aid Society) ທີ່ມີຢູ່ໃນເມືອງຂອງທ່ານຫຼືໃນເມືອງໃຫຍ່ທີ່ຢູ່ໃກ້ທ່ານນັ້ນ. ຢູ່ໃນໜ້າຫລັງຂອງປຶ້ມຫົວນີ້ມີທີ່ຢູ່ແລະເບີໂທຣະສັບທີ່ອາດຈະເປັນປໂຍດແກ່ທ່ານ.

ບັນຊີກວດທົບທວນ

- ☐ ຈົ່ງບັນທຶກເບີ ໄອ-໙໔ ຂອງທ່ານໄວ້ແລະເອົາໄປຖ່າຍຮູບອອກເປັນຫຼາຍໆໃບ.
- ☐ ຈົ່ງເກັບ ໄອ-໙໔ ແລະເອກກະສານສຳຄັນຕ່າງໆ ໄວ້ໃນທີ່ປອດພັຍ.
- ☐ ຈົ່ງຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບສິດທິແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງທ່ານຕໍ່ກົດຣະບຽບວ່າດ້ວຍຄົນເຂົ້າເມືອງແລະການປ່ຽນສັນຊາດ.
- ☐ ຈົ່ງໄປຂໍໃຫ້ກົມຍານຍົນເຮັດບັດປະຈຳຕົວໃຫ້ທ່ານ.
- ☐ ຈົ່ງຊອກຫາຮູ້ຣະບຽບກົດໝາຍຕ່າງໆທີ່ມີຜົນຕໍ່ຖານະການເປັນອົພຍົບຂອງທ່ານ.
- ☐ ຈົ່ງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າທ່ານເຂົ້າໃຈກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການທຳຮ້າຍຮ່າງກາຍຣະຫວ່າງຜົວເມັຽແລະລູກ.
- ☐ ໃຫ້ຮູ້ວ່າການລັກເອົາສິ່ງຂອງຢູ່ຕາມຮ້ານຄ້ານັ້ນຈະຖືກນຳໄປດຳເນີນຄະດີ.
- ☐ ຈົ່ງຮູ້ຣະບຽບກົດໝາຍປະຈຳທ້ອງຖິ່ນວ່າດ້ວຍການຊື້ແລະການດື່ມເຫຼົ້າ, ການແກ້ໄຂບັນຫາຄອບຄົວ, ການລ່າເນື້ອ, ການຫາປາ, ແລະອື່ນໆອີກ.

<u>ໂທຣະສັບທາງໄກທີ່ບໍ່ເສັຽເງິນ - ສໍາລັບກໍຣະນີຈໍາເປັນ</u>

ຫ້ອງການພິເສດກ່ຽວກັບການປ່ຽນສັນຊາດ - ກະຊວງສາທາຣະນະສຸກ

ແລະປະຊາສົງເຄາະ ________________ ໘໐໐-໔໒໔-໐໒໑໒

(ສໍາລັບໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການປ່ຽນສັນຊາດແລະກົດຣະບຽບຂອງຄົນເຂົ້າເມືອງ)

ແຫຼ່ງສູນກາງແນບນໍາ(ຫ້ອງການຂອງພວກເຮົາ) ________________ ໘໐໐-໔໒໔-ມິກ໐໑

(ສໍາລັບຫນັງສືແລະລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການຕັ້ງຊີວິດໃຫມ່ຢູ່ໃນສະຫະຣັດ)

ແຫຼ່ງສູນກາງດ້ານພາສາອັງກິດ ________________ ໘໐໐-໔໒໔-ມິກ໔໐

(ສໍາລັບຫນັງສືແລະລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການສອນພາສາອັງກິດ)

<u>ຊື່ແລະເບີໂທຣະສັບຂອງສະຖານທີ່ສໍາຄັນຕ່າງໆປະຈໍາທ້ອງຖິ່ນ</u>

ສະມາຄົມລາວຫຼືສະມາຄົມຊ່ວຍເຫຼືອຊຶ່ງກັນແລະກັນ ________________

ໂຮງຮຽນສອນພາສາອັງກິດ ________________

ຫ້ອງການກໍາກັບເຂດໂຮງຮຽນ ________________

ບ່ອນໃຫ້ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການສຶກສາວິຊາຊີບ ________________

ຫ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານທີ່ພັກອາສັຍ ________________

ຄລີນິກປົວພະຍາດແລະປົວແຂ້ວ ________________

ຮ້ານຂາຍຢາປົວພະຍາດ ________________

ຫ້ອງການອາສາສມັກປະຈໍາທ້ອງຖິ່ນ ________________

ວັດ ຫຼື ໂບດ ________________

ຫ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານກົດຫມາຍ ________________

ສະປອນເຊີ້ ________________

ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງທີ່ໃຊ້ແລ້ວ ________________

ຕລາດຂາຍເຄື່ອງເອເຊັຽ ________________

ຮ້ານຂາຍເຄື່ອງກິນຫຼືຊູເປີ້ມາເກັດ ________________

ນາຍພາສາຫຼືເພື່ອນທີ່ຮູ້ພາສາອັງກິດດີ ________________

ສະຖານທີ່ອື່ນໆອີກ ________________

____

____

ປະຊາບຸເກາະ

ທ່ານເອງແລະສະປອນເຊີ໌ຂອງທ່ານຈະໃຊ້ແບບຟອ໌ມຢູ່ໃນໜ້າຕໍ່ໄປນີ້ກໍໄດ້ເພື່ອບັນທຶກເບີໂທລະສັບທີ່ສຳຄັນຕ່າງໆຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ.

ເບີໂທຣະສັບສຳລັບຍາມສຸກເສີນ

ຈົ່ງເກັບເບີໂທຣະສັບເຫຼົ່ານີ້ໄວ້ໃກ້ໂທຣະສັບທ່ານສເມີ ເວລາຕ້ອງການກໍຈະໃຊ້ໄດ້ທັນທີ:

ຊື່ຂອງທ່ານ ____________________

ທີ່ຢູ່ຂອງທ່ານ ____________________

ເບີໂທຣະສັບຂອງທ່ານ ____________________

ສະປອນເຊີຣ໌ ____________________

ອົງການອາສາສມັກປະຈຳທ້ອງຖິ່ນ ____________________

ກົມຕຳຣວດ ____________________

ກອງດັບເພີງ ____________________

ທ່ານໝໍ ____________________

ຣົດໂຮງໝໍ ____________________

ໂຮງໝໍ ____________________

ສູນກາງຄວບຄຸມຢາເບືອ ____________________

ເບີໂທຣະສັບສຸກເສີນ (ຕາມທັມມະດາກໍແມ່ນ ໙໑໑; ຖ້າບໍ່ດັ່ງນັ້ນ) ____________________

ສະມາຄົມລາວ ____________________

ເບີໂທຣະສັບພິເສດສຳລັບຊາວອິນໂດຈີນ (ຖ້າຫາກມີ) ____________________

ແລະອື່ນໆອີກ ____________________

____

____

Center for Applied Linguistics
Language and Orientation Resource Center
3520 Prospect St. NW
Washington, DC 20007
(800) 424-3701/3750
(202) 298-9292

Lao
Printed in U.S.A. April 1981